

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ' – ΣΥΝΟΔΟΣ Β'**

ΠΟΡΙΣΜΑ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**«ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟ 15.2.2000 ΣΥΜΒΑΣΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΣΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ
ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΤΥΠΟΥ 214»**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄

Συγκρότηση και λειτουργία της Επιτροπής – Εισερχόμενα έγγραφα – Κατατεθέντα έγγραφα – Κατάλογος μαρτύρων	5
---	---

ΜΕΡΟΣ Β΄

I. Το θεσμικό πλαίσιο ελέγχου ποινικών ευθυνών των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών	15
II. Η αποστολή δικογραφίας κατ' άρθρο 86 παρ. 2 του Συντάγματος από τις εισαγγελικές αρχές και η απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής για τη σύσταση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής	19
III. Το νομικό πλαίσιο λειτουργίας και οι επί μέρους ανακριτικές ενέργειες της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διεξαγωγή προκαταρκτικής εξέτασης	21
IV. Τα πραγματικά περιστατικά και τα στοιχεία, που προέκυψαν κατά την προανακριτική διαδικασία, σχετικά με το ερευνώμενο αδίκημα της παθητικής δωροδοκίας, υπό τις επιβαρυντικές περιστάσεις του ν.1608/1950, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.1738/1987	25
V. Η έρευνα για την τέλεση εγκλημάτων, που τιμωρούνται βάσει της νομοθεσίας για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομη δραστηριότητα και συρρεόντων με αυτά αδικημάτων	55
VI. Υπαγωγή των ενδείξεων στην εφαρμοστέα νομοθεσία	73
VII. Πρόταση για την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος του πρώην Υπουργού Αθανασίου-Απόστολου Τσοχατζόπουλου - Οι προβληματισμοί της Επιτροπής	79
VIII. Επίλογος	89
IX. Συμπληρωματική θέση των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας	91

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Γνώμες Μειοψηφίας

Θέσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας (Κ.Κ.Ε.)	95
Θέσεις του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥ.ΡΙΖ.Α.)	119

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Έγκριση του Πορίσματος	127
------------------------------	-----

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ΄ – ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

ΕΙΔΙΚΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
«ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΠΡΩΨΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟ 15.2.2000 ΣΥΜΒΑΣΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΣΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ
ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΤΥΠΟΥ 214»

ΠΟΡΙΣΜΑ

Της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής
«για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά πρώην Υπουργού,
σχετικά με την από 15.2.2000 σύμβαση κατασκευής και παράδοσης
στο Πολεμικό Ναυτικό υποβρυχίων τύπου 214»

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ι. Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή συνεστήθη σύμφωνα με την, από 28 Απριλίου 2011, απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, η οποία έκανε δεκτή την πρόταση εκατόν δώδεκα Βουλευτών του Κόμματος του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος, για τη σύσταση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής «για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, κατά το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος, τα άρθρα 153 και επ. του Κανονισμού της Βουλής και το άρθρο 5 του ν. 3126/2003 «Ποινική ευθύνη των Υπουργών», προς διερεύνηση ενδεχόμενης ποινικής ευθύνης του πρώην Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κ. Απόστολου – Αθανάσιου Τσοχατζόπουλου, σχετικά με την από 15.2.2000 σύμβαση, με την οποία η κοινοπραξία «Ελληνικά Ναυπηγεία Σκαραμαγκά (ΕΝΑΕ) – Ferrostaal AG – HDW», ανέλαβε την κατασκευή και παράδοση στο Πολεμικό Ναυτικό τριών υποβρυχίων τύπου 214 (Σύμβαση με την ονομασία «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ»).

Με την ίδια απόφαση η Βουλή όρισε δεκατριμελή (13) Επιτροπή για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, με προθεσμία ολοκλήρωσης του έργου της, την 6η Ιουνίου 2011.

Ο Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, κ. Γεώργιος Καρατζαφέρης, ο οποίος, κατά τη συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής, διεφώνησε με τον περιορισμό της έρευνας σε ένα πρόσωπο, απέστειλε επιστολή στον Πρόεδρο της Βουλής (αριθμ. πρωτ. 831/3.5.2011), με την οποία δηλώνει ότι «ο περιορισμός αυτός θα έχει ως συνέπεια να μην αναδειχθεί ολόκληρη η αλήθεια και, ως εκ τούτου, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΛΑ.Ο.Σ. αρνείται να συμμετάσχει».

Κατόπιν αυτών, η σύνθεση της Επιτροπής περιέλαβε δώδεκα (12) μέλη.

ΙΙ. Με την υπ' αριθμ. 4295/2964 από 5 Μαΐου 2011 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, η Επιτροπή συγκροτήθηκε ως ακολούθως:

Από το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα

1. Μανωλάκης Άγγελος
2. Μαργέλης Σπυροπάνος

3. Μίχου Μαρία
4. Μοσχόπουλος Σπύρος
5. Μπόλαρης Μάρκος
6. Παντούλας Μιχαήλ
7. Τόλκας Άγγελος

Από τη Νέα Δημοκρατία

1. Βαρβιτσιώτης Μιλτιάδης
2. Ντινόπουλος Αργύρης
3. Τζίμας Μαργαρίτης

Από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας

1. Σκυλλάκος Αντώνιος

Από το Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς

1. Δρίτσας Θεόδωρος

Η Επιτροπή συγκροτήθηκε σε Σώμα, κατά τις διαδικασίες του Κανονισμού της Βουλής, στις 10 Μαΐου 2011, με την εκλογή του Προεδρείου της.

Πρόεδρος εξελέγη ο κ. Μάρκος Μπόλαρης, **Αντιπρόεδρος** ο κ. Άγγελος Μανωλάκης και **Γραμματέας** ο κ. Άγγελος Τόλκας.

III. Η Επιτροπή, κατά την πρώτη συνεδρίασή της (10 Μαΐου 2011), ασχολήθηκε με διαδικαστικά θέματα, όπως οι ημέρες και οι ώρες των συνεδριάσεων, η τήρηση της αρχής της μυστικότητας και η μη διάθεση των πρακτικών στον Τύπο και συνέταξε τον αρχικό κατάλογο των προς εξέταση μαρτύρων.

Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις για τα διάφορα διαδικαστικά ζητήματα, καθώς και οι καταθέσεις των μαρτύρων περιλαμβάνονται στα τηρηθέντα στενογραφημένα πρακτικά, με σύνολο σελίδων 1950.

Στα μέλη της Επιτροπής απεστέλλοντο, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα πρακτικά των συνεδριάσεων και εδίδοντο εγκαίρως, σε φωτοαντίγραφα, έγγραφα του φακέλου της Επιτροπής.

Μετά από αίτημα του Γραμματέα της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού για τη χορήγηση αντιγράφων πρακτικών των συνεδριάσεων της Επιτροπής και του αποδεικτικού υλικού, η Επιτροπή, με ομόφωνη απόφασή της κατά τη συνεδρίαση της 17ης Μαΐου 2011, απεφάσισε να ζητήσει, δια του Προέδρου της Βουλής, τη γνωμοδότηση του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής, δεδομένου ότι ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός είχε αρνηθεί να συμμετάσχει στις εργασίες της Επιτροπής.

Το Επιστημονικό Συμβούλιο, στο από 24 Μαΐου 2011 πρακτικό συνεδρίασης της Ολομελείας του, το οποίο απέστειλε προς τον Πρόεδρο της Βουλής, απεφάνθη ότι, διαρκούσης της προκαταρκτικής εξέτασης από την αρμόδια Επιτροπή της Βουλής, δεν επιτρέπεται η χορήγηση πρακτικών των συνεδριάσεών της σε άλλα πρόσωπα πέραν των μελών της. Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή απέρριψε το αίτημα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού.

Επίσης, η Επιτροπή με ομόφωνη απόφασή της, η οποία γνωστοποιήθηκε στον Πρόεδρο της Βουλής, απεφάσισε την παραίτηση των μελών της από την κατά το άρθρο 37 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής αποζημίωση, η οποία χορηγείται στους Βουλευτές, που συμμετέχουν στις εργασίες της.

IV. Στον σχηματισθέντα φάκελο της Επιτροπής, εκτός των πρακτικών των συνεδριάσεών της, υπάρχουν όλα τα έγγραφα (μαρτυρικές καταθέσεις, συμβάσεις, αλληλογρα-

φία, προκηρύξεις διαγωνισμών κ.ά.) που περιείχοντο, ήδη, στη δικογραφία που υπέβαλε στον Πρόεδρο της Βουλής η Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών Αθηνών, κυρία Πόπη Παπανδρέου.

Πέραν αυτών, κατόπιν αιτημάτων της Επιτροπής, για την αναζήτηση συγκεκριμένων στοιχείων και σε απάντηση σχετικών επιστολών του Προέδρου της, παρελήφθησαν έγγραφα, κοινά και απόρρητα, αντίγραφα συμβολαίων και εκθέσεις της Τράπεζας της Ελλάδος.

Όλα τα ανωτέρω περιλαμβάνονται στον κατάλογο εισερχομένων, που έχει ως ακολούθως:

1/10.5.2011	Διαβίβαση της αρχικής ποινικής δικογραφίας κατά του πρώην Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κ. Απόστολου-Αθανάσιου Τσοχατζόπουλου, καθώς και του συμπληρωματικού αποδεικτικού υλικού προς συσχέτιση με τη δικογραφία, από τον Πρόεδρο της Βουλής προς την Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή «για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά πρώην Υπουργού, σχετικά με την από 15.2.2000 σύμβαση κατασκευής και παράδοσης στο Πολεμικό Ναυτικό υποβρυχίων τύπου 214».
2/12.5.2011	Επιστολή του Γ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου (άρθρο 21 Ν.3023/2002), κ. Ευάγγελου Αργύρη, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 2/10.5.2011 εγγράφου του Προέδρου της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, κ. Μάρκου Μπόλαρη, σχετικά με τον επανέλεγχο των δηλώσεων «πόθεν έσχες» του πρώην Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κ. Απόστολου-Αθανάσιου Τσοχατζόπουλου.
3/13.5.2011	Επιστολή του Γραμματέα της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΛΑ.Ο.Σ., κ. Μαυρουδή Βορίδη για τη χορήγηση των πρακτικών των συνεδριάσεων της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, καθώς και του σχετικού αποδεικτικού υλικού.
4/13.5.2011	Εξουσιοδότηση του πρώην Υπουργού, κ. Απόστολου – Αθανάσιου Τσοχατζόπουλου, προς τον δικηγόρο Αθηνών, κ. Γιάννη Παγορόπουλο, για εκπροσώπηση του στον χειρισμό όλων των διαδικαστικών και άλλων θεμάτων ενώπιον της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, κοινοποιούμενη προς την Επιτροπή.
5/17.5.2011	Επιστολή του κ. Μιχαήλ Ματαντού, δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του, κ. Αλέξανδρου Λυκουρέζου, με την οποία δηλώνει ότι δεν μπορεί να ανταποκριθεί στην κλήση να εξεταστεί ως μάρτυρας ενώπιον της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, επικαλούμενος χρήση του δικαιώματος σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης.
6/17.5.2011	Επιστολή του κ. Αλέξανδρου Αβατάγγελου προς τον Πρόεδρο της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, με την οποία εκφράζει την επιθυμία να μην εξετασθεί ως μάρτυρας, λόγω της κλήσεώς του για ανωμοτί εξέταση από τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών.
7/17.5.2011	Μαρτυρικές καταθέσεις και άλλα έγγραφα στη γερμανική γλώσσα, που απεστάλησαν στην Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή από τον μάρτυρα, κ. Νικόλαο Χατζηνικολάου, ήτοι: α) Τρεις καταθέσεις Μιχαήλ Ματαντού, με ημερομηνίες 13, 14 και 26 Οκτωβρίου 2010, β) Αγωγή Dolmarton Associated Inc. κατά Ferrostaal AG και γ) Κατηγορητήριο του Γερμανού Εισαγγελέα, κ. Knoblach.
8/18.5.2011	Έγγραφο της Αντεισαγγελέως Πρωτοδικών Αθηνών, κυρίας Πόπης Παπανδρέου, με το οποίο διαβιβάζεται αίτημα δικαστικής συνδρομής προς τις αρμόδιες δικαστικές αρχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, μετά από την υπ' αριθμ. 3/16.5.2011 σχετική επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής.

9/18.5.2011	Αίτημα, μετά την επίδοση κλήσης μάρτυρα, του κ. Μιχαήλ Φιλιππίδη, δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του, κ. Ιωάννη Βλάχου, περί παροχής προθεσμίας, λόγω απουσίας του στο εξωτερικό.
10/19.5.2011	Αίτημα του κ. Αλέξανδρου Αβατάγγελου, περί μεταθέσεως της ημερομηνίας εξετάσεώς του, κατόπιν της νέας κλήσεως να εξετασθεί ως μάρτυρας ενώπιον της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.
11/19.5.2011	Εξώδικος δήλωση του κ. Σωτηρίου Εμμανουήλ, με την οποία ανακοινώνει ότι δεν θα προσέλθει ενώπιον της Επιτροπής, επικαλούμενος χρήση του δικαιώματος σιωπής, που του παρέχει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας.
12/20.5.2011	Επιστολή του πρώην Γενικού Διευθυντού Εξοπλισμών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, κ. Ιωάννη Σμπώκου προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής, κ. Μάρκο Μπόλαρη, με την οποία αιτείται, προκειμένου να καταθέσει ως μάρτυρας, την εξασφάλιση εξουσιοδότησης από τον αρμόδιο Υπουργό, με δεδομένο ότι το πρόγραμμα αγοράς των υποβρυχίων έχει χαρακτηριστεί ως απόρρητο.
13/20.5.2011	Επιστολή του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κ. Ευάγγελου Βενιζέλου προς την Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, με την οποία χορηγείται εξουσιοδότηση και άδεια προς τον κ. Ιωάννη Σμπώκο, ώστε να εξετασθεί ως μάρτυρας ενώπιον της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.
14/20.5.2011	Επιστολή του κ. Μιχαήλ Ματαντού, δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του, κ. Αλέξανδρου Λυκουρέζου, με την οποία, επικαλούμενος διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, θεωρεί δικαιολογημένη τη μη εμφάνισή του ενώπιον της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και δηλώνει ότι κάνει χρήση του δικαιώματος σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης.
15/20.5.2011	Έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων, με το οποίο διαβιβάζεται αλληλογραφία, μεταξύ της εν λόγω Διεύθυνσης και του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος.
16/20.5.2011	Έγγραφο του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, με το οποίο διαβιβάζονται αποφάσεις του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥ.Σ.Ε.Α.) και γνωστοποιείται ότι πρακτικά των συνεδριάσεων δεν τηρούνται στη Γραμματεία του Συμβουλίου.
17/23.5.2011	Αίτηση του κ. Σωτηρίου Εμμανουήλ, μετά την επίδοση νέας κλήσεως μάρτυρα, περί μεταθέσεως της ημερομηνίας εξετάσεώς του, λόγω απουσίας του εκτός Αθηνών.
18/23.5.2011	Έγγραφο της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, με το οποίο διαβιβάζεται η επίσημη μετάφραση, από τη γερμανική γλώσσα, των τριών μαρτυρικών καταθέσεων του Μιχαήλ Ματαντού και της αγωγής Dolmarton Associated Inc. κατά Ferrostaal AG. (Τα σχετικά έγγραφα απεστάλησαν στην Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή από τον μάρτυρα, κ. Νικόλαο Χατζηνικολάου.)
19/24.5.2011	Αίτημα του κ. Μιχαήλ Φιλιππίδη, μετά την επίδοση νέας κλήσεως μάρτυρα, περί παροχής προθεσμίας εξετάσεώς του, λόγω απουσίας του στο εξωτερικό.
20/24.5.2011	Έγγραφο του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (Διεύθυνση Εξοπλισμών - Διεύθυνση Προγραμμάτων Υποβρυχίων) προς το Γραφείο του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κοινοποιούμενο στην Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, με το οποίο διαβιβάζονται πίνακες, με αναλυτικά στοιχεία της αλληλογραφίας του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού με το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος και την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, σχετικά με τις συμβάσεις των υποβρυχίων.

21/24.5.2011	Έγγραφο του Προέδρου του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής, Καθηγητή, κ. Κώστα Μαυριά, με το οποίο διαβιβάζεται προς τον Πρόεδρο της Βουλής αντίγραφο του πρακτικού συνεδρίασης της Ολομέλειας του Επιστημονικού Συμβουλίου της 24ης Μαΐου 2011, σχετικά με τη χορήγηση αντιγράφων πρακτικών των συνεδριάσεων της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, καθώς και του σχετικού αποδεικτικού υλικού.
22/25.5.2011	Έγγραφο του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, κ. Ιωάννη Τέντε, προς τη Διευθύνουσα την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, με την οποία διαβιβάζεται η υπ' αριθμ. 4/17.5.2011 επιστολή του Προέδρου της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, περί επιταχύνσεως της διαδικασίας δικαστικής συνδρομής.
23/26.5.2011	Έγγραφο της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, με το οποίο διαβιβάζεται η επίσημη μετάφραση, από τη γερμανική γλώσσα, του κατηγορητηρίου του Εισαγγελέα του Μονάχου, κ. Knoblach. (Τα σχετικά έγγραφα απεστάλησαν στην Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή από τον μάρτυρα, κ. Νικόλαο Χατζηνικολάου.)
24/26.5.2011	Αποστολή στοιχείων από τον Προϊστάμενο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Αττικής του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος Αττικής, κ. Παναγιώτη Μαντούβαλο προς την Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, συμπληρωματικών ως προς την κατάθεση ενώπιον της Επιτροπής του μάρτυρα, κ. Νικολάου Μαϊτού, υπαλλήλου του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος.
25/26.5.2011	Αποστολή συμπληρωματικών στοιχείων από τον Προϊστάμενο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Αττικής του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος Αττικής, κ. Παναγιώτη Μαντούβαλο, προς την Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, σε συνέχεια του υπ' αριθμ. 24/25.5.2011 εγγράφου του καταλόγου εισερχομένων.
26/26.5.2011	Έγγραφο της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, με το οποίο διαβιβάζεται η επίσημη μετάφραση, από τη γερμανική γλώσσα, του υπολοίπου μέρους του κατηγορητηρίου του Εισαγγελέα του Μονάχου, κ. Knoblach. (Τα σχετικά έγγραφα απεστάλησαν στην Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή από τον μάρτυρα, κ. Νικόλαο Χατζηνικολάου.)
27/27.5.2011	Αίτηση του πρώην Υπουργού, κ. Απόστολου-Αθανάσιου Τσοχατζόπουλου, περί χορήγησης αντιγράφων των πρακτικών των συνεδριάσεων της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.
28/28.5.2011	Αίτηση του πρώην Υπουργού, κ. Απόστολου-Αθανάσιου Τσοχατζόπουλου, περί κλητεύσεως και εξετάσεως ως μαρτύρων των, κατά το επίδικο χρονικό διάστημα, μελών του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥ.Σ.Ε.Α.).
29/31.5.2011	Αίτηση του πρώην Υπουργού, κ. Απόστολου-Αθανάσιου Τσοχατζόπουλου, περί χορηγήσεως προθεσμίας 48 ωρών, προκειμένου να εμφανισθεί ενώπιον της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την παροχή εξηγήσεων, εν σχέσει με τη διερευνώμενη υπόθεση.
30/31.5.2011	Επιστολή του Γενικού Γραμματέα της Κυβέρνησης, κ. Σωτηρίου Λύτρα, προς τον Πρόεδρο της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, σε απάντηση του υπ' αριθμ.14/31.05.2011 εγγράφου του Προέδρου της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, με την οποία γνωστοποιείται ότι πρακτικά των συνεδριάσεων του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥ.Σ.Ε.Α.) τηρούνται από του έτους 2005.

31/31.5.2011	Επιστολή του Γ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου (άρθρο 21 Ν.3023/2002), κ. Ευάγγελου Αργύρη, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 2/10.05.2011 αιτήματος του Προέδρου της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, με την οποία διαβιβάζεται το τελευταίο πόρισμα των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σχετικά με τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης του πρώην Υπουργού και γνωστοποιείται ότι η Επιτροπή Ελέγχου Οικονομικών των Κομμάτων και των Βουλευτών συνεχίζει τον έλεγχο.
32/31.5.2011	Οι από 4.12.2008, 24.4.2009, 3.5.2010 και 22.9.2010 Εκθέσεις ομάδων στελεχών της Τράπεζας της Ελλάδος, περί των συναλλαγών της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, οι οποίες διαβιβάστηκαν από τον Πρόεδρο της Βουλής προς τον Πρόεδρο της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, κατόπιν σχετικού αιτήματος.
33/31.5.2011	Έγγραφα και στοιχεία της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟ.Κ.Α.Σ.) της Νομικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, με στοιχεία και πληροφορίες, σχετικά με την εταιρεία TORCASSO Investments Ltd, τα οποία τηρούνται στο Αρχείο της Βουλής και διαβιβάστηκαν από τον Πρόεδρο της Βουλής προς τον Πρόεδρο της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, κατόπιν σχετικού αιτήματος.
34/31.5.2011	Αντίγραφα συμβολαίων και μερίδων, τα οποία απεστάλησαν από το Υποθηκοφυλακείο Αθηνών, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 11/30.5.2011 αιτήματος του Προέδρου της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.
35/3.6.2011	Επιστολή του Δικηγόρου, Dr Roger Mann, με την οποία γνωστοποιεί στον κ. Απόστολο-Αθανάσιο Τσοχατζόπουλο την κατάθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου του Αμβούργου αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κατά των εταιρειών «SPIEGEL – Verlag Rudolf Augstein GmbH & Co. KG» και «SPIEGEL ONLINE GmbH», με τα συνημμένα σε αυτήν έγγραφα, στην ελληνική και γερμανική γλώσσα.

Υ. Επίσης, στον σχηματισθέντα φάκελο υπάρχουν έγγραφα, στοιχεία και δημοσιεύματα, που κατέθεσαν, κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων, οι εξεταζόμενοι μάρτυρες, ο κατάλογος των οποίων έχει ως ακολούθως:

1	Δημοσιεύματα της εφημερίδας Real News, σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση και άλλα έγγραφα, τα οποία κατετέθησαν από τον μάρτυρα, κ. Νικόλαο Χατζηνικολάου (συνεδρίαση της 12ης Μαΐου 2011).
2	Δημοσιεύματα της γερμανικής εφημερίδας Süddeutsche Zeitung, σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση και άλλα έγγραφα, τα οποία κατετέθησαν από τον μάρτυρα, κ. Αναστάσιο Τέλλογλου (συνεδρίαση της 12ης Μαΐου 2011).
3	Έγγραφη δήλωση του μάρτυρα, κ. Ιωάννη Μπέλτσιου (συνεδρίαση της 17ης Μαΐου 2011).
4	Έγγραφα και στοιχεία σχετιζόμενα με την υπόθεση, τα οποία κατέθεσε ο μάρτυρας, κ. Ιωάννης Σμπώκος (συνεδρίαση της 20ης Μαΐου 2011).
5	Έγγραφα και στοιχεία σχετιζόμενα με την υπόθεση, τα οποία κατέθεσε ο μάρτυρας, κ. Ιωάννης Σμπώκος (συνεδρίαση της 23ης Μαΐου 2011).
6	Έγγραφη δήλωση του μάρτυρα, κ. Αλέξανδρου Αβατάγγελου, αναφερόμενη στην, από δικονομικής απόψεως, εξέτασή του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής και τα θεμελιώδη υπερασπιστικά του δικαιώματα, με δεδομένο ότι από την τακτική δικαιοσύνη του αποδίδεται η ιδιότητα του υπόπτου (συνεδρίαση της 24ης Μαΐου 2011).

7	Έγγραφο δήλωση του μάρτυρα, κ. Σωτηρίου Εμμανουήλ, με την οποία παρατίθενται, συνοπτικά, στοιχεία ως προς με τη σχέση του με τη διερευνώμενη υπόθεση (συνεδρίαση της 31ης Μαΐου 2011).
8	Στοιχεία σχετικά με την εταιρεία MORELIA TRADING S.A., τα οποία κατέθεσε ο Πρόεδρος της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, κ. Μάρκος Μπόλαρης (συνεδρίαση της 2ας Ιουνίου 2011).
9	Συνοπτικό υπόμνημα, σχετικά με τη διερευνώμενη υπόθεση, το οποίο κατέθεσε ο πρώην Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κ. Απόστολος-Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος (συνεδρίαση της 2ας Ιουνίου 2011).

VI. Η Επιτροπή, για να υπάρξει πλήρης διερεύνηση της υπόθεσης, εξέτασε σε έντεκα (11), από τις συνολικά δεκατέσσερις (14), συνεδριάσεις όλους τους χρήσιμους μάρτυρες – δέκα έξι (16) τον αριθμό- που είναι οι ακόλουθοι, κατά τη σειρά της ημερομηνίας εξέτασής τους:

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
1.	Νικόλαος Χατζηνικολάου, Δημοσιογράφος.	12.5.2011
2.	Αναστάσιος Τέλλογλου, Δημοσιογράφος.	12.5.2011
3.	Ιωάννα Παπαδάκου, Δημοσιογράφος.	13.5.2011
4.	Μάκης Πολάτος, Δημοσιογράφος.	13.5.2011
5.	Ιωάννης Μπέλτσιος, Πολιτικός Μηχανικός, πρώην Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών.	17.5.2011
6.	Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Υποδιευθυντής Α' Δ/σης του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Επιχειρησιακή Διεύθυνση Ειδικών Υποθέσεων Αθηνών).	18.5.2011
7.	Χαράλαμπος Αθανασόπουλος, Υπάλληλος του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, επικεφαλής ελέγχου στην υπόθεση των Ναυπηγείων.	18.5.2011
8.	Παναγιώτης Νικολούδης, Πρόεδρος της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.	18.5.2011
9.	Κωνσταντίνος Αλατζάς, Δημοσιογράφος.	19.5.2011
10.	Νικόλαος Κρουνερίτης, Υπαρχηγός του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού.	20.5.2011
11.	Ιωάννης Σμπώκος, πρώην Γενικός Διευθυντής Εξοπλισμών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.	20.5.2011 & 23.5.2011
12.	Αλέξανδρος Αβατάγγελος, Επιχειρηματίας.	24.5.2011
13.	Νικόλαος Μαϊτός, Προϊστάμενος 14ου Τμήματος του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος.	25.5.2011
14.	Μιχαήλ Φιλιππίδης, Επιχειρηματίας.	31.5.2011
15.	Σωτήριος Εμμανουήλ, πρώην Διευθυντής των Ελληνικών Ναυπηγείων Σκαρμαγκά (ΕΝΑΕ).	31.5.2011
16.	Απόστολος-Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος, πρώην Υπουργός Εθνικής Άμυνας.	2.6.2011

Επίσης, εκλήθησαν, ως μάρτυρες και δεν προσήλθαν η κυρία Αριστέα Μπουγάτσου, Δημοσιογράφος, καθώς και ο κ. Μιχαήλ Ματαντός, Εφοπλιστής, ο οποίος κατέθεσε σχετική επιστολή (αριθμός καταλόγου εισερχομένων 14/20.5.2011).

VII. Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή εργάστηκε με εντατικούς ρυθμούς, σε πολλές συνεδριάσεις (σύνολο ωρών 50), για να δυνηθεί να εξετάσει ενδελεχώς όλες τις πτυχές της υπόθεσης αυτής, μέσα στο σχετικά σύντομο διάστημα, που είχε καθορίσει η Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων.

Τέλος, ύστερα από λεπτομερή μελέτη όλων των τεθέντων υπόψη της Επιτροπής στοιχείων, την αξιολόγηση των μαρτυρικών καταθέσεων και όλου του αποδεικτικού υλικού, η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή «για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά πρώην Υπουργού, σχετικά με την από 15.2.2000 σύμβαση κατασκευής και παράδοσης στο Πολεμικό Ναυτικό υποβρυχίων τύπου 214» κατέληξε στις διαπιστώσεις που ακολουθούν.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΕΥΘΥΝΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΦΥΠΟΥΡΓΩΝ

Η αναγκαία και μοναδική συνιστώσα για την συγκρότηση της κοινωνίας σε Πολιτεία είναι η θεσμοθέτηση των λειτουργιών της, με στόχο την εμπέδωση του Κράτους Δικαίου. Το Ειδικό καθεστώς για τον καταλογισμό ποινικών ευθυνών σε μέλη της Κυβέρνησης στοχεύει στην εμπέδωση του Κράτους Δικαίου.

Τούτο βέβαια δεν είναι το συμπέρασμα που συνάγει ο Έλληνας πολίτης από τον τρόπο με τον οποίο το καθεστώς ποινικής ευθύνης των μελών της Κυβέρνησης έχει λειτουργήσει κατά το παρελθόν, προβάλλοντας, μέσα από στρεβλώσεις που αλλοιώνουν διαχρονικά την ελληνική πολιτική ζωή, την ανάδειξη κυρίως της ανάγκης για την προστασία των φορέων του υπουργικού αξιώματος και τον υποβιβασμό της εξ ίσου σημαντικής ανάγκης για την λειτουργία του ειδικού αυτού καθεστώτος προς την κατεύθυνση του καταλογισμού ποινικών ευθυνών σε μέλη της Κυβέρνησης.

Η λειτουργική ανισορροπία μεταξύ των δύο τουλάχιστον στόχων, εκείνον της προστασίας των μελών της Κυβέρνησης από άδικες, ψευδείς και αβάσιμες διώξεις, και εκείνον της απόδοσης και του καταλογισμού ποινικής ευθύνης, την οποία πιστεύουμε ότι θα αποκαταστήσει ο νόμος 3961/2011 που δημοσιεύτηκε στις 29-4-2011, δεν οφείλεται μόνον στις νομοτεχνικές αδυναμίες των νομοθετημάτων που ψηφίστηκαν κατά το παρελθόν για την εξειδίκευση των Συνταγματικών κατευθύνσεων. Οφείλεται επίσης σε συλλογικές αντιλήψεις που ομοιάζουν με «κοινωνικά ορμέμφυτα», αντιλήψεις που στηρίζονται σε γενικεύσεις, κατηγοριοποιήσεις και αφορισμούς, που λειτουργούν, αποπροσανατολίζοντας την δομημένη αναλυτική σκέψη που οφείλουμε να έχουμε. Έτσι, το νομικό μας πλαίσιο, επαρκές κατά κανόνα, νοθεύεται κατά την εφαρμογή του, οδηγώντας τους πολίτες στην γενικευμένη απαξίωση σημαντικών θεσμικών πόλων για την συγκρότηση της Πολιτείας, του Κοινοβουλίου και της Δικαιοσύνης.

Το ισχύον ειδικό καθεστώς για την ποινική ευθύνη των μελών της Κυβέρνησης δεν αποτελεί νομικό καθεστώς ποινικής ατιμωρησίας. Όμως, αν και ο νομοθέτης, θεσπίζοντας ως μέσο ελέγχου και ως κυρωτικό έρεισμα τη δυνατότητα καταλογισμού πολιτικής ευθύνης, θέλησε να αντισταθμίσει την κοινή ποινική ευθύνη, προβάλλοντας την έντονη απαξία της πολιτικής διάστασης των αξιόποινων πράξεων που τελούνται από υπουργούς, η ανάδειξη της έντονης πολιτικής απαξίας δεν αρκεί, αν δεν συνοδεύεται και από την απόδοση των ποινικών ευθυνών για τις πράξεις που τελέστηκαν από Υπουργούς.

Η ευθύνη, επομένως, των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών για την άσκηση του λειτουργήματός τους είναι αυτονόητη στο δημοκρατικό πολίτευμα. Την ευθύνη των δημοσίων αυτών λειτουργιών καθιερώνουν ρητά οι διατάξεις των άρθρων 35 παρ. 1, 84, 85 και 86 του Συντάγματος. Ωστόσο, το Σύνταγμα δεν καθορίζει περιοριστικά τα είδη της ευθύνης των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών, η οποία γνωρίζει αρκετές διακρίσεις. Μία από αυτές, κατά το ισχύον δίκαιο, είναι και η διάκριση σε κοινοβουλευτική, αστική και ποινική. Το Σύνταγμα προβλέπει κατ' αρχήν την ποινική ευθύνη των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών στο άρθρο 86, επιφυλασσόμενο όμως υπέρ του κοινού νομοθέτη για τη ρύθμιση των ειδικότερων θεμάτων της διαδικασίας αυτής, καθώς και για την καθιέρωση οποιασδήποτε άλλης ευθύνης των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών, απαγορεύοντας την θέσπιση ιδιωνύμων αδικημάτων.

Τόσο το άρθρο 86 όσο και το άρθρο 85 παρ. 1, ειδικότερα, επιφυλάσσουν στους «Νόμους για την ευθύνη των Υπουργών» τη ρύθμιση της ποινικής ευθύνης των τελευταίων. Σύμφωνα με το άρθρο 85: «Τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και οι Υφυπουργοί είναι συλλογικώς υπεύθυνοι για τη γενική πολιτική της Κυβέρνησης και καθένας από αυτούς για τις πράξεις ή παραλείψεις της αρμοδιότητάς του, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων για την ευθύνη των Υπουργών». Ομοίως, στο άρθρο 86 παρ. 1 ορίζεται: «Μόνο η Βουλή έχει την αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη κατά όσων διατελούν ή διατέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως νόμος ορίζει».

Οι εκτελεστικοί των άρθρων αυτών νόμοι, οι οποίοι ψηφίστηκαν και ετέθησαν σε ισχύ κατά την επιταγή τους, ήταν ο Ν. 2509/1997, ο οποίος ψηφίστηκε υπό το κράτος του άρθρου 86 του Συντάγματος πριν από την αναθεώρηση του έτους 2001, και ο μεταγενέστερος Ν. 3126/2003, ο οποίος ψηφίστηκε μετά την αναθεώρηση, ετέθη σε ισχύ από τις 19.3.2003 και ίσχυε μέχρι την δημοσίευση στις 29-4-2011 του νόμου 3961/2011.

Βέβαια, το ειδικό αυτό συνταγματικό και νομοθετικό πλαίσιο δεν ρυθμίζει κατά κυριολεξία αυτήν την ίδια την ποινική ευθύνη των Μελών της Κυβέρνησης, διότι αυτή προσδιορίζεται από τις διατάξεις του κοινού ποινικού δικαίου, καθώς τα αδικήματα που διαπράττονται από τους Υπουργούς ορίζονται κατά τις εγκληματικές υποστάσεις που περιγράφονται στον Ποινικό Κώδικα και στους ειδικούς ποινικούς νόμους. Αντιθέτως, ρυθμίζει εννοιολογικά την αποκλειστική διαδικασία, την οποία ακολουθεί η έρευνα και η κατάγνωση της ενδεχόμενης ευθύνης υπουργού για την αξιόποινη πράξη που του αποδίδεται. Στο πλέγμα αυτών των ρυθμίσεων που διέπουν προεχόντως τη διαδικασία, θα πρέπει να προστεθούν και τα άρθρα 153 – 158 του Κανονισμού της Βουλής, τα οποία βέβαια ρυθμίζουν τα interna corporis ζητήματα και δεν άπτονται ουσιαστικών ή δικονομικών ζητημάτων.

Σύμφωνα με το σύνολο των ανωτέρω διατάξεων, η ακολουθούμενη σήμερα διαδικασία, η οποία αφορά την έρευνα και την κατάγνωση της ενδεχόμενης ευθύνης Υπουργού και περιγράφεται κατ' αρχήν στο άρθρο 86 του Συντάγματος έχει ως εξής:

1. «Μόνο η Βουλή έχει την αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη κατά όσων διατελούν ή διατέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως νόμος ορίζει.
2. Δίωξη, ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση κατά των προσώπων και για τα αδικήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν επιτρέπεται χωρίς προηγούμενη απόφαση της Βουλής κατά την παράγραφο 3. Αν στο πλαίσιο άλλης ανάκρισης, προανάκρισης, προκαταρκτικής εξέτασης ή διοικητικής εξέτασης προκύψουν στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με τα πρόσωπα και τα αδικήματα της προηγούμενης παραγράφου, αυτά διαβιβάζονται αμελλητί στη Βουλή από αυτόν που ενεργεί την ανάκριση ή προανάκριση ή εξέταση.
3. Πρόταση άσκησης δίωξης υποβάλλεται από τριάντα τουλάχιστον βουλευτές. Η Βουλή με απόφασή της που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, συγκροτεί ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, διαφορετικά η πρόταση απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη. Το πόρισμα της Επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου εισάγεται στην Ολομέλεια της Βουλής, η οποία αποφασίζει για την άσκηση ή μη δίωξης. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών. Η Βουλή μπορεί να ασκήσει την κατά την παράγραφο 1 αρμοδιότητά της μέχρι το πέρας της δεύτερης τακτικής συνόδου της βουλευτικής περιόδου, που αρχίζει μετά την τέλεση του αδικήματος.

Με τη διαδικασία και την πλειοψηφία του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής η Βουλή μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλεί την απόφασή της ή να αναστέλλει τη δίωξη, την προδικασία ή την κύρια διαδικασία».

Η απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, κατά το άρθρο 8 παρ. 6 του Ν3126/2003, ενέχει τον χαρακτήρα της παραγγελίας για την άσκηση ποινικής διώξεως, της οποίας έπονται οι διαδικασίες που ορίζει ο νόμος με την εισαγωγή της υποθέσεως στο αρμόδιο κατά το άρθρο 86 παρ. 4 του Συντάγματος Δικαστικό Συμβούλιο.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ 86 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Σε εκτέλεση των προβλεπομένων από το άρθρο 86 παρ. 2 του Συντάγματος και των άρθρων 1 και 4 του Ν. 3126/2003, που ορίζουν ότι, αν στο πλαίσιο άλλης ανάκρισης, προανάκρισης, προκαταρκτικής εξέτασης ή διοικητικής εξέτασης προκύψουν στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με τα πρόσωπα και τα αδικήματα της προηγούμενης παραγράφου, αυτά διαβιβάζονται αμελλητί στη Βουλή από αυτόν που ενεργεί την ανάκριση ή προανάκριση ή εξέταση, ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου κ. Αθανάσιος Κατσιρώδης, διαβίβασε στις 5 Απριλίου 2011 και με αριθμό πρωτοκόλλου 1.257 – 1.355 στον κ. Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, διά του κ. Υπουργού της Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την ποινική δικογραφία που του είχε ήδη διαβιβάσει με τα υπ' αριθμ. 158924/23.3.2011 και ΕΠ: 385/30.3.2011 έγγραφά της, μετά από προκαταρκτική εξέταση, η Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών Αθηνών, κυρία Πόπη Παπανδρέου.

Η διαβιβασθείσα ποινική δικογραφία αφορά την διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών του πρώην Υπουργού Εθνικής Αμυνας Αθανασίου-Αποστόλου Τσοχατζόπουλου και των λοιπών μελών της Κυβερνήσεως, που αποφάσισαν την απευθείας ανάθεση της ναυπήγησης και της επισκευής υποβρυχίων τύπου 214 και 209 αντίστοιχα στα Ελληνικά Ναυπηγεία Α.Ε. και στα Γερμανικά Ναυπηγεία FS/HDW και την κατάρτιση των υπ' αριθμ. 8/2000 και 13/2002 συμβάσεων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, και των μελών των Κυβερνήσεων που κατά καιρούς επόπτευαν την υλοποίηση των παραπάνω συμβάσεων.

Μετά την διαβίβαση κατά τα ανωτέρω της δικογραφίας, και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 86 παρ. 3 εδ. α' του Συντάγματος και των άρθρων 1 και 5 του Ν. 3126/2003, που ορίζουν ότι πρόταση άσκησης δίωξης υποβάλλεται από τριάντα τουλάχιστον βουλευτές, στις 15 Απριλίου 2011 υποβλήθηκε από 112 βουλευτές πρόταση με την οποία ζητήθηκε η κίνηση της διαδικασίας άσκησης ποινικής δίωξης κατά του πρώην Υπουργού, Αθανασίου-Αποστόλου Τσοχατζόπουλου, για πράξεις που αυτός φέρεται να τέλεσε κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Η εν λόγω πρόταση κατά τα βασικά της σημεία ανέφερε ότι από τη μελέτη των στοιχείων της διαβιβασθείσας ποινικής δικογραφίας προέκυψε ότι, προ της υπογραφής της από 15.2.2000 σύμβασης για την κατασκευή και παράδοση στο Πολεμικό Ναυτικό τριών υποβρυχίων τύπου 214 με την Κοινοπραξία Ελληνικά Ναυπηγεία Σκαραμαγκά – Ferrostaal AG – HDW και ενόψει της ανάθεσης του έργου σε αυτήν, η γερμανική εταιρεία ανέπτυξε ένα σύστημα δωροδοκιών ανώτατων πολιτικών και κρατικών αξιωματούχων, προκειμένου αυτοί να έχουν θετική άποψη και να ασκήσουν την επιρροή τους υπέρ της ανάληψης των έργων από την ίδια.

Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα πάντα με την πρόταση, φέρεται να καταβλήθηκε για δωροδοκίες ποσοστό 4,5% επί του κοστολογίου («τζιρού») του έργου και το οποίο ανέρχεται στο ποσό των 72.000.000 – 83.000.000 €. Οι δε δωροδοκούμενοι υπάλληλοι του Ελληνικού Κράτους, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 2 παρ. 3 του Ν. 3126/2003, γνώριζαν ότι το ποσό των προς αυτούς δωροδοκιών τελικά μετεκυλύετο σε βάρος του Ελληνικού

Δημοσίου και ότι η δωροδοκούσα γερμανική εταιρία τα συνυπολόγιζε στην τελική τιμή σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου.

Κατά συνέπεια, ζητήθηκε να διερευνηθεί ενδεχόμενη ποινική ευθύνη του τέως Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που υπέγραψε στις 15.2.2000 την ανωτέρω σύμβαση για τις εξής αξιόποινες πράξεις: α) της παθητικής δωροδοκίας σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου κατ' άρθρο 235 ΠΚ, όπως αυτό ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, δηλ. κατά το έτος 2000, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 1608/1950 και β) της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες με τη μορφή της απόκτησης και κατοχής περιουσίας εν γνώσει, κατά τον χρόνο κτήσης, του γεγονότος ότι προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες κατ' άρθρο 1, στοιχ. α' περ. αιζ' στοιχ. β', γ', 2 παρ. 1, 4, 5, 6, 7, και 8 του Ν. 2331/1995, όπως η περ. αιζ' του άρθρου 1 προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 16 του Ν. 2479/1997, δεδομένου ότι ο ανωτέρω, κατά παράβαση των καθηκόντων του, ενδεχομένως ζήτησε και έλαβε άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτων προσώπων για τον εαυτό του ωφελήματα οποιασδήποτε φύσεως, προκειμένου να προβεί σε ενέργεια που ανάγεται στα καθήκοντα του και ενδεχομένως απέκτησε ή κατέχει περιουσία, εν γνώσει, κατά τον χρόνο κτήσης, του γεγονότος ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η υποβληθείσα πρόταση καθόρισε πρωτογενώς και με σαφήνεια τα συγκεκριμένα στοιχεία της πράξης, που, σύμφωνα με το Νόμο περί ευθύνης Υπουργών, είναι αξιόποινη, και τις διατάξεις που παραβιάστηκαν. Η αναγκαία τεκμηρίωση της πρότασης κατ' αυτόν τον τρόπο έλαβε άλλωστε και νομική θεμελίωση στον νόμο περί ευθύνης υπουργών, όπως εντελώς πρόσφατα τροποποιήθηκε από το άρθρο 2 του ν. 3961/29.4.2011, μετά όμως από τη συγκρότηση της παρούσας Επιτροπής.

Το άρθρο 86 παρ. 3 εδ. β' του Συντάγματος και τα άρθρα 1 και 5 του Ν. 3126/2003 ορίζουν ότι η Βουλή, με απόφασή της που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, συγκροτεί ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, διαφορετικά η πρόταση απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη.

Σε εκτέλεση των παραπάνω διατάξεων, ύστερα από εισαγωγή της Πρότασης στην διάταξη διεξαγωγής των εργασιών της Βουλής από τον κ. Πρόεδρο της Βουλής, διεξήχθη στις 28 Απριλίου 2011 συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής επί της ανωτέρω πρότασης άσκησης ποινικής δίωξης. Κατά την ημερομηνία αυτή η Ολομέλεια της Βουλής αποφάσισε τη συγκρότηση της παρούσας Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διεξαγωγή προκαταρκτικής εξέτασης κατά πρώην Υπουργού σχετικά με την από 15.2.2000 σύμβαση κατασκευής και παράδοσης στο Πολεμικό Ναυτικό υποβρυχίων τύπου 214 και όρισε ημερομηνία για την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής εξέτασης και την υποβολή εγγράφου πορίσματος στην Ολομέλεια μαζί με το αποδεικτικό υλικό την Δευτέρα, 6η Ιουνίου 2011.

Η Επιτροπή συγκροτήθηκε και λειτούργησε σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής για τις διαρκείς Κοινοβουλευτικές επιτροπές που εφαρμόζονται αναλόγως.

Γ.1. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 156 παρ. 4 του Κανονισμού της Βουλής, η συγκροτηθείσα Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη διεξαγωγή προκαταρκτικής εξέτασης κατά πρώην Υπουργού, σχετικά με την από 15.2.2000 σύμβαση κατασκευής και παράδοσης στο Πολεμικό Ναυτικό υποβρυχίων τύπου 214, έχει όλες τις αρμοδιότητες του Εισαγγελέα Πρωτοδικών, όταν αυτός ενεργεί προκαταρκτική εξέταση, όπως αυτές ειδικότερα ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και μπορεί να αναθέτει σε Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ή Εφετών την ενέργεια ειδικότερων πράξεων σχετικών με το αντικείμενο της προκαταρκτικής εξέτασης (Αθανασίου Γ. Ράικου, Συνταγματικό Δίκαιο, Τόμος Ι, τεύχος Β΄, τρίτη έκδοση, σελ. 990).

Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η πρόταση δίωξης καλείται από την Επιτροπή να δώσει εξηγήσεις, αν το επιθυμεί. Συνεπώς, κατά την προκαταρκτική εξέταση μπορούν να επιχειρηθούν όλες οι ανακριτικές πράξεις που δε θίγουν την προσωπική ελευθερία, όπως είναι η εξέταση μαρτύρων και υπόπτων, η πραγματογνωμοσύνη, η κατάσχεση κτλ. (Εγκύκλιος Εισαγγ. Α.Π. 1/2009, DSANET). Λόγος διενέργειας της προκαταρκτικής εξέτασης είναι η ύπαρξη αμφιβολιών για το αν τελέστηκε ή όχι αξιόποινη πράξη, ενώ σκοπός της είναι η διακρίβωση επαρκών ενδείξεων, για να ασκηθεί η ποινική δίωξη.

Οι ενδείξεις δεν θεωρούνται επαρκείς, όταν, αυτές καθ' εαυτές κρινόμενες, δεν πιθανολογούν σοβαρά την ενοχή του κατηγορούμενου και κλονίζονται από άλλα αποδεικτικά στοιχεία, που είναι επαρκή, για να οδηγήσουν την Επιτροπή στην απαλλαγή του κατηγορούμενου, δεν φαίνεται δε ότι μπορούν να ενισχυθούν με την άσκηση της δίωξης (Ολ.Α.Π. 9/2001, ΝΟΜΟΣ).

Αν μετά την διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης η Επιτροπή κρίνει αιτιολογημένα ότι έχουν προκύψει επαρκείς ενδείξεις, υποβάλλει σχετικό πόρισμα στην Ολομέλεια της Βουλής, το οποίο σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι αιτιολογημένο και να περιέχει ιδίως τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά μέσα που οδηγούν σε αυτά, όπως προέκυψαν κατά την προκαταρκτική εξέταση, την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στις εφαρμοζόμενες ποινικές διατάξεις και σαφή πρόταση για την άσκηση ή μη δίωξης (Αθανασίου Γ. Ράικου, ό.π.). Ομοίως, αιτιολογημένη πρέπει να είναι και η τυχόν πρόταση της μειοψηφίας, η οποία καταχωρίζεται σε χωριστό κεφάλαιο του ίδιου πορίσματος.

Το πόρισμα της Επιτροπής και το σχετικό αποδεικτικό υλικό υποβάλλονται στον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος ανακοινώνει την κατάθεσή τους στην Βουλή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 86 παρ. 3 εδ. γ΄ του Συντάγματος. Το πόρισμα τυπώνεται και διανέμεται στους βουλευτές και, εντός πέντε ημερών από τη διανομή του, καταρτίζεται ειδική ημερήσια διάταξη της Ολομέλειας της Βουλής για τη συζήτηση επί αυτού. Αμέσως μετά τη λήξη της συζήτησης διεξάγεται μυστική ψηφοφορία για την πρόταση της Επιτροπής και χωριστά για κάθε καταγγελλόμενη πράξη ή παράλειψη, για την οποία ζητείται άσκηση δίωξης, σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 3 εδ. δ΄ του Συντάγματος. Η απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής για την άσκηση ποινικής δίωξης λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών και πρέπει να καθορίζει και να εξειδικεύει την αξιόποινη πράξη και την ποινική διάταξη που την προβλέπει, έχει δε το χαρακτήρα γραπτής παραγγελίας κατά το άρθρο 246

του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τη διενέργεια κύριας ανάκρισης από το Δικαστικό Συμβούλιο, που προβλέπεται στο άρθρο 86 παρ. 4 υποπαρ. 2 του Συντάγματος (Αθανάσιου Γ. Ράικου, ό.π., σελ. 991, 994, Κώστας Γ. Μαυριάς, Συνταγματικό Δίκαιο, τέταρτη έκδοση, σελ. 635).

Γ.2. ΟΙ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η έρευνα της Επιτροπής, εντός των ορίων που έθεσε η απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, διενεργήθηκε με βάση τα στοιχεία της δικογραφίας που διαβιβάστηκε στην Βουλή, όπως προαναφέρθηκε, και τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από την Επιτροπή.

Από τον όγκο της δικογραφίας, το τμήμα που περιέχει φωτοαντίγραφα των συμβάσεων (κυρίων συμβάσεων και συμβάσεων Α.Ω.), το οποίο στάλθηκε αταξινόμητο, χρησιμοποιήθηκε στο μέτρο που συνδέεται με την τεκμηρίωση του πραγματικού πλαισίου, γύρω από το οποίο αναπτύχθηκαν παράνομες συμπεριφορές, σχετιζόμενες με διαπιστωμένο από την Γερμανική Δικαιοσύνη χρηματισμό προσώπων στην Ελλάδα σχετικά με τις συμβάσεις του προγράμματος ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Το έναυσμα για την διενέργεια της εισαγγελικής έρευνας που οδήγησε στην παραπομπή της υπόθεσης στην Βουλή, προκειμένου να ερευνηθούν τυχόν ποινικές ευθύνες του πρώην Υπουργού Εθνικής Άμυνας, Αθανασίου Τσοχατζόπουλου, προήλθε από δημοσιεύματα του ελληνικού και γερμανικού τύπου, αναφορικά με την ερευνώμενη από την Γερμανική Δικαιοσύνη (Εισαγγελία του Μονάχου) υπόθεση εμπλοκής υπαλλήλων της εταιρείας Ferrostaal και άλλων προσώπων σε δωροδοκία αξιωματούχων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δωροδοκία αυτή, κατά την γερμανική έρευνα, αναφέρεται στην ανάθεση κατασκευής υποβρυχίων από την Ελλάδα και την Πορτογαλία στα Γερμανικά ναυπηγεία Κιέλου (HDW) σε κοινοπραξία με την Ferrostaal.

Αποσπάσματα από τις καταθέσεις των εξετασθέντων από την γερμανική δικαιοσύνη μαρτύρων και υπόπτων και στοιχεία από την έρευνα δημοσιεύτηκαν στο γερμανικό περιοδικό «Σπήγκελ» και αναδημοσιεύτηκαν σε πολλές ελληνικές εφημερίδες, με συνέπεια να δοθεί εντολή από τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών για την διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.

Στην γραμματεία της Επιτροπής, εκτός από τα στοιχεία που αφορούν τις συμβάσεις των υποβρυχίων και τα δημοσιεύματα του τύπου, στάλθηκαν επίσης και μεταφρασμένες καταθέσεις, που δόθηκαν προανακριτικά στην Εισαγγελία του Μονάχου από τον μάρτυρα Ερμπσλον, τους κατηγορούμενους Χάουν και Mühlenbeck, καθώς και η από 25-3-2010 απόφαση του Ειρηνοδικείου του Μονάχου ως ανακριτικού οργάνου, για την διενέργεια έρευνας και κατάσχεσης προς συγκέντρωση πειστηρίων.

Για τα δύο διαδοχικά αιτήματα δικαστικής συνδρομής που είχε υποβάλει η Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών, κυρία Πόπη Παπανδρέου, προς τις Γερμανικές Δικαστικές αρχές, δεν είχε, μέχρι την αποστολή της δικογραφίας στην Βουλή, περιέλθει σε γνώση της Επιτροπής περαιτέρω πληροφορία περί ικανοποίησής τους ή μη.

Στάλθηκαν, επίσης, στην Επιτροπή οι καταθέσεις των εξετασθέντων ενόρκως μαρτύρων (Ελλήνων δημοσιογράφων, κυρίως) κατά την διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης, που ελήφθησαν από την ως άνω Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών, καθώς και έγγραφα που οι μάρτυρες αυτοί προσκόμισαν (αποσπάσματα εγγράφων, ανώνυμες καταγγελίες κ.λπ.) καθώς και πορισματική αναφορά έρευνας που διενήργησε το Σ.Δ.Ο.Ε..

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι από την δικογραφία απουσίαζαν σημαντικά έγγραφα, η ύπαρξη των οποίων ήταν γνωστή από την δημοσίευση αποσπασμάτων τους στον τύπο, και αποφάσισε να συμπεριλάβει στην κλήση προς τους βασικούς, κατά την άποψή της μάρτυ-

ρες, Αλέξανδρο Αβατάγγελο, Μιχαήλ Ματαντό και Ιωάννη Μπέλτσιο, την πρόσκληση να προσκομίζουν κατά την εμφάνισή τους στην Επιτροπή τα κρίσιμα αυτά έγγραφα, μεταξύ των οποίων αντίγραφο της διαιτητικής αγωγής της Dolmatron και καταστάσεις πληρωμών.

Παράλληλα, η Επιτροπή υπέβαλε μέσω της Αντεισαγγελέως Πρωτοδικών Αθηνών επείγον αίτημα δικαστικής συνδρομής για την άμεση αποστολή από τις γερμανικές δικαστικές αρχές αντιγράφων:

- α) των τριών καταθέσεων που δόθηκαν από τον Μιχαήλ Ματαντό στην Εισαγγελία του Μονάχου, την 13η-10-2010, 14η-10-2010 και 26η-10-2010, τις ημερομηνίες των οποίων πληροφορήθηκε από το «έγγραφο υπόμνημα», που υπέβαλε στην Επιτροπή ο πληρεξούσιος δικηγόρος του Μ.Ματαντού.
- β) Αντιγράφου του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου, που συντάχθηκε από τον Εισαγγελέα Κνόμπλαχ κατά των γερμανών κατηγορουμένων υπαλλήλων της Ferrostaal.
- γ) Αντίγραφο της προαναφερθείσας διαιτητικής αγωγής, αποσπάσματα μόνον της οποίας είχαν περιέλθει στην Επιτροπή από τον μάρτυρα κ. Χατζηνικολάου.

Από τον κ. Χατζηνικολάου, δημοσιογράφο, κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής είχε δηλωθεί, ότι ενδέχεται τα έγγραφα αυτά να ευρίσκονται στην κατοχή της εφημερίδας του.

Τα παραπάνω έγγραφα, τα οποία ζητήθηκαν μέσω δικαστικής συνδρομής, όπως προαναφέρθηκε, για την επιτάχυνση της οποίας η Επιτροπή απέστειλε και έγγραφο αίτημα της προς τον κ. Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ζητήθηκαν εκ νέου, με την επανάληψη της κλήτευσης των μαρτύρων Α.Αβατάγγελου και Μ.Ματαντού, λόγω της μη εμφάνισής τους στην Επιτροπή.

Τα έγγραφα αυτά αποστάλθηκαν από τον κ. Χατζηνικολάου σε φωτοαντίγραφα στην γερμανική γλώσσα. Αμέσως, η Γραμματεία της Επιτροπής επικοινωνήσε με την μεταφραστική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, με αίτημα να μεταφραστούν κατά προτεραιότητα, ώστε να διανεμηθούν στα μέλη της Επιτροπής, προκειμένου να αποτελέσουν στοιχεία της δικογραφίας.

Στο σημείο αυτό, γίνεται ειδικότερη αναφορά στο γεγονός ότι τα παραπάνω έγγραφα λαμβάνονται, σύμφωνα με τον νόμο, υπ' όψη κατά την προανακριτική διαδικασία, δεδομένου ότι, κατά το στάδιο αυτό, η διενεργούμενη έρευνα δεν περιορίζεται από δικονομικές διατάξεις, διότι ουσιαστικός στόχος της προανακριτικής εξέτασης είναι η συγκέντρωση κάθε αποδεικτικού μέσου, από το οποίο προκύπτουν ή συνάγονται ενδείξεις για την τέλεση αδικημάτων. Το σύνολο του αποδεικτικού υλικού που συγκεντρώνεται προανακριτικά, με οποιοδήποτε τρόπο, εκτιμάται ως προς την συναγωγή ενδείξεων, σε κάθε περίπτωση δε ο τρόπος με τον οποίο περιήλθαν τα έγγραφα στην Επιτροπή δεν συνδέεται με την αποδεικτική τους δύναμη. Εξάλλου, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 177, 178 και 179 του Κ.Π.Δ., από τα οποία προκύπτει, ότι στην ποινική δίκη επιτρέπεται κάθε είδους αποδεικτικό μέσο, είτε από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 178, είτε άλλα, ακόμη και άκυρα, εκτός αν η χρησιμοποίησή τους απαγορεύεται από τον νόμο, είτε ρητώς, είτε γιατί είναι αντίθετα σε διατάξεις του ισχύοντος δικονομικού συστήματος, συνάγεται ότι, σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται κατ' αναλογία και στο στάδιο της προδικασίας.

Μετά την κατάθεση του μάρτυρα κ. Νικολάου Μαϊτού, προϊσταμένου της Π.Δ. Σ.Δ.Ο.Ε. Αττικής, την 25η-5-2011, η Επιτροπή ζήτησε με έγγραφο του Προέδρου τα μεταβιβαστικά συμβόλαια των ακινήτων της εταιρείας TORCASO προς διερεύνηση της υπόθεσης ως προς την τέλεση του αδικήματος νομιμοποίησης εσόδων (ξέπλυμα χρήματος).

Επίσης, με έγγραφο αίτημα του Προέδρου της Επιτροπής προς τον Πρόεδρο της Βουλής ζητήθηκαν:

- α) οι τέσσερις εκθέσεις της Τραπεζής της Ελλάδος, που διαβιβάστηκαν στην Βουλή στο

πλαίσιο της έρευνας που διεξήχθη για την υπόθεση της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, στην οποία είχε προκύψει μεταξύ άλλων και η συναλλαγή της TORCASO με την Ιερά Μονή Βατοπεδίου.

- β) Η απάντηση των Κυπριακών Αρχών επί αιτήματος δικαστικής συνδρομής, που είχε υποβληθεί από την Ειδική Ανακρίτρια (Εφέτη, κυρία Καλού) στο πλαίσιο της διενεργούμενης ανάκρισης για την υπόθεση Βατοπεδίου, σχετιζόμενο με την εταιρεία TORCASO.

ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΡΕΥΝΩΜΕΝΟ ΑΔΙΚΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΥΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 1608/1950, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟΝ Ν. 1738/1987

Από την εκτίμηση των καταθέσεων των μαρτύρων που εξετάστηκαν από την Επιτροπή, όπως παραπάνω αναφέρεται και όπως ειδικότερα κατωτέρω θα γίνεται αναφορά στην κατάθεση ενός εκάστου, καθώς και από την μελέτη των εγγράφων της δικογραφίας και ιδίως:

- Του κατηγορητηρίου που συντάχθηκε από την Εισαγγελία του Μονάχου
- Των καταθέσεων που ελήφθησαν (μαρτυρικών και απολογιών) κατά την διενέργεια της προανακριτικής έρευνας από τις Γερμανικές Αρχές και αναφέρονται στον κατάλογο της δικογραφίας
- Του σχεδίου της διαιτητικής αγωγής της εταιρείας Dolmatron κατά της Ferrostaal, καθώς και όλων συνολικά των εγγράφων που:
 - α) διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών,
 - β) κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους μάρτυρες που εξετάστηκαν ενόρκως
 - γ) περιήλθαν στην Επιτροπή κατόπιν αιτημάτων προς τις αρμόδιες υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων και τα μεταβιβαστικά συμβόλαια που αναφέρονται κατωτέρω,

η Επιτροπή κατέληξε στην παρακάτω περιγραφόμενη εξέλιξη των γεγονότων, κατά την οποία αναδεικνύονται σοβαρές ενδείξεις για την τέλεση αξιοποιώνων πράξεων.

Δ.1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΟΥ ΑΝΑΣΥΝΘΕΤΟΥΝ ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ FERROSTAAL ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ

Ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο αυτό έγινε, φέρεται ότι, μέσα ή τέλη του 1996, περιήλθε στα διευθυντικά στελέχη της εταιρείας Ferrostaal, Χάουν και Μύλενμπεκ, (ήδη κατηγορούμενους από την Εισαγγελία του Μονάχου), η πληροφορία ότι η Ελλάδα πρόκειται να αγοράσει νέα υποβρύχια. Η πληροφορία αυτή ενεργοποίησε τους μηχανισμούς της Ferrostaal, η οποία είναι εμπορική εταιρεία βιομηχανικών προϊόντων και είχε συνάψει σύμβαση αποκλειστικής διάθεσης των υποβρυχίων που κατασκευάζονται από την εταιρεία HDW στα μεγαλύτερα ναυπηγεία της Γερμανίας, στο Κίελο, στην αναζήτηση προσβάσεων στην Ελλάδα, όπου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην γερμανική Δικογραφία, οι Γάλλοι, ανταγωνιστές των Γερμανών, διατηρούσαν συγκριτικό πλεονέκτημα, σε σχέση με την προώθηση των συμφερόντων της αμυντικής τους βιομηχανίας.

Για τον σκοπό αυτό, στελέχη της Ferrostaal (εμφανώς οι κατηγορούμενοι από την Εισαγγελία του Μονάχου, Χάουν και Μύλενμπεκ,) αναζήτησαν την συνδρομή του γνωστού τους Graf von Pukler (ο οποίος διώκεται χωριστά από τις γερμανικές αρχές), με τον οποίο είχαν ήδη συνεργαστεί για την δρομολόγηση ενός έργου για την κατασκευή υποβρυχίου για την Σαουδική Αραβία και ο οποίος διατηρούσε μια ομάδα προσώπων με «εξαιρετικές διασυνδέσεις» στην Σαουδική Αραβία.

Από τις ειδικότερες αναφορές στο κεφάλαιο Γ', με τον τίτλο «Στην πορεία της προ-ανακριτικής διαδικασίας», της δικογραφίας που σχηματίστηκε από την Εισαγγελία του Μονάχου, είναι αναγκαίο για την δομή της υπόθεσης να αναφερθεί ότι οι «εξαιρετικές διασυνδέσεις» της ομάδας του Χέρμαν Γκραφ Φον Πούκλερ εντοπίζονται από τη δεκαετία του '80, όταν ο τελευταίος (Πούκλερ) βρισκόταν σε επαφή με τον επίσης χωριστά διωκόμενο από την Εισαγγελία του Μονάχου, Ντερμιτζιάν, ο οποίος ασχολείται με το διεθνές εμπόριο όπλων.

Φέρεται ότι λόγω των εξαιρετικών διασυνδέσεών του τόσο στη Γερμανία, όσο και στη Σαουδική Αραβία, ο Πούκλερ κατάφερε το 1987 να λάβει μια άδεια εξαγωγής από τον τότε Ομοσπονδιακό Υπουργό Άμυνας της Γερμανίας και να κανονίσει μια συνάντηση του Χάουν με τους πρίγκιπες του θρόνου στη Σαουδική Αραβία. Το σχέδιό τους δεν υλοποιήθηκε, διότι η Σαουδική Αραβία δεν επιθυμούσε τότε να αγοράσει υποβρύχια. Ο «κύκλος» του Πούκλερ, στην κρίσιμη προϊστορία της υποθέσεως οργάνωσης των ομάδων «επηρεασμού», είχε φέρει αποτελέσματα κατά την δεκαετία του '90 σχετικά με την πώληση αρμάτων Fuchs στην Σαουδική Αραβία. Σε σχέση με το έργο αυτό, αποδείχθηκαν στην Γερμανία μεγάλης έκτασης χρηματισμοί σε Γερμανούς πολιτικούς, που οδήγησαν σε μεγάλες έρευνες και στην αμετάκλητη καταδίκη του μέλους του Δ.Σ. της TRT, Maßmann. Υπήρξαν επίσης χρηματισμοί έναντι υπηρεσιακών παραγόντων της Σαουδικής Αραβίας, κάτι όμως που, σύμφωνα με το τότε ισχύον γερμανικό δίκαιο, δεν αποτελούσε αδίκημα, αλλά, επειδή οι παραλήπτες των χρηματισμών αυτών μπορούσαν να διωχθούν σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, οι πληρωμές αυτές συγκαλύφθηκαν από τον τελεσίδικα και αμετάκλητα καταδικασμένο Maßmann με την εμπλοκή μεσαζόντων.

Οι μεσάζοντες τότε ήταν μια ομάδα που αναπτύχθηκε γύρω από τους Πούκλερ και Ντερμιτζιάν και για την συγκάλυψη των οδών πληρωμής ενεργοποιήθηκαν διάφορες εταιρείες, με τις οποίες έγιναν «συμβάσεις συμβούλων». Συμβάσεις οι οποίες στη συνέχεια τοποθετήθηκαν για φύλαξη σε θυρίδα τραπέζης στην Ελβετία και μετά την επιτυχή ολοκλήρωσή τους λύθηκαν. Τότε, με την οδό αυτή πληρωμών, φέρεται ότι οι εξωχώριες εταιρείες του Ντερμιτζιάν πήραν περίπου 67,5 και 116,5 εκατομμύρια μάρκα, που στο μεγαλύτερο μέρος τους δόθηκαν από τον Ντερμιτζιάν και τα μέλη της ομάδας του για τον χρηματισμό φορέων λήψης αποφάσεων στην Σαουδική Αραβία. Η διαδικασία αυτή ήταν γνωστή στον Πούκλερ, που ήταν ο σύνδεσμος μεταξύ Ντερμιτζιάν και Maßmann και ο οποίος ήταν επίσης γνωστός στον Χάουν από την «ανεπιτυχή» προσπάθεια να πωλήσουν υποβρύχιο στην Σαουδική Αραβία.

Για την «προϊστορία αυτή» κατέθεσαν στην Εισαγγελία του Μονάχου οι Χάουν και Πούκλερ και επιβεβαιώνεται από τους σχηματισθέντες φακέλους δικογραφιών από την γερμανική Δικαιοσύνη, που οδήγησαν στην αμετάκλητη καταδίκη του Maßmann.

Τελώντας σε γνώση της παραπάνω «προϊστορίας», ο Χάουν ζήτησε από τον Πούκλερ να πληροφορηθεί, εάν ο τελευταίος διαθέτει αντίστοιχη ομάδα στην Ελλάδα που θα μπορούσε να επηρεάσει την ανάληψη του έργου των υποβρυχίων για τα ναυπηγεία του Κιέλου, την εμπορική αντιπροσώπευση των οποίων είχε η Ferrostaall.

Ο Πούκλερ είπε ότι ο ίδιος, μαζί με τον Ντερμιτζιάν και έναν Έλληνα, τον Φιλίππιδη (Μιχαήλ Φιλίππιδης, ο οποίος κλητεύθηκε από την Επιτροπή, φερόμενος μέχρι την έναρξη των εργασιών της Επιτροπής ως αγνώστου διαμονής), είχαν πετύχει την εξασφάλιση ενός έργου στην Ελλάδα, την δεκαετία του '80, σχετικά με την κατασκευή μιας λιγνιτικής μονάδας ηλεκτροπαραγωγής. Έτσι άρχισε να οργανώνεται η επιχείρηση ανάληψης του έργου κατασκευής των υποβρυχίων στην Ελλάδα, στα πρότυπα της προηγούμενης, πετυχημένης για τους Πουκλερ και Ντερμιτζιάν οργάνωσης διανομής χρημάτων μέσω εταιρειών συμβούλων.

Για την οργάνωση των εταιρειών συμβούλων που επιστράτευσε η Ferrostaal- HDW και την όλη μεθόδευση, τα στοιχεία είναι γνωστά στα μέλη της Επιτροπής από τα στοιχεία

της γερμανικής δικογραφίας, θα γίνει δε κατωτέρω λεπτομερέστερη αναφορά κατωτέρω.

Το ουσιώδες και σημαντικό δεδομένο εν προκειμένω είναι το γεγονός ότι οι διωκόμενοι για χρηματισμό αξιωματούχων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισαν να οργανώσουν την ίδια επιχείρηση επηρεασμού, που είχε οργανωθεί στο αμέσως προηγούμενο παρελθόν, με μοναδικό επιδιωκόμενο στόχο να ανατεθεί στην κοινοπραξία Ferrostaal-HDW από την Ελλάδα η κατασκευή των υποβρυχίων. Έτσι, με μέσο τον χρηματισμό των φορέων λήψης αποφάσεων, εκ των οποίων ονομαστική αναφορά γίνεται μόνον στον πρώην Υπουργό, κ. Απόστολο-Αθανάσιο Τσοχατζόπουλο, να τους επηρεάσουν, (κατά την διατύπωση του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου) «.. να ασκήσουν τη διακριτική ευχέρεια που είχαν κατά την ανάθεση των συμβάσεων, κατά τρόπο, ώστε θα τάσσονταν μετά θετικά υπέρ της ανάθεσης των συμβάσεων στην κοινοπραξία, χωρίς να λάβουν υπ' όψη τις ισχύουσες για τις αναθέσεις αυτές διατάξεις, ή τουλάχιστον θα εξαρτούσαν την κρίση τους κατά την λήψη απόφασης για την ανάθεση του έργου σε σημαντικό βαθμό και από τις υποσχεθείσες πληρωμές...».

Στο σημείο αυτό κρίνεται απαραίτητο, για την με λογική συνέπεια ανάπτυξη του πορίσματος να γίνει συνοπτική αναφορά στα πρόσωπα που φέρονται εμπλεκόμενα στην υπόθεση κατά την κρίσιμη περίοδο (1999-2003) και στον αποδιδόμενο ρόλο σε καθένα από αυτά:

Γερμανοί υπάλληλοι – στελέχη της κοινοπραξίας Ferrostaal-HDW

1. Haun Johann-Friedrich (αναφερόμενος στο παρόν ως Χάουν)

Από το έτος 1968 υπήρξε γενικός πληρεξούσιος της Ferrostaal A.G. και το 1993 έγινε μέλος του Δ.Σ. της εταιρείας. Τον Δεκέμβριο του 2000 αποχώρησε από μέλος του Δ.Σ. της Ferrostaal A.G. και έγινε αναπληρωτής πρόεδρος του Δ.Σ. της HDW. Τέλος Ιουλίου του 2003 συνταξιοδοτήθηκε και εργάστηκε για ένα έτος ακόμη ως ιδιωτικός σύμβουλος της HDW. Από τα στοιχεία της γερμανικής δικογραφίας προκύπτει ότι ως πρόεδρος της HDW λάμβανε ετήσιο εισόδημα 615.000,00 ευρώ μικτά. Λόγω της επιτυχούς σύναψης της σύμβασης «ΠΟΣΕΙΔΩΝ II», έλαβε το έτος 2002 μια προμήθεια συμβάσεως 441.656,00 ευρώ. Ως ιδιωτικός σύμβουλος της HDW. Έλαβε το 2003 μικτά 450.000,00 ευρώ.

Φέρεται ότι ήλθε σε επαφή με τον Πούκλερ, αναζητώντας ομάδα επιρροής στην Ελλάδα, ότι ήλθε σε επαφή επίσης με τον Ιωάννη Μπέλτσιο, τον ερευνώμενο πρώην Υπουργό, τον Μιχαήλ Ματαντό, τον Μιχαήλ Φιλιππίδη και με άλλα πρόσωπα, καθώς και έδινε εντολές πληρωμών.

2. Muhlenbeck Hans-Dieter (αναφερόμενος στο παρόν ως Μύλενμπεκ)

Από το έτος 1963 μέχρι το έτος 1975 πήγε ως αντιπρόσωπος της Ferrostaal στην Νιγηρία. Μετά την επιστροφή του το 1975 εργάστηκε ως το 1986 στο Τμήμα Πολεμικής Ναυτιλίας. Την 1-1-1988 έλαβε γενική εμπορική πληρεξουσιότητα και την 1-7-1995 έγινε Διευθυντής Τμήματος. Την 1-7-2003 συνταξιοδοτήθηκε και μετά την συνταξιοδότηση του, μέχρι τον Απρίλιο του 2004, εργάστηκε στην Ferrostaal ως ιδιωτικός σύμβουλος. Από την Ferrostaal λάμβανε καταβολές μπόνους, ύψους 277.000,00 ευρώ ετησίως. Για το οικονομικό έτος 2001 έλαβε ποσοστό συμμετοχής στα κέρδη, ύψους 126.146,00 ευρώ, και για το οικονομικό έτος 2002 ποσό 64.842,00. Έλαβε επίσης μπόνους για την επιτυχή σύναψη των συμβάσεων για υποβρύχια 1999/2000, ποσό 300.000 μάρκων (μικτά).

Φέρεται ότι, εκτός των επαφών του με τα μέλη της ομάδας επιρροής, έδινε εντολές για πληρωμές στον Μιχαήλ Ματαντό, συνεργάτη και επίσημο αντιπρόσωπο της Ferrostaal στην Ελλάδα.

1. Ντερμιτζιάν Άγκο

Χωριστά διωκόμενος από τις Γερμανικές Αρχές. Σύμφωνα με τα στοιχεία της δικογραφίας, είναι γεννημένος στο Λίβανο, ήταν συμμαθητής στο σχολείο με τον Μιχαήλ Φιλίππιδη, με τον οποίο φέρεται ότι είχε συνεργαστεί για μια «υπόθεση» στην Ελλάδα σχετικά με την κατασκευή εργοστασίου λιγνιτικής ηλεκτροπαραγωγής. Φέρεται ως διεθνής έμπορος όπλων και είχε συνεργαστεί με τον Χάουν και τον Πούκλερ στην προσπάθεια πώλησης υποβρυχίου στην Σαουδική Αραβία. Φέρεται ότι υπέδειξε ως «κατάλληλο» πρόσωπο για την υπόδειξη των Ελλήνων συνεργατών στην ομάδα επιρροής τον Φιλίππιδη. Ο ίδιος φέρεται επίσης ότι έχει λάβει σημαντικά ποσά μέσα από το δίκτυο διανομής παράνομων πληρωμών της Ferrostaal.

2. Graf von Pugkler (Φον Πούκλερ)

Χωριστά διωκόμενος από τις Γερμανικές Αρχές. Σύμφωνα με τα στοιχεία της δικογραφίας, είναι το πρόσωπο από το οποίο ο Χάουν ζήτησε την συνδρομή για υπόδειξη ομάδας Ελλήνων με διασυνδέσεις που θα διευκόλυναν την ανάθεση στην Ferrostaal του έργου των υποβρυχίων. Φέρεται ότι έχει συναντηθεί με τον Ιωάννη Μπέλτσιο ως πρώτη επαφή, με τον Α.Αβατάγγελο, με τον Φιλίππιδη, με τον Ματαντό και με τους γερμανούς κατηγορούμενους. Μαζί με τον Ντερμιτζιάν και τον Φιλίππιδη έφεραν σε επαφή τον Χάουν με τον Ιωάννη Μπέλτσιο και Αλέξανδρο Αβατάγγελο.

3. Μιχαήλ Ματαντός

Χωριστά διωκόμενος από τις Γερμανικές Αρχές. Ο Μιχαήλ Ματαντός έχει γεννηθεί στο Λονδίνο και έχει, κατά δήλωσή του, βρετανική υπηκοότητα. Κλήθηκε να εμφανιστεί στην Επιτροπή μέσω του αντικλήτου του στην Ελλάδα, κ. Λυκουρτζού, και υπέβαλε αρχικά υπόμνημα, επικαλούμενος το δικαίωμα σιωπής και αναφέροντας ότι έχει ήδη δώσει τρεις καταθέσεις στην Εισαγγελία του Μονάχου (οι οποίες και ζητήθηκαν άμεσα από την Επιτροπή με αίτημα δικαστικής συνδρομής μέσω της Εισαγγελίας Πρωτοδικών). Σε δεύτερη κλήτευσή του ο Ματαντός, διά του πληρεξουσίου του δικηγόρου, δήλωσε το πρώτον ότι είναι βρετανός υπήκοος και μόνιμος κάτοικος Λονδίνου. Οι καταθέσεις του Ματαντού στην Εισαγγελία του Μονάχου περιήλθαν στην Επιτροπή μετά την δεύτερη κλήτευσή του και αποτελούν μέρος της προανακριτικής δικογραφίας.

Ο Μιχαήλ Ματαντός φέρεται ως το πρόσωπο που διακίνησε τις παράνομες πληρωμές μέσω της εταιρείας ΜΙΕ, από λογαριασμούς της τελευταίας στην Τράπεζα UBS της Ζυρίχης και της Λουκέρνης. Ο Ματαντός ήταν συνεργάτης της Ferrostaal και εκπρόσωπός της στην Ελλάδα. Φέρεται ότι ο Ματαντός «δεν είχε υψηλές διασυνδέσεις», ισχυρισμός που δεν είναι βέβαιο ότι είναι αληθής. Σε κάθε περίπτωση, ο Ματαντός φαίνεται ότι έχει διενεργήσει τις πρώτες πληρωμές – προκαταβολές σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις, με υποδείξεις των Χάουν και Μύλενμπεκ κατά το στάδιο προετοιμασίας της ανάληψης του έργου. Προκύπτει επίσης ότι ενεργοποιήθηκε για την «διανομή» των παράνομων πληρωμών, όταν η Ferrostaal, λόγω της αλλαγής της νομοθεσίας στη Γερμανία, δεν μπορούσε να ενεργήσει τις πληρωμές κατευθείαν στις «εταιρείες» συμβούλων. Προκύπτει ότι καταρτίστηκε μεταξύ Ferrostaal προχρονολογημένη σύμβαση «συμβούλου», ώστε να δικαιολογούνται ως δαπάνες τα τιμολόγια που εξέδιδε η ΜΙΕ προς την Ferrostaal για τα ποσά που διακινήθηκαν για παράνομες πληρωμές, που ανήλθαν σε 81.000.000 ευρώ περίπου.

Ο ρόλος του Ματαντού αναδεικνύεται επίσης από το γεγονός ότι ο ίδιος έχει πραγματοποιήσει δύο πληρωμές σε μετρητά στον Ιωάννη Μπέλτσιο, μια ποσού 1.000.000 ευρώ τον Μάρτιο του 2000, αμέσως μετά την υπογραφή της σύμβασης της 15-2-2000, και μια πληρωμή το έτος 2003, ποσού 2.500.000 ευρώ, καθώς και από το γεγονός ότι φαίνεται να έχει έλθει σε

επαφή με πολλά πρόσωπα που εμπλέκονται στην υπόθεση. Οι καταθέσεις του Ματαντού στην Εισαγγελία του Μονάχου αναδεικνύουν αρκετές πτυχές της υπόθεσης σε σχέση με την δράση της ομάδας επιρροής και τις πληρωμές που έγιναν σε διάφορους αποδέκτες και η Επιτροπή θεωρεί ότι θα αξιολογηθούν κατάλληλα από την τακτική δικαιοσύνη στο πλαίσιο της διενεργούμενης έρευνας για τα μη πολιτικά πρόσωπα, τα οποία, κατά την άποψη της Επιτροπής, δεν συνδέονται ευθέως με τον ερευνώμενο πρώην Υπουργό.

Έλληνες, εμπλεκόμενοι στην οργάνωση της ομάδας επιρροής (ΟΜΑΔΑ Α´ σύμφωνα με την τυπολογία της γερμανικής δικογραφίας)

1. Μιχαήλ Φιλιππίδης, έμπορος

Ο Μιχαήλ Φιλιππίδης φερόταν ως αγνώστου διαμονής. Από την Επιτροπή κλητεύτηκε στην οδό Αύρας 23, Κεφαλάρι Κηφισιάς, όπου η κόρη του παρέλαβε την κλήση και δήλωσε ότι είναι μόνιμος κάτοικος Λιβάνου. Εμφανίστηκε εκπροσωπούμενος από δικηγόρο και ζήτησε λόγω απουσίας του στο εξωτερικό να καταθέσει στην Επιτροπή την 31-5-2011 ημέρα κατά την οποία και προσήλθε.

Ο Φιλιππίδης φέρεται ότι είναι ο «άνθρωπος» του Ντερμιτζιάν στην Ελλάδα και ότι μαζί με τον Ντερμιτζιάν και τον Πούκλερ είχαν κάνει πετυχημένη «δουλειά» σχετικά με την κατασκευή λιγνιτικής μονάδας ηλεκτροπαραγωγής. Φέρεται ότι ο Φιλιππίδης σύστησε τον Αλέξανδρο Αβατάγγελο ως ικανό να οργανώσει ομάδα επιρροής στην Ελλάδα. Ο Ιωάννης Μπέλτσιος εμφανίζεται στην πρώτη συνάντηση αντί του Αβατάγγελου, ως διαπραγματευτής της συμφωνίας (τα παραπάνω προκύπτουν από το ιστορικό του σχεδίου της διαιτητικής αγωγής της Dolmatron, «εταιρείας συμβούλων», κατά της Ferrostaal, καθώς και από το κατηγορητήριο της Εισαγγελίας του Μονάχου). Φέρεται επίσης ότι μετείχε σε πολλές συναντήσεις, είτε ως «ενδιάμεσος», είτε ως «μεταφραστής», είτε ως «ενδιαφερόμενος» κατά το χρονικό διάστημα μέχρι το 2004.

Ο ίδιος, κατά την κατάθεση του, δεν αρνήθηκε το γεγονός ότι συνδέεται με φιλικές και επιχειρηματικές σχέσεις με τους Ντερμιτζιάν και Αβατάγγελο. Δήλωσε ότι δεν έχει συναντήσει ποτέ τον Ιωάννη Μπέλτσιο και παραδέχθηκε ότι μετείχε σε συναντήσεις με τους Γερμανούς υπαλλήλους της Ferrostaal, σε διάφορες πόλεις της Ευρώπης και στην Αθήνα, στο ξενοδοχείο Χίλτον.

2. Αλέξανδρος Αβατάγγελος, επιχειρηματίας

Κάτοικος Αγίου Στεφάνου Αττικής ή Βούλας Αττικής. Μέτοχος της εταιρείας «ΤΗΝΙΑΚΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ Α.Ε.». Κλήθηκε δύο φορές από την Επιτροπή και προσήλθε, για να εξεταστεί ως μάρτυρας την 24-5-2011. Δεν προσκόμισε κανένα από τα έγγραφα που του ζητήθηκαν, επικαλούμενος ότι έχει κληθεί να καταθέσει ως ύποπτος για την ίδια υπόθεση και ότι θα τα προσκομίσει στην Εισαγγελία Πρωτοδικών.

Κατά την δικογραφία της Εισαγγελίας του Μονάχου, φέρεται ως ιδιοκτήτης της εταιρείας συμβούλων Dolmatron και της εταιρείας Wilbforce, οι οποίες εμπλέκονται στην υπόθεση και έχουν διανείμει παράνομες πληρωμές, και ως ο άνθρωπος που συντόνιζε την δράση της ομάδας, κατ' άλλους επικεφαλής, κατ' άλλους όχι. Η δράση του Αβατάγγελου αναφέρεται σε πολλές αντιφατικές καταθέσεις που έχει συγκεντρώσει η Εισαγγελία του Μονάχου, σε σχέση πάντα με τον ηγετικό ή όχι ρόλο του στην οργάνωση της Ομάδας επιρροής. Η Επιτροπή δεν μπορεί να διαγνώσει με βεβαιότητα την συγκεκριμένη θέση του Αβατάγγελου στην «ιεραρχία», εκτιμά όμως, και από την ενώπιόν της κατάθεσή του, ότι ο Αλέξανδρος Αβατάγγελος δεν είχε τον οργανωτικό και κυρίαρχο ρόλο που άλλοι του αποδίδουν και άλλοι όχι, καθώς και ότι το ποσό των 36.300.000 ευρώ, που έλαβε από την Ferrostaal μέσω των παράνομων πληρωμών από την MIE (ποσό 25.300.000 ευρώ) και από τον φιλικό δια-

κανονισμό (ποσό 11.000.000, την 13-8-2007), δεν αποτελεί «αμοιβή του», αλλά ένα μέρος του, άγνωστο μέχρι στιγμής, διατέθηκε σε παράνομες πληρωμές σε άγνωστο αριθμό αποδεκτών στην Ελλάδα. Τούτο επιβεβαιώνεται εμμέσως και από την απάντηση του Αβατάγγελου σε ερώτηση του μέλους της Επιτροπής κ. Σκυλλάκου (σελίδα 101 της καταθέσεώς του): « Δεν έχετε αρνηθεί απ' ό,τι κατάλαβα ότι μπήκαν στην Dolmatron από τους Γερμανούς 25 εκατομμύρια συν 11 από το συμβιβασμό που έγινε με τη διαιτησία, γύρω στα 35 με 36 εκατομμύρια» απάντησε « Όχι δεν έχουν μπει. Έχουν μπει λιγότερα Αυτά θα επεξηγηθούν στην Εισαγγελία πλήρως στο χαρτί.».

Ο Αλέξανδρος Αβατάγγελος κατέθεσε ενώπιον της Επιτροπής ότι γνωρίζει τους Φον Πούκλερ, Ντερμιτζιάν και Φιλιππίδη, με τους οποίους είχε φιλικές σχέσεις, καθώς και ότι γνωρίζει επίσης τον κ. Ιωάννη Μπέλτσιο, με τον οποίο είχε σε προηγούμενο της υποθέσεως χρόνο (δηλαδή πριν από το 1998) συνεργαστεί για την εκτέλεση τεχνικών έργων στο εξωτερικό, τα οποία δεν προσδιόρισε.

3. Ιωάννης Μπέλτσιος, πολιτικός μηχανικός, κάτοικος Αθηνών

Κλήθηκε στην Επιτροπή ως μάρτυρας και προσήλθε την 17/5/2011.

Ο Ιωάννης Μπέλτσιος έχει διατελέσει γενικός Γραμματέας στο Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κατά την περίοδο Υπουργίας του ερευνώμενου Υπουργού, 1995-1996.

Φέρεται, όπως προκύπτει από τις αναφορές στο ιστορικό του σχεδίου της διαιτητικής αγωγής της Dolmatron κατά της Ferrostaal και από αναφορές που περιλαμβάνονται λεπτομερώς στο κεφάλαιο Γ', με τίτλο «Στην πορεία της προανακριτικής διαδικασίας», του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου, ότι είχε συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις με τα στελέχη της Ferrostaal από το 1998. Φέρεται ότι είχε ενεργό μέρος σε όλες τις διαδικασίες για την ανάθεση του έργου και εμφανίζεται ως συνεργάτης και διαπραγματευτής για λογαριασμό του Αβατάγγελου, αλλά και ως άνθρωπος που «κανόνιζε» για συζητήσεις με τον ερευνώμενο πρώην Υπουργό. Φέρεται ως ο άνθρωπος τον οποίο ο ερευνούμενος πρώην Υπουργός συνέστησε ως «κατάλληλο» και «χρήσιμο» στον Χάουν.

Στο προσχέδιο της αγωγής της Dolmatron φέρεται ότι είναι ο πρώτος Έλληνας που συναντήθηκε με τον Πούκλερ και στη συνέχεια με τους Χάουν και Μύλενμπεκ καθώς και ότι είναι εκείνος στον οποίο επιβεβαιώθηκε προφορικά η συμφωνία καταβολής των ποσοστών της ομάδας επιρροής μετά την υπογραφή της σύμβασης (17-2-2000) σε συνάντηση στο Χίλτον στην Αθήνα. Φέρεται, επίσης, ότι είχε επαφές τόσο με τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό, με τον οποίο είχε γνωριμία από το παρελθόν, όσο και με το Υπουργείο Οικονομικών και με πρόσωπο που ονομάζεται στην αλληλογραφία μεταξύ των υπόπτων, που κατέσχεσαν οι γερμανικές ανακριτικές αρχές, ως «ο μικρός φίλος», για τον οποίο δεν υπάρχει καμιά άλλη ειδικότερη αναφορά, πλην της κατάθεσης του εκ των κατηγορουμένων Μύλενμπεκ ότι ο μικρός φίλος «μπορεί να είναι ο Ι. Σμπώκος» (Μετακλητός Διευθυντής τότε της Γ.Δ.Ε.). Η αναφορά στον Ιωάννη Μπέλτσιο, στην δικογραφία που σχηματίστηκε από την Εισαγγελία του Μονάχου, είναι εκτεταμένη (περίπου 14 σελίδες στο Κεφάλαιο Γ' του κατηγορητηρίου). Φέρεται ότι ο Ι. Μπέλτσιος είναι αποδέκτης δύο πληρωμών σε μετρητά, μιας πληρωμής τον Μάρτιο του 2001, ποσού 350.000.000 δραχμών περίπου (το ισόποσο του 1.000.000,00 ευρώ), και μιας δεύτερης τον Μάιο του 2003, ποσού 2.500.000,00 ευρώ.

Φέρεται επίσης ότι ο Ι. Μπέλτσιος είχε συνάψει σύμβαση συμβούλου με την Ferrostaal κατά το διάστημα από 10.10.2000 μέχρι 31-12-2003, με βάση την οποία λάμβανε σταθερή μηνιαία αμοιβή 15.000 μάρκων (7.669.38 ευρώ) για παροχή υπηρεσιών συμβούλου στους τομείς τεχνολογίας συγκοινωνιών υποδομών βιομηχανίας και ενέργειας, καθώς και ότι παρείχε τεχνικές υπηρεσίες μέσω της εταιρείας URBANIKA στον τομέα κατασκευής μιας αίθουσας στα Ναυπηγεία. Ο Μπέλτσιος, σύμφωνα με δήλωσή του, που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» της 31-5-2011, ισχυρίζεται ότι «αν και είχε υπογράψει

ως Διευθύνων Σύμβουλος και νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας Urbanica A.E. σύμβαση συνεργασίας με την DSD, θυγατρική της Ferrostaal, αυτή δεν εκτελέστηκε ποτέ...».

Ο ρόλος του Ιωάννη Μπέλτσιου, σύμφωνα με τα στοιχεία της γερμανικής δικογραφίας ανάγεται στον ρόλο του συνδέσμου με τον ερευνώμενο πρώην Υπουργό, κατατέθηκε δε στην Επιτροπή, χωρίς ειδικότερη αναφορά σε συγκεκριμένα στοιχεία, αλλά κατ' επανάληψη, από τον δημοσιογράφο, κ. Χατζηνικολάου, η εκτίμηση ότι ο Ι. Μπέλτσιος ήταν «ο ταμίας του Τσοχατζόπουλου», εκτίμηση η οποία δεν προκύπτει με βεβαιότητα από τα στοιχεία της δικογραφίας ενδεχομένως, η εκτίμηση του κ. Χατζηνικολάου ενδέχεται να στηρίζεται σε ανασφαλές εύρημα, στο οποίο θα γίνει ειδικότερη αναφορά κατωτέρω.

Μεταξύ των εγγράφων της δικογραφίας που στάλθηκε από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, περιλαμβάνεται και το επισυναπτόμενο στο με αριθμ. Φ092.22.2262/ΑΣ2506/19-4-2011 έγγραφο της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του ΥΠ.ΕΞ. προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, σε μετάφραση εκ της αγγλικής, από 6-7-2007 έγγραφο, εξουσιοδότηση προς τον Ιωάννη Μπέλτσιο προκειμένου «να λάβει συγκεκριμένα μέτρα αναφορικά με τη συμφωνία που συνάφθηκε μεταξύ της Dolmatron και της Εταιρείας MAN Ferrostaal». Για το έγγραφο αυτό θα γίνει ειδικότερη αναφορά κατωτέρω.

Ο ίδιος ο κ. Μπέλτσιος αρνήθηκε οποιαδήποτε γνώση και ανάμιξη στην υπόθεση και επικαλέστηκε το δικαίωμά του να μην απαντήσει λόγω της εν τω μεταξύ κλητεύσεως του προς παροχή εξηγήσεων από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών.

Για τα πρόσωπα που αναφέρονται παραπάνω γίνονται συχνές αναφορές στα έγγραφα της δικογραφίας και τα δημοσιεύματα του τύπου.

Δ.2 ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ FERROSTAAL ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ FERROSTAAL-HDW

Το γεγονός ότι την 15-2-2000 καταρτίστηκε η σύμβαση ανάθεσης κατασκευής των υποβρυχίων μεταξύ του Υ.ΕΘ.Α. και των Ελληνικών Ναυπηγείων (ΕΝΑΕ) με εγκεκριμένο υποκατασκευαστή την κοινοπραξία Ferrostaal- HDW, που υπέδειξαν τα ΕΝΑΕ, αποτελεί την ισχυρότερη ένδειξη ότι η διαδικασία επηρεασμού των φορέων λήψεως αποφάσεων, την οποία οργάνωσαν τα στελέχη της Ferrostaal, Χάουν και Μύλενμπεκ, σε συνεργασία με τον κύκλο προσώπων στην Ελλάδα τα οποία υπέδειξαν οι Πούκλερ, Ντερμιτζιάν και Φιλιππίδης και τα οποία οργάνωσαν ομάδες επηρεασμού και δημιούργησαν εταιρείες συμβούλων, για να διαχειριστούν τις παράνομες πληρωμές, εκτιμώμενου συνολικού ύψους άνω των 80.000.000 ευρώ, μεγάλο μέρος των οποίων κατέληξαν σε Έλληνες αποδέκτες, ήταν αποτελεσματική για τα επιχειρηματικά συμφέροντα της γερμανικής κοινοπραξίας.

Τα ζητήματα που ανάγονται στην έρευνα της εκτέλεσης τόσο της σύμβασης κατασκευής Υποβρυχίων τύπου 214 (Κύρια Σύμβαση 012B/2000), που υπογράφηκε την 15-2-2000, χρονική περίοδο κατά την οποία κατείχε την θέση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ο υπό έλεγχο πρώην Υπουργός, όσο και της Κύριας Σύμβασης 021B/2002 και των συνδεομένων με αυτές συμβάσεων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, και ιδίως εάν οι συμβάσεις αυτές ήσαν εξ αρχής ή κατέστησαν κατά την διαδικασία εκτέλεσής τους ζημιογόνες για το Ελληνικό Δημόσιο, ανάγονται στην αρμοδιότητα της Ειδικής Επιτροπής, που όρισε η Ολομέλεια της Βουλής για την διερεύνηση όλων των εξοπλιστικών συμβάσεων μέχρι το έτος 2009.

Η αναζήτηση ποινικών ευθυνών του πρώην Υπουργού για το αδίκημα της παθητικής δωροδοκίας σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και για αδικήματα που συνδέονται με τις διατάξεις του Νόμου 3691/2008, όπως ίσχυε κατά τους κρίσιμους χρόνους, κατ' αρχήν δεν συνδέεται με την ζημία ή μη από την σύμβαση που καταρτίστηκε.

Η παθητική δωροδοκία, ορίζεται κατά τα στοιχεία της αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης, από τη διάταξη του άρθρου 235 Π.Κ., κατά την οποία τιμωρείται με φυλάκιση ο υπάλληλος, ο οποίος, κατά παράβαση των καθηκόντων του, ζητεί ή λαμβάνει, άμεσα ή με την μεσολάβηση τρίτου, για τον εαυτό του ή τρίτο, ωφελήματα οποιασδήποτε φύσης ή δέχεται υπόσχεση τούτων, προκειμένου να προβεί σε ενέργεια ή παράλειψη που ανάγεται στα καθήκοντα του ή αντίκειται σε αυτά.

Στοιχείο του εγκλήματος εν προκειμένω είναι η λήψη ή υπόσχεση ωφελημάτων για ενέργεια ή παράλειψη, που ανάγεται στα καθήκοντα του υπαλλήλου ή αντίκειται σε αυτά. Επομένως, η διερεύνηση της ύπαρξης ενδείξεων για τέλεση παθητικής δωροδοκίας συνδέεται με την λήψη ή υπόσχεση δώρων και για πράξη αναγόμενη στα καθήκοντα. Η παρανομία της πράξης του υπαλλήλου δεν αποτελεί στοιχείο του εγκλήματος, καθώς δεν αποτελεί επίσης στοιχείο της αντικειμενικής υποστάσεως του εγκλήματος η επέλευση ζημίας σε βάρος του Δημοσίου.

Επίσης, και από τις διατάξεις του Ν. 1608/1950, που ορίζει επιβαρυντικές περιπτώσεις, εφ' όσον η πράξη στρέφεται κατά των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου, προκύπτει ότι η εφαρμογή του εξαρτάται από το ύψος του ποσού (άνω των 147.000,00 Ευρώ) που πέτυχε ή επεδίωξε να πετύχει ο δράστης του εγκλήματος του άρθρου 235 Π.Κ. ή (διαξεντικά) ζημιώθηκε ή απειλήθηκε ζημία του Δημοσίου.

Δηλαδή η διάγνωση επέλευσης ζημίας σε βάρος του Δημοσίου δεν αποτελεί στοιχείο της πράξης του άρθρου 235 Π.Κ. και του Ν. 1608/1950, δεδομένου ότι τιμωρείται ο υπάλληλος που ζητά ή λαμβάνει δώρα, ανεξαρτήτως της επελεύσεως ή μη ζημίας σε βάρος του Δημοσίου, οι δε επιβαρυντικές περιπτώσεις του Ν. 1608/1950 αναφέρονται είτε στο ύψος του ποσού που έλαβε ή επεδίωξε να λάβει ο δράστης, είτε στον αν εξακολούθησε επί μακρό χρόνο την τέλεση του εγκλήματος ή το αντικείμενό της είναι ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας.

Υπό το ως άνω πλαίσιο, που διαγράφει την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας, για την αναζήτηση ενδείξεων ικανών για την παραπομπή του φερομένου ως δράστη δεν απαιτείται προσδιορισμός ζημίας σε βάρος του Δημοσίου.

Τούτο δεν σημαίνει βέβαια ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι από την σύμβαση ανάθεσης της κατασκευής των Υποβρυχίων δεν υπέστη ζημία το Ελληνικό Δημόσιο, είτε με την απευθείας ενσωμάτωση των παρανόμων πληρωμών της Ferrostaal στο συμβατικό τίμημα, είτε με την μεθόδευση (που κατά την ανάγνωση του γερμανικού κατηγορητηρίου, σε συνδυασμό με την Πορισματική αναφορά του Σ.Δ.Ο.Ε., φαίνεται πιθανότερο) πλασματικής επαύξησης της αξίας των αντισταθμιστικών ωφελημάτων.

Το ζήτημα όμως αυτό αποτελεί αντικείμενο της έρευνας που διενεργεί η Τακτική Δικαιοσύνη, ανάγεται δε στις αρμοδιότητες του Ανακριτή κατά την διεξαγωγή τακτικής ανάκρισης, σύμφωνα με το άρθρο 248 Κ.Π.Δ. Ο Ανακριτής, οφείλει, σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη, να αναζητήσει τα μέσα για την διερεύνηση της υπόθεσης, προκειμένου να διαγνώσει την ύπαρξη ζημίας και να προσδιορίσει την έκτασή της, για την οποία απαιτούνται ειδικές τεχνικές και οικονομικές γνώσεις, διενέργεια οικονομοτεχνικών μελετών και εξειδικευμένης οικονομικής πραγματογνωμοσύνης, ώστε να αναδειχθεί η ζημία και να προσδιοριστεί με ακρίβεια το ύψος της, χωρίς τον ακριβή προσδιορισμό του οποίου οποιαδήποτε ποινική δίωξη θα είναι θνησιγενής.

Η εμπλοκή της προανακριτικής Επιτροπής με την αναζήτηση στοιχείων – οικονομικών και άλλων που συνδέονται με την ανεύρεση ενδείξεων για επέλευση ζημίας σε βάρος του Δημοσίου, θα απομακρύνει την Επιτροπή από το συγκεκριμένο έργο που ανέλαβε να επιτελέσει σε εκτέλεση της απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής. Με την απόφαση της Ολομέλειας, προσδιορίστηκε το πλαίσιο των καθηκόντων της Επιτροπής στην διερεύνηση ενδείξεων για τέλεση των αδικημάτων της παθητικής δωροδοκίας, υπό τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του ν. 1608/1950 και των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα από τον πρώην Υπουργό.

Εξάλλου η ζημία σε βάρος του Δημοσίου δεν είναι αναγκαίο να συνδέεται με ποινικές ευθύνες των υπαλλήλων του, αφού η θεμελίωση των αστικής φύσεως αξιώσεων του Δημοσίου προς αποζημίωση δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την συνδρομή και ποινικής ευθύνης, αρκεί και μη διώξιμη ποινικά παράβαση νόμου.

Επίσης, η τέλεση του αδικήματος που προβλέπεται και τιμωρείται από το άρθρο 256 Π.Κ. (απιστία περί την υπηρεσία) δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο έρευνας, δεδομένου ότι η αντικειμενική του υπόσταση προϋποθέτει, καθήκοντα αναγόμενα στην είσπραξη ή διαχείριση εσόδων, καθήκοντα που κατ' αρχήν είναι ασύνδετα με τα καθήκοντα του Υπουργού, ο οποίος μόνον την ιδιότητα του ηθικού αυτουργού μπορεί να έχει στις περιπτώσεις του άρθρου 256 Π.Κ. Η δε διάταξη του άρθρου 390 Π.Κ. δεν έχει εφαρμογή επί δημοσίων υπαλλήλων.

Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, το πλαίσιο έρευνας της Επιτροπής δεν αφορά, εν προκειμένω, την νομιμότητα της συμβάσεως ανάθεσης, η οποία κατά τα στοιχεία τυπικής νομιμότητας ως προς την απευθείας ανάθεση δεν φαίνεται κατ' αρχήν ότι πάσχει, λαμβανομένων υπ' όψη των διατάξεων του Π.Δ. 249/89, ούτε την διάγνωση επέλευσης ή μη ζημίας σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου.

Η έρευνα της Επιτροπής αφορά στον εντοπισμό των ενδείξεων εκείνων, που θεμελιώνουν την τέλεση του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας από τον ερευνώμενο πρώην Υπουργό, υπό τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του Ν. 1608/1950, καθώς και των εγκλημάτων του Νόμου 3961/2008.

Η ρητή αναφορά στο όνομα του ερευνώμενου πρώην Υπουργού ως ενός εκ των από την αρχή γνωστών αποδεκτών «δώρων», καθώς και η μεθόδευση των παρανόμων πληρωμών από τους δράστες της ενεργητικής δωροδοκίας, Έλληνες και Γερμανούς, όπως προκύπτει από το αποδεικτικό υλικό που έλαβε υπ' όψη της η Επιτροπή, οδηγεί στην αναζήτηση πιθανών ενδείξεων για την τέλεση από τον πρώην Υπουργό του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας κατ' εξακολούθηση και σε βαθμό κακουργήματος.

Αν και το προανακριτικό έργο της Επιτροπής αφορά την αναζήτηση ποινικών ευθυνών του πρώην Υπουργού και μόνον, το αποδεικτικό υλικό που έλαβε υπ' όψη της η Επιτροπή αναδεικνύει είτε την συμμετοχή, είτε την αυτοτελή τέλεση σειράς ποινικών αδικημάτων, από αδιευκρίνιστο συνολικά αριθμό προσώπων, για τα οποία θα γίνει αναφορά στο πλαίσιο της ανάδειξης των ενδείξεων που προκύπτουν από το αποδεικτικό υλικό.

Ο ερευνώμενος από την Επιτροπή πρώην Υπουργός, Αθανάσιος-Απόστολος Τσοχατζόπουλος, διετέλεσε Υπουργός Εθνικής Άμυνας κατά το χρονικό διάστημα από 25-9-1996 μέχρι 23-10-2001 και στη συνέχεια διετέλεσε Υπουργός Ανάπτυξης μέχρι 7-3-2004. Πριν από τον ορισμό του ως Υπουργού Εθνικής Άμυνας διετέλεσε Υπουργός σε διάφορα Υπουργεία από το έτος 1981.

Δ.3 ΟΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ DOLMATRON ΚΑΤΑ ΤΗΣ FERROSTAAL ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΤΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΜΟΝΑΧΟΥ, ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΘΗΚΕ Η ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ, Η ΟΠΟΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΕ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ FERROSTAAL-HDW, ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Οι ενδείξεις ότι από την κοινοπραξία *Ferrostaal-HDW*, ιδίως βέβαια από την *Ferrostaal*, η οποία είχε την εμπορική διαχείριση των υποβρυχίων που κατασκευάζονταν στα Ναυπηγεία Κιέλου και η οποία διώκεται ως νομικό πρόσωπο από την Εισαγγελία του Μονάχου, διενεργήθηκαν παράνομες πληρωμές, οι οποίες προσυμφωνήθηκαν από την 30-6-1997 και επεκτάθηκαν στο πλαίσιο διεκδίκησης και της σύμβασης εκσυγχρονισμού των υποβρυχίων το 1999, κρίθηκαν επαρκείς, για να θεμελιώσουν την κατηγορία για δωροδοκία αξιωματούχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε βάρος των Γερμανών κατηγορουμένων υπαλλήλων της *Ferrostaal* και της ίδιας της *Ferrostaal*.

Οι αναγκαίες επομένως ενδείξεις για την τέλεση ενεργητικής δωροδοκίας από την *Ferrostaal* και τους υπαλλήλους της έχουν συγκεντρωθεί, οι αυτουργοί και οι ενδιάμεσοι συνεργοί τους στην Γερμανία έχουν εντοπιστεί και ήδη παραπέμπονται ως κατηγορούμενοι.

Επίσης, φέρεται ως απολύτως βέβαιο, ότι η εκτεταμένη δωροδοκία, κατά το μέρος που η γερμανική δικογραφία αναφέρεται στην σύμβαση της 15-2-2000 για την κατασκευή τριών νέων υποβρυχίων, με δικαίωμα προαίρεσης ενός ακόμα υποβρυχίου, έχει πραγματοποιηθεί, με την διοχέτευση μέσω των εταιρειών συμβούλων ενός σημαντικού μέρους από τα ποσά που κατέβαλε η *Ferrostaal* για τον σκοπό αυτό, διά της ομάδας επιρροής Α σε Έλληνες υπαλλήλους, μεταξύ των οποίων φέρεται και ο πρώην Υπουργός Άμυνας.

Για τα λοιπά πρόσωπα, που έγιναν αποδέκτες δώρων από την ομάδα επιρροής της *Ferrostaal*, διαπράττοντας το αδίκημα της παθητικής δωροδοκίας, ο αριθμός των οποίων ενδέχεται να υπερβαίνει τα 100, μόνον ανασφαλή συμπεράσματα μπορεί να συναχθούν στην παρούσα φάση της έρευνας από την Επιτροπή, της οποίας άλλωστε το έργο αφορά αποκλειστικά το πρόσωπο το πρώην Υπουργού.

Τα πρόσωπα αυτά, αναζητούνται ήδη από την Δικαιοσύνη τόσο στον χώρο των υπαλλήλων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας που είχαν αρμοδιότητες σχετικά με την προετοιμασία της συμβάσεως του Φεβρουαρίου 2000 και της σύμβασης για τον εκσυγχρονισμό των υποβρυχίων που ακολούθησε, η οποία υπογράφηκε το έτος 2002, καθώς και των σχετιζομένων με αυτές συμβάσεων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, όσο και στον χώρο των υπαλλήλων και διευθυντικών στελεχών των Ελληνικών Ναυπηγείων, τόσο κατά τον κρίσιμο χρόνο της προετοιμασίας της συμβάσεως, καθώς και για ολόκληρο το μετέπειτα χρονικό διάστημα, εκ της εκτελέσεως των βασικών συμβάσεων και των συμβάσεων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ανακριτική διαδικασία, που είναι σε εξέλιξη, θα εντοπίσει και θα οδηγήσει στην ελληνική δικαιοσύνη το σύνολο των εμπλεκομένων φυσικών και νομικών προσώπων στην υπόθεση των συμβάσεων για την κατασκευή και εκσυγχρονισμό των υποβρυχίων, καθώς και των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, εφ' όσον ήδη έχει βεβαιωθεί η τέλεση ενεργητικής δωροδοκίας σε αδιευκρίνιστο αριθμό προσώπων από τους Γερμανούς κατηγορουμένους και τους φερομένους ως συνεργάτες τους Έλληνες, Ιωάννη Μπέλτσιο, Αλέξανδρο Αβατάγγελο, Μιχαήλ Φιλιππίδη και όποιους άλλους αναδείξει η διενεργούμενη έρευνα από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών.

Η Επιτροπή δεν μπορεί να αναφερθεί σε συγκεκριμένες ενδείξεις και πρόσωπα, αρκετά από οποία ήδη ερευνά η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, όπου, μετά την διαβίβαση της υποθέσεως στην Βουλή, έχουν κληθεί τουλάχιστον 38 άτομα για ανωμοτί εξέταση (γεγονός που παρείχε την δικαιολογία, βέβαια, σε κληθέντες από την Επιτροπή μάρτυρες να επικαλεστούν το δικαίωμα σιωπής).

Εν όψει όμως του γεγονότος ότι, με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, έχει συσταθεί η Επιτροπή Εξοπλισμών, όπως προαναφέρθηκε, η Επιτροπή θα διαβιβάσει το Πόρισμα της, καθώς και τα πρακτικά συνεδριάσεων, όπου περιλαμβάνονται οι καταθέσεις των εξετασθέντων μαρτύρων, οι οποίοι αναφέρθηκαν στην υλοποίηση των συμβάσεων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, καθώς και την Πορισματική Αναφορά του Σ.Δ.Ο.Ε., προκειμένου να ενταχθούν στο προς διερεύνηση από την Επιτροπή Εξοπλισμών αποδεικτικό υλικό.

Το ουσιαστικά ζητούμενο από την παρούσα Επιτροπή κατά την προανακριτική διαδικασία είναι η αναζήτηση και ανεύρεση ενδείξεων, που να οδηγούν στην επιβεβαίωση της γενικής διατυπώσεως ότι τα χρήματα διοχετεύτηκαν σε άγνωστο προς το παρόν αριθμό ατόμων, και ότι μεταξύ των δωροδοκηθέντων Ελλήνων αξιωματούχων περιλαμβάνεται ο τότε Υπουργός Άμυνας Αθανάσιος- Απόστολος Τσοχατζόπουλος.

Τούτο, διότι, η επανειλημμένη αναφορά του ονόματος του πρώην Υπουργού σε δεκάδες δημοσιεύματα, αλλά και σε περισσότερα του ενός σημεία του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου, ως αποδέκτη χρηματικής δωρεάς από τα ποσά που διακίνησε η Ferrostaal, για να πάρει την δουλειά με τα υποβρύχια στην Ελλάδα, δεν συνδέεται, κατ' αρχήν τουλάχιστον, με ρητή και συγκεκριμένη μαρτυρία για συγκεκριμένη χρηματική καταβολή προς τον φερόμενο ως δωροδοκηθέντα πρώην Υπουργό Άμυνας.

Οι εμπλεκόμενοι στην υπόθεση «σύμβουλοι» της Ferrostaal δεν αποδέχονται, βέβαια, ότι προέβησαν σε παράνομες πληρωμές, είτε με την επίκληση του δικαιώματος σιωπής, είτε με την απλή άρνηση μάλιστα, ο εξ αυτών κ. Α. Αβατάγγελος, που εξετάστηκε από την Επιτροπή, δήλωσε ότι δεν έχει συναντήσει ποτέ τον πρώην Υπουργό και ότι το ποσό που εισέπραξε μέσω των εταιρειών του ήταν η νόμιμη αμοιβή του. Τα ίδια δήλωσε και ο Ιωάννης Μπέλτσιος, ο οποίος δεν αρνήθηκε ότι γνωρίζει τον πρώην Υπουργό, δήλωσε δε ενώπιον της Επιτροπής ότι «δεν είναι ταμίας κανενός», δηλώσεις των οποίων την βασιμότητα ή μη θα διαγνώσει η τακτική δικαιοσύνη, δεδομένου ότι ο Ι. Μπέλτσιος δεν ερευνάται, ως μη πολιτικό πρόσωπο, από την Επιτροπή.

Πρέπει στο σημείο αυτό να γίνει η ακόλουθη διευκρίνιση.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας της Εισαγγελίας του Μονάχου, αρχικά η συμφωνία μεταξύ της Ferrostaal και των συμβούλων που προσέλαβε (ομάδα Ντερμιτζιάν, Πούκλερ, Φιλιππίδη, Μπέλτσιο, Αβατάγγελο) είχε ως αντικείμενο την ανάθεση του έργου κατασκευής των υποβρυχίων (σύμβαση «Αρχιμήδης») για την οποία είχε συμφωνηθεί η καταβολή στους συμβούλους ποσοστού 6,50% επί της συνολικής τιμής. Η συμφωνία αυτή φέρεται ότι καταρτίστηκε την 30-6-1997. Η επέκταση της σύμβασης και για την εκτέλεση του δικαιώματος προαίρεσης και την ανάληψη του έργου εκσυγχρονισμού Υποβρυχίων έγινε τέλος του 1999, οπότε συμφωνήθηκαν και νέα ποσοστά αμοιβών για την δεύτερη σύμβαση, που προς το παρόν δεν είναι αντικείμενο έρευνας από την παρούσα Επιτροπή, διότι ανάγεται σε μεταγενέστερο του χρόνου κατάρτισης της σύμβασης για την κατασκευή των Υποβρυχίων (15-2-2000) χρόνο.

Επίσης, από τα στοιχεία της γερμανικής δικογραφίας προκύπτει ότι οι φερόμενες πληρωμές προς την Ομάδα Β, δηλαδή στελέχη και συνδικαλιστές των ναυπηγείων, ανάγονται στο διάστημα μετά την εξαγορά των ναυπηγείων από την εταιρεία HDW και συνδέονται με την εταιρεία αυτή και όχι με την Ferrostaal, φέρεται δε ότι διενεργήθηκαν προς μέλη

της τότε διοίκησης των ΕΝΑΕ και μέλη του σωματείου εργαζομένων, ερευνάται δε και αυτή η διάσταση της υποθέσεως από την Εισαγγελία Πρωτοδικών.

Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, όπως έχει καταστεί σαφές από την έρευνα της γερμανικής δικαιοσύνης (σελίδες 11 και 12 του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου), διατύπωση με την οποία συμφωνεί και η Επιτροπή, «...Φυσικά σε όλους τους ενδιαφερομένους ήταν σαφές ότι ο Αβατάγγελος, που βρισκόταν πίσω από την Dolmatron, δεν επρόκειτο να προσφέρει κανενός είδους πραγματικές υπηρεσίες συμβούλου στη Ferrostaal. Ο σύμβουλος θα χρησίμευε, όπως γνώριζαν όλοι οι ενδιαφερόμενοι ή τουλάχιστον αποδέχθηκαν, για την συγκάλυψη των διαδρομών των πληρωμών ως ενδιάμεσος, ο οποίος θα διοχέτευε τα χρήματα που θα λάμβανε, μετά την κράτηση του δικού του μέρους, σε φορείς λήψης των αποφάσεων της Κυβέρνησης, των Υπουργείων, των Αρχών ή του Πολεμικού Ναυτικού της Ελλάδας, ως αντάλλαγμα για την μελλοντική ανάθεση του έργου...».

Ο ίδιος άλλωστε ο Αβατάγγελος, εμφανιζόμενος ως ο νους των συμβούλων, κατά την κατάθεσή του στην Επιτροπή, την 24-5-2011, δεν μπόρεσε να βεβαιώσει με πειστικό τρόπο την παροχή πραγματικών υπηρεσιών συμβούλου, τις οποίες αρκέστηκε να περιγράψει αορίστως ως παρασχεθείσες στο εξωτερικό.

Η σύμβαση «Αρχιμήδης» καταρτίστηκε την 15-2-2000. Σύμφωνα δε με ρητή αναφορά του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου, καταρτίστηκε «*έπειτα από τις υποσχεθείσες στον τότε Έλληνα Υπουργό Άμυνας και σε άλλους φορείς λήψης αποφάσεων, τα ονόματα των οποίων δεν είναι ακόμη γνωστά, από τον Αβατάγγελο οικονομικές χορηγίες...*».

Η αναφορά αυτή παραπέμπει σαφώς σε πληρωμές, που έγιναν πριν από την υπογραφή της σύμβασης, την 15-2-2000, σε «φορείς λήψης αποφάσεων» από τους οποίους μόνον ο πρώην Υπουργός κατονομάζεται.

Από την αναφορά αυτή προκύπτει μια πρώτη ένδειξη ότι μέρος των υποσχεθεισών πληρωμών προς τον τότε Υπουργό Άμυνας είχε γίνει σε μη προσδιορισμένο χρόνο, πάντως πριν από την υπογραφή της σύμβασης την 15-2-2000.

Στην αγωγή της εταιρείας Dolmatron κατά της Ferrostaal, αλλά και στο κύριο σώμα του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου, γίνεται λόγος για πληρωμές που ακολούθησαν την υπογραφή της συμβάσεως (15-2-2000) και μάλιστα οι πρώτες πληρωμές ανάγονται τον Μάιο του 2000 (εκτός μιας πληρωμής που έγινε τον Μάρτιο του 2000, ποσού 350.000.000 σε δραχμές (ισόποσο 1.000.000 ευρώ) προς τον Μπέλτσιο και η οποία αποτελεί προκαταβολή, που δόθηκε από τον Ματαντό, κατ' εντολή της Ferrostaal).

Οι πληρωμές από την Ferrostaal προς τις εταιρείες συμβούλων έχουν αποδειχθεί από τα στοιχεία της γερμανικής δικογραφίας και ομολογούνται κατά το ένα μέρος από τους συμβούλους της ομάδας επιρροής Dolmatron – Wilbforce (Ι. Μπέλτσιο, Α. Αβατάγγελο και Μ. Φιλιππίδη) στο δικόγραφο-σχέδιο της διαιτητικής αγωγής, την ύπαρξη και εν μέρει το περιεχόμενο της οποίας επιβεβαίωσε και ο Αλέξανδρος Αβατάγγελος, κατά την εξέταση του από την Επιτροπή, ισχυριζόμενος ότι σε αυτήν συμπεριλαμβάνονται και καταθέσεις μελών του Δ.Σ. της Ferrostaal, έγγραφα τα οποία δήλωσε ότι θα καταθέσει στην Εισαγγελία Πρωτοδικών, όπου έχει κληθεί ως ύποπτος.

Ειδικότερα, οι πληρωμές αυτές, που είχαν προσυμφωνηθεί μεταξύ των μερών (Ferrostaal – ομάδα επιρροής) ήδη από το 1997 και οριστικοποιήθηκαν, διευρυνόμενες, το 1999, συνδέονται με πληρωμές που ορίστηκαν καταβλητέες σε δόσεις, ανάλογα με τις εκταμιεύσεις κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Οι πληρωμές αυτές διενεργήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από τον Μάρτιο του 2000 μέχρι τα τέλη του 2003.

Η αρχική συμφωνία μεταξύ της Ferrostaal και των συμβούλων (Ι. Μπέλτσίου, Α. Αβατάγγελου, Ντερμιτζιάν και Μ. Φιλιππίδη) ήταν να γίνονται οι πληρωμές σε υπεράκτιες εταιρείες, λόγος για τον οποίο ο Αλέξανδρος Αβατάγγελος ίδρυσε την εταιρεία Dolmatron Associated Inc., η οποία καταχωρήθηκε στο εμπορικό μητρώο της Τορτόλα στις 5-5-1997.

Εν όψει της θέσης σε ισχύ στην Γερμανία του νόμου για την καταπολέμηση της διεθνούς δωροδοκίας, η Ferrostaal αποφάσισε οι καταβολές να μην γίνονται απευθείας στις υπεράκτιες εταιρείες, αλλά να γίνονται μέσω της εταιρείας MIE του συνεργάτη της Μιχαήλ Ματαντού, ο οποίος το κρίσιμο χρονικό διάστημα διατηρούσε επιχειρηματικές σχέσεις με την MIE, αναγόμενες από τα τέλη της δεκαετίας του '70, και ήταν νόμιμος αντιπρόσωπος της Ferrostaal στην Ελλάδα, διατηρούσε δε υποκατάστημα στον Πειραιά.

Ο Μιχαήλ Ματαντός, στην κατάθεσή του στην Εισαγγελία του Μονάχου της 26/27-10-2010 (σελ. 3), ερωτάται για μια καταβολή που φέρεται καταχωρημένη στον κατάλογο από τα πειστήρια Βερετέκι. (ο Βερετέκι είναι διάδοχος του Χάουν στην Ferrostaal). Ο Ματαντός απαντά: « Η Morgan Stanley είναι μια τράπεζα. Μου ζητήθηκε να εμβάσω τα χρήματα αυτά ο ίδιος απευθείας στον λογαριασμό με την ονομασία «Κύρος». Τα χρήματα αυτά θα πιστώνονταν στον λογαριασμό «Κύρος». Η καταβολή έγινε από εμένα την ίδια ημέρα, όπως και η επόμενη καταβολή της 5-12-2000 στην Morelia Trading S.A. Υπέθετα τότε ότι ήταν και οι δυο εταιρείες του Ντερμιτζιάν. Για τις δυο αυτές καταβολές έλαβα τηλεφωνική εντολή από τον Μύλενμπεκ, καθώς επίσης και ένα σημείωμα σχετικά με τον τρόπο πληρωμής..»

Το σημείωμα Βερετέκι, στο οποίο αναφέρεται στην κατάθεσή του της 26-10-2010, ο Μ. Ματαντός, όπως προκύπτει από την κατάθεσή του της 14-10-2010 (σελίδα 2), «είναι μια λίστα που έχω γράψει εγώ και την έδωσα στον κύριο Βερετέκι πριν από πολλά, πολλά χρόνια. Δεν θυμάμαι πότε ακριβώς συνέβη αυτό..». Στην ίδια κατάθεσή του (της 14-10-2010, σελίδα 3), ο Ματαντός καταθέτει μεταξύ άλλων: «..Γενικά, στο σημείο αυτό πρέπει να λάβει κανείς υπ' όψη του τα ακόλουθα: **Το έτος 2000 εργαστήκαμε όλοι πάρα πολύ και επικρατούσε μεγάλη ένταση, γιατί το κλείσιμο ενός τέτοιου μεγάλου έργου πλησίαζε όλο και περισσότερο. Τότε δεν σκεφτόμασταν, όπως σκεφτόμαστε σήμερα. Αν σήμερα επρόκειτο να πραγματοποιήσω ένα έργο τέτοιου είδους, τότε θα τα έβλεπα διαφορετικά τα πράγματα. Θα ζητούσα ακριβώς την επιστροφή των πληρωμών τις οποίες ξόδεψα. Όμως τότε όλοι είχαμε επικεντρωθεί στο να κλείσουμε το έργο και κατόπιν να το θέσουμε σε ισχύ..».**

Από τα παραπάνω σημεία των καταθέσεων του Ματαντού προκύπτει ότι ο Ματαντός, κατ' εντολή της Ferrostaal, έκανε διάφορες πληρωμές, πριν την υπογραφή της σύμβασης, για «το κλείσιμο του έργου», με κατάθεση ποσών από την MIE, μέσω του λογαριασμού της στην τράπεζα UBS της Ζυρίχης, τα οποία θα λάμβανε στη συνέχεια, μετά την έναρξη των πληρωμών από την Ferrostaal. Για το γεγονός αυτό είναι χαρακτηριστική η θετική διατύπωση του Ματαντού, ότι: «..τότε δεν σκεφτόμασταν, όπως σκεφτόμαστε σήμερα. Αν σήμερα επρόκειτο να πραγματοποιήσω ένα έργο τέτοιου είδους, τότε θα τα έβλεπα διαφορετικά τα πράγματα. Θα ζητούσα ακριβώς την επιστροφή των πληρωμών τις οποίες ξόδεψα. Όμως τότε όλοι είχαμε επικεντρωθεί στο να κλείσουμε το έργο και κατόπιν να το θέσουμε σε ισχύ..». Μεταξύ των πληρωμών που πραγματοποίησε ο Ματαντός, περιλαμβάνονται δύο τουλάχιστον πληρωμές στην Morgan Stanley, από τις οποίες η μια έγινε στον λογαριασμό με το όνομα «Κύρος», χωρίς κανένα άλλο ειδικότερο προσδιορισμό στις καταθέσεις του Ματαντού, πλην της αναφοράς ότι έγινε την ίδια ημέρα που του ζητήθηκε, και η άλλη στην εταιρεία Morelia Trading S.A., την 5-12-2000.

Στο κατηγορητήριο της Εισαγγελίας του Μονάχου και στο κεφάλαιο Γα, (σελίδες 146 και 147 του μεταφρασμένου κειμένου), καταγράφεται η ακόλουθη αναφορά που εξειδικεύει, τουλάχιστον ως προς τα ποσά, τις καταθέσεις αυτές:

«Κατόπιν τηλεφωνικής εντολής του κατηγορουμένου Μύλενμπεκ και σημείωσης της σχετικής οδού πληρωμής, ο ξεχωριστά διωκόμενος Ματαντός, τον Δεκέμβριο του 2002, κατέβαλε μια πληρωμή ύψους 2.070.000 ευρώ στην Morgan Stanley Bank, με την αναφορά «Kyros» και ύψους 990.225 ευρώ στην εταιρεία Morelia Trading S.A (παραπομπή 718). Ο κατηγορούμενος Μύλενμπεκ ανέφερε ότι οι δύο αυτές εταιρείες είναι του ξεχωριστά διωκόμενου Ντερμιτζιάν...».

Η παραπομπή με αριθμό 718 παραπέμπει στην εξέταση του κατηγορουμένου Ματαντού της 26.10.2010 σελίδα 2). Όπως επισημάνθηκε παραπάνω, στο συγκεκριμένο απόσπασμα της κατάθεσης του Ματαντού της 26-10-2010, που παρατέθηκε κατά λέξη, δεν γίνεται καμιά αναφορά ούτε στα ποσά, ούτε στις ημερομηνίες κατάθεσης στην Morgan Stanley Bank με την αναφορά Kyros ούτε στο ποσό που κατατέθηκε στην Morelia Trading S.A. για το οποίο ο Ματαντός αναφέρει ότι «αποτελεί επόμενη πληρωμή, την οποία προσδιορίζει ότι έγινε την **5-12-2000**.

Η ημερομηνία 5-12-2000 αναγράφεται στο γερμανικό κείμενο, που έχει αναγνωστεί και φέρει την υπογραφή του Ματαντού και στο μεταφρασμένο στην Ελληνική γλώσσα, που έλαβε υπ' όψη της η Επιτροπή.

Η αναγραφή ως ημερομηνίας, επομένως, στο τμήμα του κατηγορητηρίου, που προαναφέρθηκε, της 5-12-2002, αντί 5-12-2000, προφανώς οφείλεται σε παραδρομή.

Πάντως, κατά την εκτίμηση της Επιτροπής, ούτε η 5-12-2000 είναι ακριβής ως ημερομηνία, γεγονός βέβαια που δεν μπορεί να διαπιστωθεί με θετικό τρόπο, χωρίς το άνοιγμα των συγκεκριμένων λογαριασμών μέσω αιτήματος δικαστικής συνδρομής.

Η όλη πάντως εξέλιξη της υποθέσεως, της οποίας επιχειρείται να γίνει κατά το δυνατόν ακριβέστερη, κατά χρονική ακολουθία, ανάλυση, παρέχει ενδείξεις τουλάχιστον για την μη σύνδεση των πληρωμών αυτών, που προαναφέρθηκαν (πληρωμές Ματαντού μέσω της Morgan Stanley), με τις πληρωμές που έγιναν προς τις εταιρείες συμβούλων, για τις οποίες υπάρχει ακριβής καταγραφή στο κατηγορητήριο της Εισαγγελίας του Μονάχου και ομολογία της εταιρείας Dolmatron, η οποία άσκησε αγωγή κατά τις Ferrostaal, διεκδικώντας τις οφειλόμενες αμοιβές της!

Αποτελεί ουσιαστική παραδοχή του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου, ότι, λόγω της ισχύος του Νόμου για την διεθνή δωροδοκία, η Ferrostaal ενεργοποίησε την σύμβαση συμβούλου με τον Ματαντό και δεν έκανε καμιά καταβολή απευθείας σε εξωχώριες εταιρείες, οι δε εξωχώριες εταιρείες, προς τις οποίες έγιναν καταβολές για λογαριασμό της Ferrostaal μέσω της MIE του Μ. Ματαντού, κατονομάζονται στο κατηγορητήριο. Μεταξύ αυτών δεν περιλαμβάνεται η Morelia Trading S.A., ούτε και ο λογαριασμός με αναφορά «Κύρος» στην Τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης.

Ο κατηγορούμενος Μύλενμπεκ, στην από 5-7-2010 κατάθεσή του στην Εισαγγελία του Μονάχου, αναφέρει ότι δεν «γνωρίζει την εταιρεία Morelia Trading S.A.».

Τα ποσά που αναφέρονται στο κατηγορητήριο (παραπομπή 718), δηλαδή 2.070.000 ευρώ και 990.225 ευρώ, κατατέθηκαν πάντως από τον Ματαντό στην τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης.

Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η εταιρεία Morelia Trading S.A., αφ' ενός, και η τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης συνδέονται με χρηματικές ροές προς συνδεόμενη με τον ερευνώμενο Υπουργό εταιρεία, όπως κατωτέρω θα αναφερθεί, συνηγορούν στην εύλογη σύνδεση των πληρωμών του Ματαντού προς άγνωστους τελικούς αποδέκτες, μέσω της τράπεζας Morgan Stanley της Ζυρίχης.

Οι πληρωμές στην Morgan Stanley της Ζυρίχης, κατά την εκτίμηση της Επιτροπής, περιλαμβάνονται στις πληρωμές που πραγματοποίησε ο Ματαντός για λογαριασμό της Ferrostaal, εν όψει των πληρωμών για την σύμβαση των υποβρυχίων και πριν την υπογραφή της σύμβασης της 15-2-2000.

Οι πληρωμές αυτές, μέσω της τράπεζας Morgan Stanley, συνολικού ποσού κατά την ως άνω αναφορά 3.060.335 ευρώ, δεν συνυπολογίζονται στις επόμενες πληρωμές της Ferrostaal προς την ομάδα των συμβούλων, οι οποίες έγιναν, σύμφωνα με τα στοιχεία του κατηγορητηρίου και της διαιτητικής αγωγής ως εξής:

Λ.4 ΟΙ ΑΠΟΔΕΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΗΣ FERROSTAAL ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Για την πληρωμή της πρώτης δόσης των «αμοιβών» προς τους συμβούλους της ομάδας «Αβατάγγελου», η Ferrostaal, με εντολή των Χάουν και Muhlenbeck, που δόθηκε 17-5-2000 και εκτελέστηκε 18-5-2000, κατέβαλε ποσό 15.000.000 ευρώ υπέρ της ΜΙΕ στον λογαριασμό της ΜΙΕ στην Τράπεζα UBS της Ζυρίχης. Με την ίδια εντολή είχαν αναθέσει μια περαιτέρω πληρωμή υπέρ της ΜΙΕ στην ίδια Τράπεζα, ύψους 7.000.000 ευρώ, για την 24-5-2000, και μια ακόμη πληρωμή, ύψους 9.380.000 ευρώ, για την 31-5-2000. Οι εντολές αυτές εκτελέστηκαν από κοινού την 25-5-2000. Έτσι στο λογαριασμό της ΜΙΕ στην Τράπεζα UBS της Ζυρίχης εισήλθε συνολικά το ποσό των $(15.000.000 + 7.000.000 + 9.380.000 = 31.380.000$ ευρώ).

Από το ποσό αυτό διαβιβάστηκε περαιτέρω ποσό 11.500.000 ευρώ με τραπεζική επιταγή από 15-6-2000 στην εταιρεία Wilberforce, της οποίας δικαιούχος ήταν ο Αβατάγγελος. Για την ολοσχερή εξόφληση της πρώτης δόσης προς την ομάδα Αβατάγγελου, ποσού 12.500.000 ευρώ, συνυπολογίστηκε το ποσό του 1.000.000 ευρώ, που είχε καταβληθεί νωρίτερα με εντολή του Χάουν από τον Ματαντό στον Ιωάννη Μπέλτσιο, καταβολή στην οποία αναφέρεται ο Ματαντός στην κατάθεσή του της 14-10-2010 (σελίδα 3) και η οποία έγινε σε προγενέστερο χρόνο ήδη από τον Μάρτιο του 2000.

Διαβιβάστηκε επίσης ποσό 9.200.000 ευρώ με τραπεζική επιταγή την 15-6-2000 στην εταιρεία Asian and Middle Eastern Engineering and Consulting Ing», που ανήκε στον Ντερμιτζιάν.

Δηλαδή έγιναν καταβολές $(11.500.000,00 + 9.200.000 = 20.700.000$ ευρώ) από το ποσό των 31.380.000 ευρώ, που κατατέθηκε από την Ferrostaal υπέρ της ΜΙΕ στον λογαριασμό της ΜΙΕ στην Τράπεζα UBS της Ζυρίχης.

Έμεινε δηλαδή «αδιάθετο» στην πρώτη πληρωμή $(31.380.000 - 20.700.000 = 10.680.000 - 1.000.000$, που είχε καταβληθεί στον Ιωάννη Μπέλτσιο προκαταβολικά) ποσό 9.680.000 ευρώ στον λογαριασμό της ΜΙΕ στην UBS της Ζυρίχης.

Το ποσό αυτό, των 9.680.000 ευρώ ενδεχομένως να συνδέεται με την επιστροφή από την Ferrostaal στον Ματαντό μέρους των ποσών, που ήδη είχε κατ' εντολή της προκαταβάλει στο στάδιο προετοιμασίας για την ανάληψη του έργου. Για τις προκαταβολές ποσών σε αγνώστους προς το παρόν αποδέκτες πριν την υπογραφή της σύμβασης (15-2-2000) και κατά το στάδιο της κατάρτισής της, παρέχει ασφαλείς ενδείξεις η διατύπωση της κατηγορίας σε βάρος των Γερμανών κατηγορουμένων, ότι δηλαδή πέτυχαν μετά την καταβολή των «πληρωμών που υποσχέθηκε ο Αβατάγγελος» την υπογραφή της σύμβασης. Η ένδειξη αυτή ενισχύεται όχι ως «λογικό συμπέρασμα», αλλά ως η πλέον αληθής, και από την εκ των διδαγμάτων της κοινής πείρας αντίληψη, ότι κατά κανόνα αυτός που δωροδοκεί προκαταβάλλει μέρος τουλάχιστον των υποσχεθέντων και αυτός που δωροδοκείται απαιτεί την προκαταβολή μέρους τουλάχιστον των προσδοκωμένων. Επιπλέον δε ενισχύεται από το γεγονός ότι οι συμβάσεις μεταξύ Ferrostaal και συμβούλων έγιναν ήδη από το έτος 1997 και μάλιστα ως έγγραφα που έθεταν σε κίνδυνο και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, αφού συνήψαν αστική σύμβαση για την τέλεση ποινικών αδικημάτων, κατατέθηκαν σε θυρίδα και καταστράφηκαν, όταν μεταβλήθηκε η οδός πληρωμών, λόγω της εν τω μεταξύ αλλαγής της γερμανικής νομοθεσίας.

Η δεύτερη πληρωμή προς τους «συμβούλους» της Ferrostaal έγινε κατόπιν εντολής, που δόθηκε από τον Muhlenbeck στις 4-5-2001 για την πληρωμή ποσού 24.000.000 ευρώ υπέρ της ΜΙΕ στον λογαριασμό της στην Τράπεζα UBS, αυτή τη φορά της Λουκέρνης. Η εντολή αυτή εκτελέστηκε στις 30-5-2001. Ακολούθησαν δύο περαιτέρω πληρωμές, μία ποσού 7.500.000 ευρώ με τραπεζική επιταγή την 5-7-2001 στην εταιρεία Wilberforce, της οποίας δικαιούχος ήταν ο Αβατάγγελος, και μία ποσού 11.442.000 ευρώ με τραπεζική επιταγή την 5-07-2001 στην εταιρεία Asian and Middle Eastern Engineering and Consulting Ing, που ανήκε στον Ντερμιτζιάν.

Από την δεύτερη αυτή πληρωμή ποσού 24.000.000 ευρώ, διαβιβάστηκε με τις προαναφερθείσες δύο επιταγές συνολικά ποσό (7.500.000+11.442.000) 18.942.000 ευρώ. Φαίνεται, δηλαδή, ότι και από την δεύτερη πληρωμή «μένει αδιάθετο» ποσό (24.000.000-18.942.000=) 5.058.000 ευρώ.

Η επέκταση της σύμβασης Ferrostaal και συμβούλων σε σχέση με την υπογραφείσα την 31-5-2002 σύμβαση εκσυγχρονισμού των υποβρυχίων, πρόγραμμα ΠΟΣΕΙΔΩΝ, και ο ανακαθορισμός των «ποσοστών» τους προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας. Η κατάρτιση της σύμβασης αυτή δεν συνδέεται με το χρονικό διάστημα που ο πρώην Υπουργός ασκούσε καθήκοντα Υπουργού Εθνικής Άμυνας, θέση από την οποία αντικαταστάθηκε την 23-10-2001.

Η τρίτη πληρωμή που αναφέρεται στην αγωγή της Dolmatron και επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου έγινε ως εξής. Την 4-6-2002 δόθηκε από τον Μύλενμπεκ εντολή για πληρωμή από την Ferrostaal ποσού 6.888.136 ευρώ υπέρ της ΜΙΕ στον λογαριασμό της, στην τράπεζα UBS στην Λουκέρνη. Η εντολή αυτή εκτελέστηκε στις 18-6-2002. Δεν έγινε καμιά εμφανής πληρωμή. Στη συνέχεια, την 1-10-2002 δόθηκε εντολή από τον Μύλενμπεκ για πληρωμή ενός περαιτέρω ποσού 8.170.000 ευρώ από την Ferrostaal υπέρ της ΜΙΕ στον λογαριασμό της, στην τράπεζα UBS στη Λουκέρνη. Από τα χρήματα αυτά, παραδόθηκε σύμφωνα με τις παραδοχές του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου, ποσό 2.500.000 ευρώ σε μετρητά στον Ιωάννη Μπέλτσιο.

Δηλαδή από το ποσό των (6.888.136+8.170.000=) 15.058.136 ευρώ πληρώθηκαν 2.500.000 ευρώ και δεν έγιναν άλλες πληρωμές. Έμεινε έτσι «αδιάθετο» ποσό 12.558.136 ευρώ. Δεν γίνεται καμιά αναφορά στις πληρωμές που έγιναν το έτος 2002 στις προαναφερθείσες πληρωμές μέσω της τράπεζας Morgan Stanley.

Στο κατηγορητήριο της εισαγγελίας του Μονάχου (σελίδες 21) αναφέρεται μια πληρωμή ποσού 3.800.000 ευρώ που έγινε μέσω του Ματαντού στις 30-10-2003 προς τον Αβατάγγελο από ένα ποσό 9.633.725 ευρώ που προέκυψε ως «οφειλόμενο» από την Ferrostaal στην ΜΙΕ του Ματαντού. Και από την πληρωμή αυτή (9.633.725 – 3.800.000) έμεινε αδιάθετο ποσό 5.833.725.

Τα ποσά που έμειναν «αδιάθετα» από τις πληρωμές της Ferrostaal προς την ΜΙΕ το διάστημα 2000-2003 ανέρχονται συνολικά σε (9.680.000+5.058.000+12.558.136+5.833.725) 33.129.864 ευρώ, τα οποία εισήλθαν σε λογαριασμούς της ΜΙΕ στην Τράπεζα UBS της Ζυρίχης και της Λουκέρνης και δεν προκύπτει από την γερμανική δικογραφία ο πραγματικός αποδέκτης τους.

Από την Ferrostaal μέχρι τότε είχε διαβιβαστεί στην ΜΙΕ για διανομή στους συμβούλους συνολικά ποσό 31.380.000+24.000.000 + 15.058.136 + 9.633.725 = 80.071.861 ευρώ.

Σύμφωνα με το περιεχόμενο της αγωγής της Dolmatron έγιναν καταβολές ποσού 11.500.000 ευρώ στις 16-6-2000, ποσού 7.500.000 στις 5-7-2001, ποσού 3.800.000 ευρώ στις 30-10-2003 και ομολογείται μία καταβολή ποσού 2.500.000 ευρώ σε μετρητά το 2003 στον Ιωάννη Μπέλτσιο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του κατηγορητηρίου που αναφέρθηκαν παραπάνω, οι πληρωμές από Ferrostaal μέσω της ΜΙΕ προς την Dolmatron, ταυτίζονται, εκτός από την πληρωμή του 1.000.000 ευρώ προς τον Ιωάννη Μπέλτσιο τον Μάρτιο του 2000 η οποία δεν περιλαμβάνεται στην αγωγή της Dolmatron ενώ περιλαμβάνεται η καταβολή των 2.500.000 ευρώ στον Μπέλτσιο το 2003. Δηλαδή, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο κατηγορητήριο, η Dolmatron έχει λάβει μέχρι τέλος του 2003 ποσό 26.300.000 ευρώ, ενώ σύμφωνα με την αγωγή η Dolmatron έχει λάβει μέχρι τέλη του 2003 ποσό 25.300.000 ευρώ.

Από τις αναφερόμενες παραπάνω πληρωμές, η ομάδα Ντερμιτζιάν –Πούκλερ, έχει λάβει μέσω της Asian and Middle Eastern Engineering and Consulting Ing, που ανήκε στον Ντερμιτζιάν, ποσό 9.200.000 ευρώ την 16-6-2000 και ποσό 11.442.000 την 5-7-2001, δεν φαίνεται δε να έχει λάβει άλλα ποσά. Ο Ματαντός στην από 27-10-2010 κατάθεση του (σελίδα 22) αναφέρει, επίσης, για μια πληρωμή στον Πούκλερ ποσού 300.000 ευρώ μέσω της εταιρείας Eurotechnik.

Οι πληρωμές, όμως, που έγιναν μέσω της Τράπεζας Morgan Stanley δεν περιλαμβάνονται στις παραπάνω αναλυτικά αναφερόμενες στο κατηγορητήριο της Εισαγγελίας του Μονάχου και ομολογούμενες στην αγωγή της Dolmarton πληρωμές.

Αν, επομένως, παρακολουθήσουμε τους αριθμούς, έχουμε καταβολές από την Ferrostaal προς την MIE για να «μοιραστούν» μέσω των συμβούλων σε αμοιβές τους και δωροδοκίες σε αδιευκρίνιστο αριθμό προσώπων, συνολικού ποσού 80.071.861 ευρώ.

Από αυτά η «ομάδα Αβατάγγελου» έχει λάβει, μέχρι τέλος του 2003, 26.300.000 ευρώ. Η ομάδα Ντερμιτζιάν έχει λάβει 20.642.000 ευρώ και στον λογαριασμό της MIE έχουν μείνει 33.129.864 ευρώ που δεν αποτελούν βέβαια αμοιβή της MIE, η οποία είχε αναλάβει κατ' εντολή της Ferrostaal τον ρόλο του διανομέα των παράνομων πληρωμών, κατασκευάζοντας μάλιστα προχρονολογημένη σύμβαση, όπως προκύπτει από το κατηγορητήριο της Εισαγγελίας του Μονάχου, ώστε να «εμφανίζεται νόμιμα» ως σύμβουλος της Ferrostaal για τις συμβάσεις των υποβρυχίων (σελίδες 12, 13 και 14 του κατηγορητηρίου) και να καταστρατηγηθεί η τότε τεθείσα σε εφαρμογή Γερμανική Νομοθεσία, για παραβίαση της οποίας και ασκήθηκαν οι διώξεις από την Εισαγγελία του Μονάχου.

Η περαιτέρω πληρωμή, που αναφέρεται στο κατηγορητήριο της Εισαγγελίας του Μονάχου, συνδέεται με την «αστική διεκδίκηση» ανεξόφλητων πληρωμών από την Dolmatron που οδήγησε στην διαιτησία και στην πληρωμή στις 13-8-2007 ποσού 11.000.000 ευρώ στον Αβατάγγελο για την «εξόφληση των χορηγιών που είχε υποσχεθεί ο Αβατάγγελος στους φορείς λήψης αποφάσεων για την ανάθεση των έργων Αρχιμήδης και Ποσειδών» σύμφωνα με την διατύπωση του κατηγορητηρίου (σελίδες 24 του μεταφρασμένου κειμένου).

Για την διαχείριση των αποτελεσμάτων της διαιτησίας, που ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2007, φέρεται ότι έχει εξουσιοδοτηθεί από τον δικηγόρο Farid A.Khoury στις 6-7-2007, με κείμενο που συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα, και μεταφράστηκε στην αγγλική αυθημερόν από τον ορκωτό μεταφραστή Richard N. AZAR, ο Ιωάννης Μπέλτσιος. Τα έγγραφα αυτά, όπως προαναφέρθηκε, υπάρχουν στην δικογραφία που στάλθηκε από την Εισαγγελία Πρωτοδικών.

Χρονολογικά με την πληρωμή του ποσού που συμφωνήθηκε με την διαιτησία, συμπίπτει μεταφορά χρημάτων από την εταιρεία Morelia Trading S.A. τον Σεπτέμβριο του 2007 προς την εξωχώρια εταιρεία TORCASO σε λογαριασμό της στην Κύπρο, η οποία συνδέεται με πρώην Υπουργό, όπως κατωτέρω θα αναφερθεί, και προς την οποία έχουν γίνει εμβάσματα σημαντικών ποσών κατά την κρίσιμη χρονική περίοδο πριν την υπογραφή της σύμβασης και αμέσως μετά την υπογραφή της, από την τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης το διάστημα από Νοέμβριο του 1999 μέχρι τον Μάρτιο του 2000.

Δ.5 ΟΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΚΑΤ' ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ, ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ FERROSTAAL, ΙΩΑΝΝΗ ΜΠΕΛΤΣΙΟ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΑΒΑΤΑΓΓΕΛΟ, ΜΙΧΑΗΛ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ ΚΑΙ ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΤΑΝΤΟ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΥΧΟΝ ΣΥΝΕΡΓΩΝ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣ ΑΓΝΩΣΤΟ ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Από την ανάπτυξη των προηγούμενων δεδομένων και των στοιχείων που προκύπτουν από την σχηματισθείσα δικογραφία, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι κανένα έγκυρο αποδεικτικό στοιχείο δεν προσκομίστηκε από τους συμβούλους της Ferrostaal που κλήθηκαν ως μάρτυρες στην Επιτροπή, προς απόδειξη των ισχυρισμών τους περί συνάψεως νομίμων συμβάσεων συμβούλων και πραγματικής παροχής υπηρεσιών από αυτούς, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπ' όψη και το γεγονός ότι στο κατηγορητήριο της Εισαγγελίας του Μονάχου αναφέρεται πως **κατά την διενέργεια των ελέγχων στην Ferrostaal δεν βρέθηκε κανένα έγγραφο που να αποδεικνύει πραγματική παροχή υπηρεσιών** από τις «εταιρείες συμβούλων», που να δικαιολογεί την είσπραξη υπέρογκων αμοιβών, άνω των 80.000.000 ευρώ, καθώς και ότι στο περιεχόμενο του σχεδίου Διαιτητικής αγωγής της Dolmatron κατά Ferrostaal δεν γίνεται καμιά σαφής ρητή και συγκεκριμένη αναφορά περί παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών, άγεται στο συμπέρασμα ότι προκύπτουν σοβαρότατες ενδείξεις για την τέλεση ενεργητικής δωροδοκίας στην Ελλάδα, με παράνομες πληρωμές σε αδιευκρίνιστο συνολικά αριθμό προσώπων.

Οι ενδείξεις αυτές καθιστούν την μεσολάβηση των Ιωάννη Μπέλτσιου, Αλεξάνδρου Αβατάγγελου, Μιχαήλ Φιλιππίδη και Μιχαήλ Ματαντού, καθώς και των αλλοδαπών Ντερμιτζιάν και Βον Πούκλερ, ως ομάδας συμβούλων της Ferrostaal συναυτουργία στην δωροδοκία άγνωστου προς το παρόν αριθμού Ελλήνων υπαλλήλων. Η συνδρομή των φερομένων ως συμβούλων της Ferrostaal, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, χρησίμευσε αποκλειστικά και μόνον στην κατάρτιση της σύμβασης παραγγελίας των Υποβρυχίων τύπου 214, μέσω της διαβίβασης χρημάτων, σε Έλληνες πολίτες, που απασχολούνται από το Ελληνικό Δημόσιο ως υπάλληλοι του σε θέσεις λήψης αποφάσεων, δημοσίους υπαλλήλους, μόνιμους και μετακλητούς, αξιωματικούς, μέλη επιτροπών αξιολόγησης και άλλους, τους οποίους οφείλει να αποκαλύψει η διενεργούμενη έρευνα από την Εισαγγελία και να απαγγείλει σε βάρος τους τις αρμόζουσες κατηγορίες.

Είναι προφανές ότι οι Έλληνες μεσολαβητές μετέλθαν μεθόδους που θα αναδείξει η διενεργούμενη από την τακτική δικαιοσύνη έρευνα, προκειμένου να ανεύρουν τα κατάλληλα πρόσωπα στις αρμόδιες υπηρεσίες και με την υπόσχεση και καταβολή δώρων (κακουργηματική ενεργητική δωροδοκία κατ' εξακολούθηση) να πετύχουν με την ανάπτυξη στενών σχέσεων σε όλο το εύρος των υπαλλήλων με εισηγητική, συμβουλευτική και αποφασιστική αρμοδιότητα τον στόχο τους. Τούτο αναδεικνύεται ως πραγματικό γεγονός, από την γνώση εκ μέρους των «συμβούλων» του περιεχομένου των απορρήτων στρατιωτικών συμβάσεων και εισηγήσεων προς το ΚΥ.Σ.Ε.Α., σε σημείο μάλιστα ώστε ο εξ αυτών Αβατάγγελος να παρουσιάζει τις αποφάσεις της Ελληνικής Πολιτείας, ως «ιδέα του», για την οποία έλαβε την υπέρογκη αμοιβή των 36.000.000 ευρώ. Μάλιστα, κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής, ο Αβατάγγελος, προκειμένου να δικαιολογήσει την παροχή των «συμβουλευτικών» υπηρεσιών του, επικαλέστηκε κατ' επανάληψη, τον κ. Σμπώκο, Γενικό Διευθυντή κατά τον κρίσιμο χρόνο της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, είτε προς επίρρωση των ισχυρισμών του είτε προς απόδοση ευθυνών για την μη υιοθέτηση των προτάσεων του, παριστάνοντας μάλιστα τον έκπληκτο, διότι δήθεν πρόταση του δεν περιελήφθη στην καταρτισθείσα σύμβαση.

- Οι αναφορές αυτές του Αβατάγγελου στην κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής, σε συνδυασμό με τα όσα έχουν κατατεθεί από τους Γερμανούς εμπλεκόμενους στην υπόθεση, ότι δηλαδή «υποδεικνύονταν ο «δρόμος» που έπρεπε να ακολουθήσουν ώστε

να διαμορφώσουν μια πρόταση που «οι Έλληνες θα αναγνωρίσουν ως δική τους», επιβεβαιώνει τα παραπάνω.

- Η αναφορά του μάρτυρα Dr. Atzpodien (σημειώσεις 555 έως 558 του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου) ότι «του είχε ειπωθεί, πιθανόν από τον Έλληνα πρώην Δευθυντή της Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών Βασιλάκο ότι ο Ματαντός είχε ένα δίκτυο μέσα στο ελληνικό πολεμικό ναυτικό το οποίο διατηρεί. Ότι οι αναφορές αυτές μπορεί να προήλθαν και από κάποιον βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας, τον κ. Βαρβιτσιώτη, που έγινε αργότερα Υπουργός Εξωτερικών και ότι μια ιστορία λέει ότι το δίκτυο αυτό έφτανε μέχρι τον πρώην Υπουργό Εθνικής Άμυνας Τσοχατζόπουλο» και τέλος
- Η κατάθεση του κ. Σμπώκου ενώπιον της Επιτροπής, ότι η αγωνία του όλο το διάστημα που ήταν επικεφαλής της Γ.Δ.Ε. ήταν να μην γίνουν «μεθοδεύσεις της διαδικασίας»,

οδηγούν στο συμπέρασμα ότι, παρά την αγωνία του κ. Σμπώκου, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, έγιναν μεθοδεύσεις των διαδικασιών, ώστε να ανατεθεί η σύμβαση στην κοινοπραξία Ferrostaal-HDW, με την υπόγεια νόθευση των τηρουμένων διαδικασιών, νόθευση η οποία δεν αφορά την απευθείας ανάθεση της συμβάσεως, που στηρίζεται ως ενέργεια στην ισχύουσα νομοθεσία, με τρόπο ώστε η ανάθεση να είναι κατά την τυπική νομική της εξέταση νόμιμη και να μην κινδυνεύει να ανατραπεί μέσω νομικών διαδικασιών.

Τα πρόσωπα που αναφέρονται παραπάνω ισχυρίζονται ότι δεν γνωρίζουν καν τον πρώην Υπουργό, πλην του Ιωάννη Μπέλτσιου, ο οποίος διετέλεσε Γενικός Γραμματέας στο Υπουργείο Εσωτερικών κατά την περίοδο Υπουργίας του πρώην Υπουργού, και του Μιχ. Ματαντού, ο οποίος αναφέρει ότι τον συνάντησε σε δύο κοινωνικές εκδηλώσεις. Από τα στοιχεία της δικογραφίας φέρεται ότι ο Ιωάννης Μπέλτσιος είχε διασύνδεση με τον πρώην Υπουργό και μάλιστα κατά τους ισχυρισμούς του κατηγορουμένου Χάουν, ο πρώην Υπουργός σύστησε τον Ι.Μπέλτσιο «ως χρήσιμο» άνθρωπο.

Όπως φαίνεται, από τα όσα έχουν προκύψει από τα στοιχεία της δικογραφίας, τα πρόσωπα που ανέλαβαν να διεκπεραιώσουν «επιτυχώς» για την Ferrostaal την υπόθεση, έφθασαν μέχρι τον πρώην Υπουργό, μέσω διασυνδέσεων που ανέπτυξαν στην Ελλάδα, ως κατάληξη της διαδρομής ανάπτυξης του δικτύου των επηρεαζομένων με την υπόσχεση και την καταβολή χρημάτων (δωροδοκία) Ελλήνων υπαλλήλων που θα εξυπηρετούσαν τους στόχους της Ferrostaal. Το πρόσωπο του Ιωάννη Μπέλτσιου αναδεικνύεται από πλήθος αναφορών στο κατηγορητήριο της Εισαγγελίας του Μονάχου, 14 σελίδες του Κεφαλαίου Γα με την ένδειξη (iv) Ιωάννης Μπέλτσιος. Αναφέρονται ημερομηνίες συναντήσεων. Επίσης, καταθέσεις πολλών μαρτύρων και όχι μόνο των δύο κατηγορουμένων, συνδέουν τον Ιωάννη Μπέλτσιο με την ομάδα του Αβατάγγελου και με τον πρώην Υπουργό. Η έκταση των αναφορών του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου δεν επιτρέπει την κατά λέξη αντιγραφή τους στο Πόρισμα, το σχετικό, όμως, τμήμα του κατηγορητηρίου επισυνάπτεται στο τέλος του παρόντος.

Τα βασικά σημεία από τα οποία προκύπτουν πολλές ενδείξεις ότι ο Ιωάννης Μπέλτσιος ενεργούσε στην υπόθεση ως εκείνος που μετέφερε την πρόταση για χρηματισμό στον πρώην Υπουργό και μετά την αποδοχή της παρακολουθούσε την εξέλιξη της υπόθεσης, είναι τα ακόλουθα:

Φέρεται ότι η πρώτη συνάντηση μεταξύ του Πούκλερ και του Αβατάγγελου, τον οποίο σύστησε ο Μιχαήλ Φιλιππίδης, όπως κατέθεσε και ο ίδιος στην Επιτροπή, και μάλιστα «μετέφερε» σε συνάντηση στο Λονδίνο την απαίτηση αμοιβής του Αβατάγγελου, δεν έγινε με τον Αβατάγγελο αλλά με τον Ιωάννη Μπέλτσιο στην Αθήνα, όπου «η υπόθεση συζητήθηκε μεταξύ των δύο κυρίων» (σελίδα 5 της αγωγής Dolmatron κατά Ferrostaal). Στην ίδια αγωγή αναφέρεται επίσης (σελίδα 6) ότι ο «κύριος Μπέλτσιος ορίστηκε ως κύριο ενεργούν άτομο και συντονιστής».

Στο κατηγορητήριο τις Εισαγγελίας του Μονάχου αναφέρεται μεταξύ άλλων «Εντύπωση κάνουν συχνές συναντήσεις το έτος 1998 στη Ζυρίχη και την Αθήνα λίγο πριν την σύναψη των συμβάσεων...».

Στην αγωγή της Dolmatron αναφέρεται (σελίδα 14) ότι στις 13-2-2000 έγινε μια συνάντηση στο Χίλτον στην Αθήνα, μεταξύ Χάουν Μύλενμπεκ και Φιλιππίδη, στην οποία ο τελευταίος, εξουσιοδοτηθείς από τον Αβατάγγελο σύναψε προφορική συμφωνία με την Ferrostaal για την επέκταση της αρχικής συμφωνίας καταβολής ποσοστών σχετικά με την πιθανότητα παραγγελίας ενός τέταρτου υποβρυχίου (δικαίωμα προαίρεσης). Η συνάντηση αυτή έγινε δυο ημέρες πριν την υπογραφή της σύμβασης την 15-2-2000. Φαίνεται όμως ότι η συμφωνία αυτή επιβεβαιώθηκε την 17-2-2000 και πάλι στην Αθήνα, ενώπιον του κ. Μπέλτσιου (σελίδα 14 της αγωγής όπου γίνεται επίκληση των μαρτυριών Μπέλτσιου, Φιλιππίδη, Χάουν και Muhlenbeck).

Ο Μιχαήλ Φιλιππίδης στην κατάθεση του ενώπιον της Επιτροπής την 31-5-2011 κατέθεσε ότι επιτελούσε ρόλο «μεταφραστή» ή μεταφορέα των απόψεων του Αβατάγγελου και βεβαίωσε ότι πραγματοποιήθηκε η συνάντηση στην Αθήνα,. Αναφέρθηκε, επίσης, στον Ιωάννη Μπέλτσιο ως φίλο και συνεργάτη του Αβατάγγελου, μηχανικό και γερμανόφωνο, τον οποίο ο Αβατάγγελος του είχε πει ότι γνωρίζει από πολλά χρόνια. Κατέθεσε ότι ο ίδιος δεν συνάντησε ποτέ τον Ιωάννη Μπέλτσιο, απαντώντας δε σε ερώτηση του μέλους της Επιτροπής κ. Σκυλλάκου (σελίδα 45 των πρακτικών, αν γνώριζε την ύπαρξη της σχέσης Αβατάγγελου Μπέλτσιου πριν γίνει «η κρούση από τους Γερμανούς» απάντησε ότι την έμαθε μετά.

Φέρεται, επίσης, ότι ο Ιωάννης Μπέλτσιος έλαβε μετρητά σε δραχμές το ισόποσο του 1.000.000 ευρώ (350.000.000 δραχμές περίπου) από τον Ματαντό τον Μάρτιο του 2000 ως προκαταβολή των πληρωμών προς την ομάδα επιρροής πριν την ενεργοποίηση της σύμβασης, το οποίο «δεν αναγνωρίζεται» ως καταβολή προς την ομάδα Αβατάγγελου στην αγωγή της Dolmatron, ενώ αναγνωρίζεται καταβολή και πάλι σε μετρητά στον Ι. Μπέλτσιο, ποσού 2.500.000 ευρώ το έτος 2003 (σελίδα 20 της αγωγής).

Οι πληρωμές αυτές που φέρεται ότι έγιναν στον Ι. Μπέλτσιο σε μετρητά, τις οποίες αρνείται βέβαια ο ίδιος, προβάλλοντας τον ισχυρισμό ότι είχε νόμιμη σύμβαση με την Ferrostaal και ότι έλαβε αφορούσε αμοιβή του για εργασίες που εκτέλεσε. Η Επιτροπή δεν μπορεί να υιοθετήσει αβασάνιστα την θέση του κ. Χατζηνικολάου, που με έμφαση επέμενε ότι ο Ιωάννης Μπέλτσιος είναι «ταμίας» του πρώην Υπουργού, δεν μπορεί όμως να αγνοήσει τις συχνές αναφορές στο όνομα του κ. Μπέλτσιου ως συνδετικού κρίκου της ομάδας επιρροής και της Ferrostaal με την οποία φέρεται ότι είχε σύμβαση παροχής υπηρεσιών από 10-10-2000 μέχρι 31-12-2003 με σταθερή μηνιαία αμοιβή.

Οι παραπάνω ενδείξεις σε συνδυασμό με τα στοιχεία που ερεύνησε η Επιτροπή εκτός του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου, αλληλοσυμπληρώνονται και παρέχουν επαρκείς πλέον ενδείξεις για την σύνδεση του πρώην Υπουργού Εθνικής Άμυνας Αποστόλου-Αθανασίου Τσοχατζόπουλου με την τελεσθείσα κατά τα προαναφερθέντα ενεργητική δωροδοκία από την εταιρεία Ferrostaal, ως αποδέκτη μέρους των ποσών που διατέθηκαν για τον σκοπό αυτό.

Α.6 ΟΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΑΜΕΣΑ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΠΑΗΡΩΜΩΝ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ FERROSTAAL ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΛΕΓΕΙΣΗΣ «ΟΔΟΥ ΠΑΗΡΩΜΩΝ» ΜΕ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ TORCASO ΚΑΙ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ

Ο μάρτυρας κ. Νικόλαος Μαϊτός, που εξετάστηκε ενόρκως από την Επιτροπή κατά την συνεδρίαση της 25-5-2011 κατέθεσε μεταξύ άλλων ότι ο μη ολοκληρωθείς έλεγχος του ΣΔΟΕ για την περιουσιακή κατάσταση του πρώην Υπουργού Άμυνας, έχει συναντήσει την εξωχώρια εταιρεία με την επωνυμία TORCASO που έχει ιδρυθεί στην Κύπρο και της οποίας δικαιούχος τουλάχιστον μέχρι το 2003 ήταν ο κ. Νικόλαος Ζίγκρας, ξάδελφος του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, να δέχεται, στον λογαριασμό της στην Τράπεζα Κύπρου στην Λευκωσία, τρία εμβάσματα προερχόμενα από την Τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης και συγκεκριμένα «...στις 1.11.1999, 11.1.2000 και 7.3.2000 πιστώθηκαν τρία εμβάσματα ποσού 4,5 εκ. δολάρια, 2 εκ. δολάρια και 1 εκ. δολάρια, τα οποία εστάλησαν από την Ελβετία, Αυτά εστάλησαν από συγκεκριμένο λογαριασμό – έχουμε το νούμερο του λογαριασμού – από τη Ζυρίχη, από την τράπεζα Morgan Stanley. Στην Κύπρο εστάλησαν. Και στην Κύπρο μετά υπήρχαν διάφορα εμβάσματα κατά περιόδους προς την Τράπεζα Κύπρου πάλι στην Ελλάδα με δικαιούχο την TORCASO...»

Η χρονική σύμπτωση των εμβασμάτων αυτών με το διάστημα πριν και αμέσως μετά την υπογραφή της σύμβασης (15-2-2000), σε συνδυασμό με την κατάθεση Ματαντού ότι ο ίδιος κατέθεσε κατ' εντολή της Ferrostaal για τα υποβρύχια, από τον λογαριασμό της MIE στην UBS της Ζυρίχης, ποσό χρημάτων στην Morgan Stanley σε λογαριασμό με τον κωδικό «Κύρος», άγνωστου μέχρι στιγμής δικαιούχου, καθώς και στην εταιρεία Morelia Trading S.A., κατά το χρονικό διάστημα της πυρετώδους προετοιμασίας για την ανάληψη του έργου, δηλαδή πριν την υπογραφή της συμβάσεως της 15-2-2000, αποτελεί ισχυρή ένδειξη που συνδέει κατ' αρχήν τουλάχιστον τις παράνομες πληρωμές από την Ferrostaal μέσω του Μ. Ματαντού, για την σύμβαση των υποβρυχίων, στην τράπεζα Morgan Stanley, με τις εισροές χρημάτων στον λογαριασμό της εταιρείας TORCASO στην Λευκωσία Κύπρου.

Η ένδειξη αυτή δεν αποδυναμώνεται με την αβεβαιότητα που φαίνεται να υπάρχει ως προς τον χρόνο πραγματοποίησης των πληρωμών από τον Ματαντό (Δεκέμβριο 2000 ή 2002), αφού υπάρχει ταυτοποίηση της Τράπεζας Morgan Stanley και ενός τουλάχιστον εκ των αποδεκτών της κατάθεσης του Ματαντού, η οποία δεν είναι καν βέβαιο ότι είναι η μοναδική ή η πρώτη που έγινε στην Τράπεζα Morgan Stanley με τις εισροές στον λογαριασμό της εταιρείας TORCASO κατά τον κρίσιμο, ερευνούμενο χρόνο.

Η ασφαλής εξάλλου σύνδεση των χρονικών σημείων δεν μπορεί να ερευνηθεί, χωρίς να δοθούν πλήρη στοιχεία της κινήσεως των ύποπτων λογαριασμών από την Morgan Stanley μέσω αιτήματος δικαστικής συνδρομής μετά την άσκηση ποινικής δίωξης.

Για την διερεύνηση της σύνδεσης της εταιρείας TORCASO, η οποία είναι αποδέκτης εμβασμάτων κατά τον κρίσιμο χρόνο, κατ' αρχήν ανεξήγητων, με τον πρώην Υπουργό, μετά την κατάθεση του μάρτυρα Νικολάου Μαϊτού, και δεδομένου ότι η εταιρεία TORCASO έχει εμφανιστεί στην υπόθεση της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου που ερευνήθηκε από δύο Επιτροπές της Βουλής, ο Πρόεδρος της Επιτροπής με έγγραφο προς τον κ. Πρόεδρο της Βουλής ζήτησε αντίγραφα από τις εκθέσεις της Τραπεζικής της Ελλάδος περί των συναλλαγών της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, μέρος των οποίων αφορούν την αγορά από την Ι.Μ.Β. ακινήτων στην Αθήνα, ιδιοκτησίας της TORCASO.

Παράλληλα με έγγραφο του Προέδρου ζητήθηκαν από το Υποθηκοφυλακείο Αθηνών, η αποστολή αντιγράφων από το βιβλίο μερίδων και συμβολαίων από τους τόμους μεταγραφών, που αφορούν την απόκτηση ακινήτων στην Αθήνα, από την εταιρεία TORCASO και τον πρώην Υπουργό, για τα οποία έγινε αναφορά από τον μάρτυρα κ. Μαϊτό ότι ελέγχονται από την υπηρεσία του.

Τέλος, με έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής προς τον Πρόεδρο της Βουλής, ζητήθηκε το έγγραφο με το οποίο η Εφέτης Αθηνών κ. Καλού, Ειδική Ανακρίτρια στην υπόθεση Βατοπεδίου, διαβίβασε στην Βουλή, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών των Εξεταστικών Επιτροπών της Βουλής για το σκάνδαλο του Βατοπεδίου, την απάντηση των Κυπριακών Αρχών, σε αίτημα δικαστικής συνδρομής που είχε υποβάλει και για την υποβολή του οποίου υπήρχε αναφορά στην από 22-9-2010 έκθεση της Τραπέζης της Ελλάδος για τις συναλλαγές της I.M.Βατοπεδίου.

Για την ευχερέστερη ανάπτυξη των ενδείξεων, που προκύπτουν από τα παραπάνω αναφερθέντα έγγραφα, θα γίνει αναφορά σε αυτές με σειρά αριθμώσεως, όχι κατ' ανάγκη κατά «βαθμό σπουδαιότητας», δεδομένου ότι το σύνολο των ενδείξεων έχει για την Επιτροπή την ίδια σπουδαιότητα.

Δ.6.1 Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ TORCASO INVESTMENTS LTD, ΟΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΩΣ ΜΕΣΟΥ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ, ΘΕΣΗΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ, ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΑΔΙΑΦΑΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ, ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΕΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ FERROSTAAL ΓΙΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΩΝ

Από την από 22-9-2010 έκθεση της Τραπέζας της Ελλάδος, για τις συναλλαγές της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, σε συνδυασμό με την από 12-10-2010 επιστολή της ΜΟΚΑΣ και τα συνημμένα σε αυτήν έγγραφα, τα οποία στάλθηκαν στην Βουλή από το Γραφείο της Ειδικής Ανακρίτριας και εισήλθαν στην Ειδική Γραμματεία του κ. Προέδρου της Βουλής με αριθμό Πρωτ. 3909, σε συνδυασμό με την κατάθεση του μάρτυρα κ. Νικολάου Μαϊτού, προκύπτουν με βεβαιότητα επαρκείς ενδείξεις για την σύνδεση της TORCASO με τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό.

Ο κ. Νικόλαος Μαϊτός στην κατάθεση του (σελίδα 10) αναφέρει ότι σύμφωνα με έγγραφα των κυπριακών αρχών το διαπίστευμα της εταιρείας TORCASO, όπως μας λένε οι κυπριακές αρχές, ανήκει στον πρώτο εξάδελφο του Υπουργού, τον κ. Νικόλαο Ζίγκρα. Μέχρι και το 2004, σύμφωνα με τα κυπριακά έγγραφα, το διαπίστευμα των μετοχών το έχει ο κ Ζίγκρας. Τον κ. Ζίγκρα τον καλέσαμε για ένορκη κατάθεση. Δεν δέχθηκε να μας δώσει επιφύλασσόμενος των δικαιωμάτων. Ο κος Ζίγκρας, όμως, από την άλλη, αν και κάτοχος, όπως προκύπτει, της TORCASO, δεν ανακατεύτηκε σε καμία από τις δουλειές που η συγκεκριμένη εταιρεία έκανε στην Ελλάδα.

Στην από 22-9-2010 έκθεση της Τραπέζας της Ελλάδος που προαναφέρθηκε (σελίδα 10) με αφορμή τον έλεγχο μεταβίβασης δύο ακινήτων προς την I.M. Βατοπεδίου από την TORCASO το 2007 αναφέρεται επί λέξει:

«Όπως προκύπτει, από τα διαβιβασθέντα από τις Κυπριακές Αρχές (Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης-ΜΟΚΑΣ) στην Ειδική Ανακρίτρια Εφέτη κ. Ειρήνη Καλού μέσω της δικαστικής συνδρομής, πραγματικός δικαιούχος της εταιρείας αυτής από της συστάσεως της μέχρι το 2003, ήταν ο Νικόλαος Ζίγκρας με διεύθυνση Rinias str.15,11362 Athens Greece. Τυχόν μετέπειτα μεταβολές του πραγματικού δικαιούχου δεν έγιναν γνωστά, καθότι, δεδομένου ότι αυτά δεν τηρούνται από το έτος αυτό και εντεύθεν στην Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, αλλά μόνο στο Δικηγορικό Γραφείο του οποίου η εταιρεία αυτή είναι πελάτης (Γραφείο Άντης Τριανταφυλλίδης και Υιοί). Για την γνωστοποίηση των στοιχείων αυτών από το τελευταίο (που αποτελεί υπόχρεο πρόσωπο βάσει του κυπριακού νόμου κατά του ξεπλύματος χρήματος) απαιτείται έκδοση απόφασης άρσης του σχετικού απόρρητου από το Κυπριακό Δικαστήριο.

Η παραπάνω έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος παραπέμπει στο περιεχόμενο της από 4-12-2008 όμοιας εκθέσεως, όπου στην σελίδα 4 αναφέρονται σχετικά με την εταιρεία TORCASO τα ακόλουθα: «Σημειώνεται ότι η πωλήτρια εταιρεία TORCASO Investment Ltd σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση της νομικής υπηρεσίας της Τράπεζας Κύπρου ΛΤΔ, υποκατάστημα Ελλάδος, της οποίας η εταιρεία αυτή υπήρξε πελάτης, έχει συσταθεί στην Κύπρο στις 3/8/1999 με αρχικούς μετόχους τα νομικά πρόσωπα A.T.S. NOMINEES LIMITED και A.T.S. TRUSTEES LIMITED και νόμιμο εκπρόσωπο τον κ. Σπύρο Χατζηνικολάου. Δεν κατέστη δυνατόν να διασταυρωθεί η πληροφορία της μεταβίβασης της εταιρείας αυτής το 2006 στην εταιρεία εξωχωρίων δραστηριοτήτων συμφερόντων Γεωργίου Σαρχατζίδη «Meadow Investment Ltd» με έδρα τις Βρετανικές Παρθένες Νήσους. Η εταιρεία TORCASO Investment Ltd σύμφωνα με πληροφορίες από τις φορολογικές αρχές έκανε έναρξη στις 15-10-99 με ΑΦΜ 099338280, με επαγγελματική δραστηριότητα την αγοραπωλησία ακινήτων, έκανε διακοπή στις 30-4-2007 και ως νόμιμοι εκπρόσωποι της εμφανίζονται οι Ζαχαριάδης Παντελής και Λαμπροπούλου Ευφροσύνη..».

Η εμφάνιση του Γεωργίου Σαρχατζίδη ως «δικαιούχου» της εταιρείας TORCASO Investment Ltd και ως το πρόσωπο στο οποίο κατέληξαν τα ποσά από την πώληση κατά το έτος 2007 δύο ακινήτων της εταιρείας TORCASO Investment Ltd στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου, προσώπου που δεν απέδειξε κατά την ανάκριση ότι είναι πραγματικός ιδιοκτήτης της εταιρείας TORCASO Investment Ltd, προκάλεσε το συμπληρωματικό αίτημα της Ειδικής Ανακρίτριας Εφέτης κ. Ειρήνης Καλού, που αναφέρεται στην από 22-9-2010 έκθεση της Τραπεζής της Ελλάδος.

Η ανάγνωση της εκθέσεως κατέδειξε ότι το σχετικό αίτημα ενκρεμούσε προς έκδοση αποφάσεως άρσεως του απορρήτου με απόφαση του αρμοδίου Κυπριακού Δικαστηρίου, κατόπιν προσφυγής της ΜΟΚΑΣ.

Όπως αναφέρθηκε ήδη, ζητήθηκε από τον Πρόεδρο της Βουλής η χορήγηση στην Επιτροπή αντιγράφου της απαντήσεως των Κυπριακών Αρχών, την οποία η Ειδική Ανακρίτρια Εφέτης κ. Καλού είχε διαβιβάσει προς την Βουλή.

Από το με ημερομηνία 12-10-2010 Μ/422/2008 έγγραφο της ΜΟΚΑΣ Κύπρου προκύπτει ότι το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εξέδωσε Δικαστικό Διάταγμα Αποκάλυψης, με το οποίο διατάχθηκε ο Γεώργιος Τριανταφυλλίδης να αποκαλύψει ποιος είναι ο πραγματικός δικαιούχος της εταιρείας TORCASO Investment Ltd από την 17-11-2003 μέχρι σήμερα (εννοείται μέχρι την ημερομηνία που αναφέρεται στο έγγραφο). Προκύπτει ακόμη ότι στις 8-11-2010 ο δικηγόρος Γεώργιος Τριανταφυλλίδης παρέδωσε επιστολή και έγγραφα που επισυνάπτονται στο έγγραφο της ΜΟΚΑΣ και διαβιβάστηκαν στην Βουλή, όπως προαναφέρθηκε.

Στη δήλωση του ο Γεώργιος Τριανταφυλλίδης αναφέρει ότι:

Στις 17-1-2003 μετά από οδηγίες του Νικολάου Ζίγκρα όλες οι μετοχές της εταιρείας μεταβιβάστηκαν από A.T.S. NOMINEES LIMITED και A.T.S. TRUSTEES LIMITED προς τον Γεώργιο Τριανταφυλλίδη, ο οποίος της κατείχε ως καταπιστευματοδόχος του Νικολάου Ζίγκρα.

Στις 10 Νοεμβρίου 2004 δικαιούχος όλων των μετοχών της εταιρείας κατέστη Meadow Invest Ltd με έδρα BVI (Βρετανικές Παρθένες Νήσοι).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέχω στο γραφείο μου μετά την 8^η Νοεμβρίου 2004 δικαιούχος μέτοχος της Meadow Invest Ltd είναι ο κ. Νικόλαος Ζίγκρας, καταλήγει δε με την δήλωση ότι «δεν έχω οποιεσδήποτε πληροφορίες για περαιτέρω μεταβιβάσεις οποιουδήποτε συμφέροντος στην Εταιρεία μετά τις παραπάνω ημερομηνίες».

Από τα παραπάνω, στοιχεία προκύπτει με βεβαιότητα ότι από την ίδρυση της εταιρείας TORCASO Investment Ltd 3/8/1999 μέχρι την ημερομηνία της έγγραφης δήλωσης (8-10-2010) του Γεωργίου Τριανταφυλλίδη σε συμμόρφωσή του με το Διάταγμα Αποκάλυψης, πραγματικός δικαιούχος της TORCASO Investment Ltd ήταν ο κ. Νικόλαος Ζίγκρας, πρώτος εξάδελφος του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, όπως κατέθεσε και ο Μάρτυρας Μαϊτός.

Το στοιχείο αυτό, σε συνδυασμό ότι ως νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας TORCASO Investment Ltd παρουσιάζεται η κ. Ευφροσύνη Λαμπροπούλου για την οποία ο μάρτυρας Νικόλαος Μαϊτός καταθέτει (σελίδα 21) ότι «...η κα Ευφροσύνη Λαμπροπούλου, η οποία έχει λογιστικό γραφείο, είναι εκπρόσωπος και της TORCASO και διατηρεί φιλικές σχέσεις με τον τέως Υπουργό εδώ και πάρα, πάρα πολλά χρόνια..» θεμελιώνει σοβαρές ενδείξεις για την σύνδεση της εταιρείας TORCASO Investment Ltd με τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό, ως ουσιαστικά δικαιούχο της, σύνδεση, η οποία αναδεικνύεται και από τις σοβαρές, επίσης, ενδείξεις που προκύπτουν από τις συναλλαγές της TORCASO Investment Ltd στην Αθήνα, με κεφάλαια προερχόμενα κυρίως από τον λογαριασμό της στην Κύπρο, όπου και εμβάστηκαν, κατά την κρίσιμη περίοδο, διάφορα ποσά προερχόμενα από την Τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης.

Δ.6.2. ΟΙ ΕΙΣΡΟΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ 0155-41-131237-06 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ TORCASO INVESTMENT LTD ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ (INTERNATIONAL BUSINESS UNIT-IBU) ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΗΣ FERROSTAAL ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΜΙΕ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΤΑΝΤΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ MORGAN STANLEY ΤΗΣ ΖΥΡΙΧΗΣ

Δ.6.2Α ΕΙΣΡΟΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ MORGAN STANLEY ΤΗΣ ΖΥΡΙΧΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΡΙΣΙΜΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ 15-2-2000

Ο κ. Νικόλαος Μαϊτός κατέθεσε μεταξύ άλλων ότι «Εμείς αυτή τη στιγμή διερευνούμε τα ποσά που φέρεται η κυπριακή TORCASO να έχει μεταφέρει στην Ελλάδα για τις διάφορες αγοραπωλησίες που έχει κάνει, αλλά και τα εμβάσματα που έχει δεχθεί η «μαμά εταιρεία» στην Κύπρο από ελβετικές τράπεζες. Υπάρχουν εμβάσματα που εμφανίζονται στις καταθέσεις της κυπριακής TORCASO, που μετά μεταβιβάζονται στην Ελλάδα από κάποιον λογαριασμό στην Morgan Stanley».

Σύμφωνα με τα στοιχεία που αντλούνται από την Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας της 22-9-2010 (σελίδα 11) «Η διερεύνηση των λογαριασμών της TORCASO», η εταιρεία άνοιξε στην Τράπεζα Κύπρου στην Λευκωσία (στο τμήμα Διεθνών Επιχειρήσεων IUB τους υπ' αριθμ. 0155-41-131237-06 και 0155-40-465069 -48 λογαριασμούς σε δολάρια Η.Π.Α. και ευρώ αντίστοιχα, καθώς και δύο προθεσμιακούς λογαριασμούς σε δολάρια Η.Π.Α.

Ο λογαριασμός 0155-41-131237-06 σε δολάρια τροφοδοτήθηκε με τα παρακάτω εμβάσματα από την Ελβετία:

- Την 1/11/1999 έμβασμα ποσού 4.500.000 δολαρίων από την τράπεζα Morgan Stanley Ζυρίχης με εντολέα τον λογαριασμό 051524866 (ανώνυμο).
- Την 10/1/2000 έμβασμα ποσού 1.200.000 δολαρίων από την τράπεζα Morgan Stanley Ζυρίχης με εντολέα τον λογαριασμό 051524866 (ανώνυμο).
- Την 7/3/2000 έμβασμα ποσού 1.000.000 δολαρίων από την τράπεζα Morgan Stanley Ζυρίχης με εντολέα τον λογαριασμό 051524866 (ανώνυμο).

Η Επιτροπή έχει αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο του παρόντος, για την σύνδεση της καταθέσεως αδιευκρίνιστου ποσού από τον Μιχαήλ Ματαντό σε λογαριασμό στην Τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης, σε λογαριασμό με την ονομασία «Κύρος», με τις παράνομες πληρωμές που διενήργησε ο Μ. Ματαντός με όχημα την εταιρεία συμφερόντων του ΜΙΕ για λογαριασμό της Ferrostaal κατά το χρονικό διάστημα πριν από την υπογραφή της σύμβασης της 15-2-2000.

Δεδομένου δε ότι είναι γνωστό και στα μέλη της Επιτροπής, όπως και σε ολόκληρο τον Ελληνικό Λαό, από την υπόθεση με τον λογαριασμό με τον κωδικό ΡΟΚΟΣ, ότι μέθοδος απόκρυψης των ιχνών κίνησης του παράνομου χρήματος είναι και η διακίνησή του μέσω ενός κωδικοποιημένου λογαριασμού διανομής, θεωρεί ότι τα πραγματικά και διαπιστωθέντα εμβάσματα προς την TORCASO, 3 μήνες μετά την ίδρυση της ως εξωχώριας εταιρείας στην Κύπρο με «πραγματικό» δικαιούχο τον πρώτο εξάδελφο του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, αλλά ουσιαστικό και πραγματικά δικαιούχο τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό (γεγονός που αποδεικνύουν οι διαδρομές του χρήματος στην συνέχεια) αποτελεί σοβαρότατη ένδειξη για την τέλεση του εγκλήματος της κακουργηματικής παθητικής δωροδοκίας.

Δ.6.2B ΕΙΣΡΟΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΕΝΤΟΛΕΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ MORELIA TRADING SA ΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΤΗΣ TORCASO INVESTMENT LTD ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΡΙΣΙΜΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ

Σύμφωνα με τα στοιχεία που αντλούνται και πάλι από την Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας της 22-9-2010 (σελίδα 11 και 12).

Στον λογαριασμό δολαρίων της TORCASO στην Τράπεζα Κύπρου στην Λευκωσία με αριθμό 0155-41-131237-06 υπάρχει μια χρηματική εισροή ποσού 70.432,59 δολαρίων την **25/9/2007 με εντολέα την Morelia Trading SA**. Στην κατάθεση αυτή δεν σημειώνεται εντολίδα τράπεζα.

Στην ίδια έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος (σελίδα 12) αναφέρεται επίσης ότι «Πλην των ανωτέρω εμβασμάτων η εταιρεία **Morelia Trading SA** έστειλε στις **27/9/2007 ένα ακόμη έμβασμα ύψους 110.115,37 δολαρίων** στον λογαριασμό με αριθμό 0155-40-465069 -48 της TORCASO (ο αναφερθείς προηγουμένως δεύτερος λογαριασμός σε δολάρια Η.Π.Α) για τον οποίο η έκθεση της Τράπεζας αναφέρει ότι «δεν παρουσίασε άλλη αξιολογη κίνηση».

Στην ίδια έκθεση (σελίδα 12) αναφέρονται οι πιστώσεις των λογαριασμών της TORCASO στην Ελλάδα με εμβάσματα κυρίως από την Κύπρο. Αναλυτικά θα αναφερθούν τα εμβάσματα που προέρχονται από τον λογαριασμό της TORCASO στην Κύπρο κατωτέρω, κατά την αναφορά των ενδείξεων που συγκέντρωσε η Επιτροπή για την παραβίαση των διατάξεων του Ν. 3691/2008.

Όπως προκύπτει από την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, η TORCASO τηρούσε στην Ελλάδα και στην Τράπεζα Κύπρου δυο λογαριασμούς, τον με αριθμό 1666855 σε δολάρια και τον με αριθμό 1667860 σε ευρώ.

Την 10-3-2000 στον λογαριασμό σε δολάρια της TORCASO στην Τράπεζα Κύπρου στην Ελλάδα κατατέθηκε ποσό 420.000 δολαρίων ΗΠΑ, με εντολέα την εταιρεία **Morelia Trading SA** και εντολίδα Τράπεζα την **Gredit Lyonnais (Suisse)**.

Προκύπτει από τα παραπάνω στοιχεία που παρέχει η έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος ότι η εταιρεία **Morelia Trading SA** έχει καταθέσει στους λογαριασμούς της TORCASO:

- **Ποσό 420.000 δολαρίων, την 10-3-2000, με έμβασμα από την Τράπεζα Gredit Lyonnais Ελβετίας.**
- **Ποσό 70.432,59 δολαρίων, την 25-9-2007, στον ένα λογαριασμό της TORCASO σε δολάρια στην Τράπεζα Κύπρου στην Λευκωσία.**
- **Ποσό 110.115,37 δολαρίων, την 27/9/2007, στον δεύτερο λογαριασμό της TORCASO σε δολάρια στην Τράπεζα Κύπρου στην Λευκωσία.**

Έχει ήδη αναφερθεί προηγουμένως ότι η εταιρεία **Morelia Trading SA** εμφανίζεται ως αποδέκτης μιας καταθέσεως από τον Μιχ. Ματαντό, ποσού 990.225 ευρώ στην Τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης.

Η Επιτροπή έχει αναφερθεί στους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι οι καταθέσεις του Ματαντού στην τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης υπέρ του λογαριασμού «Κύρος» και υπέρ της Morelia Trading SA έχουν γίνει πριν την ανάληψη του έργου από την Ferrostaal, και συνδέονται με τις «υποσχεθείσες πληρωμές» για την ανάληψή του.

Η εταιρεία Morelia Trading SA δεν εμφανίζεται σε κανένα άλλο σημείο της γερμανικής δικογραφίας, παρά μόνον ως αποδέκτης μιας πληρωμής που πραγματοποίησε ο Ματαντός κατ' εντολή του Μύλενμπεκ για τις δωροδοκίες της Ferrostaal. Το ποσό που καταβλήθηκε στη Morelia δεν έχει συνυπολογιστεί σε καμιά από τις πληρωμές προς τους συμβούλους, όπως αυτές αναπτύχθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Μετά από έρευνα μέσω διαδικτύου κατ' εντολή του Προέδρου της Επιτροπής, ανευρέθη από το επίσημο site της Κυβέρνησης του Παναμά ότι η εταιρεία Morelia Trading S.A. ιδρύθηκε το έτος 1993 με κεφάλαιο 10.000 δολάρια ΗΠΑ και τα πρόσωπα που την διοικούν είναι ο Οράτιος Γεωργίου Μελάς, η Ανδρομάχη Γεωργίου Μελά και ο Κωνσταντίνος Αντωνιάδης του Αντωνίου, δηλαδή πρόσωπα τουλάχιστον ελληνικής καταγωγής, για τα οποία η Επιτροπή δεν έχει τη δυνατότητα να συγκεντρώσει οποιοδήποτε άλλο στοιχείο. Προκύπτει, όμως, ότι για τα πρόσωπα αυτά δεν γίνεται καμιά απολύτως αναφορά στο κατηγορητήριο της Εισαγγελίας του Μονάχου, ούτε στις καταθέσεις των μαρτύρων εκτός από της αναφοράς του Μ. Ματαντού ότι κατέθεσε ένα χρηματικό ποσό στο λογαριασμό της Morelia Trading S.A. στη Ζυρίχη.

Δημοσιεύματα του τύπου συνδέουν την ονομασία Κύρος με την Morelia Trading S.A. αναφερόμενα σε έρευνα που διενεργείται από τους εισαγγελείς του οικονομικού εγκλήματος. Μάλιστα φέρεται ότι οι ελεγκτικές αρχές προβληματίζονται από το γεγονός ότι ιδιοκτήτες της Morelia Trading S.A. εμφανίζονται οι Κώστας Αντωνιάδης και Οράτιος Μελάς, ο γιος του οποίου ονομάζεται Κύρος. Από τα δημόσια προσβάσιμα στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών για το Εκλογικό Σώμα των Ελλήνων εκλογέων, όπου κατ' εντολή του Προέδρου της Επιτροπής έγινε αναζήτηση, διαπιστώθηκε ότι πράγματι στους εκλογικούς καταλόγους ευρίσκεται εγγραφμένος ο Κύρος Μελάς του Οράτιου και της Παρυσάτιδας. Η διαπίστωση αυτή παρέχει ευρύτερη θεμελίωση της ένδειξης για σύνδεση του λογαριασμού με όνομα αναφοράς «Κύρος» στην Morgan Stanley της Ζυρίχης με τον λογαριασμό στην ίδια Τράπεζα της Morelia Trading S.A., ένδειξη η οποία επιτρέπει την τεκμηρίωση αιτήματος δικαστικής συνδρομής προς τις Ελβετικές Αρχές, κατά την προβλεπόμενη διαδικασία, προκειμένου να αποκαλυφθούν τα πραγματικά στοιχεία του λογαριασμού με την αναφορά «Κύρος» και να ελεγχθεί η κίνηση του λογαριασμού.

Οι καταθέσεις του ποσού των 70.432,59 δολαρίων, την **25-9-2007**, και του ποσού των 110.115,37 δολαρίων, την **27/9/2007**, στους λογαριασμούς δολαρίων της TORCASO στην Τράπεζα Κύπρου στην Λευκωσία από την ίδια εταιρεία Morelia Trading, χρονικά τουλάχιστον συμπίπτουν με την είσπραξη από την ομάδα Αβατάγγελου του ποσού των 11.000.000 ευρώ κατά την συμφωνία συμβιβασμού με την Ferrostaal, καταβολή η οποία έγινε την 13-8-2007.

Τα παραπάνω στοιχεία παρέχουν σοβαρές ενδείξεις για την προέλευση των χρημάτων από τα κεφάλαια που διέθεσε η Ferrostaal για την δωροδοκία του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, με την διαμεσολάβηση ως «κομβικών» σημείων διακίνησης του χρήματος, τις καταθέσεις του Ματαντού στην Morgan Stanley της Ζυρίχης με δικαιούχους τον λογαριασμό «Κύρος» και την εταιρεία Morelia Trading SA και στη συνέχεια την μεταφορά τους σε λογαριασμούς της TORCASO στην Ελλάδα και την Κύπρο.

Οι ενδείξεις αυτές μένουν να καταστούν αποδείξεις με την υποβολή εμπεριστατωμένων αιτημάτων δικαστικής συνδρομής προς τις Ελβετικές Αρχές μετά την άσκηση ποινικής δίωξης και κατά την διαδικασία της ανάκρισης για:

- Την γνωστοποίηση του δικαιούχου του λογαριασμού με το όνομα Κύρος στην τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης, το άνοιγμα του λογαριασμού και της διαβίβασης των στοιχείων κίνησης του λογαριασμού αυτού με αποδέκτες αφ' ενός τον με αριθμό

051524866 (No name) λογαριασμό στην ίδια Τράπεζα και αφ' ετέρου την Morelia Trading SA.

- Την γνωστοποίηση του δικαιούχου του με αριθμό 051524866 (No name) λογαριασμού (τροφοδότη της TORCASO) και της κίνησής του.
- Το άνοιγμα του λογαριασμού της Morelia Trading SA στην Τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης, στον οποίο κατατέθηκε το ποσό των 990.225 ευρώ από τον Ματαντό, για να διαπιστωθεί η αληθής ημερομηνία καταθέσεώς του.
- Το άνοιγμα και την γνωστοποίηση της κίνησης του λογαριασμού της εταιρείας Morelia Trading SA Gredit Lyonnais (Suisse) από τον οποίο προέρχεται κεφάλαιο 420.000 δολαρίων που κατατέθηκε στην TORCASO το κρίσιμο χρονικό διάστημα (10-3-2000).

Α.6.2Γ ΕΙΣΡΟΗ ΠΟΣΟΥ 586.940,57 ΔΟΛΑΡΙΩΝ ΗΠΙΑ ΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ TORCASO ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟ ΚΡΙΣΙΜΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ (10-3-2000) ΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΗΣ FERROSTAAL ΓΙΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΕΣ

Όπως διαπιστώνεται από την κίνηση των λογαριασμών της TORCASO στην Τράπεζα Κύπρου στην Αθήνα, η οποία παρατίθεται στην σελίδα 12 της από 22-9-2010 έκθεσης της Τράπεζας της Ελλάδος, την ίδια ημερομηνία (10-3-2000) που κατατίθεται το έμβασμα των 420.000 δολαρίων από την Morelia Trading SA μέσω της Gredit Lyonnais Ελβετίας, υπάρχει και μια κατάθεση ποσού 586.940,57 δολαρίων, η οποία γίνεται μέσω I.B.U. International Business Unit-IBU, της Τράπεζας Κύπρου Λευκωσίας. Η εντολέας του εμβάσματος αυτού είναι η TORCASO Investment Ltd, η οποία «απέστειλε το ισότιμο 200.000.000 δραχμές».

Η εισροή αυτή ενδέχεται να συνδέεται επίσης με τα ποσά που διέθεσε η Ferrostaal για δωροδοκίες, δεδομένου ότι γίνεται την 10-3-2000 (λίγο διάστημα μετά την υπογραφή της σύμβασης 15-2-2000), την ίδια μέρα (10-3-2000) κατατίθεται και ποσό 420.000 δολαρίων από την Morelia Trading SA, τέλος τον Μάρτιο του 2000 τοποθετείται χρονικά η καταβολή από τον Μ. Ματαντό στον Ιωάννη Μπέλτσιο, ποσού 350.000.000 δραχμών περίπου (το ισόποσο του 1.000.000 ευρώ), γεγονός που δεν έχει αμφισβητηθεί, συνιστώσες που αποτελούν ένδειξη, κατά την έννοια του νόμου, για περαιτέρω διερεύνηση.

Οι ενδείξεις που συνάγονται από τα παραπάνω ειδικότερα αποδεικτικά μέσα (εκθέσεις Τράπεζας Ελλάδος, απάντηση σε αίτημα δικαστικής συνδρομής) σε συνδυασμό με τις ενδείξεις που συνάγονται:

- από τις αναφορές του κατηγορητηρίου της Εισαγγελίας του Μονάχου ότι οι υποσχεθείσες πληρωμές προς τον τότε Υπουργό Άμυνας Τσοχατζόπουλο είχαν γίνει πριν από την υπογραφή της σύμβασης (15-02-2000),
- από το γεγονός ότι ο Ματαντός κατέθεσε κατ' εντολή της Ferrostaal χρηματικό ποσό από τον λογαριασμό της MIE στην Ζυρίχη, σε λογαριασμό στην τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης με δικαιούχο τον «Κύρο» και σε λογαριασμό της Morelia Trading SA.,
- από το γεγονός ότι τον Μάρτιο του 2000 καταβλήθηκε από τον Ματαντό στον Ιωάννη Μπέλτσιο ποσό 350.000.000 δραχμών περίπου (ισόποσο 1.000.000 ευρώ σε δραχμές)
- από το γεγονός ότι στα ποσά που δόθηκαν από την Ferrostaal στην MIE με εμβάσματα στους λογαριασμούς της MIE στην Τράπεζα UBS Ζυρίχης και Λουκέρνης, δεν προκύπτει ο αποδέκτης ποσού 33.129.864 ευρώ,

οδηγούν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν επαρκείς και σοβαρές ενδείξεις ότι ο ελεγχόμενος πρώην Υπουργός Αθανάσιος - Απόστολος Τσοχατζόπουλος έλαβε (είτε διότι ζήτησε ο ίδιος είτε διότι του προσφέρθηκαν και δεν αρνήθηκε, είναι αδιάφορο) σημαντικά χρηματικά ποσά, που σύμφωνα με τα παραπάνω αναφερόμενα ανέρχονται τουλάχιστον στο

ποσό των 7.777.373 δολαρίων κατά το χρονικό διάστημα από την 1/11/1999 μέχρι τουλάχιστον την 27-9-2007.

Η Επιτροπή δεν αποκλείει την πιθανότητα από τον πλήρη έλεγχο όλων των λογαριασμών της TORCASO στην Ελλάδα, που αναφέρονται στην από 22-9-2010 έκθεση της Τράπεζας Ελλάδος, να προκύψουν και άλλες κινήσεις, δεδομένου ότι ο έλεγχος της Τράπεζας Ελλάδος δεν αφορούσε την εταιρεία TORCASO στον σύνολο των συναλλαγών της, στην Ελλάδα και την Κύπρο, διότι ο έλεγχος έγινε στο πλαίσιο ελέγχου συγκεκριμένης συναλλαγής με την Ιερά Μονή Βατοπεδίου.

Η υποβολή, επίσης, αιτήματος δικαστικής συνδρομής προς τις Κυπριακές Αρχές για τον εντοπισμό και το άνοιγμα όλων των λογαριασμών που τηρούσε η εταιρεία TORCASO στην Τράπεζα Κύπρου και σε οποιαδήποτε άλλη κυπριακή τράπεζα είναι αναγκαία ανακριτική ενέργεια.

Οι παραπάνω ενδείξεις δεν ανατρέπονται από την κατάθεση του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, ο οποίος προσήλθε και κατέθεσε στην Επιτροπή, αφού ζήτησε προηγουμένως και έλαβε αντίγραφα της δικογραφίας και προθεσμία 48 ωρών, την 1-6-2011.

Ο πρώην Υπουργός, με πολυσέλιδο κείμενο που ανέγνωσε ενώπιον της Επιτροπής, το οποίο και διένειμε στον τύπο, και κατά την πολύωρη κατάθεση του, δεν προσέφερε πειστικές εξηγήσεις που να ανατρέπουν τις παραπάνω αναφερόμενες ενδείξεις, για τις οποίες και ερωτήθηκε.

Η πολύωρη αναφορά του πρώην Υπουργού στην διαδικασία κατάρτισης της σύμβασης, την προετοιμασία της πρότασης και την νομιμότητα των επί μέρους σταδίων και των αποφάσεων για την κατάρτιση της συμβάσεως, όπως και η επίκληση των εθνικών αμυντικών στόχων που εξυπηρετούσε η παραγγελία των υποβρυχίων, για θέμα δηλαδή που η κατ' αρχήν νομιμότητά του, δεν αμφισβητήθηκε, ούτε και αποτελεί αντικείμενο της έρευνας της Επιτροπής, δεν συνοδεύτηκε από σαφείς και συγκεκριμένες απαντήσεις, πέραν της γενικής αρνήσεως του πρώην Υπουργού για λήψη οποιουδήποτε ποσού και οποιασδήποτε συνδέσεώς του με την εταιρεία TORCASO.

Επί συγκεκριμένων ερωτημάτων που τέθηκαν από τα μέλη της Επιτροπής για την σχέση του πρώην Υπουργού με τα πρόσωπα που φαίνεται ότι είχαν σχέση με την οργάνωση της επιχείρησης δωροδοκίας της Ferrostaal, ο πρώην Υπουργός απάντησε ότι δεν τους έχει δει ποτέ του (σελίδες 96, 97 και 98 της καταθέσεώς του). Γνώριζε από την διαμονή του στην Γερμανία, πολύ παλιές εποχές, ότι «τότε μεσουρανούσε ένα μεγάλο αστέρι στην πολιτική ζωή της Γερμανίας, ο Γιόχαν Φον Στράους. Βοηθός συνεργάτης και σήμερα Πρόεδρος του ιδρύματος Μαριάννα Στράους στη Γερμανία είναι ο Φον Πούκλερ. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ότι είναι ένας κύκλος, παράγοντας, μεσάζων... Ξέρετε με τι ανακατεύτηκε τότε; Λόγω της πώλησης από την Κυβέρνηση της Γερμανίας στη Σαουδική Αραβία τάνκς τύπου Fuchs από αυτό του βγήκε το όνομα, από το Fuchs που σημαίνει αλεπού- στον Φον Πούκλερ. Αυτά σας τα αναφέρω συμπληρωματικά. Δεν έχουν καμιά σχέση».

Ερωτηθείς για την σχέση του με την Ευφροσύνη Λαμπροπούλου, κατέθεσε ότι είναι λογίστριά του, (σελίδα 86), μέχρι σήμερα, «κάνει τα λογιστικά, τις φορολογικές δηλώσεις, πόθεν έσχες κ.λπ.».

Ο πρώην Υπουργός έστρεψε τις απαντήσεις του στην επίκληση της ηθικής και της πολιτικής του υπόστασης, κατηγορώντας τον θεσμικό ρόλο της Επιτροπής ως νομικό μανδύα για άσκηση πολιτικής διώξεως, πλην επί των καιρίων ερωτημάτων περί της συνδέσεώς του με την εταιρεία, της οποίας ιδιοκτήτης φέρεται ο πρώτος εξάδελφος του Νικόλαος Ζίγκρας και διαχειρίστρια των οικονομικών της η λογίστριά του Ευφροσύνη Λαμπροπούλου, οι απαντήσεις του δεν κλόνισαν τις ενδείξεις που προαναφέρθηκαν.

Οι ενδείξεις που αναλυτικά αναφέρονται στο παρόν Δε κεφάλαιο του Πορίσματος της Επιτροπής, κρίνονται σοβαρές και επαρκείς, προκειμένου να διαταχθεί η άσκηση ποι-

νικής δίωξης και διενέργεια τακτικής ανάκρισης, κατά τις διατάξεις του Συντάγματος και του Νόμου περί Ευθύνης Υπουργών, σε βάρος του πρώην Υπουργού Αποστόλου Αθανασίου Τσοχατζόπουλου, για το έγκλημα της παθητικής δωροδοκίας, σε βαθμό κακουργήματος, το οποίο διέπραξε κατά το χρονικό διάστημα από 1/11/1999 μέχρι 27-9-2007, κατά το οποίο έλαβε το συνολικό ποσό τουλάχιστον των 7.777.373 δολαρίων Η.Π.Α. ή όποιο μεγαλύτερο τυχόν προκύψει κατά την τακτική ανάκριση με το άνοιγμα και την διερεύνηση όλων των λογαριασμών της TORCASO και των λοιπών συνδεομένων φυσικών και νομικών προσώπων, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 235 Π.Κ. υπό τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του Ν. 1608/1950, έχοντας κατά την έναρξη τελέσεως του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας την ιδιότητα του Υπουργού, μέλους της Κυβέρνησης, την οποία διατήρησε μέχρι τον Οκτώβριο του 2001 ως Υπουργός Άμυνας και στη συνέχεια μέχρι την 7-3-2004, ως Υπουργός Ανάπτυξης, η δε τελευταία καταβολή με την οποία ολοκληρώθηκε η τέλεση του εγκλήματος έλαβε χώρα τουλάχιστον την 27-9-2007, δεδομένου ότι δεν προκύπτει από τα μέχρι τώρα ένδειξη για περαιτέρω καταβολές.

Ε.1 Η ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΤΙΜΩΡΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 3691/2008, ΟΠΩΣ ΑΥΤΟΣ ΙΣΧΥΕ, ΚΑΤΑ ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ, ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΡΡΕΟΝΤΩΝ ΜΕ ΑΥΤΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ, ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΧΡΑΣΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Πριν γίνει αναφορά στις ενδείξεις που προέκυψαν για την τέλεση των παραπάνω αδικημάτων, πρέπει να επισημανθεί ότι η πρακτική της νομιμοποίησης χρημάτων προερχόμενων από εγκληματικές δραστηριότητες δηλαδή, η προσπάθεια για τη μεταμφίεση, την αλλαγή της ταυτότητάς τους, προκειμένου να αποκτηθεί νομιμοφάνεια, απαγορεύεται από τον ποινικό νόμο σε όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. και στις τρίτες χώρες που συμμετέχουν στην ισχυρή ομάδα πίεσεως των Διεθνών Εμπειρογνομόνων του Financial Action Task Force. Το ξέπλυμα με την πιο πάνω έννοια συνιστά διάπραξη σοβαρού ποινικού αδικήματος, που τιμωρείται αυστηρά με ποινές καθείρξεως ή φυλακίσεως και με αποστέρηση της περιουσίας των υπευθύνων ανεξαρτήτως του τρόπου και των μέσων τελέσεως του, όπως επίσης της ιδιότητας και της θέσεως (από πλευράς τυπολογίας συμμετοχής) καθενός, από τους συμμετέχοντες και ωφελούμενους από την διάπραξη του εγκλήματος.

Τυπολογικά οι φάσεις του ξεπλύματος διακρίνονται:

- α) Στην φάση της τοποθέτησης (placement stage), κατά την οποία το ρευστό χρήμα, χωρίς να χρησιμοποιούνται ιδιαίτερες κινήσεις παραπλάνησης ή οικονομικοτεχνικοί ελιγμοί, διοχετεύεται και αναμιγνύεται με νόμιμα κεφάλαια ή απλά κατατίθεται σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα,
- β) Στην φάση της διαστρωμάτωσης-συσσώρευσης (layering stage), κατά την οποία με τη βοήθεια ενός σύνθετου πλέγματος παραπλανητικών μεταφορών και πολύπλοκων συναλλαγών, γίνεται το πρώτο σημαντικό βήμα για την αποκοπή των παρανόμων εσόδων από την εγκληματική τους πηγή και την απόκρυψη της πραγματικής προέλευσής τους με αποκλειστικό σκοπό να απομακρυνθούν τα ίχνη των κεφαλαίων από την αρχική τους προέλευση και έτσι κατ' αποτέλεσμα να μεταμφιέσει τις αληθείς πηγές των κεφαλαίων εμποδίζοντας τον εντοπισμό τους,
- γ) Στην φάση της ολοκλήρωσης (integration stage), κατά την οποία μετά την εξαφάνιση κάθε ίχνους που θα διευκόλυνε τις εποπτικές αρχές, ολοκληρώνεται η ενσωμάτωση των περιουσιακών στοιχείων στο οικονομικό σύστημα έχοντας αποκτήσει πλέον νομιμοφάνεια. Τότε επανατοποθετούνται τα κεφάλαια σε κλάδους νόμιμης οικονομικής δραστηριότητας, ώστε τα εν λόγω κεφάλαια να επιστρέφουν στο χρηματοοικονομικό σύστημα ως καθ' όλα νόμιμα κεφάλαια.

Στη χώρα μας, το ξέπλυμα χρήματος ανερχόταν το 2008, σύμφωνα με στοιχεία της FATF, στο διόλου ευκαταφρόνητο ποσό των 5 δις ευρώ ή σε 2% του ΑΕΠ, χωρίς μάλιστα στο ποσό αυτό να περιλαμβάνεται η φοροδιαφυγή.

Τον Φεβρουάριο του 2010 δημοσιεύθηκε η 7^η αναφορά της FAFT που παρακολουθεί την πρόοδο της χώρας μας στα ζητήματα της καταπολέμησης της απάτης στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και κυρίως στα θέματα αποκάλυψης ξεπλύματος μαύρου χρήματος. Η αναφορά αυτή εστιάζεται στις προσπάθειες βελτίωσης που έγιναν από το 2007 έως το τέλος

του 2009. Στην τελευταία αυτή αξιολόγηση υπάρχει μια αισιόδοξη νότα. Η έκθεση σημειώνει ότι η χώρα μας παρουσιάζει μια αξιοσημείωτη πρόοδο, κυρίως μετά την ψήφιση και την υιοθέτηση του ν. 3691/2008 ενάντια στο ξέπλυμα του χρήματος, αλλά και την εγκατάσταση ειδικών αρχών ελέγχου.

Με το άρθρο 5 του ν. 2145/1993 προστέθηκε στον Ποινικό Κώδικα το άρθρο 394 Α με τίτλο «Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα». Το ως άνω άρθρο καταργήθηκε στη συνέχεια, με το άρθρο 9 του ν. 2331/1995, με την αιτιολογία ότι τα εκεί ρυθμιζόμενα θέματα καλύπτονταν ήδη από τη ρύθμιση του ν. 2331/1995, ο οποίος τις καταργούσε.

Ο ν. 2331/1995 όριζε τα στοιχεία του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες προσδιορίζοντας το έγκλημα κατά μεν την αντικειμενική του υπόσταση ως μετατροπή οποιαδήποτε περιουσίας που αποκτήθηκε με εγκληματική δραστηριότητα, με νόμιμες διαδικασίες σε άλλη μορφή περιουσίας, κατά δε την υποκειμενική του υπόσταση την τέλεση με δόλο έστω και ενδεχόμενο και περαιτέρω σκοπό κερδοσκοπίας ή συγκάλυψης της αληθούς προέλευσης της περιουσίας αυτής ή παροχής συνδρομής σε άλλον, ενεχόμενο σε εγκληματική δραστηριότητα για τη συγκάλυψη της αληθούς προέλευσης της περιουσίας αυτής. Πρόκειται δηλαδή για έγκλημα σκοπού, ο οποίος συνίσταται στην επιδίωξη κερδοσκοπίας ή συγκάλυψης της προέλευσης περιουσίας ή παροχής σε άλλον συνδρομής για κερδοσκοπία ή συγκάλυψη.

Ο ν.3424/2005 συντάχθηκε και ψηφίστηκε με σκοπό την τροποποίηση, συμπλήρωση και αντικατάσταση διατάξεων του ν.2331/1995 και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες», αλλά και την υιοθέτηση ορισμένων αναθεωρημένων Συστάσεων της FATF.

Με το ν.3424/2005 τροποποιήθηκαν οι διατάξεις σχετικά με τον κατάλογο των αξιόποινων πράξεων από τις οποίες παράγονται τα παράνομα έσοδα, το περιεχόμενο της αξιόποινης συμπεριφοράς, την υποκειμενική της κάλυψη, καθώς και το υποκείμενο τέλεσης του εγκλήματος. Παρ' όλα αυτά δεν επιλύθηκαν αποτελεσματικά τα νομικά ζητήματα που είχαν ήδη προκύψει σχετικά με το έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Ο ισχύων σήμερα ν.3691/2008 καταργεί την προϊσχύουσα νομοθεσία του ν.2331/1995, όπως αυτή κατέληξε να ισχύει με τις εν τω μεταξύ τροποποιήσεις της. Με αφορμή την ενσωμάτωση της 3^{ης} Οδηγίας 2005/60/ΕΚ και της Οδηγίας 2006/70/ΕΚ και την αποτελεσματικότερη προσαρμογή στις συστάσεις της FATF θεσπίστηκε το πλαίσιο καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η δομή του αδικήματος του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος προϋποθέτει την τέλεση ενός βασικού αδικήματος, από το οποίο προκύπτουν παράνομα έσοδα τα οποία, αν στη συνέχεια νομιμοποιηθούν (ή υπάρξει απόπειρα), σύμφωνα με τον ορισμό του ξεπλύματος, συνιστούν τη διάπραξη άλλου αδικήματος (της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες).

Με τις διατάξεις του ν. 3691/2008, εκτός των άλλων, επιδιώκεται αυτοτελώς και η προστασία του εννόμου αγαθού της απονομής δικαιοσύνης, το οποίο διακινδυνεύει αφηρημένα από τις εγκληματικές πράξεις του ξεπλύματος, διότι λόγω της συμπεριφοράς του δράστη δυσχεραίνεται ο εντοπισμός της εγκληματικής περιουσίας και ο σύνδεσμός της με το βασικό αδίκημα, οπότε καθίσταται αβέβαιη η ποινική δίωξη του βασικού αδικήματος και η επιβολή στο δράστη του της κύριας στερητικής της ελευθερίας ποινής και της παρεπόμενης της δήμευσης. Τούτο επειδή το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος είναι έγκλημα συναρτώμενο ή συνάφειας, διότι το έννομο αγαθό της απονομής της δικαιοσύνης ανάγεται στο βασικό αδίκημα, αφού την μεταίωση της ποινικής δίωξης του τελευταίου επιδιώκει το ξέπλυμα. Λαμβάνοντας υπόψη τις επαχθείς δικονομικές διατάξεις του νόμου, τις αυστηρές ποινικές κυρώσεις αλλά και την επι-

λογή του νομοθέτη να εξαιρέσει την παραγραφή ως λόγο εξάλειψης του αξιοποίνου, έτσι ώστε η εξάλειψη του αξιοποίνου του βασικού αδικήματος λόγω παραγραφής να μην επηρεάζει το αξιοποίνο της πράξης νομιμοποίησης.

Το έγκλημα του ξεπλύματος προϋποθέτει ουσιαστικά και τυπικά την τέλεση μιας άλλης προγενέστερης χρονικά και ουσιαστικά εγκληματικής δραστηριότητας, από την οποία να προκύπτουν οικονομικής υφής έσοδα, την τέλεση δηλαδή εγκλήματος από το οποίο παράγεται η κρίσιμη βρώμικη περιουσία. Επόμενη δε πράξη είναι η νομοτυπική συμπεριφορά της νομιμοποίησης αυτής της «περιουσίας» που αποτελεί και το υλικό αντικείμενό της, όταν πλέον το ήδη παραχθέν βρώμικο χρήμα αποκτά με την περαιτέρω δράση νομιμοφανή υπόσταση και εισάγεται στον νόμιμο κύκλο κυκλοφορίας του χρήματος μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος ή της απόκτησης περιουσιακών αγαθών, χωρίς να μπορεί να ανιχνευτεί ευχερώς η προέλευσή του από ένα προηγούμενο έγκλημα.

Στο μέτρο, λοιπόν, που το έγκλημα της νομιμοποίησης συνδέεται, όπως έχει ήδη αναφερθεί, με το προϊόν της εγκληματικής δραστηριότητας η οποία προηγήθηκε, υλικό αντικείμενο του εγκλήματος είναι (άρθρο 2 παρ. 2 του ν.3691/2008) η «*περιουσία που προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες*». Η περιουσία δε αυτή πρέπει όχι μόνο να έχει πηγάσει από την προηγούμενη εγκληματική δράση, αλλά πρέπει να παράγεται από αυτήν άμεσα και αιτιωδώς, πρέπει δηλαδή να συνιστά οικονομικό όφελος που προκύπτει ευθέως από το έγκλημα.

Στο άρθρο 45 του ν.3691/2008 περιλαμβάνονται οι διατάξεις που προβλέπουν τις ποινικές κυρώσεις για τη διάπραξη των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Στο άρθρο 46 του ν.3691/2008 προβλέπονται οι περιπτώσεις δήμευσης περιουσιακών στοιχείων, που αποτελούν προϊόν βασικού αδικήματος ή των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα ή που αποκτήθηκαν άμεσα ή έμμεσα από προϊόν τέτοιων αδικημάτων ή τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν ή προοριζόνταν να χρησιμοποιηθούν προς τέλεση αυτών των αδικημάτων. Και τέλος, με το άρθρο 48 του ν. 3691/2008, ρυθμίζονται οι διαδικασίες για τη δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων που ενδέχεται να συνδέονται με τη διάπραξη ερευνώμενου βασικού αδικήματος ή πράξης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες σε βάρος του υπόπτου, κατηγορούμενου ή τρίτου, μέτρα που μπορεί να ληφθούν μόνο κατά το στάδιο της κύριας ανάκρισης και όχι κατά την προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση.

Τέλος, ορίζεται στο ν.3691/2008 ότι η γνώση, η πρόθεση ή ο σκοπός που απαιτούνται ως στοιχεία του πραγματικού των αδικημάτων των παραγράφων 2 και 3 μπορούν να συνάγονται και από τις συντρέχουσες πραγματικές περιστάσεις και ότι στην έννοια της ύποπτης συναλλαγής ή δραστηριότητας περιλαμβάνονται: Η συναλλαγή ή οι συναλλαγές ή δραστηριότητες από τις οποίες εκτιμάται ότι προκύπτουν αποχρώσεις ενδείξεις ή υπόνοιες για πιθανή απόπειρα ή διάπραξη των αδικημάτων του άρθρου 2 του παρόντος νόμου ή για εμπλοκή του συναλλασσόμενου ή του πραγματικού δικαιούχου σε εγκληματικές δραστηριότητες, με βάση την αξιολόγηση των στοιχείων της συναλλαγής (φύση της συναλλαγής, κατηγορία χρηματοπιστωτικού μέσου, συχνότητα, πολυπλοκότητα και ύψος της συναλλαγής, χρήση ή μη μετρητών) και του προσώπου (επάγγελμα, οικονομική επιφάνεια, συναλλακτική ή επιχειρηματική συμπεριφορά, φήμη, παρελθόν, επίπεδο διαφάνειας του νομικού προσώπου - πελάτη, άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά).

Ε.2 ΟΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Ν. 3691/2008, ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΤΕΛΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΠΡΑΞΕΩΝ, ΤΑ ΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΚΑΤΑ ΣΤΑΔΙΟ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ

Από την ένορκη κατάθεση του κ. Μαϊτού, προϊσταμένου της Π.Δ. ΣΔΟΕ Αττικής που διενεργεί έρευνα για το πόθεν έσχες του πρώην Υπουργού, σε συνδυασμό με όσα συνάγονται από τα μεταβιβαστικά συμβόλαια που αναζήτησε η Επιτροπή από το Υποθηκοφυλακείο Αθηνών, προκειμένου να διερευνήσει πληρέστερα τα στοιχεία που ανέκλυψαν από το περιεχόμενο της καταθέσεως του κ. Μαϊτού, προκύπτουν οι ακόλουθες, βάσιμες και σοβαρές κατά την άποψη της Επιτροπής ενδείξεις για την τέλεση των αδικημάτων του ν. 3691/2008, όπως ίσχυε κατά τα κρίσιμα χρονικά διαστήματα που κάθε επί μέρους ενέργεια έλαβε χώρα.

Ε.3 ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΣΡΟΕΣ (ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΟΤΙ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ – ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΗ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ ΚΑΤ' ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ) ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΡΟΕΚΥΨΑΝ ΣΟΒΑΡΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΟΤΙ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΤΙΜΩΡΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 3691/2008 ΠΡΑΞΕΙΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Όπως ήδη έχει αναπτυχθεί, η εταιρεία TORCASO Investment Ltd, με διαδοχικά εμβάσματα κατά την χρονική περίοδο από 1/11/1999 μέχρι 10/3/2000 έλαβε συνολικά ποσό 7.706.940,57 δολαρίων Η.Π.Α. με καταθέσεις ποσού 6.700.000 δολαρίων από την Τράπεζα Morgan Stanley Ζυρίχης μέσω ανώνυμου τροφοδότη λογαριασμού, ποσού 420.000 δολαρίων την 10/3/2000 με εντολέα την εταιρεία Morelia Trading SA. μέσω της Τράπεζας Gredit Lyonnais Suisse, και ποσού 586.940,57 δολαρίων, ισόποσο καταθέσεως 200.000.000 δραχμών που έγινε την 10-3-2000.

Επίσης, έχουν ήδη αναφερθεί οι ενδείξεις που συνδέουν την εταιρεία TORCASO με τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό, της οποίας δικαιούχος από την ίδρυση της 3/8/1999 μέχρι τουλάχιστον την 8/10/2010 ήταν ο Νικόλαος Ζίγκρας, πρώτος εξάδελφος του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, και σύμφωνα με τις ενδείξεις άμεσος συνεργός του σε μια τουλάχιστον επί μέρους πράξη. Εκπρόσωπος της εταιρείας TORCASO στην Ελλάδα και το πρόσωπο που διενεργούσε όλες τις τραπεζικές συναλλαγές της TORCASO, σύμφωνα με την κατάθεση του Νικολάου Μαϊτού, που επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία της εκθέσεως της Τράπεζας Ελλάδος της 22/9/2010, ήταν η κ. Ευφροσύνη Λαμπροπούλου, λογίστρια, συνδεδεμένη με στενή φιλία και συνεργασία με τον ελεγχόμενο ως ύποπτο δωροδοκίας πρώην Υπουργό.

Η εταιρεία TORCASO, προέβη σε δήλωση έναρξης δραστηριότητας στην Ελλάδα την 15/10/1999 και σε δήλωση διακοπής την 30-4-2007, μόλις πωλήθηκαν τα ακίνητα που είχε αποκτήσει στην κυριότητά της.

Οι περισσότερες ενδείξεις συντείνουν στο γεγονός ότι η TORCASO ως νομικό πρόσωπο δεν είχε καμιά αυτοτέλεια, αλλά ιδρύθηκε για να χρησιμοποιηθεί ως μέσο εισόδου στο χρηματοπιστωτικό σύστημα του προϊόντος της κακουργηματικής δωροδοκίας, έγκλημα για την τέλεση του οποίου υπάρχουν επαρκείς και σοβαρές ενδείξεις, και αμέσως μετά ως μέσο για την νομιμοποίηση του με την αγορά ακινήτων, ώστε να αποκτήσει στη συνέχεια από την πώληση τους «καθαρό» το τίμημα (η τύχη του οποίου είναι αμφίβολη σύμφωνα με τα πορίσματα της Τράπεζας της Ελλάδος στην από 22-9-2010 έκθεσή της) ο ουσιαστικός δικαιούχος και περιουσιακά ωφελούμενος ελεγχόμενος πρώην Υπουργός. Ο φερόμενος ως ιδιοκτήτης της TORCASO, πρώτος εξάδελφος του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, ο οποίος

δεν είχε εμφανή οικονομική δραστηριότητα, (ο μάρτυρας Μαϊτός κατέθεσε ότι «δεν είχε καμιά ανάμιξη») είναι σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις παρένθετο πρόσωπο, όπως και η κ. Ευφροσύνη Λαμπροπούλου η οποία προέβαινε στις επί μέρους οικονομικές συναλλαγές, όχι μόνο για την εταιρεία TORCASO, αλλά και για την εταιρεία NOBILIS, ενδιάμεση ιδιοκτήτρια ενός εκ των ακινήτων που περιήλθε το 2010 στην κυριότητα της συζύγου του πρώην Υπουργού.

Η στενή σύνδεση των παραπάνω προσώπων με τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό και η τελική κατάληξη μέρους τουλάχιστον των χρημάτων που εισήλθαν μέσω της TORCASO στη νόμιμη κυκλοφορία του χρήματος, στον ίδιο τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό και στην σύζυγο του, παρέχει τις αναγκαίες ενδείξεις ότι η εταιρεία TORCASO χρησιμοποιήθηκε ως προκάλυμμα για να καταστρατηγηθεί ο νόμος, να αποσυνδεθεί το χρήμα από την παράνομη πράξη από την οποία, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, προήλθε, ώστε να επανενταχθεί νόμιμα στην περιουσιακή επιρροή του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού. Υπάρχουν, επομένως, επαρκείς και σπουδαίες ενδείξεις ότι η εταιρεία TORCASO στερείται ουσιαστικής νομικής προσωπικότητας, (όπως άλλωστε είναι σχεδόν δεδομένο για το μόρφωμα των εξωχωρίων εταιρειών), όπως στερείται πραγματικής σύνδεσης με αυτήν ο φερόμενος ως ιδιοκτήτης της μέχρι τουλάχιστον την 8-10-2010 πρώτος εξάδελφος του πρώην Υπουργού, Νικόλαος Ζίγκρας.

Ε.3.1 Η ΑΓΟΡΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999 ΚΑΙ Η ΠΩΛΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007 ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΚΗΦΙΣΙΑΣ 7 ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ TORCASO ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΟΣ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ 6.000.000 ΕΥΡΩ ΣΕ «ΑΦΑΝΕΙΑ» ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΔΙΑΠΡΑΧΘΗΚΕ ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΔΙΚΗΜΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Η αγορά τον Νοέμβριο του 1999 ενός ακινήτου στην οδό Κηφισιάς 7 και Αιτωλίας στην Αθήνα, από την εταιρεία TORCASO, το οποίο στη συνέχεια πωλήθηκε, το έτος 2007, στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου, αποτελεί την πρώτη πράξη διάθεσης μέρους του ποσού, που κατά τις προαναφερθείσες ενδείξεις προέρχεται από την τέλεση του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας από τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό.

Κατά την κατάθεσή του ο κ. Νικόλαος Μαϊτός αναφέρθηκε (σελίδα 10) στο ότι «...Εμείς αυτή τη στιγμή διερευνούμε τα ποσά που φέρεται η κυπριακή TORCASO να έχει μεταφέρει στην Ελλάδα για τις διάφορες αγοραπωλησίες που έχει κάνει, αλλά και τα εμβάσματα που έχει δεχθεί η μαμά εταιρία στην Κύπρο από ελβετικές τράπεζες» Στη συνέχεια καταθέτει (σελίδα 13) ότι η TORCASO αγόρασε από την εταιρία ΑΕ Ξενοδοχειακή Οικοδομική εταιρία International Palaca Hotel – είναι εταιρίες του Ομίλου Μπάμπη Βωβού – επί της Κηφισιάς 7 3 ακίνητα. Ακίνητο 5^{ου} ορόφου αντί 600.000.000 δρχ., ακίνητο, επίσης, πέμπτου ορόφου αντί 700.000.000 δρχ. Το 1999 όλα αυτά. Θέσεις στάθμευσης στο τέταρτο υπόγειο του ίδιου κτιρίου αντί 100.000.000 δρχ.» Κατέθεσε τέλος (σελίδα 14) « Αυτά τα κτίρια – αυτό δηλαδή στην Κόμνα Τράκα και τα τρία ακίνητα στη λεωφόρο Κηφισιάς – είναι αυτά που αγόρασε το 2007 η Μονή Βατοπεδίου. Τα έχει αγοράσει από την TORCASO η Μονή. Υπάρχουν συμβόλαια αγοράς με συνολικό τίμημα τα μεν τρία πρώτα, στη λεωφόρο Κηφισιάς, 6 εκ. €, το δε δεύτερο στην Κόμνα Τράκα αντί 3,7 εκ. €. Αυτό βέβαια ανακατασκευάστηκε. Γκρεμίστηκε και φτιάχτηκε από την αρχή από την ίδια εταιρεία, η οποία είχε αναλάβει τις επισκευές στο σπίτι στη Διονυσίου Αρεοπαγίτου...».

Η Επιτροπή ζήτησε από το Υποθηκοφυλακείο Αθηνών τα συμβόλαια που καταρτίστηκαν για τις αγορές και πωλήσεις των ακινήτων, που αναφέρθηκαν από τον μάρτυρα Νικόλαο Μαϊτό.

Από τα συμβόλαια αυτά, σε συνδυασμό με τα λοιπά στοιχεία συνάγονται επαρκείς ενδείξεις για την τέλεση, κατά στάδια, από φυσικά και νομικά πρόσωπα εγκλημάτων που τιμωρούνται από την ισχύουσα νομοθεσία για το ξέπλυμα χρήματος, με την ηθική τουλάχιστον

αυτουργία του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, ο οποίος δεν προκύπτει ως αυτουργός συγκεκριμένης πράξεως, αλλά σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις ταυτίζεται με το ωφελούμενο πρόσωπο, για την απόκτηση και μεταβίβαση του συγκεκριμένου ακινήτου, προκειμένου να χαθούν τα ίχνη του χρήματος.

Την 15-10-1999 όπως έχει ήδη προκύψει, από τις διαπιστώσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και κατατέθηκε από τον Νικόλαο Μαϊτό, η εταιρεία TORCASO υπέβαλε δήλωση έναρξης εργασιών στην Ελλάδα και όρισε ως εκπρόσωπο της την κ. Ευφροσύνη Λαμπρούλου, λογίστρια. Δεν ορίστηκε ο φερόμενος ως πραγματικός ιδιοκτήτης Νικόλαος Ζίγκρας.

Την 18-11-1999, στο Ν. Ψυχικό Αττικής και στα γραφεία της ομόρρυθμης εταιρείας ΜΠΑΜΠΗΣ ΒΩΒΟΣ καταρτίστηκαν τρία συμβόλαια αγοραπωλησίας οριζοντίων ιδιοκτησιών.

Το με αριθμό 7.796/18-11-1999 συμβόλαιο της Συμβολαιογράφου Αθηνών Παρασκευής Αρ. Θεοδωράκου, το υπ' αριθμ. 4201/18-11-1999 της συμβολαιογράφου Αθηνών Βικτωρίας Παπαευαγγέλου και το υπ' αριθμ. 2.231/18-11-1999 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Θεοδώρου Σγουμπόπουλου.

Με το πρώτο από αυτά (7.796/18-11-1999) μεταβιβάστηκε στην εταιρεία Torcaso, η οριζόντια ιδιοκτησία με τα στοιχεία 1α του πέμπτου ορόφου, επιφανείας 1.000 τ.μ. αντί τιμήματος 700.000.000 δραχμών (αντικειμενικής αξίας 297.198.720 δραχμών) Το συμβατικό τίμημα καταβλήθηκε κατά μεν το ποσό των 375.000.000 δραχμών με την παράδοση οπισθογραφημένης της με αριθμό 0063860-9 επιταγής σε διαταγή της αγοράστριας που εκδόθηκε από τον λογαριασμό της στην Τράπεζα Κύπρου. Κατά το υπόλοιπο ποσό πιστώθηκε σε τρεις δόσεις καταβλητέες της πρώτης ποσού 162.500.000 δραχμών μέχρι την 31-12-1999, της δεύτερης ποσού 82.500.000 δραχμών μέχρι την 29^η Φεβρουαρίου 2000 και της τρίτης ποσού 80.000.000 δραχμών μέχρι την 30 Απριλίου 2000.

Με το δεύτερο από αυτά (4202/18-11-1999) μεταβιβάστηκε στην εταιρεία TORCASO, η οριζόντια ιδιοκτησία με τα στοιχεία 1β του πέμπτου ορόφου, επιφανείας 964 τ.μ. αντί τιμήματος 600.000.000 δραχμών (αντικειμενικής αξίας 226.328.256 δραχμών). Το συμβατικό τίμημα καταβλήθηκε κατά μεν το ποσό των 325.000.000 δραχμών με την παράδοση οπισθογραφημένης της με αριθμό 0063859-5 επιταγής σε διαταγή της αγοράστριας που εκδόθηκε από τον λογαριασμό της στην Τράπεζα Κύπρου. Κατά το υπόλοιπο ποσό πιστώθηκε σε τρεις δόσεις καταβλητέες της πρώτης ποσού 137.500.000 δραχμών μέχρι την 31-12-1999, της δεύτερης ποσού 68.750.000 δραχμών μέχρι την 29^η Φεβρουαρίου 2000 και της τρίτης ποσού 68.750.000 δραχμών μέχρι την 30 Απριλίου 2000.

Με το τρίτο από αυτά (2.231/18-11-1999) μεταβιβάστηκαν στην εταιρεία TORCASO, είκοσι δύο (22) οριζόντιες ιδιοκτησίες, θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων στο Δε υπόγειο του Σταθμού Αυτοκινήτων του ίδιου αντί τιμήματος 100.000.000 δραχμών (αντικειμενικής αξίας 10.648.000 δραχμών). Το συμβατικό τίμημα των 100.000.000 δραχμών καταβλήθηκε με την παράδοση οπισθογραφημένης της με αριθμό 0063858-7 επιταγής σε διαταγή της αγοράστριας που εκδόθηκε από τον λογαριασμό της στην Τράπεζα Κύπρου.

Σε όλα τα συμβόλαια αναφέρεται ότι οι πωλούμενες ιδιοκτησίες είναι μισθωμένες στην εταιρεία ΜΠΑΜΠΗΣ ΒΩΒΟΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε. με σύμβαση μίσθωσης που καταρτίστηκε την 13 Οκτωβρίου 1999, με δικαίωμα της μισθώτριας για περαιτέρω υπεκμίσθωση, με παροχή εγγυήσεως για 10ετή διάρκεια της μισθώσεως, ότι η μίσθωση εκχωρείται στην αγοράστρια και ότι από 1 Μαΐου 2000 θα καταβάλλεται το μίσθωμα. Συνολικά το ποσό του μηνιαίου μισθώματος ανερχόταν σε (7.775.000+6.665.000+602.000) 15.017.000 δραχμές.

Τα στοιχεία από τα οποία προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις για τον χαρακτηρισμό της παραπάνω συναλλαγής ως ύποπτης, κατά την έννοια του Νόμου, διότι χρηματοδοτήθηκε αποκλειστικά από τα ποσά που προήλθαν από την σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις προηγηθείσα δωροδοκία που αποτελεί εν προκειμένω το βασικό έγκλημα και έγινε με σκοπό την νομιμοποίησή τους, είναι κατά την εκτίμηση της Επιτροπής τα ακόλουθα:

- Η εισροή στον λογαριασμό της TORCASO στην Κύπρο, με έμβασμα προερχόμενο από την Morgan Stanley, ποσού 4.500.000 δολαρίων την 1/11/1999.
- Η μεταφορά ποσού 4.300.000 δολαρίων από τον λογαριασμό της TORCASO στην Τράπεζα Κύπρου στην Λευκωσία στο κατάστημα της Τράπεζας Κύπρου Αθηνών, την 15/11/1999.
- Η σύνταξη τριών συμβολαίων την ίδια ημέρα 18/11/1999, μεταξύ των ιδίων προσώπων ως συμβαλλομένων (πωλήτρια εκπροσωπούμενη από το ίδιο πρόσωπο, τον κ. Χαράλαμφο Βωβό, συμβαλλόμενο με περισσότερες ιδιότητες- αγοράστρια εκπροσωπούμενη από τον ίδιο Δικηγόρο Κύπρου και κάτοικο Κύπρου, Σπύρο Χατζηνικολάου) για το ίδιο ουσιαστικά ακίνητο, ολόκληρο τον πέμπτο όροφο του κτιρίου επιφανείας 2000 τ.μ. περίπου και 22 θέσεις στάθμευσης στο Δε υπόγειο του ιδίου κτιρίου. Τα συμβόλαια καταρτίστηκαν από διαφορετικούς συμβολαιογράφους, σε όλα δε παρίσταται για λογαριασμό της αγοράστριας η ίδια δικηγόρος. Το γεγονός ότι τα παραπάνω συμβόλαια μεταγράφηκαν την 1/12/1999, 17-12-1999 και 23-12-1999 πιθανόν είναι τυχαίο μπορεί όμως και να στοχεύει στην διάσπαση της συναλλαγής που η συνολική της αξία ήταν 1.400.000.000 δραχμές. Στην έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος της 22/9/2010 (σελίδα 5) αναφέρεται ότι με το υπ' αριθμ. 54027/14-10-1999 συμβόλαιο η Ιερά Μονή Βατοπεδίου αγόρασε τον Δ' όροφο του ιδίου κτιρίου, 1.964 τ.μ. και 28 θέσεις στάθμευσης, αντί 2.000.000.000 ευρώ. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτουν ενδείξεις που απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση για ύποπτη συναλλαγή, γιατί με την λογική προσέγγιση των δεδομένων αυτών δημιουργείται εύλογα η απορία για ποιο λόγο η πωλήτρια να συμπράξει σε τρία συμβόλαια για το ίδιο ουσιαστικά αντικείμενο, όταν όμοιο αντικείμενο είχε μεταβιβάσει μόλις ένα μήνα πριν με ένα συμβόλαιο.
- Η καταβολή του τιμήματος με επιταγές συρόμενες από τον λογαριασμό, στον οποίο είχε γίνει την 15/11/1999 μεταφορά ποσού 4.300.000 δολαρίων. Η καταβολή της πρώτης δόσης (που είχε συμφωνηθεί μέχρι 31-12-1999) έγινε επίσης με την έκδοση επιταγών από τον ίδιο λογαριασμό, στον οποίο είχε γίνει η μεταφορά του ποσού των 4.300.000 δολαρίων, όπως προκύπτει από την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου παρατίθεται ανάλυση των κινήσεων του λογαριασμού. (Σελίδες 14 και 15 της από 22/9/2010 εκθέσεως) από την οποία προκύπτει ότι την 18/1/2000 γίνεται μεταφορά ποσού 955.361,59 ευρώ από τον λογαριασμό σε δολάρια στον λογαριασμό σε ευρώ της TORCASO στην Τράπεζα Κύπρου Αθηνών και την ίδια ημέρα (18/1/2000) εκδίδονται δύο επιταγές, μία ποσού 162.500.000 δραχμών και μία ποσού 137.500.000 δραχμών, με τις οποίες εξοφλήθηκε η πρώτη δόση του πιστωθέντος τιμήματος για την παραπάνω αγορά, οι οποίες εισπράχθηκαν από την Μπάμπης Βωβός Διεθνής Τεχνική.
- Η μεταφορά του ποσού των 955.361,57 ευρώ την 18/1/2000 συνδέεται με την κατάθεση της 10/1/2000 ποσού 1.200.000 δολαρίων από την Τράπεζα Morgan Stanley στο λογαριασμό της TORCASO στην Κύπρο.
- Την 10/3/2000, όπως έχει αναφερθεί, στο λογαριασμό της TORCASO στην Τράπεζα Κύπρου στην Αθήνα, γίνεται κατάθεση ποσού 586.940,57 δολαρίων με έμβασμα από την Κύπρο, όπου η TORCASO κατέθεσε το ισόποσο σε δραχμές (200.000.000). Το ποσό αυτό εισέρχεται στο λογαριασμό την 10-2-2000 και την 16-3-2000 εκδίδονται δύο επιταγές ποσού 68.750.000 δραχμών και 82.500.000 δραχμών σε διαταγή της TORCASO που εισπράχθηκαν από τον Χαράλαμφο Βωβό. Δεν διευκρινίζεται στην έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας της 22/9/2010, αν ενήργησε ατομικά ή για λογαριασμό της πωλήτριας, σε εξόφληση της δεύτερης δόσης που πιστώθηκε.
- Την 2/5/2000 γίνεται μεταφορά ποσού 354.743,95 ευρώ από την Κύπρο (έχει προηγηθεί κατάθεση 1.000.000 δολαρίων στις 7/3/2000 από την Morgan Stanley) και την 3/5/2000 εκδίδονται δύο επιταγές ποσού 68.750.000 δραχμών και 80.000.000 δραχμών

σε διαταγή της TORCASO που εισπράχθηκαν από τον Χαράλαμπο Βωβό σε εξόφληση της τρίτης δόσης που πιστώθηκε.

Η πώληση του ακινήτου αυτού το 2007 στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου (με ένα συμβόλαιο που καταρτίστηκε στη Θεσσαλονίκη, το υπ' αριθμ. 1675/24-1-2007 της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Ελένης Ζαφειρίου –Γκιουλέκα, απασχολεί ήδη την Δικαιοσύνη στο πλαίσιο της ανάκρισης που διενεργεί η Ειδική Ανακρίτρια Εφέτης κ. Καλού. Σύμφωνα με το συμβόλαιο αυτό η εταιρεία TORCASO εκπροσωπούμενη από τον δικηγόρο Σπύρο Χατζηνικολάου (ο οποίος την εκπροσωπούσε και κατά την αγορά με τρία συμβόλαια όπως προαναφέρθηκε) πώλησε στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου το ακίνητο αυτό (2.000 τ.μ περίπου του 5^{ου} ορόφου και 22 θέσεις στάθμευσης αντί ποσού 6.000.000 ευρώ, το οποίο πιστώθηκε στο σύνολό του, προκειμένου να καταβληθεί από την αγοράστρια I.M.B. με δάνειο που θα λάμβανε από την τράπεζα Marfin).

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στην από 4-10-2008 έκθεση της προς την προεδρευόμενη από τον κ. Χρήστο Μαρογιανανάκη Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής, αναφέρει (σελίδες 5 και 6) ότι «Στις 27-3-2007 το ποσό των 6.000.000 ευρώ αναλαμβάνεται μέσω έκδοσης έξι τραπεζικών επιταγών ποσού 1.000.000 εκάστη σε διαταγή της πωλήτριας εταιρείας TORCASO Investment Ltd. Οι πέντε από τις έξι επιταγές εμφανίστηκαν για είσπραξη στην Τράπεζα Πειραιώς (κατάστημα Μ. Αλεξάνδρου Κοζάνης) και οπισθογραφήθηκαν από τον Σπύρο Χατζηνικολάου, δικηγόρο κυπριακής υπηκοότητας και εκπροσώπου της TORCASO Investment Ltd σύμφωνα με το συμβόλαιο πώλησης. Οι επιταγές μεταβιβάστηκαν εξ οπισθογραφήσεως από τον Γεώργιο Σαχπατζίδη, ο οποίος κατέθεσε το προϊόν τους (5.000.000) σε λογαριασμούς του που τηρούνται στην Τράπεζα Πειραιώς. Η έκτη επιταγή αποκτήθηκε από τον κ. Γεώργιο Σαχπατζίδη επίσης εξ οπισθογραφήσεως (ως δεύτερο οπισθογράφο) και εξοφλήθηκε σε μετρητά στην τράπεζα Marfin (κατάστημα Ι. Δραγούμη). Δεν είναι γνωστή η σχέση του κ. Γεωργίου Σαχπατζίδη με την εταιρεία TORCASO Investment Ltd και ο λόγος για τον οποίο η εξόφληση της έκτης επιταγής έγινε με μετρητά.

Η αδυναμία του Γεωργίου Σαχπατζίδη να εξηγήσει πειστικά στην Ειδική Ανακρίτρια την ιδιότητα του ως πραγματικού δικαιούχου της TORCASO Investment Ltd είχε ως συνέπεια την υποβολή του προαναφερθέντος αιτήματος δικαστικής συνδρομής στην ΜΟΚΑΣ από την απάντηση στο οποίο αποδείχθηκε ότι πραγματικός δικαιούχος της εταιρείας TORCASO Investment Ltd από την ίδρυση της 3/8/1999 μέχρι τουλάχιστον την 8/10/2010 ήταν ο Νικόλαος Ζίγκρας, πρώτος εξάδελφος του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού.

Ο Γεώργιος Σαχπατζίδης, ο οποίος εμφανίστηκε ως δικαιούχος της TORCASO Investment Ltd και για την είσπραξη του τιμήματος από την πώληση του δεύτερου ακινήτου της στην I.M.B. είναι, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις παρόνθετο πρόσωπο, τον πραγματικό ρόλο του οποίου διερευνά ήδη η Δικαιοσύνη.

Το εισπραχθέν τίμημα από την πώληση ύψους 6.000.000 ευρώ που εισπράχθηκε για λογαριασμό δήθεν της πωλήτριας TORCASO από τον Γεώργιο Σαχπατζίδη που δεν συνδέεται με καμιά νόμιμη σχέση με την εταιρεία αυτή, της οποίας παρουσιάστηκε ψευδώς ως δικαιούχος, τέθηκε στην «αφάνεια» με διαδοχικές αναλήψεις μετρητών μετά την κατάθεση των επιταγών σε λογαριασμούς του Σαχπατζίδη την 22/3/και 2/4/2007. Λόγω δε της διακοπής εργασιών της εταιρείας TORCASO στην Ελλάδα την 30-4-2007 όπως παρακάτω αναφέρεται, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, δεν δηλώθηκε ως φορολογητέο εισόδημα κατά τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές από την φορολογική αντιπρόσωπο της εταιρείας στην Ελλάδα, κυρία Ευφροσύνη Λαμπροπούλου.

Ε.3.2 Η ΑΓΟΡΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999 ΚΑΙ Η ΠΩΛΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ 45 ΚΑΙ ΚΟΜΝΑ ΤΡΑΚΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007 ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ TORCASO, ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΠΡΑ-ΧΘΕΝΤΟΣ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ 3.700.000 ΕΥΡΩ ΣΕ «ΑΦΑΝΕΙΑ» ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΔΙΑΠΡΑΧΘΗΚΕ ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΙΚΗΜΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Ο Νικόλαος Μαϊτός, στην κατάθεση του ενώπιον της Επιτροπής, αναφέρθηκε επί-σης και σε ένα άλλο ακίνητο « στην Κυψέλη, στην Κόμνα Τράκα και Κεφαλληνίας, το οποίο αγοράστηκε τότε γκρεμίστηκε και φτιάχτηκε εκ των υστέρων πάλι από την εταιρεία ΑΡΚΟΝ που είχε αναλάβει και τις εργασίες στο σπίτι στη Διονυσίου Αρεοπαγίτου. Κόμνα Τράκα και Κεφαλληνίας γωνία – Κεφαλληνίας 45 Κυψέλη αντί 240.000.000 δρχ.».

Το ακίνητο αυτό (οικόπεδο επιφανείας 337,60 τ.μ. με παλαιά διώροφη οικοδομή) αποκτήθηκε από την TORCASO Investment Ltd με το υπ αριθμ. 4861/17-2-2000 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών Παναγιώτας Δαβίλλα, κατά την υπογραφή του οποίου η TORCASO Investment Ltd εκπροσωπήθηκε από τον Σπυρίδωνα Χατζηνικολάου, κυπρια-κής καταγωγής. Το τίμημα συμφωνήθηκε στο ποσό των 240.000.000 δραχμών (αντικειμενική αξία 117.190.113 δραχμές) και καταβλήθηκε στους πωλητές (δύο ιδιοκτήτες κοινά και αδι-αίρετα έκαστος) με την καταβολή α) ποσού 10.000.000 δραχμών προηγουμένως και εκτός της παρουσίας της συμβολαιογράφου (5.000.000 δρχ σε καθένα πωλητή) και β) με δύο επιταγές που εκδόθηκαν την 17-2-2000 ποσού 115.000.000 δραχμών η κάθε μια, με αριθμούς 0065484-1 και 0065841-7 και εισπράχθηκαν από τους πωλητές. Πριν την έκδοση των επιταγών αυτών, όπως προκύπτει από την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας (σελίδα 15) έγινε μεταφορά (δραχμοποίηση) από τον λογαριασμό της εταιρείας TORCASO Investment Ltd στην Κύπρο στον λογαριασμό της στην ίδια τράπεζα στην Ελλάδα, ποσού 413.837.12 ευρώ την 17-2-2000.

Το ακίνητο αυτό στη συνέχεια, με την έκδοση της υπ αριθμ. 2169/20-12-2002 οικο-δομικής άδειας, ανακατασκευάστηκε και προστέθηκαν τρεις όροφοι με δαπάνες της TORCASO Investment Ltd και στη συνέχεια, με το υπ αριθμ. 1770/30-4-2007 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Ελένης Ζαφειρίου, κατά την υπογραφή του οποίου η TORCASO εκπροσωπήθηκε (για πρώτη φορά από την Σπυριδούλα Παπαηρακλέους, μέλους του Διοικητικού της Συμβουλίου από την ίδρυση της 3/8/1999) μεταβιβάστηκε στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου με τίμημα 3.700.000 ευρώ (αντικειμενική αξία 2.541.788,40).

Από τις εκθέσεις της Τράπεζας της Ελλάδας, σχετικές με την διερεύνηση των συ-ναλλαγών της Ι.Μ.Βατοπεδίου προκύπτουν τα ακόλουθα:

Στην έκθεση της 4-12-2008 της Τράπεζας της Ελλάδας (σελίδες 20 και 21) αναφέ-ρονται τα παρακάτω: « Στις 14-6-2007 ο λογαριασμός (της Ι.Μ.Β.) πιστώθηκε με 3.700.000 ευρώ ποσό προερχόμενο από ισόποση χρηματοδότηση που έλαβε η ΙΜΒ» Την 14-6-2007 εκ-δόθηκαν δύο επιταγές σε διαταγή TORCASO μια ποσού 700.000 ευρώ και μία ποσού 3.000.000 ευρώ.

Στην ίδια έκθεση επισημαίνεται ότι: Οι ανωτέρω τραπεζικές επιταγές των 700.000 ευρώ και 3.000.000 ευρώ εκδόθηκαν σε διαταγή της TORCASO Investment Ltd ποσά τα οποία αφορούσαν την πώληση ακινήτου επί της οδού Κεφαλληνίας, όπως προκύπτει από το προσκομισθέν συμβόλαιο. Οι επιταγές οπισθογραφήθηκαν από την πωλήτρια εταιρεία TORCASO Investment Ltd (Κυπριακή εταιρεία) από το νόμιμο εκπρόσωπο της Άθω Κοι-ρανίδη. Η πρώτη εκ των επιταγών αυτών επανακατατέθηκε στον λογαριασμό από τον οποίο είχε εκδοθεί, η δεύτερη κατατέθηκε σε λογαριασμό του Γ. Σαχπατζίδη. Δεν έγινε γνωστός ο λόγος για τον οποίο δεν κατέληξαν τα ανωτέρω ποσά στους τελικούς δικαιούχους. Θα πρέ-πει να αιτιολογηθούν οι σχετικές μεταφορές κεφαλαίων. Περαιτέρω από διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η TORCASO Investment Ltd είχε κάνει σύμφωνα με πληροφορίες από φο-ρολογικές αρχές διακοπή της δραστηριότητας στην Ελλάδα στις 30-4-2007, δηλαδή σε χρόνο προγενέστερο της οπισθογραφήσεως των επιταγών από αυτή... .

Έκθεση της 24-4-2009 σελίδα 6. Στην Ι.Μ.Β. χορηγήθηκαν δύο δάνεια στις 14-6-2007 ποσού 3.700.000 ευρώ για την αγορά ακινήτου 1846 τ.μ. στην οδό Κεφαλληνίας και Κόμνα Τράκα από την TORCASO Ltd (είχε περιέλθει στην κατοχή της το 2000) Τόσο η GDS όσο και η TORCASO Ltd είναι εταιρείες συμφερόντων του Γ. Σαχπατζίδη. Το ποσό των 700.000 ευρώ που κατέθεσε η TORCASO (στο λογαριασμό της Ι.Μ.Β.) αποτελεί επανακατάθεση εκδοθείσας ισόποσης επιταγής σε βάρος του ανωτέρω λογαριασμού της Ι.Μ.Β.»

Φαίνεται δηλαδή ότι από το ποσό των 3.700.000 που έλαβε ως δάνειο η Ι.Μ.Β. για την εξόφληση της αγοράς του ακινήτου, επιταγή ποσού 700.000 ευρώ, που εκδόθηκε σε διαταγή της πωλήτριας TORCASO Investment Ltd, δεν εισπράχθηκε ποτέ, αλλά κατατέθηκε και πάλι στον λογαριασμό της Ι.Μ. Βατοπεδίου.

Στην έκθεση της 22/9/2010 της Τράπεζας της Ελλάδος (σελίδα 4 και 5) αφού γίνει αναφορά στα στοιχεία της συμβάσεως πώλησης που προαναφέρθηκε, αναγράφεται: « Τα χρήματα για την αγορά του ακινήτου προέκυψαν από εκταμίευση δανείου της Τράπεζας Πειραιώς. Το προϊόν της πώλησης πιστώθηκε τελικά στον λογαριασμό 5011-030569-849 που τηρεί ο Γεώργιος Σαχπατζίδης στην Τράπεζα Πειραιώς».

Από τον παραπάνω λογαριασμό (5011-030569-849) του Γεωργίου Σαχπατζίδη, το χρονικό διάστημα 2/3/2007 μέχρι 28/11/2007, έγιναν αναλήψεις μετρητών ποσού 2.700.000 ευρώ, όπως αναφέρεται στην Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας, της 22-9-2010 (σελίδα 16).

Στην ίδια έκθεση (σελίδες 16-17) αναφέρεται επίσης ότι ο με αριθμό 5255-004117-529 λογαριασμός της Τράπεζας Πειραιώς (με συνδικαιούχους τον Γεώργιο Σαχπατζίδη και την σύζυγό του Μαρία Σαχπατζίδη, τροφοδοτήθηκε και με την κατάθεση δυο επιταγών υπέρ της TORCASO Investment Ltd ποσού 1.000.000 και 1.000.000 ευρώ (22-3 και 2-4-2007). Και από τον λογαριασμό αυτό έγινε ανάληψη σε μετρητά κατά το διάστημα 22/8/2007 μέχρι 31/10/2007, ποσού 1.453.000 ευρώ.

Η παρουσία του Γεωργίου Σαχπατζίδη, προσώπου που φέρεται από τις εκθέσεις της Τράπεζας της Ελλάδας να μετέχει στην τελική φάση της είσπραξης του τιμήματος από τις πωλήσεις των ακινήτων της TORCASO στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου, η αδυναμία του να αποδείξει οποιαδήποτε σύνδεση ως πραγματικός δικαιούχος της TORCASO και ο τρόπος που διακινήθηκε το τίμημα που εισπράχθηκε από τις φαινομενικά καθ' όλα νόμιμες πράξεις – πωλήσεις ακινήτων αποτελεί ισχυρότατη ένδειξη, ότι το προερχόμενο από εγκληματική πράξη (παθητική δωροδοκία) ποσό, που εισήλθε στον λογαριασμό της TORCASO, το χρονικό διάστημα από 1/11/1999 μέχρι τέλη 10/3/2000, επενδύθηκε για να νομιμοποιηθεί στα παραπάνω ακίνητα, τα οποία πωλήθηκαν στον ίδιο αγοραστή, με εμφανιζόμενο ως «πραγματικό δικαιούχο» της Torcaso τον Γ. Σαχπατζίδη, ο οποίος, όπως αποδείχθηκε από την απάντηση της ΜΟΚΑΣ, στο αίτημα δικαστικής συνδρομής δεν είχε καμιά απολύτως σχέση.

Ο Γεώργιος Σαχπατζίδης, όπως προκύπτει από τις εκθέσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, διακίνησε προς την «αφάνεια» το ποσό των 9.000.000 ευρώ από τα 9.700.000 ευρώ που εισέπραξε η TORCASO. Όπως αναφέρεται, παραπάνω ποσό 700.000 ευρώ δεν εισπράχθηκε ποτέ από την TORCASO, αλλά επιστράφηκε στον λογαριασμό της Ι.Μ.Β..

Από τις ίδιες εκθέσεις προκύπτει ότι:

στον με αριθμό 5011-030569-849 λογαριασμό του Γ. Σαχπατζίδη στην Τράπεζα Πειραιώς κατατέθηκε, κατά το διάστημα από 22/3/2007 μέχρι 14/6/2007, ποσό 6.000.000 ευρώ με τραπεζικές επιταγές που εκδόθηκαν υπέρ της TORCASO,

στον με αριθμό Σ5255-004117-529 λογαριασμό της Τράπεζας Πειραιώς (με συνδικαιούχους τον Γεώργιο Σαχπατζίδη και την σύζυγό του Μαρία Σαχπατζίδη) κατατέθηκαν την 22/3/2007 και 2/4/2007 δύο τραπεζικές επιταγές που εκδόθηκαν υπέρ της TORCASO, ποσού 2.000.000 ευρώ.

Οι κινήσεις αυτές παρέχουν επαρκείς ενδείξεις για τον χαρακτηρισμό και των δυο πωλήσεων των ακινήτων της TORCASO ως υπόπτων συναλλαγών, κατά την έννοια του νόμου,

δεδομένου ότι ανακύπτουν τα ακόλουθα εύλογα ερωτήματα στα οποία βέβαια δεν μπορεί να απαντήσει η Επιτροπή, αλλά με βεβαιότητα θα απαντήσει η τακτική ανάκριση, που ήδη διεξάγεται για την υπόθεση του Βατοπεδίου, και θα διεξαχθεί ενδεχομένως και για την παρούσα υπόθεση, εφ' όσον το Πόρισμα της Επιτροπής εγκριθεί από την Ολομέλεια της Βουλής.

Δεδομένου ότι οι πωλήσεις έγιναν κατά νόμιμο τρόπο, με αγοραστή μάλιστα την Ιερά Μονή Βατοπεδίου (η οποία απολαμβάνει και φορολογικών προνομίων) και ότι το πραγματικό τίμημα αναγράφτηκε στα συμβόλαια πώλησης και πιστώθηκε εξ ολοκλήρου, προκειμένου να καταβληθεί μέσω τραπεζικών δανείων, παραμένουν ακατανόητες, με βάση την τηρούμενη συνήθως συναλλακτική πρακτική, οι ακόλουθες ενέργειες:

- α) Η φορολογική διακοπή των εργασιών της TORCASO στην Ελλάδα την 30-4-2007, την ίδια μέρα δηλαδή που υπογράφηκε το υπ' αριθμ. 1770/2007 συμβόλαιο μεταβίβασης του ακινήτου της οδού Κεφαλληνίας και Κόμνα Τράκα και πριν ακόμη εισπραχθεί το σύνολο του τιμήματος για την πώληση του ακινήτου της οδού Κηφισίας που έγινε με το υπ' αριθμ. 1675/2007 συμβόλαιο.
- β) Η εμφάνιση του Γεωργίου Σαχπατζίδη, τότε το πρώτον, και ψευδώς όπως έχει ήδη αποδειχθεί, ως πραγματικού δικαιούχου της TORCASO, ο οποίος όπως φαίνεται από τις εκθέσεις της Τραπέζης της Ελλάδος έχει και άλλες σχέσεις με την Ι.Μ.Β., η οποία κατέθεσε διάφορα ποσά σε λογαριασμούς του, πέραν αυτών που εισέπραξε με οπισθογράφηση των τραπεζικών επιταγών που εκδόθηκαν σε διαταγή της TORCASO για την εισπράξη του τιμήματος από τις παραπάνω πωλήσεις.
- γ) Η επιστροφή ποσού 700.000 ευρώ από την TORCASO, που αφορούσε συμβατικό τίμημα για την πώληση ακινήτου της, στην Ι.Μ.Β..
- δ) Η κατάθεση των τραπεζικών επιταγών σε διαταγή TORCASO, που εκδόθηκαν οι μεν 6 ποσού 1.000.000 εκάστη την 22/3/2007, η δε επιταγή των 3.000.000 ευρώ από την Τράπεζα Πειραιώς την 14-6-2007, σε διαφορετικούς χρόνους από την έκδοσή τους και διαφορετικούς λογαριασμούς.

Φαίνεται δηλαδή ότι στον με αριθμό 5011-030569-849 λογαριασμό του Γ. Σαχπατζίδη στην Τράπεζα Πειραιώς κατατέθηκε ποσό 6.000.000 ευρώ, με επιταγές που εκδόθηκαν υπέρ TORCASO, από τις οποίες μια ποσού 3.000.000 εκδόθηκε την 14-6-2007 από την Τράπεζα Πειραιώς.

Οι έξι όμως επιταγές που εκδόθηκαν από την Τράπεζα Marfin δεν κατατέθηκαν την ημέρα εκδόσεώς τους (22/3/2007), αλλά πήγαν μέχρι την Κοζάνη, όπου κατατέθηκαν σε δυο λογαριασμούς, την 22/3/2007 και 2/4/2007.

- ε) Η εισπράξη της μιας επιταγής από τις 6 ποσού 1.000.000 ευρώ σε μετρητά από τον Σαχπατζίδη.

στ) Η ανάληψη από τον 5011-030569-849 λογαριασμό του Γεωργίου Σαχπατζίδη ποσού 2.700.000 ευρώ σε μετρητά, από 2/3/2007 μέχρι 28/11/2007.

- ζ) Η ανάληψη από τον με αριθμό 5255-004117-529 λογαριασμό του Γεωργίου Σαχπατζίδη και της συζύγου του ποσού 1.453.000 ευρώ σε μετρητά, κατά το διάστημα 22/8/2007 μέχρι 31/10/2007.

- η) Δεν προκύπτει από κανένα στοιχείο εκ των αναφερομένων στις τέσσερις εκθέσεις της Τραπέζης της Ελλάδος η παράδοση των επιταγών στην αγοράστρια δανειολήπτρια Ι.Μ.Β. ούτε και η χρησιμοποίησή τους για σύνταξη εξοφλητικών πράξεων των συμβολαίων, γεγονός που πρέπει επίσης να ερευνηθεί.

Το εισπραχθέν τίμημα από την πώληση ύψους 3.700.000 ευρώ που εισπράχθηκε για λογαριασμό δήθεν της πωλήτριας TORCASO από τον Γεώργιο Σαχπατζίδη που δεν συνδέεται με καμιά νόμιμη σχέση με την εταιρεία αυτή, της οποίας παρουσιάστηκε ψευδώς ως δικαιούχος, τέθηκε στην «αφάνεια» με διαδοχικές αναλήψεις μετρητών μετά την κατάθεση της επι-

ταγής των 3.000.000 ευρώ σε λογαριασμό του Σαχπατζίδη και 700.000 ευρώ σε λογαριασμό της I.M.B. Λόγω δε της διακοπής εργασιών της εταιρείας TORCASO στην Ελλάδα την ίδια ημέρα 30-4-2007, σύμφωνα δε με όλες τις ενδείξεις, δεν δηλώθηκε ως φορολογητέο εισόδημα κατά τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές από την φορολογική αντιπρόσωπο της εταιρείας στην Ελλάδα, Ευφροσύνη Λαμπροπούλου.

Η ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση μέσω της τακτικής ανάκρισης της τύχης του τιμήματος των 9.000.000 ευρώ που εισπράχθηκε πραγματικά από την TORCASO, αντί του συμβατικού τιμήματος των 9.700.000 δραχμών εκ του οποίου 700.000 ευρώ επιστράφηκε στην I.M.Βατοπεδίου, προκύπτει και από την κατάθεση του μάρτυρα Νικολάου Μαϊτού, ο οποίος καταθέτοντας στην Επιτροπή (σελίδα 77 της καταθέσεώς του) αναφέρθηκε στο ότι στην Υπηρεσία του έχει περιέλθει, μεταξύ άλλων καταγγελιών, και καταγγελία ότι σε συγκεκριμένη τράπεζα της Ελβετίας υπάρχει λογαριασμός επ' ονόματι του τέως Υπουργού με 7 ή 9 εκατομμύρια ευρώ. Ρωτήθηκε από το Μέλος της Επιτροπής κυρία Μίχου για την τράπεζα στην οποία αναφέρεται και απάντησε « Η UBS», ερωτηθείς δε στη συνέχεια για την προέλευση της καταγγελίας, απάντησε ότι «Είναι επώνυμη καταγγελία γνωστού δικηγόρου της Αθήνας » και ότι η υπηρεσία του διαμορφώνει ερώτημα διοικητικής συνδρομής στις Ελβετικές Αρχές, αρνήθηκε δε, βάσιμα, λόγω της διενεργούμενης από την Υπηρεσία του έρευνας να αποκαλύψει το όνομα του καταγγέλλοντος, αν και ρωτήθηκε σχετικά.

Ε.3.3 Η ΑΓΟΡΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999 ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΕΡΟΠΑΓΙΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ TORCASO, Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΠΩΛΗΣΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ NOBILIS ΤΟ ΕΤΟΣ 2001 ΚΑΙ Η ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΠΩΛΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ NOBILIS ΤΗΝ 16-4-2010 ΣΤΗΝ ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Στην κατάθεσή του ο Νικόλαος Μαϊτός (σελίδα 4) αναφέρει μεταξύ άλλων: « ...το συγκεκριμένο ακίνητο στην οδό Διονυσίου Αεροπαγίτου αγοράστηκε από τη σύζυγο του τέως Υπουργού, τον Απρίλιο του 2010. Στο συγκεκριμένο ακίνητο έμενε ο πρώην Υπουργός, ως μισθωμένη κατοικία από το 2007 μέχρι και σήμερα. Το συγκεκριμένο ακίνητο ανήκε στην αμερικανική εταιρεία Nobilis, η οποία επίσης το είχε αγοράσει στις 20.1.2001 από την κυπριακών συμφερόντων εταιρία TORCASO...».

Από το με αριθμό 4915/29-11-1999 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Πλάτωνα Περάκη, κατά την υπογραφή του οποίου η TORCASO Investment Ltd εκπροσωπήθηκε από τον Σπυρίδωνα Χατζηνικολάου, κυπριακής καταγωγής, προκύπτει ότι αγοράστηκε από την TORCASO ένα ακίνητο (οριζόντια ιδιοκτησία –κατοικία και το ½ εξ αδιαρέτου οριζόντιας ιδιοκτησίας –αποθηκευτικών χώρων) στην οδό Διονυσίου Αεροπαγίτου, από τον κ. Νικόλαο Αντωνόπουλο. Το συνολικό τίμημα συμφωνήθηκε στο ποσό των 300.000.000 δραχμών (αντικειμενική αξία 101.302.739 δραχμές) και καταβλήθηκε στον πωλητή με την με αριθμό 0063904-4 επιταγή που εκδόθηκε σε διαταγή της αγοράστριας από τον λογαριασμό της στην Τράπεζα Κύπρου.

Πριν την έκδοση της επιταγής αυτής, όπως προκύπτει από την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας (σελίδα 15), έγινε την 25-11-1999 μεταφορά ποσού 1.111.343,57 ευρώ από τον λογαριασμό της εταιρείας TORCASO Investment Ltd στην Κύπρο στον λογαριασμό της στην ίδια τράπεζα στην Ελλάδα.

Το ακίνητο αυτό στη συνέχεια, με το υπ' αριθμ. 61421/29-1-2001 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Πειραιά, Γρηγορίου Βαρυμποπιώτη, η εταιρεία TORCASO Investment Ltd εκπροσωπούμενη από τον Σπυρίδωνα Χατζηνικολάου, κυπριακής καταγωγής, το πώλησε και μεταβίβασε την κυριότητά του στην εταιρεία, με την επωνυμία NOBILIS INTERNATIONAL LLC, που ιδρύθηκε σύμφωνα με τους νόμους της Πολιτείας Γουαϊόμινγκ των ΗΠΑ με το από 8-3-99 καταστατικό και εκπροσωπήθηκε από την κ. Ταλίτα - Μαρία Τσεκούρα του Βασιλείου.

Η πώληση έγινε αντί τιμήματος 136.000.000 δραχμών (αντικειμενική αξία 116.815.415 δραχμές). Το τίμημα των 136.000.000 δραχμών φέρεται ότι καταβλήθηκε στον εκπρόσωπο της πωλήτριας TORCASO Σπυρίδωνα Χατζηνικολάου, προηγουμένως και εκτός της παρουσίας του συμβολαιογράφου.

Στην από 22-9-2010 έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας (σελίδα 14) αναφέρεται ότι το τίμημα της πώλησης αυτής δεν φαίνεται να πιστώθηκε σε οποιονδήποτε από τους προαναφερθέντες λογαριασμούς της TORCASO στην Ελλάδα ή την Κύπρο. Το στοιχείο αυτό επιβεβαιώνεται και από την κατάθεση του Νικολάου Μαϊτού (Σελίδα 8), όπου μεταξύ άλλων καταθέτει «..Σελίδα 8: ρωτώντας για τις συναλλαγές ή προσπαθώντας μέσω των τραπεζικών λογαριασμών να δούμε η αγοραπωλησία από την TORCASO προς τη Nobilis πώς έγινε και πού διακινήθηκε αυτό το χρήμα – αν διακινήθηκε μέσω τραπεζών κ.λπ. – δεν διαπιστώσαμε κάτι. Όλες αυτές οι ενέργειες έγιναν εκτός συμβολαιογραφείου. Δεν αναφέρθηκαν ούτε στους λογαριασμούς που έχουμε ανοίξει...».

Τέλος, με το υπ αριθμ. 15.867/16-4-2010 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Πειραιώς, Μαρίας Κολοβού –Τρανταλίδου, που υπογράφηκε στο γραφείο της κ. Ταλίτα –Μαρίας Τσεκούρα, αυτή, ως εκπρόσωπος της εταιρείας NOBILIS INTERNATIONAL LLC, πώλησε και μεταβίβασε το παραπάνω ακίνητο στην κ. Βασιλική, θυγατέρα Δημητρίου και Γεωργίας Σταμάτη (δεν ήταν αναγκαία κατά νόμο η αναγραφή του στοιχείου ότι είναι σύζυγος του κ. Αθανασίου – Αποστόλου Τσοχατζόπουλου). Το συμβατικό τίμημα ορίστηκε σε 1.100.000,00 ευρώ (αντικειμενική αξία 1.388.676,45 ευρώ). Δεν καταβλήθηκε κανένα ποσό κατά την υπογραφή του συμβολαίου. Η αγοράστρια κυρία Σταμάτη δήλωσε ότι από το συμβατικό τίμημα, ποσό 450.000 ευρώ έχει ήδη καταβάλει στην εκπρόσωπο της πωλήτριας σταδιακά κατά την τελευταία τριετία, δήλωσε την οποία επιβεβαίωσε η εκπρόσωπος της πωλήτριας και το υπόλοιπο ποσό των 650.000 ευρώ δέχθηκε η πωλήτρια να λάβει από δάνειο, που επρόκειτο να χορηγηθεί στην αγοράστρια από την Τράπεζα EUROBANK ή οποιαδήποτε άλλη τράπεζα, το αργότερο μέχρι την 15-6-2010.

Στην κατάθεσή του ο Νικόλαος Μαϊτός αναφέρει (σελίδα 4) «το σπίτι αγοράστηκε τον Απρίλιο του 2010. Η αξία του με βάση τα συμβόλαια είναι 1.100.000 €. Σύμφωνα με τα συμβόλαια, αλλά και τη δική μας έρευνα, ελήφθη τραπεζικό δάνειο 800.000 € από συγκεκριμένη τράπεζα, τη Eurobank. Από αυτές, οι 650.000 € κατατέθηκαν στον λογαριασμό της Nobilis. Οι υπόλοιπες 450.000 € φέρονται ότι δαπανήθηκαν κατά τη διάρκεια που το σπίτι ήταν νοικιασμένο από τον πρώην Υπουργό σε εργασίες επισκευής του...».

Στην σελίδα 19 της καταθέσεώς του ο Νικόλαος Μαϊτός αναφέρει: «Το συμβόλαιο λέει μέσα ότι το ακίνητο πουλήθηκε 1.100.000 €. Από αυτά τα 1.100.000 € οι 450.000 €, όπως αναφέρει το συμβόλαιο, είχαν δαπανηθεί κατά τη διάρκεια της προηγούμενης 4ετίας από τον κ. Τσοχατζόπουλο για επισκευές στο σπίτι. Το ίδιο διάστημα το είχε νοικιάσει ο κ. Τσοχατζόπουλος (υπέγραψε συμβόλαιο από 1.1.2007). Άρα, από τα 1.100.000 € απέμεναν 650.000 €. 650.000 €, λοιπόν, μπήκαν στον λογαριασμό της Nobilis, που ήταν η πρώτη φορά που άνοιξε λογαριασμός στην Ελλάδα. Από αυτές τις 650.000 €, παρακολουθώντας αυτό τον λογαριασμό και με βάση τις μαρτυρικές καταθέσεις, περίπου σας είπα το 40% έχει αποδοθεί για κάλυψη φορολογικών, ασφαλιστικών και λοιπών υποχρεώσεων της συγκεκριμένης εταιρείας (της Nobilis), δεν είχαν υποβληθεί δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος. Δεν είχε υποβληθεί φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας για όλα αυτά τα χρόνια, δεν είχαν πληρωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές στο ΙΚΑ για τις εργασίες οι οποίες έγιναν. Όλα αυτά μαζί με τις αμοιβές που υποτίθεται ότι έχουν πάρει η Λαμπροπούλου, η Ιταλίδα εκπρόσωπος κ.τ.λ. μαζεύεται ένα αρκετά μεγάλο ποσό...».

Στο διαβιβασθέν στην Επιτροπή με το από 31-5-2011, αριθμ. Πρωτ. 2543 έγγραφο του Γ' Αντιπροέδρου της Βουλής, κ. Ευαγγέλου Αργύρη, από 30-5-2011 Πόρισμα των Ορκωτών Ελεγκτών για τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, αναφέρεται μεταξύ άλλων (σελίδα 7) ότι από την άρση τραπεζικού απορρήτου διαπιστώθηκε

ότι η σύζυγός του κυρία Σταμάτη Βασιλική έλαβε δύο δάνεια από την Τράπεζα Eurobank Ergasias την 19-3-2010, ύψους 800.000 ευρώ και την 30-3-2010, ύψους 50.000 ευρώ αντίστοιχα, και ότι την 6-4-2011 προσκομίστηκαν αναλυτικά στοιχεία: α) αντίγραφο σύμβασης τοκο-χρεωλυτικού δανείου της 18/3/2010, ποσού δανείου 800.000 ευρώ με σκοπό την αγορά ακινήτου, οφειλέτης η κυρία Σταμάτη και εγγυητής ο σύζυγός της κ. Τσοχατζόπουλος. β) συμβόλαιο αγοραπωλησίας οριζοντίων ιδιοκτησιών, το προαναφερθέν υπ' αριθμ. 15867/2010.

Στην έκθεση των ορκωτών ελεγκτών σημειώνεται ότι το τίμημα της πώλησης καταβλήθηκε: α) με μετρητά 450.000 ευρώ, κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τριετίας και το υπόλοιπο ποσό των 650.000 ευρώ μαζί με τον φόρο μεταβίβασης ποσού 157.028,03 ευρώ πληρώθηκε από το δάνειο των 800.000 ευρώ. Οι Ορκωτοί Ελεγκτές αναφέρουν ότι στις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης της προηγούμενης τριετίας δεν αναφέρονται ποσά συνολικού ύψους 450.000 ευρώ ως προκαταβολή για την αγορά του συγκεκριμένου ακινήτου.

Από τα παραπάνω, προκύπτουν υπόνοιες για ύποπτη συναλλαγή και στην περίπτωση αυτή οι οποίες πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω από την τακτική ανάκριση και μετά την ολοκλήρωση της έκθεσης του ΣΔΟΕ.

Οι ενδείξεις που προκύπτουν από τα προαναφερθέντα και χρήζουν περαιτέρω διερευνήσεως είναι οι παρακάτω:

- Στο συμβόλαιο αναφέρεται ότι το πιστούμενο τίμημα των 650.000 ευρώ «θα καταβληθεί από προϊόν δανείου που πρόκειται να χορηγηθεί μέχρι την 15 Ιουνίου», ενώ το δάνειο των 800.000 ευρώ έχει ήδη χορηγηθεί την 19-3-2010.
- Δηλώνεται προς τους ελεγκτές (σελίδα 7 του πορίσματος προς την Επιτροπή Ελέγχου του άρθρου 21 ν.3023/2002) από τον υπόχρεο ότι από το δάνειο πληρώθηκε ο φόρος μεταβίβασης που βαρύνει τον αγοραστή και το πιστωθέν τίμημα των 650.000 ευρώ. Ο φόρος μεταβίβασης ποσού 157.028,03 ευρώ πληρώθηκε την 14-4-2010 με το 64462689 διπλότυπο.
- Η εταιρεία Nobilis άνοιξε για πρώτη φορά λογαριασμό στην Ελλάδα σε ημερομηνία που δεν αναφέρθηκε από τον κ. Μαϊτό, πιθανόν πριν ή κατά την εκταμίευση του δανείου, η οποία έγινε την 19-3-2010, όπως αναφέρεται στο πόρισμα των Ορκωτών Ελεγκτών (σελίδα 7). Ο προσδιορισμός της ακριβούς ημερομηνίας ανοίγματος λογαριασμού της εταιρείας Nobilis και της ημερομηνίας κατάθεσης του ποσού των 650.000 € θα αποτελέσει στοιχείο επιβεβαίωσης της εικονικότητας ή μη της συναλλαγής, δεδομένου ότι σύμφωνα με τις δηλώσεις των συμβαλλομένων στο με αριθμό 15867/2010 συμβόλαιο το πιστωθέν τίμημα των 650.000 ευρώ πρόκειται να καταβληθεί από δάνειο που θα χορηγηθεί μέχρι 15-6-2010.
- Η απόδοση του 40% περίπου του ποσού των 650.000 ευρώ, σύμφωνα με την κατάθεση του κ. Μαϊτού, για κάλυψη φορολογικών, ασφαλιστικών και λοιπών υποχρεώσεων της εταιρείας Nobilis, λόγω μη υποβολής δηλώσεων κατά τα προηγούμενα έτη, ενώ, σύμφωνα με τις ενδείξεις που αντλούνται από το με αριθμό 15867/2010 συμβόλαιο, η πληρωμή των φορολογικών υποχρεώσεων έγινε πριν από την υπογραφή του συμβολαίου και πριν από την εκταμίευση του δανείου την 19-3-2010 αποτελεί ένδειξη που χρήζει περαιτέρω διερευνήσεως. Τούτο διότι, από την με αριθμό 30706487/17-3-2010 βεβαίωση φορολογικής ενημερότητας της Δ.Ο.Υ Εα Αθηνών, που προσαρτάται στο συμβόλαιο, προκύπτει ότι η πωλήτρια ήταν φορολογικά ενήμερη, γεγονός που σημαίνει ότι όλες οι φορολογικές υποχρεώσεις είχαν εξοφληθεί πριν από την έκδοση της βεβαίωσης, η οποία σύμφωνα με τον νόμο δεν εκδίδεται εφ' όσον υπάρχουν βεβαιωμένες οφειλές. Επίσης, από την με αριθμό 145/18-3-2010 βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας του ΙΚΑ που προσαρτάται επίσης στο ίδιο συμβόλαιο προκύπτει ότι η πωλήτρια ήταν ενήμερη πριν την εκταμίευση του δανείου την 19-3-2010.
- Η παρατήρηση του Νικολάου Μαϊτού, ότι «Μας κάνει δε εντύπωση το γεγονός ότι από τις 650.000 € που κατετέθησαν τελικά στον λογαριασμό της τράπεζας, το 40% πε-

ρίπου της αξίας αυτών διατέθηκε για την πληρωμή φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων της εταιρείας, μένοντας έτσι ένα ποσό περίπου 300.000 – 350.000 €, δηλαδή χαμηλότερο από το τίμημα που είχε αγοραστεί περίπου το ακίνητο πριν περίπου 10 χρόνια», παρέχει επίσης μια σοβαρή ένδειξη για εικονικότητα της μεταβίβασης από την εταιρεία Nobilis.

Περαιτέρω ενδείξεις για την σύνδεση της εταιρείας Nobilis με τον πρώην Υπουργό, με τον ίδιο τρόπο που συνδέεται και η TORCASO, δηλαδή ως νομικό πρόσωπο προκάλυμμα για να «χαθούν» τα ίχνη του χρήματος, οι οποίες χρήζουν διερευνήσεως, παρέχει και πάλι η κατάθεση του κ. Μαϊτού.

Στην σελίδα 9 της καταθέσεώς του αναφέρει ότι «.. η εταιρεία Nobilis ανήκει σε έναν ελληνοαμερικάνο γιατρό, ονόματι Γεωργουλάκη Νικόλαο, από τον οποίο ζητήσαμε μέσω της πρεσβείας μας και πήραμε κατάθεση. Η κατάθεσή του δε μας διαφωτίζει γιατί μας λέει «ξέρετε, εγώ δεν ήμουν ο μοναδικός κάτοχος. Κάτοχος ήταν και ένας Στέλιος Αρβανίτης, ο οποίος έχει πεθάνει σήμερα. Εγώ ουσιαστικά συνεταίρος εκείνου του ανθρώπου ήμουν. Του είχα δώσει 200.000 € να τα διαχειρίζεται κάποτε. Και πέφτει σε κάποιες αντιφάσεις σχετικά με κάποιες λεπτομέρειες της υπόθεσης, όπως και άλλοι μάρτυρες. Αντιφάσεις σε σχέσεις με το τι προηγήθηκε και τι έγινε με το συγκεκριμένο ακίνητο. Παραδείγματος χάριν, αντιφάσεις του στυλ αν υπήρχε προσύμφωνο για αυτά τα 450.000 € που αναφέρω στην αρχή. Εκείνος μάς είπε ότι υπήρχε προσύμφωνο. Ο τέως Υπουργός στην κατάθεσή του μάς είπε ότι δεν υπήρχε κανενός είδους προσύμφωνο σε αυτό το κομμάτι...».

Κατέθεσε επίσης (Σελίδα 22) ότι «.. Εκπρόσωπος της εταιρείας (Nobilis) στην Ελλάδα νόμιμος είναι η συγκεκριμένη δικηγόρος που σας ανέφερα προηγούμενα, Ταλίτα - Μαρία Τσεκούρα. Εκπρόσωποι δηλαδή ως προς τα φορολογικά είναι η κυρία Ευφροσύνη Λαμπροπούλου...», καθώς και ότι (Σελίδα 31) η Nobilis συστάθηκε στις 8.3.1999. Δεν έχει καμία άλλη δραστηριότητα, ούτε καν λογαριασμούς στην Ελλάδα και ότι (Σελίδα 32) στην Ελλάδα έχει κάνει διακοπή η Nobilis.

Κατέθεσε ακόμη ο κ. Μαϊτός (σελίδα 51). Από το 2007 έως το 2010 που το σπίτι στη Διονυσίου Αρεοπαγίτου είναι νοικιασμένο, φαίνονται καταβολές ενοικίων σε μηνιαία βάση σε λογαριασμό της Λαμπροπούλου και της μητέρας του Γεωργουλάκη...» και σε άλλο σημείο (Σελίδα 65) για τον ίδιο λογαριασμό ότι η μητέρα του Γεωργουλάκη ερωτηθείσα σχετικά απάντησε ότι «εγώ γνώριζα την ύπαρξή του, δεν το διαχειρίστηκα όμως ποτέ. Ούτε έλαβα ούτε έδωσα ούτε τίποτα από αυτό τον λογαριασμό».

Περαιτέρω, προκύπτουν επίσης ενδείξεις ότι το ποσό των 450.000 ευρώ που κατά την δήλωση της αγοράστριας του ακινήτου, συζύγου του πρώην Υπουργού, είχε καταβληθεί έναντι του τιμήματος κατά την προηγούμενη της τριετίας αγορά, κατά δε την δήλωση του ίδιου του πρώην Υπουργού είχε καταβληθεί για επισκευές του κτιρίου, το οποίο μίσθωσε από την εταιρεία Nobilis την περίοδο 2007 μέχρι την 16-10-2010, καταβλήθηκε μέσω της TORCASO, την διαχείριση των λογαριασμών (αναλήψεις χρημάτων) της οποίας, όπως και της εταιρείας Nobilis (είσπραξη μισθωμάτων από 2007 μέχρι Απρίλιο 2010) ενεργούσε η κ. Ευφροσύνη Λαμπροπούλου, λογίστρια και φίλη του πρώην Υπουργού, όπως άλλωστε και ο ίδιος επιβεβαίωσε κατά την ενώπιον της Επιτροπής κατάθεσή του.

Στην από 22-9-2010 έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος (σελίδα 15), όπου αναφέρονται στοιχεία από την κίνηση του λογαριασμού της TORCASO σε ευρώ, στην Τράπεζα Κύπρου σημειώνονται μεταξύ άλλων οι εξής πράξεις:

13/2/2002 μεταφορά ποσού 40.000 ευρώ σε Λαμπροπούλου Ευφροσύνη. Αμοιβή Αρχιτεκτονικής Μελέτης.

5/4/2002 μεταφορά ποσού 90.000 ευρώ σε Λαμπροπούλου Ευφροσύνη. Για πληρωμή της Arcon ATE.

25/4/2002 μεταφορά ποσού 130.000 ευρώ σε Λαμπροπούλου Ευφροσύνη. Για πληρωμή της Arcon ATE.

4/7/2002 έκδοση τραπεζικής επιταγής (133318) ποσού 70.000 ευρώ σε διαταγή Arcon Constructions.

6/11/2002 έκδοση τραπεζικής επιταγής (140620) ποσού 70.000 ευρώ σε διαταγή Arcon Constructions.

Η εταιρεία Arcon, σύμφωνα με την κατάθεση του Νικολάου Μαϊτού, είχε αναλάβει το έργο ανακατασκευής του κτιρίου στην οδό Κεφαλληνίας και Κόμνα Τράκα, (που αγοράστηκε όπως προαναφέρθηκε από την TORCASO), το οποίο ανακατασκευάστηκε. «Γκρεμίστηκε και φτιάχτηκε από την αρχή από την ίδια εταιρεία, η οποία είχε αναλάβει τις επισκευές στο σπίτι στη Διονυσίου Αρεοπαγίτου. Τιμολόγια έχουν εκδοθεί (για την επισκευή στη Διονυσίου Αρεοπαγίτου). Στην ερώτησή μας στον εκπρόσωπο (της επισκευαστικής εταιρείας) όλα πληρώνονταν μετρητοίς. (σελ. 16: Τις έκανε (τις επισκευές). Έχουν κοπεί τιμολόγια. Έχουν υπογραφεί εργολαβικά. Ανακατασκευή το σπίτι έχει κάνει. Άλλα τιμολόγια δεν έχουν παρουσιαστεί. Άρα, δεν έχουμε λόγο να αμφιβάλλουμε ότι έγιναν. Ο εκπρόσωπος της εταιρείας, όταν τον ρώτησα από ποιον έπαιρνε λεφτά, ποιος δηλαδή ήταν εκείνη την εποχή που τον πλήρωνε, μού δήλωσε ότι δε γνωρίζει, διότι κάποιος ερχόταν κι έφερνε λεφτά, τα άφηνε σε διάφορους εργοδηγούς που είχε κι εκείνος τα αναλάμβανε. Στην σελίδα 15 αναφέρει ότι «Ο πρώην Υπουργός στην κατάθεσή του είπε ότι «εγώ τα έχω δώσει τα λεφτά». Είναι μία από τις αντιφάσεις τις οποίες έχουμε, καθώς και ότι ο πρόεδρος της εταιρείας APKON Α.Ε., Οικονομίδης Αστέριος, γνωριζόταν με τον τέως Υπουργό αρκετά χρόνια πριν και διατηρούσαν φιλικές σχέσεις».

Η οικοδομική άδεια για την ανακατασκευή του κτιρίου της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κόμνα Τράκα, όπως προκύπτει από το με αριθμό 1770/2007 συμβόλαιο πώλησης προς την Ι.Μ. Βατοπεδίου, εκδόθηκε από το Πολεοδομικό Γραφείο Αθήνας, την 20-12-2002, ημερομηνία η οποία είναι κατά πολύ μεταγενέστερη των πληρωμών μέσω του λογαριασμού της TORCASO προς την Arcon που προαναφέρθηκαν.

Από την 29-1-2001 το ακίνητο της οδού Διονυσίου Αρεοπαγίτου είχε μεταβιβαστεί λόγω πώλησης στην Nobilis. Αναλήψεις χρημάτων και πληρωμές προς την Arcon γίνονταν από την TORCASO, μέσω της κ. Λαμπροπούλου, πριν την έκδοση αδείας οικοδομής για το κτίριο της οδού Κεφαλληνίας και Κόμνα Τράκα.

Ο Νικόλαος Μαϊτός κατέθεσε επίσης ότι (Σελίδα 66) « Ο πρώην Υπουργός λέει ότι «εγώ τα πλήρωνα» (τα 450.000 € για τις επισκευές στη Διονυσίου Αρεοπαγίτου). Εγώ ρώτησα τον ιδιοκτήτη της Arcon τον κ. Αστέριο Οικονομίδη από ποιον έπαιρνε λεφτά όλο αυτό το διάστημα. Λέει ότι είχε κάποιες συνομιλίες στην Κύπρο με τον δικηγόρο τον Κυπριώτη και κάποια στιγμή τού έλεγε «στείλε μου λεφτά» και ερχόταν κάποιος τον οποίο δεν γνώριζε προσωπικά, γιατί σε αυτόν προσωπικά δεν έδωσε ποτέ λεφτά, τα έδινε στον εργολάβο του, άφηνε κάποια λεφτά σε έναν από του εργοδηγούς εκεί πέρα και ο εργοδηγός του τα έδινε» και συνεχίζοντας (Σελίδα 67) ότι: « αυτός ο Κύπριος (ο δικηγόρος Κυπριώτης) είναι στο δικηγορικό γραφείο που τηρεί την εταιρεία TORCASO. Ουδείς μάς έδωσε συγκεκριμένη απάντηση, για παράδειγμα εγώ πήρα από τον τάδε συγκεκριμένα τόσα λεφτά. Έστω και από την Λαμπροπούλου ας πούμε ή από την Ιταλίδα τη νόμιμη φορολογική εκπρόσωπο της Nobilis δε μας είπαν ποτέ ότι ήρθε ο τάδε και μου έδωσε τόσα λεφτά...»

Ένδειξη για την προέλευση των χρημάτων που πληρώθηκαν για τις επισκευές του κτιρίου παρέχει και πάλι η από 22-9-2010 έκθεση της Τράπεζας Ελλάδος, (σελίδα 15), όπου παρατίθεται η ανάλυση των κινήσεων του λογαριασμού της TORCASO. Την 16-9-2003 γίνεται κατάθεση μισθώματος ποσού 50.625,51 ευρώ από την Μ. ΒΩΒΟΣ ΔΤ Α.Ε. (όμοιες καταθέσεις έχουν γίνει από τον Μάιο του 2003). Στις 7-3-2005 ο λογαριασμός κλείνει και μεταφέρεται στην Κύπρο.

Στον λογαριασμό αυτό δεν φαίνεται να έχουν κατατεθεί μισθώματα από τον Σεπτέμβριο του 2003 μέχρι το κλείσιμό του, τον Μάρτιο του 2005, στην δε έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας γίνεται αναφορά για «μεταφορά τους σε άλλους λογαριασμούς» που δεν προσδιορίζονται.

Στο με αριθμό 1675/2007 συμβόλαιο, με το οποίο η TORCASO πώλησε στην Ι.Μ. Βατοπεδίου το ακίνητο της οδού Κηφισιάς 7, αναφέρεται ότι οι πωλούμενες ιδιοκτησίες είναι μισθωμένες από την εταιρεία Μ.ΒΩΒΟΣ ΔΤ Α.Ε. και το συνολικό μηνιαίο μίσθωμα που καταβάλλεται κατά το χρόνο της μεταβίβασης (24-1-2007) ανέρχεται σε 56.414,10 ευρώ.

Η διερεύνηση κατά την ανακριτική διαδικασία της τύχης των ποσών που εισέπραττε η TORCASO, από μισθώματα από τον Μάιο του 2000 μέχρι την πώληση του ακινήτου της 24-1-2007 (μισθώματα τα οποία αποτελούν καρπούς του παρανόμου χρήματος) ενδέχεται να διαλευκάνει την προέλευση των χρημάτων που δαπανήθηκαν για την επισκευή του ακινήτου της οδού Διονυσίου Αεροπαγίτου, για τις οποίες δαπανήθηκε ποσό περίπου 450.000 ευρώ κατά το διάστημα 2001-2007, κατά το οποίο νομοτυπικά ανήκε στην κυριότητα της εταιρείας Nobilis.

Από τα παραπάνω προκύπτουν επαρκείς και σοβαρές ενδείξεις κατά την κρίση της Επιτροπής ότι και η συναλλαγή αυτή εμπίπτει στην έννοια της «ύποπτης συναλλαγής» κατά την έννοια του νόμου, διότι το ακίνητο αυτό αγοράστηκε από την TORCASO την 29-11-1999, με χρήματα προερχόμενα από εγκληματική ενέργεια, με σκοπό να περιέλθει στην περιουσιακή σφαίρα του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, όπως και έγινε, με την απόκτησή του από την σύζυγό του το έτος 2010 χωρίς ουσιαστικά να καταβληθεί τίμημα στην φερομένη ως πωλήτρια εταιρεία. Από τα ίδια στοιχεία προκύπτουν επίσης επαρκείς ενδείξεις ότι η ενδιάμεση μεταβίβαση του ακινήτου το έτος 2001 στην εταιρεία NOBILIS, της οποίας η νομική αυτοτέλεια είναι ανυπόστατη, όπως και της εταιρείας TORCASO, άλλωστε, ήταν εικονική, χωρίς να γίνει πραγματική καταβολή τιμήματος.

Ε.3.4 Η ΑΓΟΡΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΚΟΜΝΑ ΤΡΑΚΑ ΑΡΙΘΜ. 3 ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999 ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟ ΖΙΓΚΡΑ ΜΕ ΠΙΘΑΝΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΤΗΣ TORCASO ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 2004 ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΜΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Στην κατάθεσή του ο κ. Μαϊτός ανέφερε ότι το ακίνητο που αγοράστηκε από την εταιρεία TORCASO στην οδό Κεφαλληνίας 45 και Κόμνα Τράκα στην Αθήνα (Κυψέλη) είναι δίπλα σε ακίνητο (διαμέρισμα) που «...φαίνεται να το αγόρασε από τον Ζίγκρα ατομικά όμως όχι σαν εταιρεία ο τέως Υπουργός από τον ξάδελφό του το συγκεκριμένο ακίνητο που έχει στην Κόμνα Τράκα στην Κυψέλη, εκεί που έχει το γραφείο του. Το ακίνητο αυτό παραμένει στην κατοχή του κ. Τσοχατζόπουλου».

Μεταξύ των συμβολαίων που στάλθηκαν στην Επιτροπή από το Υποθηκοφυλακείο Αθηνών περιλαμβάνεται το με αριθμό 8574/28-6-2004 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών, Αλέξανδρου Μπουρνόζου, με το οποίο ο πρώην Υπουργός απέκτησε με αγορά από τον Νικόλαο Παύλο Ζίγκρα τα περιγραφόμενα σε αυτό ακίνητα. Ο πωλητής, Νικόλαος Ζίγκρας, εμφανίζεται ως πραγματικός δικαιούχος της TORCASO από 3/8/1999. Ο Νικόλαος Ζίγκρας αγόρασε το έτος 1999 με το υπ' αριθμ. 2079/1999 πωλητήριο συμβόλαιο της Συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Σταμπόγλη το ακίνητο αυτό, που στη συνέχεια μεταβίβασε λόγω πώλησεως, στον πρώην Υπουργό. Για την αγορά αυτή το τίμημα, ανερχόμενο σε 85.899,55 ευρώ (όση και η αντικειμενική αξία) καταβλήθηκε, όπως δήλωσαν οι συμβαλλόμενοι και η δήλωση τους καταχωρήθηκε στο συμβόλαιο, πριν την υπογραφή και εκτός συμβολαιογραφείου.

Στο Πόρισμα των ορκωτών ελεγκτών που διαβιβάστηκε στην Επιτροπή Ελέγχου του άρθρου 21 Ν. 3023/2002, (σελίδα 7) αναφέρεται ότι «δεν προκύπτει σχετική ανάληψη παραπλήσιου ποσού κατά την περίοδο αγοράς των ακινήτων αυτών».

Τα παραπάνω στοιχεία, παρέχουν ενδείξεις για έλεγχο και της αγοράς αυτής, και κυρίως της αγοράς που προηγήθηκε της πώλησης προς τον πρώην Υπουργό, από τον Νικόλαο Ζίγκρα, ιδίως εκ του χρόνου που πραγματοποιήθηκε και της άμεσης συνδρομής που παρείχε ο Νικόλαος Ζίγκρας ως εμφανής ιδιοκτήτης της εταιρείας TORCASO μέσω της οποίας, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις εκτελέστηκαν οι ενέργειες διακινήσεως και επενδύσεως χρημάτων προερχομένων από την ερευνώμενη εγκληματική δωροδοκία.

Ε.3.5 Από όλες τις παραπάνω αναφερόμενες σοβαρές ενδείξεις για την τέλεση των αδικημάτων του νόμου για το ξέπλυμα παράνομου χρήματος, ανακύπτουν επί πλέον και ενδείξεις για τέλεση και φορολογικών αδικημάτων που διαπράχθηκαν σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, τις οποίες προφανώς θα αναδείξει η διενεργούμενη από τις αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών και των Εισαγγελιών Οικονομικού εγκλήματος έρευνα.

Σημαντικότατη δε ένδειξη προκύπτει, εκτός των άλλων, από το γεγονός ότι η εταιρεία TORCASO υπέβαλε δήλωση διακοπής εργασιών στην Ελλάδα την 30-4-2007, για την οποία μάλιστα εκφράζονται απορίες στην από 4-12-2008 έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας, δεδομένου ότι η διακοπή έγινε πριν την είσπραξη του τιμήματος από τις πωλήσεις ακινήτων εντός της χρήσεως 2007.

Με δεδομένο ότι η εταιρεία TORCASO υπέβαλε δήλωση έναρξης δραστηριότητας στην Ελλάδα την 15-10-1999 με δραστηριότητα αγοραπωλησίες ακινήτων, δηλαδή εμπορική δραστηριότητα, είχε υποχρέωση, εκτός των άλλων, να δηλώνει το εισόδημα από τις εμπορικές πράξεις επί ακινήτων και να καταβάλλει τον φόρο που προκύπτει από το τίμημα που εισέπραττε από την πώληση, όπως όλα τα εγχώρια νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική δραστηριότητα επί ακινήτων (αγοραπωλησίες). Προκύπτει ότι η TORCASO εισέπραξε από πωλήσεις ακινήτων, κατά την χρήση 2007, ποσό 9.700.000 ευρώ, όπως αναγράφεται στα συμβόλαια πώλησης, το οποίο δεν είναι γνωστό εάν δηλώθηκε και φορολογήθηκε με τους κατά νόμο εφαρμοζόμενους συντελεστές φορολογίας, σε περίπτωση δε που κατά τους διενεργούμενους ελέγχους προκύψει ότι όντως το προϊόν από τις πωλήσεις ακινήτων, ύψους 9.700.000 ευρώ που εισέπραξε η TORCASO από δραστηριότητα στην Ελλάδα δεν δηλώθηκε και δεν φορολογήθηκε, τότε η διάπραξη των εγκλημάτων του νόμου 3691/2008 συρρέει αληθώς με κακουργηματική φοροδιαφυγή.

Και οι ενδείξεις που αναλυτικά αναφέρονται στο παρόν Εακεφάλαιο του Πορίσματος είναι σοβαρές και επαρκείς, προκειμένου να διαταχθεί η άσκηση ποινικής δίωξης και διενέργεια τακτικής ανάκρισης, κατά τις διατάξεις του Συντάγματος και του Νόμου περί Ευθύνης Υπουργών, σε βάρος του πρώην Υπουργού, Αποστόλου Αθανασίου Τσοχατζόπουλου, και για το έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα (των εσόδων, δηλαδή, που απέκτησε από την διαπραχθείσα σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις παθητική δωροδοκία), το οποίο τελέσθηκε κατ' εξακολούθηση πριν την ολοκλήρωση της διάπραξης του βασικού εγκλήματος και μετά την ολοκλήρωσή του την 27/9/2007 και μέχρι την 16-4-2010 με περισσότερες αυτοτελείς μορφές και πράξεις, τιμωρούμενες σε βαθμό κακουργήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων που ίσχυαν κατά τους χρόνους τελέσεως κάθε επιμέρους πράξεως και όπως στο επόμενο κεφάλαιο του Πορίσματος θα αιτιολογηθεί ειδικότερα.

ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος, το πόρισμα της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής εισάγεται στην Ολομέλεια της Βουλής και πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι αιτιολογημένο και να περιέχει ιδίως τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά μέσα που οδηγούν σε αυτά, όπως προέκυψαν κατά την προκαταρκτική εξέταση, την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στις εφαρμοζόμενες ποινικές διατάξεις και σαφή πρόταση για την άσκηση ή μη δίωξης.

Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, ασκούσα εν προκειμένω εισαγγελικά καθήκοντα, δεν προβαίνει σε πλήρη υπαγωγή των ενδείξεων στους καλούμενους προς εφαρμογή κανόνες ουσιαστικού δικαίου και δεν λαμβάνει θέση επί δικονομικών θεμάτων, καθώς έργο της είναι αποκλειστικά η αναζήτηση επαρκών ενδείξεων τέλεσης της αξιόποινης πράξης που αποδίδεται στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 86 παρ. 1 του Συντάγματος και στο άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 3126/2003.

Αναγκαία όμως προϋπόθεση για την αξιολόγηση των ενδείξεων ως επαρκών για να στηρίξουν την άσκηση ποινικής δίωξης είναι η, λογικά προηγούμενη της αξιολόγησης, αναζήτηση των όρων με τους οποίους γίνεται αυτή, όροι οι οποίοι δεν μπορεί να αναζητηθούν αλλού, παρά μόνον στα στοιχεία πλήρωσης της αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων για τα οποία θα πρέπει να ζητηθεί ή όχι η άσκηση ποινικής δίωξης, ώστε η αξιολόγηση των ενδείξεων να συνδέεται με το πραγματικό συγκεκριμένων κανόνων του ποινικού νόμου.

Η ειδική νομοθεσία προς εξειδίκευση της Συνταγματικής ρύθμισης για την αντιμετώπιση της ποινικής ευθύνης των μελών της Κυβερνήσεως και Υφυπουργών, παραπέμπει ρητά στις διατάξεις του ουσιαστικού ποινικού νόμου, η παραβίαση των οποίων θεμελιώνει την ποινική ευθύνη των Υπουργών.

Τα αδικήματα της παθητικής δωροδοκίας και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα, υπό τις επιβαρυντικές περιστάσεις του ν. 1608/1950, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 5 Ν.1738/1987 που τελούν σε άμεση και αιτιώδη συνάφεια μεταξύ τους και με τα καθήκοντα του πρώην Υπουργού.

Προς υποβολή σαφούς προτάσεως για την άσκηση ή μη ποινικής δίωξης, τα κρίσιμα εκείνα πραγματικά περιστατικά, που ήδη έχουν αναλυτικά εκτεθεί στο Κεφάλαιο Δα του παρόντος, παρέχουν τις αναγκαίες βάσιμες σοβαρές και επαρκείς ενδείξεις για την τέλεση των αξιόποινων πράξεων που αποδίδονται στον πρώην Υπουργό, σύμφωνα με το περιεχόμενο της από 15-4-2011 πρότασης προς άσκηση ποινικής δίωξης, την οποία ενέκρινε η Ολομέλεια της Βουλής, όπως έχει ήδη επίσης αναφερθεί.

Σύμφωνα με την πρόταση αυτή, η κίνηση της διαδικασίας άσκησης ποινικής δίωξης κατά του πρώην Υπουργού, Αθανασίου – Αποστόλου Τσοχατζόπουλου, αφορά τις κατωτέρω αξιόποινες πράξεις, που ο ίδιος φέρεται να τέλεσε κατά την άσκηση των καθηκόντων του και μεταγενέστερα:

1. της παθητικής δωροδοκίας σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, κατά το άρθρο 235 Π.Κ.. Το άρθρο 235 Π.Κ. αντικαταστάθηκε κατά τον κρίσιμο χρόνο και με το Νόμο

2802/2002 (ΦΕΚ Α΄ 47/3-3-2000). Το άρθρο 235 Π.Κ. είχε, κατά τη διατύπωση του, ως εξής: «Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ο υπάλληλος που απαιτεί ή δέχεται ή προσφέρεται να δεχθεί δώρα ή άλλα ανταλλάγματα που δεν δικαιούται ή την υπόσχεση τέτοιων δώρων ή ανταλλαγμάτων για ενέργεια ή παράλειψή του, μελλοντική ή ήδη τελειωμένη, η οποία είναι αντίθετη στα καθήκοντά του ή ανάγεται στην υπηρεσία του». Μετά την αντικατάστασή του δε με το δεύτερο άρθρο του Ν. 2802/2000 που **τέθηκε σε ισχύ από 3-3-2000** έχει ως εξής: «Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ο υπάλληλος, ο οποίος κατά παράβαση των καθηκόντων, του ζητεί ή λαμβάνει άμεσα ή με την μεσολάβηση τρίτου για τον εαυτό του ή για τρίτο, ωφελήματα οποιασδήποτε φύσεως ή δέχεται υπόσχεση τούτων, προκειμένου να προβεί σε ενέργεια ή παράλειψη που ανάγεται στα καθήκοντά του».

2. του άρθρου 1 παρ.1 του Ν. 1608/1950 το οποίο είχε κατά τη διατύπωσή του ως εξής: Στον ένοχο του αδικημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 216, 218, 235, 236, 237, 242, (256), 258, 372, 375 και 376 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον αυτά στρέφονται κατά του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή κατά άλλου νομικού προσώπου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 263 Α του Ποινικού Κώδικα και το όφελος που πέτυχε ή επιδίωξε ο δράστης ή η ζημία που προξενήθηκε ή οπωσδήποτε απειλήθηκε στο Δημόσιο ή στα πιο πάνω νομικά πρόσωπα υπερβαίνει το ποσό των «50.000.000» δραχμών, επιβάλλεται η ποινή της κάθειρξης και αν συντρέχουν ιδιαίδυντως επιβαρυντικές περιστάσεις, ιδίως αν ο ένοχος εξακολούθησε επί μακρόν χρόνο την εκτέλεση του εγκλήματος ή το αντικείμενό του είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, επιβάλλεται η ποινή της ισόβιας κάθειρξης.

Στο έγκλημα της παθητικής δωροδοκίας προστατευόμενο έννομο αγαθό είναι η διαφύλαξη του κύρους των δημοσίων υπηρεσιών και η εμπέδωση της εμπιστοσύνης των πολιτών για την ακεραία λειτουργία τους, στα δε στοιχεία εγκλήματος έχει γίνει αναφορά στο Κεφάλαιο Δα του παρόντος και πριν την καταγραφή των ενδείξεων που προέκυψαν κατά την προανακριτική διαδικασία που διεξήγαγε η παρούσα Επιτροπή.

Συμπληρωματικά σε όσα έχουν αναφερθεί, πρέπει να σημειωθούν και τα ακόλουθα, που προσδιορίζουν με εννοιολογική καθαρότητα το προστατευόμενο έννομο αγαθό. Η χρήση του όρου «διαφθορά» για τον προσδιορισμό μιας ενόχτηας δράσεων σε βάρος του κοινωνικού συνόλου, εμφανίζεται εντονότερα από κάθε άλλη δραστηριότητα στον χώρο της δημόσιας και, επομένως, θεσμοθετημένης κρατικής λειτουργίας και εκδηλώνεται κατά κανόνα με την πράξη της δωροδοκίας, η απαξία της οποίας, είναι πλέον εντονότερη από το παρελθόν, λόγω της μεταβολής των συναλλακτικών όρων και της διεθνοποίησης πολλών μορφών συναλλαγής. Ο όρος διαφθορά εννοιολογικά πλέον νοσηματοδοτεί « μια νόθευση των όρων λειτουργίας θεσμών και σχέσεων», κυρίως όμως αυτών που έχουν δημόσιο χαρακτήρα ή γενικότερα θεραπεύουν κοινωνικές ανάγκες. Ταυτισμένη η διαφθορά με τη μη σωστή λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας υποδηλώνει πρωτίστως την παράνομη δραστηριότητα των φορέων άσκησης αυτής της υπηρεσίας και γενικότερα κάθε *παράνομη διαχείριση εξουσίας*. Συνεπώς, όλα τα εγκλήματα κατάχρησης εξουσίας από δημόσιο λειτουργό, είτε έχουν περιουσιακό χαρακτήρα είτε όχι, θα μπορούσαν να αποτελέσουν έκφραση μιας διεφθαρμένης υπηρεσιακής λειτουργίας. Ωστόσο, μια τέτοια εννοιολογική προσέγγιση, παρόλο το ιδιαίτερα ευρύ περιεχόμενό της, δεν καλύπτει όλο το φάσμα των δυνατών περιπτώσεων, καθώς διαφθορά δεν αποκλείεται να υπάρξει και μέσω της άσκησης μιας νόμιμης υπηρεσιακής δραστηριότητας, ενώ αντίθετα υπάρχει και σε χώρους εκτός της άσκησης δημόσιας υπηρεσίας. Εφόσον λοιπόν τη διαφθορά δεν θα την ταυτίζαμε με κάθε είδους παρανομία, εκ μέρους των προσώπων που χειρίζονται και ασκούν εξουσία (δημόσια ή οικονομική), αλλά με κάτι πιο συγκεκριμένο, την *αλλοίωση* της σχέσης μεταξύ φορέων εξουσίας και πολιτών, το ενδιαφέρον εστιάζεται πλέον σε μια *συναλλαγή* που γίνεται μεταξύ αυτών των προσώ-

πων, με αντικείμενο την υπηρεσιακή λειτουργία. Μ' αυτή την έννοια, κρίσιμο στοιχείο δεν είναι τόσο η παρανομία μιας υπηρεσιακής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας όσο το στοιχείο της συναλλακτικής σχέσης με αντικείμενο αυτή τη δραστηριότητα. Πρόκειται για μια συναλλαγή που εξυπηρετεί και προωθεί ατομικά συμφέροντα με όρους αδιαφάνειας, χρησιμοποιώντας και αξιοποιώντας δημόσιους θεσμούς. Γι' αυτό και θίγει την ίδια την ουσιαστική λειτουργία της Δημοκρατίας, υπονομεύει το κύρος και τη λειτουργία των θεσμών της, την ισονομία των πολιτών, το σύστημα εγγύησης των ατομικών ελευθεριών και διασφάλισης των κοινωνικών δικαιωμάτων, τέλος και αυτή την αξιοπιστία της χώρας. Επιπλέον, η διαφθορά ως τρόπος άσκησης πολιτικής ή οικονομικής εξουσίας σημαίνει και κάτι άλλο εξίσου σημαντικό, την ακύρωση του μηνύματος για νομοταγή συμπεριφορά, που οφείλουν να δίνουν οι υπεύθυνοι του δημόσιου χώρου. Όταν αυτοί δεν μπορούν να λειτουργήσουν ως πρότυπο συμπεριφοράς ή –ακόμη χειρότερα– όταν δίνουν αντιφατικό μήνυμα, η προκαλούμενη σύγχυση και το δυσδιάκριτο μεταξύ νομιμότητας και παρανομίας είναι επόμενο να δυναμιτίζει το κράτος δικαίου. Με την πιο πάνω λοιπόν έννοια, το κύριο αντικείμενο της αξιόποινης διαφθοράς φαίνεται να συνιστούν τα εγκλήματα της δωροδοκίας, καθώς συγκεντρώνουν και τα τρία αυτά χαρακτηριστικά: της *αθέμιτης συναλλαγής*, της *αδιαφάνειας* και της *ιδιοτέλειας*. (Τα παραπάνω επισημαίνει ο κ. **Μπιτζιλέκης Νικόλαος**, Καθηγητής Τμήματος Νομικής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σε δημοσίευμα του με τίτλο «Η διαφθορά ως νομικό και πολιτικό πρόβλημα»).

Το σύνολο των βάσιμων και σοβαρών ενδείξεων που καταγράφονται στο Κεφάλαιο Δα του παρόντος, ανάγεται στην αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας, οι επί μέρους δε σοβαρές ενδείξεις, που συνδέονται ιδίως με τις ειδικότερες ενδείξεις για νομιμοφανή νόθευση των διαδικασιών, πλήττουν καίρια αυτή καθεαυτή την ουσία του προστατευόμενου έννομου αγαθού, όπως αυτό παραπάνω προσδιορίστηκε.

Η ένταξη επομένως των βάσιμων και σοβαρών ενδείξεων για την τέλεση του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας από τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό, στο πραγματικό του άρθρου 235 Π.Κ. και η θεμελίωση πλέον, κατά τον απαιτούμενο από τις κείμενες διατάξεις τρόπο, της σχετικής κατηγορίας σε βάρος του, προϋποθέτει, την σε συνέχεια της προκαταρκτικής έρευνας άσκηση ποινικής δίωξης.

Οι επαρκείς βάσιμες και σοβαρές ενδείξεις, που καταγράφονται στο παρόν (Κεφάλαιο Δ'), με δεδομένη την επέκτασή τους σε χρονικό διάστημα (από την 1/11/1999 μέχρι τουλάχιστον την 27/9/2007) θεμελιώνουν την πρόταση για άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, Αθανασίου – Αποστόλου Τσοχατζόπουλου, για το έγκλημα της παθητικής δωροδοκίας, σε βαθμό κακουργήματος, το οποίο διέπραξε, κατά το χρονικό διάστημα από 1/11/1999 μέχρι 27-9-2007, κατά το οποίο έλαβε το συνολικό ποσό τουλάχιστον των 7.777.373 δολαρίων Η.Π.Α. (ή όποιο μεγαλύτερο τυχόν προκύψει κατά την τακτική ανάκριση με το άνοιγμα και την διερεύνηση όλων των λογαριασμών της TORCASO και των λοιπών συνδεδεμένων φυσικών και νομικών προσώπων), κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 235 Π.Κ. υπό τις επιβαρυντικές περισπτώσεις του Ν. 1608/1950, έχοντας κατά την έναρξη τελέσεως του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας την ιδιότητα του Υπουργού-μέλους της Κυβέρνησης, την οποία διατήρησε μέχρι τον Οκτώβριο του 2001 ως Υπουργός Άμυνας, και στη συνέχεια, μέχρι την 7-3-2004 ως Υπουργός Ανάπτυξης, η δε τελευταία καταβολή με την οποία και ολοκληρώθηκε η τέλεση του εγκλήματος έλαβε χώρα τουλάχιστον την 27-9-2007 και τούτο για την διευκόλυνση της εταιρείας Ferrostaal, προκειμένου να αναλάβει το έργο της παραγωγίας τριών νέων υποβρυχίων, από το Ελληνικό Δημόσιο, λαμβάνοντας για τον εαυτό του παράνομα περιουσιακά οφέληματα.

Τα εγκλήματα του ν. 3691/2008 και των νόμων που ίσχυαν, κατά τα κρίσιμα χρονικά διαστήματα, για το ξέπλυμα χρήματος.

Το έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων από προηγούμενη εγκληματική δραστηριότητα προϋποθέτει την τέλεση του βασικού εγκλήματος που, σύμφωνα με όλες τις σοβαρές ενδείξεις που προαναφέρθηκαν, είναι η κακουργηματική παθητική δωροδοκία. Η τέλεση του σε άμεση συνάφεια με την νομιμοποίηση του προϊόντος της δωροδοκίας, εγκλήματος της νομιμοποίησης δεν αποσυνδέεται από την ποινική ευθύνη του δράστη ως Υπουργού, διότι το έγκλημα τελέστηκε ταυτόχρονα και σε συνάφεια με την παθητική δωροδοκία, προκειμένου να ενταχθεί στην νόμιμη κυκλοφορία του χρήματος το προϊόν του εγκλήματος. Η άποψη ότι το έγκλημα αυτό δεν σχετίζεται με τα καθήκοντα του Υπουργού, συνδέεται με ερμηνευτικές προσεγγίσεις της έννοιας των καθηκόντων, για τις οποίες η Επιτροπή δεν μπορεί να εκφράσει γνώμη, σε κάθε περίπτωση δε η σχετική κρίση δεν επηρεάζει την άσκηση της ποινικής δίωξης, αλλά συνδέεται αποκλειστικά με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου που θα εκδικάσει την υπόθεση αυτή που μπορεί να είναι είτε τα Τακτικά Δικαστήρια είτε το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 86 του Συντάγματος.

Για την στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα αντικειμενικά απαιτείται αγορά, απόκρυψη, αποδοχή, λήψη οποιασδήποτε μορφής περιουσίας προέρχεται από «εγκληματική δραστηριότητα», υποκειμενικά δε απαιτείται δόλος για τη συνδρομή των παραπάνω στοιχείων, με σκοπό τη συγκάλυψη της αληθινής προέλευσης της περιουσίας.

Στο Κεφάλαιο Ε' του παρόντος πορίσματος, γίνεται εκτεταμένη αναφορά στο περιεχόμενο και τις ρυθμίσεις του Ν. 3691/2008 και των νόμων που ίσχυαν κατά τους επί μέρους χρόνους τέλεσης των αδικημάτων που συνδέονται με την σειρά των πράξεων που περιγράφονται, και από τις οποίες προκύπτουν βάσιμες επαρκείς και σοβαρές ενδείξεις για την τέλεση από τον ελεγχόμενο πρώην Υπουργό, ως φυσικό και ως ηθικό αυτουργό, (κατά τις αναφερόμενες στο Κεφάλαιο Εα του παρόντος περιπτώσεις) του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα που τελέστηκε με τις κατωτέρω ειδικότερες πράξεις:

- Με την απόκτηση μέσω αγοράς από τον Νικόλαο Ζίγκρα με το υπ' αριθμό 8574/28-6-2004 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών, Αλεξάνδρου Μπουρνόζου, των περιγραφομένων σε αυτό ακινήτων, για τα οποία υπάρχουν απλές ενδείξεις ότι αποκτήθηκαν από τον Νικόλαο Ζίγκρα, πρώτο εξάδελφο και άμεσο συνεργό του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού για την τέλεση των αδικημάτων, σχετικά με την απόκρυψη της προέλευσης των χρημάτων που απέκτησε ο πρώτος, τελώντας το έγκλημα της κακουργηματικής παθητικής δωροδοκίας, με χρήματα προερχόμενα από το προϊόν του εγκλήματος, και τα οποία μεταβίβασε στη συνέχεια στον από την αρχή ουσιαστικό αγοραστή τους, μεσολαβώντας ως ενδιάμεσος ιδιοκτήτης στην νομιμοποίηση μέρους από το προϊόν της κακουργηματικής δωροδοκίας.
- Με την περιέλευση εμμέσως στην περιουσιακή του σφαίρα με το υπ' αριθμ. 15.867/16-4-2010 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Πειραιώς, Μαρίας Κολοβού –Τρανταλίδου, του περιγραφομένου σε αυτό ακινήτου (οδού Διον. Αρεοπαγίτου), το οποίο αποκτήθηκε με αγορά από το προϊόν της (σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις) κακουργηματικής δωροδοκίας την 27-9-1999, με σκοπό την περιέλευσή του στον ίδιο, σύμφωνα με σοβαρές ενδείξεις υποκρύπτεται ως ωφελούμενο πρόσωπο πίσω από όλες τις ενδιάμεσες «νομικές πράξεις» που τέλεσαν με την ηθική του αυτουργία ενδιάμεσα νομικά και φυσικά πρόσωπα εν γνώσει τους ότι παρέχουν συνδρομή στην τέλεση του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα.
- Με την αγορά δια των προερχομένων από την αυτή ως άνω εγκληματική δραστηριότητα από τη εταιρεία TORCASO των περιγραφομένων στο Κεφάλαιο Ε' του παρόντος

ακινήτων της οδού Κηφισίας 7 και Αιτωλίας, και Κεφαλληνίας και Κόμνα Τράκα, τα οποία αποκτήθηκαν, όπως παραπάνω αναφέρεται, και μεταβιβάστηκαν το έτος 2007 στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου, το τίμημα από την πώληση των οποίων οδηγήθηκε, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις που αναφέρονται στο σχετικό κεφάλαιο, στην «αφάνεια» με την άμεση και έμμεση συναυτουργία, περισσότερων προσώπων, που μετέχουν στις πράξεις πώλησης και είσπραξης του τιμήματος των 9.700.000 ευρώ, ποσό το οποίο με αυτουργό τον Γεώργιο Σαχπατζίδη και με την άμεση συνδρομή κατονομαζομένων και μη προσώπων δεν περιήλθε εμφανώς στην περιουσία της φερομένης ως ιδιοκτήτριας εταιρείας TORCASO, πράξεις, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες ενδείξεις, τελέστηκαν με την ηθική τουλάχιστον αυτουργία του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, κρυπτόμενου πίσω από την εταιρεία TORCASO, την οποία χρησιμοποίησε ως μέσο νομιμοποίησης των εσόδων από την κακουργηματική παθητική δωροδοκία και είναι ωφελούμενος από αυτή, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις.

- Με την απόκτηση από την εταιρεία TORCASO, ουσιαστικός δικαιούχος και ωφελούμενος από την δράση της οποίας σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις είναι ο ελεγχόμενος πρώην Υπουργός, των πολιτικών καρπών του παρανόμου χρήματος (μισθώματα) άγνωστου προς το παρόν ύψους, κατ' εκτίμηση υπερβαίνουν το ποσό των 2.500.000 ευρώ (από 5/2000 μέχρι 1/2007) και την διάθεσή τους, με άγνωστους προς το παρόν τρόπους με υλικές πράξεις της Ευφροσύνης Λαμπροπούλου, λογίστριας και άμεσης συνεργού σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού.

Οι ενδείξεις, που αναλυτικά αναπτύσσονται στο Κεφάλαιο Ε' του παρόντος και συνοπτικά αναφέρθηκαν παραπάνω, είναι βάσιμες και επαρκείς για να στηρίξουν την πρόταση άσκησης ποινικής δίωξης σε βάρος τόσο του ελεγχόμενου πρώην Υπουργού, για φυσική και ηθική αυτουργία σε όλες τις επιμέρους πράξεις που συγκροτούν την κατ' εξακολούθηση παραβίαση της νομοθεσίας για την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, όσο και όλων των συναυτουργών, αυτουργών, συμμετόχων, οργάνων, φυσικών και νομικών προσώπων, που με οποιαδήποτε ιδιότητα συνέπραξαν στην τέλεση τέλεσαν οι ίδιοι ή είναι κάτοχοι περιουσίας που προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες», καθώς και κάθε άλλου προσώπου συνεργού και συμμετόχου που θα αποκαλυφθεί, κατά την τακτική ανάκριση, η οποία θα διεξαχθεί μετά την απόφαση του, κατ' άρθρο 86 παρ. 4 του Συντάγματος, Δικαστικού Συμβουλίου.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΣΚΗΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΩΣΗΣ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ – ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή ασκεί τις προβλεπόμενες από τον Κανονισμό της Βουλής αρμοδιότητες της Προανακριτικής Επιτροπής. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων αυτών, ερεύνησε την δικογραφία που συγκροτήθηκε, εντόπισε και αξιολόγησε τις ενδείξεις που προέκυψαν, οι οποίες σύμφωνα με τα στοιχεία της αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης των ερευνηθέντων εγκλημάτων, κρίνονται βάσιμες, επαρκείς και σοβαρές, ώστε να θεμελιώνουν την αιτιολογημένη πρόταση προς την Ολομέλεια της Βουλής για άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος του πρώην Υπουργού Αθανασίου – Απόστολου Τσοχατζόπουλου, ο οποίος, σύμφωνα με τις όλες τις ενδείξεις, τέλεσε εν γνώσει του και με τον ιδιοτελή σκοπό της απόλαυσης προσωπικών περιουσιακών ωφελημάτων, το έγκλημα της κακουργηματικής παθητικής δωροδοκίας και τα τιμωρούμενα από την ισχύσασα διαδοχικά από το 1999 μέχρι το 2010 νομοθεσία για το «ξέπλυμα χρήματος», εγκλήματα σκοπού.

Σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ 3 του Συντάγματος, η πρόταση της Επιτροπής εισάγεται στην Ολομέλεια της Βουλής, η οποία αποφασίζει για την άσκηση ή μη της δίωξης με απόλυτη πλειοψηφία.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι εκπλήρωσε με επάρκεια το εισαγγελικό της καθήκον και παρέχει, με το Πόρισμα που καταθέτει στην Ολομέλεια της Βουλής, την καταγραφή των αντικειμενικών δεδομένων και των ενδείξεων που προκύπτουν από αυτά, με όσο δυνατόν αναλυτικότερο τρόπο και αναφορά των αποδεικτικών μέσων (κυρίως εγγράφων και μαρτυρικών καταθέσεων) από τα οποία συνάγονται, παρέχοντας έτσι σε κάθε μέλος της Βουλής την δυνατότητα να προβεί σε εκτίμηση και αξιολόγησή τους, ώστε με πλήρη γνώση των στοιχείων να εκφράσει την γνώμη του κατά την μυστική ψηφοφορία που θα διεξαχθεί.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Επιτροπή δεν έχει κατ' αρχήν αρμοδιότητα να εκφέρει κρίση επί δικονομικών ζητημάτων και ζητημάτων τυπολογικής κατάταξης των εγκλημάτων, σχετικά με τον ακριβή νομικό χαρακτηρισμό των πράξεων, την ένταξή τους στην έννοια των καθηκόντων ή μη, την έναρξη ή μη της παραγραφής, ζητήματα τα οποία θα κριθούν κατ' αρχήν από το Δικαστικό Συμβούλιο και, εν συνεχεία, από την Δικαιοσύνη, είτε επιληφθεί της Υποθέσεως το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 86 παρ. 4 του Συντάγματος είτε τα Τακτικά Ποινικά Δικαστήρια. Οι ενδείξεις που απαιτούνται για την υποβολή πρότασης ποινικής δίωξης συνδέονται με τις διατάξεις του ουσιαστικού ποινικού νόμου και μόνον.

Η εφαρμογή της ειδικής ποινικής νομοθεσίας για την ευθύνη των μελών της Κυβερνήσεως και των Υφυπουργών έπεται της διαπιστώσεως συνδρομής των αναγκαίων ενδείξεων για την τέλεση ποινικά κολάσιμων πράξεων.

Είναι δεδομένο ότι κατά το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο εκτάθηκε η έρευνα της Επιτροπής, ήτοι για τα έτη 1997 έως και 2010, ψηφίστηκαν και ετέθησαν σε ισχύ δύο σχετικά νομοθετήματα, για την ευθύνη των Υπουργών. Το πρώτο ήταν ο Ν. 2509/1997, ο οποίος ετέθη

σε ισχύ στις 19 Ιουνίου 1997 και το δεύτερο ο Ν. 3126/2003. Οι διατάξεις του πλέον πρόσφατου σχετικού Νόμου 3961/2011, που τροποποίησαν τις αντίστοιχες του Ν. 3126/2003, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την παρούσα διαδικασία, καθώς αυτός δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 29 Απριλίου 2011, ήτοι μία μέρα μετά την από 28 Απριλίου 2011 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής για τη συγκρότηση της παρούσας Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διεξαγωγή προκαταρκτικής εξέτασης.

Ο Ν. 3126/2003, ο οποίος ψηφίστηκε μετά την αναθεώρηση του 2001, ετέθη σε ισχύ από τις 19.3.2003 και ίσχυε έως τις 29 Απριλίου 2011, προβλέπει μακρότερο χρόνο παραγραφής των αξιοποιώνων πράξεων από τον προγενέστερό του Ν. 2509/1997. Το ζήτημα αυτό καθίσταται κρίσιμότερο, αν αναλογιστούμε ότι οι αποδιδόμενες στον πρώην Υπουργό αξιόποινες πράξεις, σύμφωνα με την από 15 Απριλίου 2011 πρόταση άσκησης δίωξης των βουλευτών και την από 28 Απριλίου 2011 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής για τη συγκρότηση της παρούσας Επιτροπής συνδέονται με την ιδιότητά του ως Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατά τον χρόνο υπογραφής της σύμβασης της 15^{ης} Φεβρουαρίου 2000 για την κατασκευή και παράδοση στο Πολεμικό Ναυτικό υποβρυχίων τύπου 214, κατά τον οποίο δεν είχε ακόμα τεθεί σε ισχύ ο Ν. 3126/2003.

Παρόλο το πρώιμο του σχετικού προβληματισμού, λόγω του μειωμένου βαθμού ωριμότητας της ποινικής προδικασίας στο παρόν στάδιο, ας σημειωθεί απλώς σε αυτό το σημείο ότι ο Ν. 2509/1997 καταλάμβανε τις αντίστοιχες αξιόποινες πράξεις μέχρι τις 19.3.2003 στο μέτρο που ήταν σύμφωνος με το αναθεωρημένο άρθρο 86 του Συντάγματος (άρθρο 112 παρ. 1 αυτού), ενώ έκτοτε μέχρι και τις 29 Απριλίου 2011 ισχύει η ρύθμιση του Ν. 3126/2003 (Ολ. Α.Π. 8/2008, ΝΟΜΟΣ, Εφ.Αθ. 2937/2007, Ποιν.Χρ. 2008/153). Η επιλογή της εφαρμοστέας νομοθεσίας θα λάβει ασφαλώς υπόψη και το άρθρο 2 Π.Κ. για την αναδρομική εφαρμογή του νόμου που περιέχει τις ευμενέστερες διατάξεις για τον κατηγορούμενο (Ολ.Α.Π. 390/1992, Ποιν.Χρ. ΜΒ/522, Εφ.Αθ. 2849/2005, Ποιν.Χρ. 2006/447). Σε κάθε περίπτωση απάντηση στο εν λόγω ερώτημα μπορεί να δοθεί, μόνο αφού ολοκληρωθούν και τα επόμενα στάδια της προδικασίας του άρθρου 86 του Συντάγματος και ειδικά αυτό της ανάκρισης και αποκρυσταλλωθούν όχι μόνο ο νομικός χαρακτηρισμός των αξιοποιώνων πράξεων, αλλά και ο ακριβής καθορισμός αυτών με συγκεκριμένη μνεία στον ειδικότερο τρόπο και χρόνο τέλεσής τους, δεδομένου ότι σύμφωνα με τις ενδείξεις που προέκυψαν η τέλεση της παθητικής δωροδοκίας συνδέεται με χρονικά σημεία πριν από την υπογραφή της σύμβασης της 15-2-2000 και μετά την υπογραφή της και μέχρι την 27-9-2007, ενδείξεις που κατ' αρχήν, παραπέμπουν στην ενότητα της πράξεως από την πρώτη μέχρι την τελευταία καταβολή (25 και 27/9/2007), η οποία και αυτοτελώς νοουμένη καθιστά το έγκλημα διωκόμενο σε βαθμό κακουργήματος, λόγω ποσού υπό τις επιβαρυντικές περιστώσεις του Ν. 1608/1950. Η δε τέλεση του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από την ως άνω παράνομη δραστηριότητα τελέστηκε από την 18-11-1999 μέχρι την 27-11-1999 πρώτη πράξη και, στη συνέχεια, τα έτη 2004, 2007 και 2010 με αυτοτελείς πράξεις, συνδεόμενες με ενότητα δόλου την οποία αποδεικνύει η ίδρυση της εταιρείας Torgaso με αποκλειστικό σκοπό να χρησιμοποιηθεί ως όχημα τόσο για την είσπραξη του δώρου, όσο και την εισαγωγή του στην νόμιμη κυκλοφορία και την τελική περιέλευσή του στον πρώην Υπουργό.

Η τέλεση του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας αποτελεί πράξη που τελέστηκε σε βάρος του Δημοσίου, κατ' εξακολούθηση για ενέργεια μελλοντική, κατά τις πρώτες καταβολές (Νοεμβρίου 1999), και τελειωμένη κατά τις επόμενες (Μάρτιο 2000, Απρίλιο 2000 και Σεπτέμβριο 2007).

Η σύνδεση ή μη της πράξης με τα καθήκοντα του πρώην Υπουργού αποτελεί στοιχείο το οποίο δεν συνάγεται μόνον από τις ενδείξεις, σύμφωνα με τις οποίες η παθητική δωροδοκία στόχευε στην ανάληψη του έργου κατασκευής των υποβρυχίων από την κοινοπραξία Ferrostaal-HDW και συντελέστηκε με παρόντα πρόσωπα. Η ανάθεση της σύμβασης δεν αποτελεί στοιχείο της τέλεσης της πράξης, διότι η παθητική δωροδοκία, κατά την νομο-

λογία, δεν συνδέεται και με την τέλεση ή μη της πράξης για την οποία ζητήθηκε ή δόθηκε το δώρο.

Η σύνδεση της πράξης με τα καθήκοντα του υπαλλήλου αποτελεί στοιχείο του εννοιολογικού προσδιορισμού της δωροδοκίας, η οποία τυπολογικά κατατάσσεται στον Ποινικό Κώδικα στο κεφάλαιο των εγκλημάτων σχετικά με την υπηρεσία.

Τα καθήκοντα του Υπουργού, περιλαμβάνουν και πολιτικά καθήκοντα, τα οποία νοούνται «...με το εύρος που επιβάλλει η λειτουργία ενός σύγχρονου κοινοβουλευτικού πολιτεύματος. Συνεπώς, περιλαμβάνονται όχι μόνο αδικήματα που συνδέονται με την έκδοση διοικητικών ή κυβερνητικών πράξεων από τον Υπουργό ως μονοπρόσωπο όργανο και από περισσότερους υπουργούς από κοινού ή από συλλογικό όργανο στο οποίο μετέχει ο υπουργός, αλλά και αδικήματα που τελούνται παρουσία του υπουργού στη Βουλή ή τις επιτροπές της, κατά τη δημόσια υποστήριξη ή προβολή των θέσεων της Κυβέρνησης κ.τ.λ. (Ευαγ. Βενιζέλος, Το αναθεωρητικό κεκτημένο, σελ. 292)...» θα μπορούσε δε να προστεθεί σε αυτά και το καθήκον για την εφαρμογή της γενικής πολιτικής της χώρας, όπως καθορίζεται από την Κυβέρνηση στην οποία ασφαλώς εντάσσεται και η εφαρμογή των αναγκαιών μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η αποσύνδεση της δωροδοκίας από τα καθήκοντα του Υπουργού αποσυνδέει την πράξη από στοιχείο της αντικειμενικής της υπόστασης, η θεωρητική δε συζήτηση που έχει αναπτυχθεί σχετικά με την σύνδεση ή μη της δωροληψίας με τα καθήκοντα των Υπουργών, η οποία και απασχόλησε την Επιτροπή, δεν έχει τουλάχιστον σήμερα ερείσματα στην νομολογία και στην διατύπωση του άρθρου 235 Π.Κ., που προϋποθέτει την ιδιότητα του υπαλλήλου ως στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος. Η συστατική ερμηνεία της έννοιας καθήκοντα, ώστε να περιλαμβάνονται σε αυτήν μόνο οι πράξεις που η εκτέλεσή τους έχει με νόμο ανατεθεί στον συγκεκριμένο υπάλληλο, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής σε υπουργούς, οι οποίοι χαρακτηρίζονται μεν υπάλληλοι, κατά την έννοια του Π.Κ., πλην τα καθήκοντα τους έχουν μεγαλύτερο εύρος, όπως προαναφέρθηκε. Η φύση του θεσμού της ποινικής ευθύνης των υπουργών ανάγεται τόσο στο ποινικό όσο και στο δημόσιο δίκαιο, όχι μόνο γιατί ο θεσμός συνολικά εντάσσεται στο Σύνταγμα, αλλά και γιατί τα καθήκοντα των υπουργών διέπονται από κανόνες δημοσίου δικαίου.

Εξ' άλλου, στην προκειμένη περίπτωση, ο πρώην Υπουργός Εθνικής Άμυνας είχε εκ της θέσεως και του θεσμικού του ρόλου καθήκοντα αναγόμενα στην εύρυθμη λειτουργία και οργάνωση των αμυντικών δυνάμεων της χώρας, με την οποία συνδέεται η συγκεκριμένη σύμβαση για παραγγελία των νέων υποβρυχίων, εκ της θέσεως του δε ως μέλους της Κυβέρνησης την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η δημόσια συζήτηση που έχει αναπτυχθεί το τελευταίο διάστημα με σχετικά δημοσιεύματα έγκριτων νομικών, σχετικά με την δίωξη ή πιθανή εξάλειψη του αξιόποινου εγκλήματος δωροληψίας που φέρεται ότι τελέστηκαν από υπουργούς, προβλημάτισε την Επιτροπή, λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψη ότι οι σχετικά σύντομες παραγραφές που ορίζονται στους προϋσχύσαντες νόμους περί ευθύνης υπουργών, (2509/1997 και 3126/2003) θέτουν, στο πλαίσιο της συζήτησης, την παραδοχή ότι ο νομοθέτης ενδιαφέρθηκε να δημιουργήσει σύντομες παραγραφές και αποσβεστικές προθεσμίες ειδικά για τους Υπουργούς.

Είναι, επίσης, γεγονός, ότι η συζήτηση, σχετικά με την παραγραφή των αδικημάτων που τελούνται από υπουργούς, συνδέεται μόνο με τις διατάξεις των ειδικών νόμων για την ευθύνη των υπουργών, η αυτοτελής ερμηνευτική προσέγγιση των οποίων κατ' αποτέλεσμα οδηγεί στην γενικευμένη αντίληψη ότι ο νομοθέτης, θέλησε, ειδικά, και μερίμνησε ειδικότερα, ώστε τα εγκλήματα που διαπράττονται από Υπουργούς να παραγράφονται σε συντομότερους χρόνους, θέτοντας έτσι κατά παράβαση του άρθρου 4 του Συντάγματος σε πλεονεκτική θέση τα μέλη της κυβέρνησης από τους απλούς πολίτες και υπαλλήλους.

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος του 1975, όπως αναθεωρήθηκε από την Ζ' Αναθεωρητική Βουλή των Ελλήνων με το από 6.4.2001 Ψή-

φισμα, «Μόνο η Βουλή έχει την αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη κατά όσων διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως ο νόμος ορίζει.» Στην παράγραφο 3 του παραπάνω άρθρου ορίζεται ότι «Πρόταση άσκησης δίωξης υποβάλλεται από τριάντα τουλάχιστον βουλευτές....». Συνταγματική, επομένως, προϋπόθεση για την κίνηση της αρμοδιότητας της Βουλής για άσκηση δίωξης είναι η υποβολή πρότασης για άσκηση δίωξης από 30 τουλάχιστον βουλευτές, η συνταγματική δε επιταγή εξειδικεύεται με τον νόμο περί ευθύνης υπουργών. Ο Νόμος 3126/2003 περί ευθύνης Υπουργών (άρθρο 5 παρ. 1) ορίζει ότι η ποινική δίωξη κινείται με την υποβολή εγγράφου αιτήματος από 30 τουλάχιστον βουλευτές. (Όμοια ρύθμιση με αυξημένο αριθμό βουλευτών (1/10) περιλάμβανε και η αντίστοιχη διάταξη (άρθρο 6 παρ. 1) του προϊσχύοντος Νόμου 2509/1997. Το ερώτημα εάν και κατά πόσο οι διατάξεις σχετικά με την παραγραφή των αδικημάτων αποτελούν διατάξεις ουσιαστικού ή δικονομικού ποινικού δικαίου και (στην πρώτη περίπτωση) εάν εντάσσονται στο πεδίο της συνταγματικής εξουσιοδότησης του άρθρου 86 παρ. 1, η οποία αναφέρεται στην διαδικασία άσκησης δίωξης από την Βουλή, είναι θεωρητικής αξίας ερώτημα στην παρούσα φάση.

Το ερώτημα όμως εάν τυγχάνει εφαρμογής και στην περίπτωση άσκησης από την Βουλή ποινικής δίωξης, η διάταξη του άρθρου 113 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα, σύμφωνα με την οποία «Η προθεσμία της παραγραφής αναστέλλεται για όσο χρονικό διάστημα σύμφωνα με διάταξη νόμου δεν μπορεί να αρχίσει ή να εξακολουθήσει η ποινική δίωξη», θέτει έντονους προβληματισμούς, τους οποίους η Επιτροπή αντιμετώπισε κατά την συζήτηση. Για την Επιτροπή πάντως δεν τίθεται θέμα παραγραφής των αδικημάτων.

Τούτο διότι η διάταξη του άρθρου 113 Π.Κ. αποτελεί διάταξη ουσιαστικού δικαίου, η εφαρμογή της οποίας δεν εμποδίζεται από τις διατάξεις του νόμου περί ευθύνης Υπουργών για την αναστολή της προθεσμίας παραγραφής, στις οποίες δεν περιλαμβάνεται ανάλογη ρύθμιση. Η πλήρωση της προϋπόθεσης για την άσκηση ποινικής δίωξης, που θέτει το Σύνταγμα και ο νόμος περί ευθύνης υπουργών, εμπίπτει στις περιπτώσεις που «σύμφωνα με διάταξη νόμου δεν μπορεί να αρχίσει η προθεσμία της παραγραφής», αφού και από το άρθρο 86 παρ. 1 και 3 του Συντάγματος και από το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 3126/2003 η κίνηση της ποινικής δίωξης κατά υπουργών προϋποθέτει την υποβολή σχετικού αιτήματος στην Βουλή. Μάλιστα, στην συγκεκριμένη περίπτωση, η φερόμενη παθητική δωροδοκία του πρώην Υπουργού, έγινε γνωστή στην Βουλή με την διαβίβαση της σχετικής δικογραφίας, σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 2 εδάφιο β του Συντάγματος, τον Απρίλιο του 2011, αμέσως μετά την διαβίβαση της οποίας υποβλήθηκε η αίτηση για άσκηση ποινικής δίωξης, ενώ η υπόθεση όπως ερευνάται από τις Εισαγγελικές αρχές βρίσκεται στο στάδιο της προκαταρκτικής έρευνας.

Οι παραπάνω σκέψεις αναπτύχθηκαν κατά τις συζητήσεις που διεξήχθησαν στην Επιτροπή, η οποία θεωρεί ότι οι ενδείξεις που συγκεντρώθηκαν είναι βάσιμες, επαρκείς και σοβαρές, ότι δεν ανατρέπονται από την κατάθεση του πρώην Υπουργού, και ότι αφορούν αφ' ενός το έγκλημα της κακουργηματικής παθητικής δωροδοκίας του άρθρου 235 Π.Κ., με τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του Ν. 1608/1950, και αφ' ετέρου το έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα που προβλέπεται και τιμωρείται από τους διαδοχικά ισχύσαντες κατά το χρονικό διάστημα τέλεσης των επί μέρους πράξεων νόμους 2331/1995, 3424/2005 και 3691/2008, τα δε εγκλήματα αυτά δεν έχουν υποκύψει σε παραγραφή, όπως ήδη αναφέρθηκε σύμφωνα με την άποψη της Επιτροπής.

Σε συνέχεια όλων των παραπάνω η Επιτροπή προτείνει:

Για το αδίκημα της παθητικής δωροδοκίας του άρθρου 235 Π.Κ. με τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του Ν. 1608/1950.

Την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος του πρώην Υπουργού, Αθανασίου-Αποστόλου Τσοχατζόπουλου, για το έγκλημα της παθητικής δωροδοκίας, σε βαθμό κακουργήματος, το οποίο διέπραξε κατά το χρονικό διάστημα από 1/11/1999 μέχρι 27-9-2007, κατά το οποίο έλαβε το συνολικό ποσό τουλάχιστον των 7.777.373 δολαρίων Η.Π.Α. (ή όποιο μεγαλύτερο τυχόν προκύψει κατά την τακτική ανάκριση με το άνοιγμα και την διερεύνηση όλων των λογαριασμών της TORCASO και των λοιπών συνδεδεμένων φυσικών και νομικών προσώπων), κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 235 Π.Κ. υπό τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του Ν. 1608/1950, έχοντας κατά την έναρξη τελέσεως του εγκλήματος της παθητικής δωροδοκίας την ιδιότητα του Υπουργού-μέλους της Κυβέρνησης, την οποία διατήρησε μέχρι τον Οκτώβριο του 2001 ως Υπουργός Άμυνας και, στη συνέχεια, μέχρι την 7-3-2004 ως Υπουργός Ανάπτυξης, η δε τελευταία καταβολή με την οποία και ολοκληρώθηκε η τέλεση του εγκλήματος έλαβε χώρα τουλάχιστον την 27-9-2007 και τούτο για την διευκόλυνση της εταιρείας Ferrostaal, προκειμένου να αναλάβει η τελευταία το έργο της παραγγελίας τριών νέων υποβρυχίων, από το Ελληνικό Δημόσιο, λαμβάνοντας για τον εαυτό του παράνομα περιουσιακά ωφελήματα.

Για τα αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα, την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος του Αθανασίου-Αποστόλου Τσοχατζόπουλου για φυσική αυτουργία στην πρώτη πράξη και ηθική αυτουργία σε όλες τις λοιπές επιμέρους πράξεις που συγκροτούν την κατ' εξακολούθηση παραβίαση της νομοθεσίας για την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, κατά την χρονική περίοδο από 17-11-1999 μέχρι 16-4-2010 κατά παράβαση των διατάξεων των νόμων που ίσχυσαν διαδοχικά κατά την αυτή χρονική περίοδο, δηλαδή των νόμων 2331/1995, 3424/2005 και 3691/2008 κατά τις κατωτέρω ειδικότερες διακρίσεις.

Την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος όλων των φυσικών προσώπων και των εκπροσώπων των νομικών προσώπων, που με οποιαδήποτε ιδιότητα και σχέση με τον ηθικό αυτουργό, ως συναυτουργοί, αυτουργοί, συμμετοχοί ή απλά όργανα, συνέπραξαν στην τέλεση, τέλεσαν οι ίδιοι ή είναι κάτοχοι περιουσίας που προέρχεται από τις παραπάνω εγκληματικές δραστηριότητες», και κάθε άλλου προσώπου συνεργού και συμμετόχου που θα αποκαλυφθεί κατά την τακτική ανάκριση, η οποία θα διεξαχθεί μετά την άσκηση ποινικής δίωξης. Ειδικότερα δε και για κάθε επί μέρους πράξη:

1. Να ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος του πρώην Υπουργού Αθανασίου –Απόστολου Τσοχατζόπουλου, και κάθε συναυτουργού για παράβαση των διατάξεων του Ν. 2331/1995 και του άρθρου 394 Π.Κ., διότι, ενεργώντας με πρόθεση και με σκοπό την απόκρυψη της προελεύσεως των χρημάτων, προέβη σε πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα, με την ενδεχομένως εικονική μεσολάβηση αγοράς το έτος 1999 κατά τον χρόνο κατάρτισης του με αριθμό 2079/1999 πωλητηρίου συμβολαίου της συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Σταμπόγλη, των περιγραφομένων σε αυτό οριζοντίων ιδιοκτησιών, με χρήματα προερχόμενα από το ποσό που εισήλθε στους λογαριασμούς της εταιρείας TORCASO με την καταβολή των ποσών που έλαβε, τελώντας το έγκλημα της παθητικής δωροδοκίας, με σκοπό την επαναμεταβίβαση του στον ίδιο, το οποίο και απέκτησε στην κυριότητα και κατοχή του την 28-6-2004 με το υπ αριθμό 8574/28-6-2004 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Αλεξάνδρου Μπουρνόζου, χωρίς καταβολή ανταλλάγματος.

2. Να ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος του Αθανασίου-Απόστολου Τσοχατζόπουλου ως πραγματικού κατόχου και ωφελουμένου προσώπου και σε βάρος των λοιπών εμπλεκόμενων φυσικών προσώπων για την τέλεση των αδικημάτων του Ν. 3691/2008 σχετικά με την απόκτηση με το αριθμ. 15.867/16-4-2010 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Πειραιώς Μαρίας Κολοβού-Τρανταλίδου, με την άμεση συνδρομή των λοιπών εμπλεκόμενων προσώπων που θα εντοπιστούν κατά την κύρια ανάκριση, του περιγραφόμενου στο άνω συμβόλαιο ακινήτου (οδού Διον. Αρεοπαγίτου), το οποίο αποκτήθηκε με αγορά από την εταιρεία TORCASO, από το προϊόν της κακουργηματικής δωροδοκίας την 27-11-1999, με σκοπό την περιέλευσή του στην περιουσία του, μέσω σειράς νομιμοφανών ενεργειών για την νομιμοποίηση της προέλευσής του, και το οποίο περιήλθε στην κατοχή και εξουσίασή του.
3. Να ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος του Αθανασίου-Απόστολου Τσοχατζόπουλου και κατά παντός συναυτουργού, συνεργού και συμμετόχου για την τέλεση των αδικημάτων του Ν. 3424/2005, σχετικά με την είσπραξη και περαιτέρω διακίνηση του ποσού των 6.000.000 ευρώ από την πώληση με το υπ' αριθμ. 1675/2007 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Ελένης Ζαφειρίου των περιγραφόμενων σε αυτό ακινήτων ιδιοκτησίας της εταιρείας TORCASO, τα οποία αποκτήθηκαν με την διάθεση χρημάτων προερχομένων από την παθητική δωροδοκία, γεγονός που τελούσε σε γνώση των λοιπών εμπλεκόμενων προσώπων, με σκοπό την απόκτηση του τιμήματος από την πώληση.
4. Να ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος του Αθανασίου-Απόστολου Τσοχατζόπουλου και κατά παντός συναυτουργού, συνεργού και συμμετόχου για την τέλεση των αδικημάτων του Ν. 3424/2005, σχετικά με την είσπραξη και περαιτέρω διακίνηση του ποσού των 3.700.000 ευρώ από την πώληση με το υπ αριθμ. 1770/2007 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Ελένης Ζαφειρίου των περιγραφόμενων σε αυτό ακινήτων ιδιοκτησίας της εταιρείας TORCASO, τα οποία αποκτήθηκαν με την διάθεση χρημάτων προερχομένων από την παθητική δωροδοκία γεγονός που τελούσε σε γνώση των λοιπών εμπλεκόμενων προσώπων, με σκοπό την απόκτηση του τιμήματος από την πώληση.
5. Να ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος του Αθανασίου-Αποστόλου Τσοχατζόπουλου και κατά παντός συνεργού, συναυτουργού και συμμετόχου για παραβίαση κατ' εξακολούθηση των διατάξεων των Ν. 2331/1995, 3424/2005 και 3691/2008 και κατά τα χρονικά διαστήματα που ίσχυσε καθένας από τους παραπάνω νόμους για την διαχείριση και διάθεση των πολιτικών καρπών του παρανόμου χρήματος που αποκτήθηκε εμφανώς από την εταιρεία TORCASO, ουσιαστικός δικαιούχος και ωφελούμενος από την δράση της οποίας είναι ο ίδιος, κατά το χρονικό διάστημα από τον Μάιο του 2000 μέχρι τον Ιανουάριο του 2007, καθώς και των πολιτικών καρπών του παρανόμου χρήματος που αποκτήθηκε εμφανώς από την εταιρεία Nobilis, δικαιούχος και ωφελούμενος από την δράση της οποίας είναι ο ίδιος κατά το χρονικό διάστημα από την εκμίσθωση του ακινήτου της στον πρώτο το 2007 μέχρι την πώλησή του τον Απρίλιο του 2010, άγνωστου προς το παρόν ύψους, κατ' εκτίμηση άνω του ποσού των 2.500.000 ευρώ (από 5/2000 μέχρι 1/2007) και την διάθεσή του, με άγνωστους προς το παρόν τρόπους.
6. Να ασκηθεί, τέλος, ποινική δίωξη σε βάρος του Αθανασίου-Αποστόλου Τσοχατζόπουλου και κατά παντός συνεργού, συναυτουργού και συμμετόχου νομίμου και φορολογικού εκπροσώπου των εταιρειών TORCASO και Nobills για το αδίκημα της κακουργηματικής φοροδιαφυγής σε βάρος του Δημοσίου, σχετικά με την απόκρυψη και αποφυγή φορολόγησης εισοδήματος από πώληση των ακινήτων, των εταιρειών TORCASO και Nobilis, όπως αυτό θα εξειδικευτεί περαιτέρω από την ανάκριση.

Τα οριζόμενα στην νομοθεσία περί ξεπλύματος χρήματος μέτρα, που προβλέπουν την δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που είναι ύποπτα ως αποκτηθέντα με χρηματικά μέσα προερχόμενα από εγκληματική δραστηριότητα και τις δεσμεύσεις για την απαγόρευση της μεταβίβασης τους, ανήκουν στην αρμοδιότητα των τακτικών ανακριτικών αρχών.

Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, θεωρεί ότι οφείλει ως όργανο της Ελληνικής Βουλής, εκτός από την υποβολή της πρότασης για άσκηση ποινικής δίωξης κατά τα ανωτέρω, να θέσει υπ' όψη της Ολομέλειας και τα ζητήματα που αναδείχθηκαν κατά την άσκηση του προανακριτικού της έργου, τα οποία δεν συνδέονται με αυτές καθ' εαυτές τις πράξεις, αλλά με δομικές αδυναμίες και κενά που προκύπτουν από την λειτουργία της Ελληνικής Πολιτείας, τα οποία και θέτουν σοβαρά ζητήματα για προβληματισμό στην Ολομέλεια της Βουλής, ως κυρίαρχο νομοθετικό όργανο.

Ο τρόπος με τον οποίο φαίνεται ότι οργανώθηκε η επιχείρηση δωροδοκίας, ώστε κατά την τυπική τους μορφή να καταρτιστούν νόμιμες συμβάσεις, αποδεικνύει ότι το ισχύον νομικό πλαίσιο παρέχει πεδίο δράσεως σε κάθε επίορκο υπάλληλο του Ελληνικού Δημοσίου να χρησιμοποιεί την θέση που του εμπιστεύθηκε η Πολιτεία, αμείβοντάς τον μάλιστα γι' αυτό, για ιδιοτελείς σκοπούς, επιδιώκοντας τον προσωπικό του πλουτισμό με την εξυπηρέτηση άνομων συμφερόντων τρίτων, εκμεταλλευόμενος την διαρκή μεταβολή του νομικού πλαισίου, την ανεπάρκεια των ελεγκτικών μηχανισμών και την έλλειψη ισχυρών κοινωνικών αντανakλαστικών, με συνέπεια το Ελληνικό Δημόσιο να καταληστεύεται από ομάδες ανθρώπων λίγων ή πολλών, αδιάφορο, στους οποίους έχει αναθέσει την διαχείριση της διοικητικής του λειτουργίας.

Οι διαπιστώσεις αυτές, που δεν απέχουν από την κοινή αντίληψη, όπως εκφράζεται με την τάση γενικευμένης απαξίωσης των θεσμών, και λόγω της αδυναμίας τους να εντοπίσουν και να τιμωρήσουν τους δράστες, που διαφθειρόμενοι οι ίδιοι διαβρώνουν την συνεκτικότητα και αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των θεσμικών οργάνων της Πολιτείας, επιβάλουν πλέον, ως αδήριτη εθνική ανάγκη, την άμεση και αποτελεσματική νομοθετική αντιμετώπιση του φαινομένου, όχι με την προσθήκη ενός ακόμη νόμου στους υπάρχοντες, αλλά με την άσκηση αυθεντικά από την Βουλή της νομοθετικής της λειτουργίας, με στόχο να αποκαθαρθεί το ισχύον νομικό πλαίσιο και να νομοθετηθεί με συνέπεια και αυστηρότητα ο τρόπος άσκησης της διοικητικής λειτουργίας σε όλες τις μορφές της, με την προετοιμασία και ψήφιση ενός και μόνον βασικού νόμου, που θα διέπει την λειτουργία της δημόσιας διοίκησης στο σύνολό της, θα αφορά το σύνολο των υπαλλήλων της, πολιτικών και ενστόλων, θα επιβάλει μια και μοναδική διαδικασία προμηθειών με βάση τις προτάσεις που μπορούν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για το σύνολο των αναγκών της χώρας και τις ίδιες κυρώσεις σε όλους ανεξαιρέτως.

Η Επιτροπή, επίσης, θεωρεί υποχρέωσή της να ζητήσει από τον κ. Πρόεδρο της Βουλής την διαβίβαση του παρόντος πορίσματος προς τον Υπουργό Οικονομικών, κατά νόμο εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, προκειμένου να δοθεί εντολή στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ώστε αφε' ενός το Ελληνικό Δημόσιο να παρασταθεί νόμιμα ως πολιτικός ενάγων κατά τις ποινικές δίκες που θα διεξαχθούν στην Ελλάδα και την Γερμανία σε βάρος των ενεχομένων στην εκτεταμένη επιχείρηση δωροδοκίας που οργάνωσε η εταιρεία Ferrostaal, για να πετύχει την ανάθεση της σύμβασης παραγγελίας των υποβρυχίων με την νόθευση των νομίμων διαδικασιών, αλλά και για να ασκήσει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αγωγές προς ικανοποίηση των πάσης φύσεως αξιώσεων του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση.

Οι βάσιμες ενδείξεις για την τέλεση των αποδιδόμενων στον πρώην Υπουργό αξιόποινων πράξεων δεν εξαντλούν την ευθύνη του. Με αυτονόητη την ευθύνη των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών στο δημοκρατικό πολίτευμα, η οποία έχει λάβει συνταγματική θεμελίωση στις διατάξεις των άρθρων 35 παρ. 1, 84, 85 και 86 του Συντάγματος, εκτός της ποινικής ευθύνης αυτών, είναι υπαρκτή, υφιστάμενη και νομικά τεκμηριωμένη και η

αστική τους ευθύνη για πράξεις και παραλείψεις της αρμοδιότητάς τους υπό τους λοιπούς όρους των ισχυουσών διατάξεων. Η ευθύνη αυτή ρυθμίζεται κατ' αρχήν στο άρθρο 85 παρ. 1 του Συντάγματος, κατά τον ίδιο τρόπο που η ποινική τους ευθύνη ρυθμίζεται στο άρθρο 86. Σύμφωνα με το άρθρο 85: «Τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και οι Υφυπουργοί είναι συλλογικώς υπεύθυνοι για τη γενική πολιτική της Κυβέρνησης και καθέννας από αυτούς για τις πράξεις ή παραλείψεις της αρμοδιότητάς του, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων για την ευθύνη των Υπουργών».

Η ρύθμιση τόσο του προϋσχύσαντος ν.2509/1997 στο άρθρο 19 παρ. 2, όσο και του Ν. 3126/2003 στο άρθρο 15 παρ. 5, ο οποίος δεν τροποποιήθηκε κατά αυτή τη διάταξη από τον πλέον πρόσφατο Ν. 3961/29.4.2011, είναι όμοια. Ορίζεται δηλαδή ότι «Πολιτική αγωγή δεν επιτρέπεται να ασκηθεί στο Ειδικό Δικαστήριο. Η αγωγή αποζημίωσης ή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ασκείται και εκδικάζεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις». Γίνεται δηλαδή σαφής παραπομπή στις οικείες διατάξεις του Αστικού Κώδικα (ΑΚ 914 επ.). Το γεγονός ότι η παρούσα διάταξη αναφέρεται σε άσκηση και εκδίκαση «αγωγής», ήτοι σε όρο με σαφή δικονομική χροιά, δεν αρκεί για να μεταβάλλει αυτό το συμπέρασμα δια της παραπομπής μόνο σε δικονομικούς κανόνες, αφού η αγωγή αποτελεί το αναγκαίο δικονομικό εργαλείο για την εισαγωγή πάσης φύσεως αξιώσεων στα αρμόδια δικαστήρια.

Στο ίδιο ακριβώς συμπέρασμα οδηγεί και η ερμηνεία του σχετικού νομοθετικού πλαισίου για την ποινική ευθύνη των Υπουργών, όπως εκτέθηκε ανωτέρω. Σύμφωνα με ομόφωνη και πάγια θέση τόσο της θεωρίας όσο και της νομολογίας, το άρθρο 86 του Συντάγματος, το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 2509/1997 και το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 3126/2003, όπως ισχύει και μετά την πρόσφατη τροποποίηση, παραπέμπουν αδιαμφισβήτητα για αυτήν την ίδια την ποινική ευθύνη των Υπουργών στις διατάξεις του κοινού ουσιαστικού ποινικού δικαίου και στις εγκληματικές υποστάσεις που περιγράφονται στον Ποινικό Κώδικα και στους ειδικούς ποινικούς νόμους.

Ακολουθώντας και η έννοια του όρου «κατά τις ισχύουσες διατάξεις» του άρθρου 19 παρ. 2 του Ν. 2509/1997 και του άρθρου 15 παρ. 5 του Ν. 3126/2003 επιτρέπει σαφώς την επίκληση της γενικής διάταξης του άρθρου 914 Α.Κ. περί αδικοπρακτικής ευθύνης. Ενδεχόμενη διαφορετική ρύθμιση της αστικής ευθύνης των δημοσίων υπαλλήλων, διεπόμενη από αντίστοιχους ειδικότερους νόμους δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στην αστική ευθύνη των Υπουργών και αυτό, διότι οι Υπουργοί δεν εντάσσονται στην υπαλληλική ιεραρχία ούτε είναι υποκείμενα πειθαρχικών κυρώσεων, καθώς δεν υπάρχει στην «ιεραρχία» των διοικητικών οργάνων – όργανο ικανό να τις επιβάλλει (Σ. Λύτρας, Μονογραφία, Το πειθαρχικό φαινόμενο στο σύγχρονο ελληνικό δημόσιο δίκαιο). Η διάκριση αυτή αποτυπώνεται σε πλήθος σχετικών νομοθετημάτων, τα οποία αντίστοιχα διακρίνουν ρητά τους δημοσίους υπαλλήλους από τους Υπουργούς ως προς τις επερχόμενες έννομες συνέπειες. Ενδεικτικά, αναφέρουμε σε αυτό το σημείο το άρθρο 2 παρ. 1, 2 του Ν. 2683/1999 (Κώδικας Δημοσίων Υπαλλήλων), όπου ορίζεται ότι: «1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, 2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη (όπως οι Υπουργοί), διέπονται από ειδικές γι' αυτούς διατάξεις καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης υπάγονται σε εκείνες τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα στις οποίες παραπέμπουν οι ειδικοί νόμοι που τους διέπουν.».

Ομοίως και το άρθρο 46 παρ. 1, 2 και 3 του Π.Δ. 774/1980 (Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου) ορίζει ότι: «1. Ασχέτως προς την κατά το άρθρο 25 ευθύνη των Δημοσίων Υπαλλήλων, πας δημόσιος υπάλληλος ευθύνεται δια πάσαν εκ δόλου ή αμέλειας επελθούσαν εις το Δημόσιο θετική ζημία, 2. Εάν πλείονες υπάλληλοι προξένησαν από κοινού την ζημίαν εις το Δημόσιο, ισχύουν οι διατάξεις του Αστικού δικαίου, 3. Αι διατάξεις αύται δεν εφαρμόζονται επί των Υπουργών, ως προς την εν γένει άσκησιν των καθηκόντων των και επί των λοιπών διατακτών ως προς μόνον τας παρ' αυτών εντελλομένας δαπάνας, εφαρμοζόμενων επί των λειτουργών τούτων των κειμένων περί ευθύνης αυτών διατάξεων». Αντιθέτως, όπου ο νό-

μος κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων ήθελε να εξομοιώσει τον Υπουργό με δημόσιο υπάλληλο, το έπραξε ρητά όπως λ.χ. στο άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 2509/1997 όπου οριζόταν ότι: «Τα μέλη της Κυβέρνησης και οι υφυπουργοί θεωρούνται υπάλληλοι με την έννοια του άρθρου 13 περ. α' του Ποινικού Κώδικα.

Από την στιγμή, που σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, δεν έχουν εφαρμογή επί Υπουργών οι σχετικές διατάξεις που διέπουν το καθεστώς των δημοσίων υπαλλήλων, αυτοί ευθύνονται προσωπικώς για τη ζημία που υπαιτίως προκάλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και κατά τη διενέργεια συναφών προς αυτά πράξεων ή παραλείψεων, σύμφωνα με τα άρθρα 299, 914, 928 και 932 ΑΚ (ΠολΠρΘεσσαλ 38162/2007, Αρμ 2008/1756, ΝΟΜΟΣ).

Παρέπεται εκ των ανωτέρω ότι υφίσταται επαρκές νομικό πλαίσιο στο ισχύον δίκαιο για την ικανοποίηση αστικής φύσεως αξιώσεων κατά Υπουργού ή Υφυπουργού για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του, οι οποίες είτε υπάγονταν στην αρμοδιότητά του, είτε έγιναν κατά την άσκηση ή επ' ευκαιρία των καθηκόντων του είτε δεν είχαν σχέση με αυτά. Πολλώ δε μάλλον μετά την δυνάμει του άρθρου 20 του Ν. 2509/1997 κατάργηση και του ν.δ. 802/1971 που προέβλεπε ως προϋπόθεση για τη θεμελίωση της αστικής ευθύνης των υπουργών για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους την προηγούμενη ποινική καταδίκη τους.

Εν προκειμένω, τυχόν αστική ευθύνη του πρώην Υπουργού σχετική με την από 15.2.2000 σύμβαση κατασκευής και παράδοσης στο Πολεμικό Ναυτικό υποβρυχίων τύπου 214 και απορρέουσα από τις σε αυτόν αποδιδόμενες πράξεις της παθητικής δωροδοκίας σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου κατά το άρθρο 235 Π.Κ., όπως αυτό ίσχυε κατά το έτος 2000, και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα κατ' άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 1608/1950 άρθρο 1, στοιχ. α' περ. αϊζ' στοιχ. β', γ', 2 παρ. 1, 4, 5, 6, 7, και 8 του Ν. 2331/1995, όπως η περ. αϊζ' του άρθρου 1 προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 16 του Ν. 2479/1997 και των νόμων 3434/2005 και 3691/2008 ων είναι δυνατόν να αναζητηθεί με τις διατάξεις των άρθρων ΑΚ 914 επ.

Δεδομένου δε ότι η αποδιδόμενη παράνομη συμπεριφορά αποτελεί ταυτόχρονα και αξιόποινη πράξη, όπως από τις προαναφερθείσες ενδείξεις συνάγεται, δύναται να τύχει εφαρμογής το άρθρο 937 παρ. 2 ΑΚ κατά το οποίο αν αδικοπράξια αποτελεί συνάμα και κολάσιμη πράξη που κατά τον ποινικό κώδικα υπόκειται σε μακρότερη παραγραφή, αυτή ισχύει και για την απαίτηση αποζημίωσης. Σε κάθε περίπτωση και ως ύστατο νόμιμο μέσο διαφύλαξης των νομίμων αξιώσεων του Ελληνικού Δημοσίου και της περιουσίας του τίθεται το άρθρο 938 ΑΚ κατά το οποίο: «Όποιος οφείλει αποζημίωση από αδικοπράξια έχει την υποχρέωση, κατά τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, να αποδώσει ό,τι περιήλθε σ' αυτόν, ακόμη και αν η απαίτηση από την αδικοπράξια έχει παραγραφεί» (ΑΠ 28/2010, ΝΟΜΟΣ).

Ως προς τα λοιπά δε ενεχόμενα πρόσωπα, τα οποία σύμφωνα με τις στο παρόν Πόρισμα αναφερόμενες ενδείξεις προέβησαν σε εγκληματικές πράξεις, η ανάγκη άσκησης αγωγών αποζημιώσεως και έκδοσης πράξεων καταλογισμού προστίμων για τυχόν φορολογικές παραβάσεις, δεν απαιτεί ειδικότερη θεμελίωση.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η λήψη όλων των προβλεπομένων από τις σχετικές διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας ασφαλιστικών μέτρων για την εξασφάλιση των αξιώσεων του Ελληνικού Δημοσίου αποτελεί δραστικό μέτρο πρόνοιας, δεδομένου ότι η άμεση λήψη ασφαλιστικών μέτρων σε βάρος κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας όλων των ενεχομένων, με δεδομένες τις μεθοδεύσεις που επισημάνθηκαν κατά την αναφορά των ενδείξεων τέλεσης των αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα και την με αυτά συρρέουσα φοροδιαφυγή, θα αποτρέψει την πιθανότητα εκποίησης απαλλοτρίωσης ή περαιτέρω μεταβίβασης κινητών και ακινήτων περιουσιακών στοιχείων, από τα οποία θα είναι δυνατή η ικανοποίηση των αξιώσεων του Ελληνικού Δημοσίου.

Τα μέτρα που προβλέπονται στις εφαρμοστές ποινικές διατάξεις σχετικά με τη δέσμευση και δήμευση περιουσιακών στοιχείων, δεν αποτελούν μέτρα ικανοποίησης των αστικής φύσεως αξιώσεων του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση, το οποίο πρέπει να προβεί άμεσα στη νομική θεμελίωση των αξιώσεων του, να στραφεί σε βάρος παντός υπαιτίου φυσικού ή νομικού προσώπου, έλληνα ή αλλοδαπού, καθώς και να λάβει κάθε ενδεικνυόμενο ασφαλιστικό μέτρο (ενδεικτικά συντηρητική κατάσχεση ακινήτων και κινητών περιουσιακών στοιχείων (τραπεζικών λογαριασμών μετοχών, άυλων τίτλων, θυρίδων κ.λ.π που θα βρεθούν στην κατοχή των υπόπτων), καθώς και σε εγγραφή προσημειώσεων υποθήκης επί ακινήτων κ.λ.π., προκειμένου να διασφαλιστούν τα οικονομικά συμφέροντα και οι νόμιμες αξιώσεις του προς αποζημίωση, μεταξύ των οποίων η Επιτροπή θεωρεί ότι εμπεριέχεται και η αυτοτελής αξίωση προς επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, εκ της ηθικής βλάβης που υπέστη το Ελληνικό Δημόσιο και ο Ελληνικός Λαός στο σύνολό του, από τον διεθνή διασυρμό της χώρας, εκ των πράξεων που σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις τέλεσε ο πρώην Υπουργός.

Η Επιτροπή τέλος προτείνει τη διαβίβαση του πορίσματος στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της ως προς τα φυσικά πρόσωπα για τα οποία η Βουλή δεν έχει αρμοδιότητα.

Η Επιτροπή, όπως ήδη έχει σημειωθεί στο Πόρισμα, παρακαλεί τον κ. Πρόεδρο της Βουλής να διαβιβάσει το Πόρισμα και τα πρακτικά συνεδριάσεων της Επιτροπής, καθώς και το αποδεικτικό υλικό που συγκεντρώθηκε από την παρούσα Επιτροπή προς τη λειτουργούσα Επιτροπή Εξοπλισμών, για διευκόλυνση των εργασιών της, εν όψει της διενεργούμενης έρευνας για το σύνολο των εξοπλιστικών συμβάσεων μέχρι το έτος 2009 μεταξύ των οποίων και η σύμβαση για τον εκσυγχρονισμό των Υποβρυχίων και οι συμβάσεις αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, θέματα για τα οποία υπήρξαν αναφορές από μάρτυρες που εξετάστηκαν από την Επιτροπή.

Από μια πρόσφατη μελέτη με θέμα **Διαφθορά και ποιότητα δημόσιων οργανισμών (Corruption and quality of public institutions)** του Κέντρου Μελετών και Ερευνών για τη Διεθνή Ανάπτυξη, η οποία εκπονήθηκε από μία ερευνητική μονάδα του Γαλλικού Εθνικού Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, του γνωστού C.N.R.S. με τεκμηριωμένη αναφορά σε πηγές και προηγούμενες εμπειρικές έρευνες, προκύπτει ότι:

1. η διαφθορά συναρτάται με το επίπεδο ανάπτυξης μιας χώρας και τη συμβολή των θεσμών στην καταπολέμησή της και
2. πως η διαφθορά είναι πιο περιορισμένη, όταν οι δημοκρατικοί θεσμοί συγκροτούνται στη βάση του Κράτους Δικαίου και λειτουργούν διαχρονικά.

Η έρευνα του συγγραφέα διενεργήθηκε με μεθοδολογική επεξεργασία των δεδομένων και με πολλούς δείκτες μέτρησης της συσχέτισης μεταξύ διαφθοράς και ποιότητας θεσμών και είναι εξαιρετικά ενδιαφέροντα. Συνοψίζεται στο εξής:

Η ποιότητα των θεσμών (με τη μορφή της καλύτερης ρύθμισης του δημόσιου βίου, χρηστής και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης, αποτελεσματικής διακυβέρνησης, πολιτικής υπευθυνότητας, μεγαλύτερου βαθμού πολιτικών ελευθεριών και πιο αποτελεσματικού δικαστικού συστήματος) επηρεάζεται από τα επίπεδα διαφθοράς.

Τα αποτελέσματα της έρευνας συνηγορούν εντέλει στο σεβασμό και τη στήριξη των θεσμών μέσω μεταρρυθμίσεων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητάς τους. Αυτό είναι το μήνυμα που θα πρέπει να εκπέμψει και η παρούσα Επιτροπή.

Το πρόβλημα σε αυτή τη χώρα εξακολουθεί να παραμένει δυστυχώς ο σεβασμός στους θεσμούς. Η στάση αυτή ενοχοποιείται, μαζί με το λανθασμένο αναπτυξιακό πρότυπο που υπηρετήσαμε, δεκαετίες τώρα, για το αναπτυξιακό υστέρημα της χώρας, τη διαφθορά, την κακοδιοίκηση, την ανυπακοή και την απείθεια απέναντι σε βασικές συνταγματικές υποχρεώσεις, που διαμορφώνονται, δυστυχώς βαθμιαία, σε πολιτισμικά πρότυπα συμπεριφοράς. Μέσα σε ένα έντονο κλίμα αμφισβήτησης των θεσμών ακούγονται φωνές που μιλάνε για εξιλαστήρια θύματα, για αποδιοπομπαίους τράγους και επικρατεί συχνά η αντίληψη πως δεν μπορεί να ενοχοποιούνται λίγοι, κατά περιπτώσεις, όταν υπάρχουν κι άλλες υποθέσεις με σοβαρές ενδείξεις διαφθοράς, παραβίασης καθήκοντος και εν γένει παρανομίας. Η αντίληψη αυτή παραγνωρίζει όμως και έρχεται να ανατρέψει μια θεμελιώδη αρχή της φιλοσοφίας του δικαίου πως **υπάρχει ισότητα απέναντι στον νόμο και όχι απέναντι στην παρανομία.**

Κι όμως, το πρόβλημα αυτό που ταλανίζει το ελληνικό κράτος από την ίδρυσή του δεν φαίνεται να προβληματίζει, στο βαθμό που θα έπρεπε, τον πολιτικό διάλογο, ούτε να αγγίζει, στην ένταση που θα έπρεπε, την κοινωνία. Η διάχυτη θεσμική ανομία, που παρατηρείται στη χώρα μας, είναι απόρροια αυτής της στάσης και όσο δεν προχωράμε σε μεταρρυθμιστικές πολιτικές που θα εμπνεύσουν και θα αποκαταστήσουν τον σεβασμό στους θεσμούς, θα είμαστε αντιμέτωποι με το σαράκι της διαφθοράς και της αναπτυξιακής υποβάθμισης.

Χρειάζεται άραγε να ανατρέξει κανείς στον θεσμικό πατριωτισμό του στρατηγού Μακρυγιάννη για να αντλήσει χρήσιμα ιστορικά διδάγματα για την ταύτιση του πατριωτικού χρέους με το αίτημα της συγκρότησης μιας ευνομούμενης πολιτείας, όπου ο σεβασμός στους θεσμούς είναι προϋπόθεση της λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος;

Να ανατρέξει στον προφητικό, με την έννοια όχι της πρόγνωσης των γεγονότων αλλά της κατανόησης του συγκεκριμένου ιστορικού γίγνεσθαι, λόγο του;

«Δεν ήθελα χρήματα και βιο, ήθελα σύνταμα δια την πατρίδα μου, να κυβερνηθί με νόμους κ' όχι με το «έτζι θέλω».

Και σε άλλο σημείο:

«Κ' εμείς χωρίς νόμους δεν πάμε ομπρός και δεν μας γνωρίζουν και τα' άλλα τα έθνη. Θα μας λένε κλέφτες και παντίδους.»

Σε αυτό το σημείο η προτροπή του Μακρυγιάννη ακολουθεί το μυστικό νήμα που τον συνδέει με τον λόγο του Ηράκλειτου, όταν ο προσωκρατικός φιλόσοφος υποδεικνύει στον λαό να μάχεται για τους νόμους, σαν να πρόκειται για τα τείχη του:

«μάχεσθαι χρή τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου ὅκωσπερ τείχεος».

Ομοίως και ο ανώνυμος συγγραφέας της «Ελληνικής Νομαρχίας» υπογραμμίζει ότι η διαφθορά επέρχεται όταν: **«ο καιρός και η πολυτέλεια αδυνατίζουν την ενέργειαν των νόμων και αρχίζει το μέγα κτίριον να τρέμη και η πολιτεία βαδίζει προς τον θάνατον».**

Αυτό έχει ως συνέπεια, παρατηρεί ο μεταρρυθμιστής συγγραφέας, να διαρρηγνύεται η κοινωνική συνοχή, να επικρατεί η καχυποψία και να χάνεται η εμπιστοσύνη στους θεσμούς.

Ο σεβαστός δάσκαλος στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γιάννης Μανωλεδάκης, στο βιβλίο του **«Θεσμοί και Πρόσωπα»** προβάλλει με μια επεξεργασμένη ανάλυση, νομικό – πολιτική και φιλοσοφική, **την προτεραιότητα των θεσμών έναντι των προσώπων:**

«Οι θεσμοί είναι αναγκαίοι και αναπόφευκτοι. Τα πρόσωπα παίζουν τον ρόλο τους μέσα από τους θεσμούς και ο ρόλος τους είναι καθοριστικός για τη λειτουργία και την πραγμάτωση του θεσμού. Τα πρόσωπα με δύο προσωπεία: ως φορείς εξουσίας και ως πολίτες. Και με τις δύο μορφές έχουν ένα ρόλο να παίξουν και μια ευθύνη να αναλάβουν», και συγκεκριμένα τη θέση του με την πρόταση πως «η τήρηση της νομιμότητας δεν είναι μόνον ευθύνη του κράτους, αλλά υπόθεση του καθενός από εμάς, του κάθε υπευθύνου πολίτη».

Κληθήκαμε στην Επιτροπή αυτή να υπηρετήσουμε τους θεσμούς του Κράτους, να διερευνήσουμε την ενδεχόμενη βάνανση προσβολή τους που οδήγησε σε πράξεις που υπονομεύουν τη χώρα και διασύρουν την ίδια τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Για τον διασφυρισμό των θεσμών, όποτε αυτό συμβαίνει, είμαστε όλοι υπεύθυνοι, όσο δεν προβάλλουμε τη θεμελιώδη αρχή, πως η ποιότητα του πολιτεύματος σχετίζεται με το μέτρο σεβασμού στους θεσμούς, και αυτή η αρχή πρέπει να είναι αποδεκτή από όλους.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στην αρμοδιότητα της Προκαταρκτικής Επιτροπής υπάγεται η διαπίστωση ενδείξεων ως προς την τέλεση των αδικημάτων που ο πρώην Υπουργός Αθανάσιος-Απόστολος Τσοχατζόπουλος φέρεται να τέλεσε κατά την άσκηση των καθηκόντων του, όπως επίσης και διαπίστωση άλλων τυχόν αδικημάτων του ιδίου πέραν των περιλαμβανομένων στην πρόταση άσκησης δίωξης των βουλευτών. Έτσι, ζητούμε να διευρυνθεί το κατηγορητήριο με σκοπό να περιληφθεί στη σχετική πρόταση η άσκηση ποινικής δίωξης για «παραβίαση μυστικών της πολιτείας», (άρθρο 146 Π.Κ) όπως αυτή περιγράφεται στο κεφάλαιο Δ.5 του Πορίσματος.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΓΝΩΜΕΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

**ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ
ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΣΚΥΛΛΑΚΟΥ

1. ΣΚΑΝΔΑΛΩΔΗΣ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ Ν.Δ. ΚΑΙ ΠΑΣΟΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ «ΑΜΥΝΤΙΚΟΥΣ» ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥΣ

Το αντικείμενο εξέτασης της πιο πάνω Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, δηλ. η αναζήτηση τυχόν ποινικών ευθυνών του πρώην Υπουργού Εθνικής Άμυνας Άκη Τσοχατζόπουλου, με τη μορφή της τυχόν παθητικής δωροδοκίας και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, δεν είναι παρά ένα απλό σύμπτωμα μιας πράγματι σκανδαλώδους και διαχρονικής πολιτικής των κυβερνήσεων τόσο του ΠΑΣΟΚ όσο και της ΝΔ, αναφορικά με το ζήτημα των «αμυντικών» εξοπλισμών, αλλά και της προσπάθειας μεγάλων μονοπωλιακών ομίλων στον χώρο των προμηθειών αμυντικού υλικού, με κρατική συμμετοχή πολλές φορές και στήριξη από τις ισχυρότερες ιμπεριαλιστικές χώρες, να κυριαρχήσουν με όλα τα μέσα, σε αυτή την τόσο κερδοφόρα «αγορά του πολέμου και του αίματος».

Αναζητώντας τη διαχρονική σκανδαλώδη πολιτική των κυβερνήσεων της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ, δεν μπορούμε παρά να αναφερθούμε:

- Α)** Στην επί δεκαετίες προμήθεια από τις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις πολεμικού υλικού, μεγάλο μέρος του οποίου δεν εξυπηρετούσε, ή δεν εξυπηρετούσε κατά κύριο και αποτελεσματικό τρόπο, τις ανάγκες της άμυνας της χώρας, αλλά τους πολεμικούς και γεωνικότερους γεωστρατηγικούς σχεδιασμούς των ιμπεριαλιστικών οργανισμών στους οποίους συμμετέχει η Ελλάδα (Ε.Ε., ΝΑΤΟ κλπ.). Αυτό έχει να κάνει π.χ. με ερωτηματικά που μπήκαν δημόσια γύρω από την αναγκαιότητα της προμήθειας για εθνικές αμυντικές ανάγκες ή για τις ανάγκες του ΝΑΤΟ των φρεγατών που βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση ή των τύπων των αεροπλάνων που προμηθεύεται η Ελλάδα κ.α.
- Β)** Στην πολιτική της συρρίκνωσης και ιδιωτικοποίησης τόσο σε σχέση με την ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία γενικότερα (Ζώνη Περάματος, Ναυπηγεία Ελευσίνας και Σκαραμαγκά, Ναυπηγεία Νεωρίου Σύρου) όσο και ειδικότερα με την πολεμική βιομηχανία (Ναυπηγεία Σκαραμαγκά, ΕΒΟ, ΕΛΒΟ κλπ.),
- Γ)** Στη διαχρονικά εκφρασμένη προσπάθεια των κυβερνήσεων της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ, αλλά και διακρατικών οργανισμών, να προωθούν τάχα όλο και πιο αυστηρό θεσμικό πλαίσιο γενικά για τις κρατικές προμήθειες και ειδικά για τις προμήθειες εξοπλιστικών προγραμμάτων, που τάχα θα αντιμετωπίζει τα φαινόμενα αδιαφάνειας και διαφθοράς, αποπροσανατολίζοντας τη σκέψη του λαού από το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η μίζα και η διαφθορά είναι απόλυτα σύμφυτες με τον νόμο της κίνησης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, που είναι η με κάθε μέσο επιδίωξη του κέρδους και η κυριαρχία των ισχυρότερων μονοπωλίων σε κάθε αγορά, επομένως και στην αγορά των εξοπλιστικών προγραμμάτων. Υπέρτατες αρχές είναι η ελευθερία κίνησης κεφαλαίων, το τραπεζικό και επιχειρηματικό απόρρητο, αρχές που υπηρετούνται π.χ. με την ύπαρξη και δράση των off shore εταιρειών, γενικά των εταιρικών σχημάτων που εξασφαλίζουν την ανωνυμία των συμμετεχόντων, το θεσμικό πλαίσιο που επιτρέπει στα πιστωτικά ιδρύματα, ιδίως χωρών, όπως η Ελβετία, να μην αποκαλύπτουν, ή να συγκαλύπτουν την ροή των χρημάτων των πελατών τους.

2. ΜΕΘΟΔΕΥΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Τα έγγραφα με αρ. πρωτ. 159924/22.3.2011 και 2807/30.3.2011 της αντεισαγγελέως πρωτοδικών που διενεργούσε προκαταρκτική εξέταση για την υπόθεση των συμβάσεων ΑΡΧΙ-

ΜΗΔΗΣ (προμήθεια 3 Υ/Β τύπου 214 με δυνατότητα option για ακόμα 1 του ίδιου τύπου) και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II (εκουγχρονισμός και επισκευή των 3 Υ/Β τύπου 209 με δυνατότητα option 1 ακόμα Υ/Β του ίδιου τύπου) που απευθύνονταν προς τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, το έγγραφο με αρ. πρωτ. 33320/5.4.2011 της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου προς τον Πρόεδρο της Βουλής δια μέσου του Υπουργού Δικαιοσύνης, με το οποίο διαβιβάστηκε η σχηματισθείσα δικογραφία για τις δύο πιο πάνω συμβάσεις για τα γερμανικά υποβρύχια, προκειμένου η Βουλή να ασκήσει τις προβλεπόμενες από τον νόμο περί ευθύνης Υπουργών αρμοδιότητές της, αλλά και το διαβιβαστικό με αρ. πρωτ. 849/6.4.2011 της πιο πάνω δικογραφίας έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης προς τον Πρόεδρο της Βουλής, **κάνουν λόγο για διερεύνηση από την Βουλή τυχόν ποινικών ευθυνών όχι μόνο του πρώην Υπουργού Άμυνας Απόστολου Τσοχατζόπουλου, αλλά και άλλων μελών της τότε κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ (προφανώς εννοώντας τα μέλη του ΚΥ.Σ.Ε.Α.) που απεφάσισαν την απ' ευθείας ανάθεση των πιο πάνω συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II και την κατάρτιση των αντίστοιχων υπ. αριθμ. 8/2000 και 13/2002 συμβάσεων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (Α.Ω.), όπως επίσης και των μελών των κυβερνήσεων που κατά καιρούς επόπτευαν την υλοποίηση των παραπάνω συμβάσεων μέχρι 2009.**

Επιπλέον, τόσο στην από 22.6.2010 όσο και στην από 8.3.2011 αιτήσεις δικαστικής συνδρομής της ίδιας πιο πάνω αντεισαγγελέως πρωτοδικών, που διενεργούσε προκαταρκτική εξέταση (δια μέσου του εισαγγελέα εφετών Αθηνών) προς τις δικαστικές αρχές της Γερμανίας, οι οποίες (εισαγγελία Μονάχου) είχαν ήδη σχηματίσει δικογραφία σε βάρος στελεχών της κοινοπραξίας Ferrostaal/HDW, η οποία ως κύριος υποκατασκευαστής (με κύριο ανάδοχο τα Ελληνικά Ναυπηγεία Α.Ε. (ΕΝΑΕ)) είχε πάρει το έργο της υλοποίησης των δύο πιο πάνω συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II, προκειμένου να σταλούν στην Ελλάδα κρίσιμα στοιχεία από την γερμανική δικογραφία, **ως αιτιολογία για την αιτούμενη συνδρομή αναφερόταν η ύπαρξη στις ελληνικές εισαγγελικές αρχές βάσιμων υπονοιών για την τέλεση όχι μόνο των αδικημάτων της ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας σε βάρος του ελληνικού δημοσίου και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, αλλά και του αδικήματος της απιστίας σχετικής με την υπηρεσία, τελεσθέντος μάλιστα υπό τις επιβαρυντικές περιστάσεις της χρήσης ιδιαίτερων τεχνασμάτων σε βάρος του ελληνικού δημοσίου.**

Όμως, παραδόξως, **η από 15.4.2011 πρόταση που κατατέθηκε από βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, προς την Ολομέλεια της Βουλής, πρότεινε τη σύσταση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, προκειμένου να διερευνηθεί ενδεχόμενη ποινική ευθύνη μόνο του πρώην Υπουργού Άμυνας Απόστολου Τσοχατζόπουλου και μάλιστα μόνο για τα αδικήματα της παθητικής δωροδοκίας σε βάρος του ελληνικού δημοσίου και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.**

Ταυτόχρονα, **από την κυβερνητική πλειοψηφία έγινε λόγος για ανάθεση της έρευνας όλων των λοιπών πτυχών της συνολικής υπόθεσης των συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II στην ειδική διαρκή επιτροπή Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων.**

Πρόκειται για μια μεθόδευση που ουσιαστικά μπορεί να οδηγήσει σε συγκάλυψη της υπόθεσης στην οποία η Ν.Δ. δεν είχε ουσιαστικές αντιρρήσεις και η οποία εξυπηρετούσε πολλαπλούς στόχους. Ειδικότερα:

- * Η ενασχόληση και με το αδίκημα της απιστίας θα οδηγούσε αναγκαστικά στην εξέταση τόσο της διαδικασίας μέχρι την απευθείας ανάθεση, όσο και του περιεχομένου των βασικών συμβάσεων όσο και των συμβάσεων για τα αντισταθμιστικά οφέλη (Α/Ω) κάτι που δεν ήταν επιθυμητό. Ταυτόχρονα είναι φανερές οι προθέσεις του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ να μη διερευνηθεί το πώς εξελίχθηκε η εφαρμογή των συμβάσεων, ιδιαίτερα αυτών που αφορούν στα αντισταθμιστικά, για τα οποία υπάρχουν «κενά» ύψους δεκάδων εκατομμυρίων.

- * Βόλεψε η απόσπαση και η παραπομπή εξέτασης όλων των λοιπών πιο πάνω αναφερθεισών παραμέτρων της υπόθεσης ουσιαστικά στο μέλλον και μάλιστα από μια επιτροπή, την επιτροπή εξοπλιστικών προγραμμάτων και συμβάσεων, η οποία, παρά το γεγονός ότι με τροποποίηση του ΚανΒ εξοπλίστηκε και με επιπλέον αρμοδιότητες, δεν έχει τον χαρακτήρα και τις εξουσίες εξεταστικής επιτροπής, έχει άλλη αποστολή και αντικειμενικά περιορισμένες δυνατότητες.

Το ΚΚΕ, κατά τη συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής (28.4.2011) της πιο πάνω από 15.4.2011 πρότασης των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ για σύσταση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, κάνοντας δεκτή την πιο πάνω πρόταση, αναφέρθηκε στις παραπάνω μεθοδεύσεις και χωρίς να τρέφει μεγάλες προσδοκίες αλλά και αυταπάτες, έδειξε τη διάθεσή του να αναζητηθούν κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής τυχόν ευθύνες και για το αδίκημα της απιστίας, αλλά και (πολιτικές πρωταρχικά) ευθύνες και για όσα κυβερνητικά στελέχη από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ και στη συνέχεια της Ν.Δ. συνέπραξαν τόσο στην κατάρτιση (κυβερνητικά στελέχη ΠΑΣΟΚ) όσο και στην εφαρμογή και εκτέλεση όλων των συμβάσεων.

Ερωτηματικά γεννιούνται από την επιμονή στην ταχύτατη ολοκλήρωση των εργασιών της Επιτροπής, χωρίς την περαιτέρω προσπάθεια τυχόν επιβεβαίωσης και δεσίματος των ενδείξεων για την τέλεση των πιο πάνω αδικημάτων της παθητικής δωροδοκίας και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες από πλευράς του πρώην Υπουργού Άμυνας από πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία η συγκέντρωση των οποίων είτε εκκρεμεί (όπως πχ το άνοιγμα των λογαριασμών μέσω των οποίων γίνονταν σε γερμανικές τράπεζες οι πληρωμές των επίμαχων συμβάσεων από το ελληνικό δημόσιο και τα ΕΝΑΕ προς τη γερμανική κοινοπραξία το οποία έχουν ζητήσει οι ελληνικές εισαγγελικές αρχές μέσω της δικαστικής συνδρομής, είτε μπορούσε να επιδιωχθεί η εξέταση και άλλων μαρτύρων (πχ επιδίωξη εξέτασης ανώτατων στελεχών του πολεμικού ναυτικού που ενεπλάκησαν στις πιο πάνω συμβάσεις). Όλα δείχνουν ότι οι παραπάνω αιτιάσεις μας για μεθόδευση δεν βρίσκονται στον αέρα, αντίθετα έχουν σοβαρή βάση.

3. ΤΙ ΠΡΟΕΚΥΨΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Α) Ως προς τα αδικήματα της παθητικής δωροδοκίας σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Από όλο το αποδεικτικό υλικό που τέθηκε υπόψη της Επιτροπής (μαρτυρικές καταθέσεις και έγγραφα), θεωρούμε ότι **προέκυψαν ενδείξεις για την τέλεση των δύο πιο πάνω αδικημάτων από τον πρώην Υπουργό Άμυνας Απόστολο Τσοχατζόπουλο**. Η πιο πάνω εκτίμησή μας στηρίζεται στα εξής δεδομένα:

- A.1 Οι δύο βασικοί κατηγορούμενοι** από τη γερμανική δικαιοσύνη με την κατηγορία του χρηματισμού αξιωματούχων κ-μ της Ε.Ε., σε σχέση με την ανάληψη των συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II από τη γερμανική κοινοπραξία Ferrostaal/HDW και οι δύο ανώτατα στελέχη των κοινοπρακτούντων γερμανικών εταιρειών, ο **Χάουν** (επί δεκαετίες ανώτατο στέλεχος και μέλος του Δ.Σ. της Ferrostaal μέχρι το 2000 και στη συνέχεια αναπλ. Πρόεδρος του Δ.Σ. της HDW μέχρι τον Ιούλιο 2003) και ο **Μύλενμπεκ** (εμπορικός πληρεξούσιος και τμηματάρχης στο τμήμα ναυπηγικής πολεμικού ναυτικού της Ferrostaal), **ομολόγησαν ενώπιον των εισαγγελικών αρχών του Μονάχου**, σύμφωνα με το κατηγορητήριο των πιο πάνω γερμανικών εισαγγελικών αρχών (βλ. τμήμα κατηγορητηρίου με τίτλο «Γ. Στην πορεία της προανακρι-

τικής διαδικασίας») ότι προέβηκαν σε χρηματισμό ελλήνων υπηρεσιακών παραγόντων, τους οποίους δεν κατονομάζουν ονομαστικά. Πλην όμως, η εισαγγελία του Μονάχου, στο κύριο σώμα του κατηγορητηρίου, με ημερομηνία 18.3.2011, έχοντας ήδη ολοκληρώσει πολύμηνη εξέταση πληθώρας αποδεικτικών στοιχείων, αναφέρει αρκετές φορές ως ένα εκ των αποδεκτών του χρηματισμού τον πρώην Υπουργό Άμυνας Απόστολο Τσοχατζόπουλο. Αναφέρουμε επί λέξει, ορισμένες σχετικές αναφορές του με ημερομηνία 18.03.2011 κατηγορητηρίου της εισαγγελίας του Μονάχου. Βλ. σελ. 8 κατηγορητηρίου, όπου αναγράφεται: «Επειδή οι κατηγορούμενοι δεν γνώριζαν τα άλλα πιθανά πρόσωπα εκτός από τον έλληνα Υπουργό Άμυνας, το καθήκον αυτό αναλήφθηκε, όπως και η διοχέτευση των χρημάτων στον έλληνα Υπουργό Άμυνας Τσοχατζόπουλο, από τα εξοικειωμένα με τις τοπικές συνθήκες μέλη του «κύκλου προσευχής», Σελ. 18-19 του ως άνω κατηγορητηρίου, όπου αναγράφεται: «Τα χρήματα που εισέρευσαν στον Αβατάγγελο και στις εταιρείες του, καθώς και στις άλλες εταιρείες του «κύκλου προσευχής», διαβιβάστηκαν στη συνέχεια σύμφωνα με τη συναφθείσα από τα μέλη του «κύκλου προσευχής» με τους φορείς λήψης αποφάσεων στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων και τον τότε Υπουργό Άμυνας Τσοχατζόπουλο, σε αυτούς»

A.2 Η τεράστια σημασία που είχε για τη γερμανική κοινοπραξία το να πάρει τη δουλειά της προμήθειας των Υ/Β τύπου 214 και του εκσυγχρονισμού των Υ/Β τύπου 209 προκύπτει από τις καταθέσεις αρκετών μαρτύρων που εξετάστηκαν από τη γερμανική δικαιοσύνη. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά αποσπάσματα, όπως προκύπτουν από το τμήμα του κατηγορητηρίου που φέρει τίτλο «Γ. Στην πορεία της προανακριτικής διαδικασίας ». Ο Χάουν (κατηγορούμενος) αναφέρεται στο κατηγορητήριο ότι «ήταν της άποψης ότι οι συμβάσεις με την Ελλάδα ήταν ζωής ή θανάτου για την HDW και για την Ferrostaal. Και πως επί λέξει ανέφερε «Χωρίς το συμβόλαιο θα πρέπει να θάψουν στη Γερμανία τη ναυπήγηση υποβρυχίων». Ο Μύλενμπεκ (επίσης κατηγορούμενος), σύμφωνα με το κατηγορητήριο, υποστήριξε πως «Το έτος 2000 η Ελλάδα ξανά ήταν η πρώτη χώρα που παρήγγειλε εκείνη την εποχή πιο σύγχρονο υποβρύχιο του τύπου 214. Για την σύμπραξη ήταν τότε εξαιρετικά σημαντικό να λάβει συμβόλαια εξαγωγής γι' αυτό το πρώτο υποβρύχιο κυψελών καυσίμου». Ο Κλάουσιμαν (μάρτυρας), σύμφωνα με το κατηγορητήριο ανέφερε ότι «Για τη σύμπραξη ήταν τότε υψίστης σημασίας να λάβει συμβόλαια εξαγωγής γι' αυτά τα πρώτα υποβρύχια κυψελών καυσίμου. Αυτά τα υποβρύχια της κλάσης 214, το πρωτότυπο αυτής της κλάσης, τοποθετήθηκε για πρώτη φορά στην αγορά με το συμβόλαιο της Ελλάδας και η Ελλάδα ως ο πρώτος πελάτης υπήρξε το παγοθραυστικό για περαιτέρω συμβόλαια».

A.3 Η ύπαρξη φόβου της γερμανικής κοινοπραξίας για τη δραστηριότητα ανταγωνιστών, κύρια της γαλλικής εταιρείας DCN International που παρήγαγε τα Υ/Β τύπου SCORPENE και ανήκε κατά 60% στο γαλλικό κράτος, που θα μπορούσαν να διεκδικήσουν και τις δύο συμβάσεις και ιδίως την σύμβαση ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ, αλλά και αντικειμενικής βάσης για τον φόβο αυτό, προκύπτουν ανάγλυφα και από τη δικογραφία που σχηματίστηκε από την γερμανική δικαιοσύνη, και από τις παρεμβάσεις του πιο πάνω γαλλικού φορέα εξοπλισμών για το πολεμικό ναυτικό, αλλά και από σχετικά έγγραφα του ελληνικού πολεμικού ναυτικού και του ΥΠΕΘΑ. Ειδικότερα:

A.3.1 Από το τμήμα του γερμανικού κατηγορητηρίου με τίτλο «Γ. Στην πορεία της προανακριτικής διαδικασίας», προκύπτει ότι ο μεν κατηγορούμενος Χάουν, εκτιμά σχετικά πως «Ο πιο επικίνδυνος αντίπαλος για τις συμβάσεις των υποβρυχίων στην Ελλάδα ήταν η Γαλλική DCN, η οποία ανήκε εκείνη

την εποχή κατά 60% στο Γαλλικό κράτος. Ο Γάλλος πρέσβυς είχε την πόρτα του πάντα ανοιχτή σε όλους τους έλληνες Υπουργούς, ιδιαίτερα τους Υπουργούς Άμυνας και Οικονομικών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η γερμανική σύμπραξη συνόδευε στην καλύτερη των περιπτώσεων τον Γερμανό πρέσβη, μερικές φορές και τον στρατιωτικό ακόλουθο ένστολο και αυτό ήταν μεγάλο μειονέκτημα γι' αυτούς». Και ο κατηγορούμενος Μύλενμπεκ εκτιμά επίσης ότι «Σε αυτήν την υπόθεση η γαλλική σύμπραξη με την DCN και το υποβρύχιο Scorpene ήταν μακράν ο πιο επικίνδυνος αντίπαλος. Οι Γάλλοι είχαν μπλέξει σε αυτήν την υπόθεση τον Υπουργό Αμύνης και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τους, ενώ η δική μας σύμπραξη μόνο τον στρατιωτικό ακόλουθο και τον Πρέσβη. Από τότε έγινε αντιληπτό ότι η σύμπραξη θα έπρεπε να βρει άλλους τρόπους υποστήριξης».

A.3.2 Σε σχέση με τις παρεμβάσεις των Γάλλων, αρκεί να αναφέρουμε τρεις επιστολές απευθυνόμενες προς ανώτατους παράγοντες του ΥΠΕΘΑ. Πιο συγκεκριμένα: Σε επιστολή με ημερομηνία 3.6.1999 του ακολούθου εξοπλισμών της γαλλικής πρεσβείας στην Ελλάδα προς τον Σμπώκο, τότε γενικό διευθυντή εξοπλισμών, γίνεται αναφορά σε πρόταση της γαλλικής εταιρείας με τιμές, χρονοδιάγραμμα και Α/Ω και ζητείται συνάντηση. Σε επιστολή με ίδια ημερομηνία 3.6.1999 από εκπροσώπους της γαλλοισπανικής συνεργασίας στα υποβρύχια Scorpene προς τον Σμπώκο επίσης, αναφέρεται η ετοιμότητά τους να προχωρήσουν σε συμπαραγωγή του Y/B Scorpene με τα ENAE και μεταφορά τεχνογνωσίας, περιγράφονται τα πλεονεκτήματα των συγκεκριμένων γαλλικών υποβρυχίων και δηλώνεται η ετοιμότητα για συμμετοχή στο πρόγραμμα εκσυγχρονισμού των υποβρυχίων (πρόγραμμα ΠΟΣΕΙΔΩΝ II). Σε επιστολή του προέδρου της DCN International με ημερομηνία 2.2.2000 προς τον τότε Υφυπουργό Άμυνας Δημ. Αποστολάκη, οι γάλλοι διαμαρτύρονται για την μεροληπτική στάση του ΥΠΕΘΑ και των ENAE εναντίον τους και επισημαίνουν την ανάγκη η ανάθεση των σχετικών συμβάσεων να γίνει αποκλειστικά με ανοιχτό διαγωνισμό.

A.3.3 Ενδεικτικά μόνο αναφέρουμε το ενημερωτικό προς το ΚΥ.Σ.Ε.Α. έγγραφο που προσκομίστηκε από τον κο Σμπώκο στην Επιτροπή με τίτλο «Ναυπήγηση 3 υποβρυχίων και 1 option», που δόθηκε στο ΚΥ.Σ.Ε.Α., προκειμένου το τελευταίο, στην συνεδρίασή του στις 26.7.1999 να αποφασίσει ή όχι την ναυπήγηση των 3 πιο πάνω Y/B με την συνεργασία των ENAE (στα οποία είχε με προγενέστερη από 24.7.1998 απόφασή του αναθέσει απ' ευθείας την κατασκευή τους) με την γερμανική κοινοπραξία Ferrostaal/HDW (και αφού με προγενέστερη από 9.10.1998 απόφασή του είχε εγκρίνει μεν την συνέχιση του προγράμματος ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ με κατάθεση προσφοράς από τα ENAE σε συνεργασία με την πιο πάνω γερμανική κοινοπραξία, αλλά ζητούσε, προς πιστοποίηση του κόστους πρόσκτησης των Y/B, να υπάρξουν συγκριτικά στοιχεία και άλλων τύπων υποβρυχίων). Στο πιο πάνω έγγραφο, αρχικά γίνεται αναφορά στις ενδεικτικές προσφορές κόστους για την κατασκευή 3 Y/B που πρόσφεραν, ύστερα από συλλογή πληροφοριών από το ΓΕΝ το φθινόπωρο του 1997, οι διάφοροι οίκοι που κατασκεύαζαν Y/B με το σύστημα αναερόβιας πρόωσης (AIP), μεταξύ των οποίων η γαλλοισπανική συνεργασία, που πρόσφερε τιμή 328 εκατ. Ευρώ ανά Y/B (ενώ να θυμίσουμε ότι η βασική συμβατική τιμή που περιέχεται στη σύμβαση 012B/2000 για κάθε ένα από τα 3 Y/B του τύπου 214 που υπεγράφη από το Ελληνικό Δημόσιο με την ENAE και την γερμανική κοινοπραξία και μάλιστα ύστερα από διαπραγματεύσεις

και χωρίς τις προβλεπόμενες από τη σύμβαση αναπροσαρμογές τιμών που ανέβασαν πολύ το κόστος, ήταν περίπου 348 εκατ. Ευρώ με «ENAE» ή χωρίς). Στη συνέχεια, στο ίδιο πιο πάνω έγγραφο γίνεται λόγος για νέα προσφορά των οίκων που κατασκεύαζαν Y/B, τον Ιούνιο 1999, για κατασκευή όμως και των 4 (δηλ. όλων των Y/B) στο εξωτερικό, από την οποία προέκυπτε ότι τα Y/B του τύπου 214 ήταν ελαφρώς φθηνότερα από τα γαλλικά τύπου Scorpene (1,030 δις ευρώ, έναντι των 1,037 δις ευρώ). Όμως, στο ίδιο πιο πάνω έγγραφο υπήρχε πίνακας με συγκριτικά στοιχεία κόστους (πίνακας 9), από τον οποίο σαφέστατα προέκυπτε ότι η λύση της συμπαράγωγής των 4 Y/B από τα ENAE και την γερμανική κοινοπραξία (που τελικά επελέγη) ήταν σημαντικά πιο ακριβή (κατά 38% και πλέον) από την οποιαδήποτε προσφορά, μεταξύ των οποίων και της γαλλοισπανικής συνεργασίας, για την κατασκευή και των 4 Y/Σ στο εξωτερικό.

- A.4** Σύμφωνα με την γερμανική δικαιοσύνη (βλ. γερμανικό κατηγορητήριο από 18.3.2011 και τμήμα του κατηγορητηρίου με τίτλο «Γ. Στην πορεία της προανακριτικής διαδικασίας») προκειμένου αφενός μεν να υπάρξει επηρεασμός υπέρ της γερμανικής κοινοπραξίας για το έργο της ανάθεσης των συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II, ως αντίβαρο απέναντι στις παρεμβάσεις των γάλλων ανταγωνιστών, των σημαντικών φορέων λήψης αποφάσεων, κύρια στην πλευρά του ΥΠΕΘΑ, αφετέρου δε προκειμένου να συγκαλυφθούν οι οδοί των πληρωμών της μίζας και οι ενδιάμεσοι αλλά και οι παραλήπτες αυτών των πληρωμών, χρησιμοποιήθηκαν από την γερμανική κοινοπραξία εξωχώριες εταιρίες, οι οποίες ανήκαν σε ένα κύκλο προσώπων, τον επικαλούμενο «κύκλο προσευχής», τον οποίο αποτελούσαν οι Πούκλερ, Ντεμιρτζιάν, Αβατάγγελος και Μπέλτσιος, οι οποίοι αποτέλεσαν την «Ομάδα Α», η οποία βοήθησε σημαντικά στο να ανατεθούν οι πιο πάνω συμβάσεις στην γερμανική κοινοπραξία. Οι εξωχώριες εταιρίες που δραστηριοποιήθηκαν προς τις δύο πιο πάνω κατευθύνσεις ήταν βασικά η Dolmatron, η οποία ανήκε στον Αβατάγγελο, η οποία ιδρύθηκε ειδικά για τους πιο πάνω στόχους στις 5.5.1997, η οποία στο διάστημα 2000-2003 έλαβε περίπου 25,3 εκατ. Ευρώ και ακόμα 11 εκατ. Ευρώ στα πλαίσια διαιτητικής διαδικασίας (ενώ διεκδικούσε με αγωγή που απειλούσε να καταθέσει σε βάρος της Ferrostaal πάνω από 60 εκατομ. ευρώ). Επίσης ήταν η εξωχώρια εταιρεία Wilberforce, η οποία επίσης ανήκε στον Αβατάγγελο. Υπήρχε ακόμα η εξωχώρια εταιρεία Asian and Middle Eastern Engineering and Consulting, η οποία ανήκε σε άλλο μέλος της «ομάδας Α» ή αλλιώς του «κύκλου προσευχής», πιθανόν στον Ντεμιρτζιάν, η οποία έλαβε από τους γερμανούς στο διάστημα των ετών 2000 και 2001 συνολικό ποσό 21,6 περίπου εκατομ. ευρώ. Από τους γερμανούς χρησιμοποιήθηκε επίσης η εξωχώρια εταιρεία Marine Industrial Enterprises (MIE) με έδρα στον Παναμά, με υποκατάστημα στην Ελλάδα με την επωνυμία MIE Πειραιώς. Η MIE, δυνάμει συμβάσεως, από το 1987 ήταν αντιπρόσωπος της Ferrostaal στην Ελλάδα και ανήκε στον Ματαντό, ο οποίος, σύμφωνα με την γερμανική δικαιοσύνη, διέθετε μεν σημαντικές επαφές στο ελληνικό πολεμικό ναυτικό, δεν είχε όμως καμία πρόσβαση σε άλλους, υψηλόβαθμους φορείς λήψης αποφάσεων, ιδιαίτερα στο ΥΠΕΘΑ και στον τότε Υπουργό Άμυνας Τσοχατζόπουλο γι' αυτό και υπήρξε η ενεργοποίηση του Αβατάγγελου και των συνεργατών του (Μπέλτσιου και Φιλιππίδη) και της εξωχώριας εταιρείας Dolmatron.

Η MIE χρησιμοποιήθηκε ως μεσάζων και ιμάντας μεταφοράς των πληρωμών από τους γερμανούς προς τις εξωχώριες εταιρίες-συμβούλους, ύστερα από την ισχύ του νόμου το 1999, στη Γερμανία, με βάση τον οποίο στο όνομα της καταπολέμησης της

διεθνούς δωροδοκίας, έπαυσε η ενεργοποίηση απ' ευθείας εξωχώριων εταιριών. Σύμφωνα με την γερμανική δικαιοσύνη (γερμανικό κατηγορητήριο από 18.3.2011), κινήθηκαν προς τα ταμεία της ΜΙΕ από τους γερμανούς ποσά που υπερέβαιναν τα 80 εκατομ. ευρώ, τα οποία, αφού η ΜΙΕ κράτησε την συμφωνηθείσα προμήθεια, διοχέτευσε στις εξωχώριες εταιρείες που ανήκαν στα πρόσωπα που αποτελούσαν τον «κύκλο προσευχής» και από εκεί, πολλά από αυτά κατέληξαν στους φορείς λήψης των αποφάσεων σχετικά με την ανάθεση των συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II, μεταξύ των οποίων, από την γερμανική δικαιοσύνη, όπως είδαμε πιο πάνω, αναφέρεται, ως αποδέκτης ο πρώην Υπουργός Άμυνας Απόστολος Τσοχατζόπουλος.

Αξίζει εδώ να σημειώσουμε ότι οι συμφωνίες για πληρωμές των γερμανών προς τις εξωχώριες εταιρείες, ιδίως την Dolmatron, κατατέθηκαν σε θυρίδα στην ελβετική τράπεζα UBS, αλλά στη συνέχεια καταστράφηκαν, ύστερα από επιθυμία των δικαιούχων αυτών των εξωχώριων εταιρειών, ακριβώς για να αποκρυβούν αποδεικτικά στοιχεία για το ρόλο τους στην υπόθεση της ανάθεσης των συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II στην γερμανική κοινοπραξία.

A.5 Ρόλος Μπέλτσιου

Όπως προέκυψε από τα στοιχεία της γερμανικής δικογραφίας που τέθηκαν σε γνώση μας, τις καταθέσεις μαρτύρων ενώπιον της Επιτροπής και από πολλαπλά δημοσιεύματα ελληνικών εφημερίδων που ασχολήθηκαν με το θέμα των συμβάσεων για τα γερμανικά Υ/Β, ο **ρόλος του Μπέλτσιου**, ο οποίος ήταν φίλος και συνεργάτης του πρώην Υπουργού Άμυνας Απόστολου Τσοχατζόπουλου, **υπήρξε σημαντικός στην υπόθεση της απ' ευθείας ανάθεσης των συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II στα ΕΝΑΕ σε συνεργασία με την γερμανική κοινοπραξία**. Ειδικότερα:

- * **Ο Μπέλτσιος**, όπως και ο πρώην Υπουργός Άμυνας, ήταν ιδρυτικό μέλος του ΠΑΣΟΚ, είχε υπάρξει μέλος της εκτελεστικής του επιτροπής, **ήταν από χρόνια στενός φίλος του Απόστολου Τσοχατζόπουλου, από τον οποίο είχε αξιοποιηθεί ως στέλεχος σε υπουργεία και οργανισμούς όπου είχε θητεύσει ως Υπουργός ο Απ. Τσοχατζόπουλος**, όπως στη θέση του Γ.Γραμ. του ΥΠΕΣ, όταν ο Τσοχατζόπουλος ασκούσε τα καθήκοντα του Υπουργού Εσωτερικών.
- * **Ο Μπέλτσιος**, όπως κατέθεσε ο δημοσιογράφος Χατζηνικολάου στην Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, επικαλούμενος μη κατονομασθείσα πηγή που υπηρετούσε τότε στο πολιτικό γραφείο του πρώην Υπουργού Άμυνας και ήταν παρών, αλλά και μαρτυρίες μαρτύρων εξετασθέντων από την γερμανική δικαιοσύνη (ιδίως κατάθεση του Μύλενμπεκ τον Ιούλιο του 2010) πριν από την υπογραφή της σύμβασης για την προμήθεια των Υ/Β τύπου 214 και χωρίς να έχει οποιονδήποτε θεσμικό ρόλο γύρω από την προμήθεια των Υ/Β (τότε ο Μπέλτσιος υπηρετούσε ως ανώτατο στέλεχος στο ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ) **φέρεται να συμμετείχε μαζί με τον Τσοχατζόπουλο και εκπροσώπους της γερμανικής κοινοπραξίας σε δύο συναντήσεις στο πολιτικό γραφείο (όχι στο ΥΠΕΘΑ) του πρώην Υπουργού Άμυνας επί της οδού Ομήρου αρ. 8**, όπου ανοίχτηκαν σαμπάνιες, για να γιορταστεί η απόφαση του πρώην Υπουργού να υποστηρίξει τα γερμανικά υποβρύχια αντί των γαλλικών, οι παρευρισκόμενοι αστειευόντουσαν για τις προσπάθειες των γάλλων ανταγωνιστών να προωθήσουν τα δικά τους υποβρύχια και οι γερμανοί εκπρόσωποι της γερμανικής κοινοπραξίας ευχαριστούσαν τον πρώην Υπουργό για την προτίμησή του στα γερμανικά υποβρύχια.
- * Όπως κατατέθηκε από τον βασικό κατηγορούμενο Χάουν, ενώπιον των εισαγ-

γελικών αρχών του Μονάχου, και δέχεται το από 18.3.2011 γερμανικό κατηγορητήριο (βλ. σελ. 9), ο Χάουν «ρώτησε τον τότε Υπουργό Άμυνας Τσοχατζόπουλο, τι μπορεί να κάνει η κοινοπραξία, για να δημιουργήσει ένα αντίβαρο κατά του πανταχού παρόντος και υποστηριζόμενου πολύ από την γαλλική πολιτικού γαλλικού ανταγωνισμού και να επιτύχει την ανάθεση του έργου στην κοινοπραξία. Ο Τσοχατζόπουλος συνέστησε στον Χάουν να χρησιμοποιήσει τον Γιάννη Μπέλτσιο, ο οποίος διέθετε εξαιρετικές διασυνδέσεις και ήταν με τον Τσοχατζόπουλο επίσης ιδρυτικό μέλος του ΠΑΣΟΚ και με τον οποίο συνδεόταν φιλικά και πολιτικά.

- * **Ο Μπέλτσιος**, όπως άλλωστε παραδέχθηκε και ο Αβατάγγελος στην εξέτασή του ενώπιον της Επιτροπής, υπήρξε **στενός συνεργάτης του Αβατάγγελου στα πλαίσια της Dolmatron** και μάλιστα φαίνεται με έγγραφο, να εξουσιοδοτείται από τον Αβατάγγελο (πραγματικό ιδιοκτήτη της Dolmatron) να χειριστεί το θέμα της αγωγής, που το 2007 απείλησε ότι θα καταθέσει η πιο πάνω υπεράκτια εταιρεία σε βάρος της Ferrostaal, απαιτώντας ποσό 60 και πλέον εκατομ. ευρώ, για τις υπηρεσίες που πρόσφερε η Dolmatron στην γερμανική κοινοπραξία, προκειμένου αυτή να πάρει το έργο των δύο συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II, αγωγή που τελικά κατέληξε σε συμφωνία μεταξύ των δύο πλευρών για διαιτητική επίλυση της διαφοράς, που σημαίνει αποδοχή από την Ferrostaal ότι πράγματι παρασχέθηκαν υπηρεσίες και απλώς αμφισβήτηση του ύψους των οφειλομένων, με βάση την οποία η γερμανική εταιρεία κατέβαλε στην Dolmatron το ποσό των 11.000.000 ευρώ.
- * Όπως προκύπτει από την γερμανική δικογραφία, **ο Μπέλτσιος, ως εντεταλμένος του Αβατάγγελου** (ιδιοκτήτη της Dolmatron) **συναντήθηκε αρκετές φορές με τους γερμανούς εκπροσώπους της γερμανικής κοινοπραξίας ήδη από το 1997**, όταν είχε εκδηλωθεί ενδιαφέρον από την ελληνική κυβέρνηση για την απόκτηση νέου τύπου Υ/Β, **και πριν από την σύναψη, και μετά από την σύναψη των συμβάσεων ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ΠΟΣΕΙΔΩΝ II** Μεταξύ αυτών των συναντήσεων αναφέρονται πιο χαρακτηριστικά στο από 18.3.2011 κατηγορητήριο των γερμανικών δικαστικών αρχών, η συνάντηση του Μπέλτσίου με τον Πούκλερ, (ο οποίος μεσολάβησε για την δημιουργία της λεγόμενης «Ομάδας Α,») και εκπροσώπους της γερμανικής κοινοπραξίας, τον Χάουν και τον Μύλενμπεκ (βλ. σελ. 10 κατηγορητηρίου), πριν από την 23.4.1997, όπου έγινε η προκαταρκτική συνομιλία, που στη συνέχεια κατέληξε σε συμφωνία, για την καταβολή αμοιβής από πλευράς της κοινοπραξίας, με αντικείμενο την παροχή συμβουλών για την εξασφάλιση για λογαριασμό της κοινοπραξίας της ανάθεσης της προμήθειας Υ/Β νέου τύπου από το ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό, ως ποσοστό ύψους 6,5% επί της συνολικής τιμής σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης της σχετικής ανάθεσης. Επίσης, στο γερμανικό κατηγορητήριο (σελ. 16) αναφέρεται η συνάντηση του Μπέλτσίου με τους εκπροσώπους της γερμανικής κοινοπραξίας Χάουν και Μύλενμπεκ αμέσως μετά την υπογραφή της σύμβασης 012B/2000 για την προμήθεια των Υ/Β τύπου 214 (η οποία υπεγράφη στις 15.2.2000), και συγκεκριμένα στις 17.2.2000, στην οποία επιβεβαιώθηκαν οι λεπτομέρειες των πληρωμών της γερμανικής κοινοπραξίας προς την Dolmatron, για τις υπηρεσίες που προσέφερε για την ανάθεση του πιο πάνω έργου στους γερμανούς, αλλά και καθορίστηκε για τυχόν μελλοντική θετική υπέρ της κοινοπραξίας έκβαση της παραγγελίας για τον εκσυγχρονισμό των ήδη υπαρχόντων Υ/Β τύπου 209, αμοιβή υπέρ της Dolmatron, ύψους 2,65% επί της τιμής της σχετικής σύμβασης. Ως σημαντική αναφέρεται, στο γερμανικό κατηγορητήριο (σελ. 16-17) η συνάντηση του Μπέλ-

ταιου με τους Χάουν και Μούλενμπεγκ στο ξενοδοχείο Imperial στη Βιέννη, στις 26.3.2000, παρουσία και του Ματαντού (ιδιοκτήτη της ΜΙΕ, εταιρίας αντιπροσώπου των γερμανών στην Ελλάδα), όπου ο Μπέλτσιος ανέλαβε να διασκεδάσει τις ανησυχίες των εκπροσώπων της γερμανικής κοινοπραξίας σχετικά με τυχόν καθυστερήσεις στις πληρωμές που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ ελληνικού δημοσίου και γερμανικής κοινοπραξίας στα πλαίσια της σύμβασης για την κατασκευή των Υ/Β τύπου 214. Κατά την πιο πάνω συνάντηση, κατά παράκληση του Μπέλτσιου, ο Μύλενμπεγκ σημείωσε με το χέρι του και στη συνέχεια υπέγραψε αυτός και ο Χάουν σε επιστολόχαρτο του ξενοδοχείου Imperial, τα ποσά των πληρωμών, ύψους συνολικά 37,5 εκατομ. ευρώ, που θα καταβάλλονταν στην Dolmatron ως αμοιβή της (σε ποσοστό 6,5% επί της συμβατικής τιμής, όπως είχε παλιότερα συμφωνηθεί), κατά τις εκάστοτε συμφωνηθείσες ημερομηνίες, πάντα κατ' αντιστοιχία με τις πληρωμές του ελληνικού δημοσίου προς την γερμανική κοινοπραξία, σε υλοποίηση της σύμβασης για την κατασκευή των Υ/Β τύπου 214. Τέλος, ως σημαντική αναφέρεται στο γερμανικό κατηγορητήριο (σελ. 19) και η συνάντηση στην Αθήνα, του Μπέλτσιου με τους Χάουν και Μύλενμπεγκ, μετά την ανάθεση της παραγγελίας για τον εκσυγχρονισμό των Υ/Β τύπου 209 στην γερμανική κοινοπραξία (πάντα σε συνεργασία με τα ΕΝΑΕ), κατά την οποία συμφωνήθηκε η αύξηση της παλιότερα συμφωνηθείσας αμοιβής της Dolmatron για την περίπτωση της επιτυχούς έκβασης της ανάθεσης του εκσυγχρονισμού των υπαρχόντων Υ/Β τύπου 209, από 2,65% σε 3,5% επί της συμφωνηθείσας στην σύμβαση ανάθεσης τιμής. Συμφωνήθηκε επίσης η τμηματική καταβολή της πιο πάνω αμοιβής, πάντα σε συνάρτηση με τις πληρωμές του ελληνικού δημοσίου προς την γερμανική κοινοπραξία στα πλαίσια υλοποίησης της συμφωνίας 021B/2002 για τον εκσυγχρονισμό των Υ/Β τύπου 209.

- * Ο Μπέλτσιος, που από την κατάθεση εξεταζόμενου μάρτυρα και τα σχετικά δημοσιεύματα της εφημερίδας Realnews αποκλήθηκε **«ταμίας του Τσοχατζόπουλου»**, αλλά και από τον μάρτυρα Σμιντ (μέλος του Δ.Σ. των ναυπηγείων HDW από 1.10.2000 μέχρι 30.9.2003) που εξετάστηκε ενώπιον των γερμανικών δικαστικών αρχών (βλ. τμήμα κατηγορητηρίου με τίτλο «Γ. Στην πορεία της προανακριτικής διαδικασίας»), περιγράφεται ως **«αρχική επιταγή» για τον τότε Υπουργό Άμυνας Τσοχατζόπουλο**, πήρε από την γερμανική κοινοπραξία, σύμφωνα με την γερμανική δικαιοσύνη (βλ. σελ. 18 και 20 αντίστοιχα του γερμανικού από 18.3.2011 κατηγορητηρίου), μέσω του Ματαντού, ποσό 1.000.000 ευρώ τον Μάρτιο του 2000 και ποσό 2.500.000 ευρώ τον Μάιο του 2003.

A.6 Σύμφωνα με την γερμανική δικαιοσύνη (βλ. τμήμα κατηγορητηρίου με τίτλο «Γ. Στην πορεία της προανακριτικής διαδικασίας»), αλλά και κατά τον δημοσιογράφο Χατζηνικολάου που εξετάστηκε ως μάρτυρας στην Επιτροπή και σχετικά δημοσιεύματα της εφημερίδας Realnews, ουσιαστικά **το περιεχόμενο των συσκέψεων του ΚΥ.Σ.Ε.Α. και των εσωτερικών εγγράφων του ΥΠ.ΕΘ.Α., αν και πολλές φορές απόρρητα, με έναν περίεργο τρόπο ήταν πάντοτε γνωστά στην γερμανική κοινοπραξία.**

B) Ως προς το αδίκημα της απιστίας

Από το σύνολο των στοιχείων που προσκομίστηκαν στην Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, **κατά την γνώμη μας προκύπτουν ενδείξεις τέλεσης από μέρους του πρώην Υπουργού Άμυ-**

νας Απόστολου Τσοχατζόπουλου του αδικήματος της απιστίας (άρθρο 390 Π.Κ.) σε βάρος του δημοσίου, με την έννοια δηλαδή του ότι με γνώση ζημίωσε την περιουσία του δημοσίου, στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του ως Υπουργού Άμυνας, επιφορτισμένου με την διαχείριση του τομέα των εξοπλιστικών προγραμμάτων και μάλιστα υπό την επιβαρυντική περίσταση του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 390 Π.Κ. Την πιο πάνω αξιολόγησή μας στηρίζουμε στα εξής δεδομένα:

B.1 Υπήρξε συγκεκριμένη μεθόδευση, ώστε, τελικά, τα έργα της κατασκευής των νέων υποβρυχίων (πρόγραμμα APXIMHΔΗΣ) και του εκσυγχρονισμού και επισκευής των υπαρχόντων υποβρυχίων τύπου 209, να αναληφθούν και μάλιστα με απ' ευθεία ανάθεση ουσιαστικά από την γερμανική κοινοπραξία Ferrostaal/HDW, προς ζημία του ελληνικού δημοσίου, μεθόδευση στην οποία είχε μεγάλο μερίδιο ευθύνης ο πρώην Υπουργός Άμυνας. Ειδικότερα:

* Μετά τον καθορισμό από το ΓΕΝ των επιχειρησιακών χαρακτηριστικών των νέων Υ/Β (βλ. Απόφ. ΑΝΣ υπ. αρ. 60/19.12.1996), ανάμεσα στα οποία θεωρήθηκε ως ιδιαίτερα κρίσιμο η ύπαρξη συστήματος αναερόβιας πρόωσης (σύστημα AIP), το οποίο θα επιτρέπει στα Υ/Β να βρίσκονται για σημαντικό χρονικό διάστημα στον βυθό, χωρίς να γίνονται αντιληπτά από τον εχθρό. γίνεται από το ΓΕΝ μια πρώτη ενημέρωση προς το ΥΕΘΑ (βλ. έγγραφο ΓΕΝ με ημ/νία 17.1.1997). Στην ενημέρωση αυτή το ΓΕΝ, αφού αναφέρει τα ναυπηγεία στην Ευρώπη που κατασκευάζουν συμβατικά Υ/Β (γίνεται κατ' αρχήν λόγος για 4 ναυπηγεία, μεταξύ των οποίων και της γερμανικής HDW στο Κίελο και της σουηδικής KOCKUMS, αλλά και για ακόμα 4 ναυπηγεία, μεταξύ των οποίων και το γαλλικό της εταιρείας DCN), στη συνέχεια γίνεται η εκτίμηση ότι τα Υ/Β που κατασκευάζονται στα Ναυπηγεία HDW και στα ναυπηγεία KOCKUMS, ανταποκρίνονται κατ' αρχήν στις απαιτήσεις του Πολεμικού Ναυτικού, δεδομένου μάλιστα ότι το σύστημα AIP βρίσκεται στα πιο πάνω Υ/Β σε προχωρημένο στάδιο εφαρμογών, ενώ στα Υ/Β που ναυπηγούνται στη Γαλλία, το σύστημα αυτό βρίσκεται σε αρχικό στάδιο.

Στο ίδιο έγγραφο, επισημαίνεται η ανάγκη να ζητηθούν πληροφορίες από 8 οργάνισμούς και ναυπηγεία σχεδίασης και κατασκευής Υ/Β.

* Στη συνέχεια και μετά από συγκέντρωση των απαραίτητων πληροφοριών, το ΓΕΝ (με το από 3.12.1997 έγγραφό του) ενημερώνει το ΑΝΣ για τα αποτελέσματα της σχετικής έρευνας αγοράς. Στο ενημερωτικό αυτό σημείωμα αναφέρονται μεταξύ άλλων και τα εξής ενδιαφέροντα πράγματα. **Στην σχεδίαση των γαλλικών Υ/Β Scorpene υπάρχει εγκατεστημένο σύστημα AIP θερμικού τύπου MESMA, το οποίο δεν έχει ακόμα επιχειρησιακή εφαρμογή, όμως τα πιο πάνω γαλλικά Υ/Β είναι ήδη σχεδιασμένα, αποτελούν όμως μια νέα σχεδίαση. Τα Υ/Β τύπου 212 (τα γερμανικά, εκσυγχρονισμός των οποίων θα ήταν τα Υ/Β 214) έχουν σχεδιαστεί για την εγκατάσταση του συστήματος AIP τύπου FUEL CELL, το οποίο όμως σύστημα AIP θα τεθεί σε επιχειρησιακή εφαρμογή με την ένταξη στο γερμανικό ναυτικό του πρώτου Υ/Β τύπου 212, που προβλέπεται για το 2003, ενώ τα Υ/Β 214, τα οποία προμηθεύτηκε σημειωτέον η Ελλάδα, δεν είχαν ακόμα σχεδιαστεί.**

Τα Υ/Β τύπου 191 (τα σουηδικά της COCKUMS) έχουν σχεδιαστεί για την εγκατάσταση συστήματος AIP θερμικού τύπου STIRLING. Το πιο πάνω θερμικού τύπου σύστημα AIP βρισκόταν τότε ήδη σε λειτουργία στα Υ/Β τύπου GOTLAND του σουηδικού ναυτικού.

Μετά από την εκτίμηση του ΓΕΝ ότι όλοι οι εξετασθέντες τύποι Υ/Β έχουν απο-

κλίσεις από τα τεχνικά χαρακτηριστικά που είχε θέσει σύμφωνα με τα παραπάνω το Π.Ν., ζητήθηκε να βγει νέα απόφαση του ΑΝΣ που να καθορίζει πια είναι εκείνα τα ανελαστικά τεχνικά χαρακτηριστικά, που αν δεν υπάρχουν, αποκλείουν κάποιον τύπο Υ/Β από την προοπτική πρόσκτησης από το Π.Ν.

- * Το ΑΝΣ, με νέα απόφασή του (υπ. αρ. 56/22.12.1997), καθόρισε ως ανελαστικά τεχνικά χαρακτηριστικά, εκτός από την εγκατάσταση συστήματος ΑΙΡ και την απαίτηση τα Υ/Β να βάλλουν και ελέγχουν κατ' ελάχιστο τα υπάρχοντα στο Π.Ν. όπλα. **Με αυτή την τελευταία τεχνική προδιαγραφή, φαίνεται να ξεκινάει η διαδικασία αποκλεισμού των λοιπών τύπων Υ/Β και η πρόκριση των γερμανικών**, δεδομένου ότι τα ελληνικά Υ/Β διέθεταν γερμανικά οπλικά συστήματα, ενώ τα σουηδικά και γαλλικά διέθεταν αντίστοιχα τα δικά τους οπλικά συστήματα. Βέβαια, και οι Γάλλοι και οι Σουηδοί προσέφεραν ως option τον εξοπλισμό με οπλικά συστήματα συμβατά με αυτά που χρησιμοποιούσε το Π.Ν. Κατά την εκτίμηση όμως του κ. Σμπώκου, (τότε Γ. Δ/ντή Εξοπλισμών) που εξετάστηκε στην Επιτροπή η πιο πάνω μετασκευή ήταν ευρείας έκτασης και θα σήμαινε αύξηση του κόστους κατά 30%.

Αξίζει εδώ να επισημάνουμε ότι η παραπάνω ανελαστική προδιαγραφή που έθεσε το ΑΝΣ με την πιο πάνω υπ. αριθμ. 56/22.12.1997 απόφασή του (δηλ. τα προς απόκτηση Υ/Β θα πρέπει να βάλλουν κατ' ελάχιστο τα υπάρχοντα στο Π.Ν. όπλα), παραβιάστηκε ουσιαστικά μετά την απ' ευθείας ανάθεση του έργου της συμπαράγωγής των Υ/Β 214 από τα ΕΝΑΕ και την γερμανική κοινοπραξία, δεδομένου ότι το ΑΝΣ με την υπ. αριθμ. 47/16.12.1999, **έκανε αποδεκτή την απόκλιση από τα τεχνικά χαρακτηριστικά που είχε θέσει το Π.Ν. από το 1996, η οποία προτάθηκε από τους γερμανούς και αφορούσε την εξαίρεση του οπλικού συστήματος Τ/Λ ΜΚ 37 (που υπήρχε στα πιο πάνω τεχνικά χαρακτηριστικά και χρησιμοποιούνταν από το Π.Ν.) από την υποχρέωση ενσωμάτωσής του στο Υ/Β 214** και μάλιστα με την αιτιολογία ότι επρόκειτο για ξεπερασμένο τεχνικά και επιχειρησιακά οπλικό σύστημα και το Π.Ν. είχε ήδη μπει σε διαδικασία αναζήτησης και επιλογής προς προμήθεια, νέας σύγχρονης Τ/Λ βαρέως τύπου (επομένως όχι κατ' ανάγκη γερμανικού, το οποίο θα μπορούσε να προσφέρει και μια άλλη ευρωπαϊκή εταιρεία κατασκευής και σχεδίασης Υ/Β).

- * Πέρα όμως από τις τεχνικές πληροφορίες που είχαν δώσει οι διάφορες ευρωπαϊκές εταιρείες κατασκευής και σχεδίασης Υ/Β, είχαν κάνει και κατ' αρχήν οικονομικές προσφορές το φθινόπωρο του 1997, για την κατασκευή 3 Υ/Β. Μεταξύ αυτών, **οι Γάλλοι, για τα Υ/Β τύπου Scorpene έδιναν μια τιμή 328 εκατ. Ευρώ ανά Υ/Β, οι Σουηδοί της COCKUMS μια τιμή 197 εκατ. Ευρώ ανά Υ/Β, ενώ οι γερμανοί δεν είχαν κάνει οικονομική προσφορά.**

Επιπλέον, φαίνεται, **από την καταγγελία, ανώνυμη μεν αλλά που δεν διαψεύστηκε από κανέναν, ούτε από τον Σμπώκο, αν και ρωτήθηκε κατά την εξέτασή του στην Επιτροπή, που έφτασε στο ΣΔΟΕ και χαρακτηρίστηκε από τους υπαλλήλους που έκαναν τον σχετικό έλεγχο ως αληθής (βλ. την από 18.3.2011 σχετική πορισματική αναφορά), φαίνεται πως οι Σουηδοί, για να κερδίσουν το πρόγραμμα κατασκευής νέων Υ/Β για το Π.Ν., έκαναν στο ΥΕΘΑ μια πρόταση-προσφορά, που αφορούσε στην άμεση εκχώρηση του δικού τους πολεμικού στόλου στο ελληνικό Π.Ν. με μόνη την υποχρέωση επιστροφής των Υ/Β τους ανά 1, με την παράδοση του κάθε καινούργιου που θα κατασκεύαζαν για λογαριασμό μας.** Το αν πράγματι αυτή η πρόταση πήρε χαρακτήρα συγκεκριμένης προσφοράς και απορρίφθηκε ή δεν εξετάστηκε τουλάχιστον από την χώρα μας, είναι από τα ζητήματα που πρέπει να διερευνηθούν, γιατί με βάση μια

τέτοια πρόταση θα εξασφαλιζόνταν άμεσα αξιόμαχα Y/B, δεδομένου ότι το πρόγραμμα απόκτησης νέων υποβρυχίων είχε χαρακτηριστεί ως κατεπείγον.

- * Η κατάσταση, σύμφωνα με τα παραπάνω, στα τέλη του 1997 εμφανίζεται ως εξής:. Έχουμε τα γερμανικά Y/B τύπου 214 που δεν έχουν ακόμα σχεδιαστεί και το σύστημα AIP να ενδέχεται να μπει σε επιχειρησιακή εφαρμογή στο γερμανικό πολεμικό ναυτικό το 2003 και οι γερμανοί να μην έχουν κάνει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά. Τα γαλλικά Y/B Scorpene που φέρουν σύστημα AIP είναι ήδη σχεδιασμένα και έχουν κάνει μια οικονομική προσφορά ύψους 328 εκατ ευρώ ανά Y/B, ενώ μπορούν να εγκαταστήσουν ως option οπτικά συστήματα προσαρμοσμένα στις προδιαγραφές του ελληνικού Π.Ν.. Τα σουηδικά Y/B έχουν εγκατεστημένο σύστημα AIP το οποίο βρίσκεται ήδη σε επιχειρησιακή εφαρμογή στα Y/B του σουηδικού ναυτικού και έχουν κάνει οικονομική προσφορά ύψους 197 εκατ. Ευρώ ανά Y/B.

Παρ' όλα αυτά, **στις 26.11.1997, τα ΕΝΑΕ**, κρατικά ναυπηγεία, τα οποία ασφαλώς δεν δρούσαν ανεξάρτητα από τις επιθυμίες και τους προγραμματισμούς της τότε ελληνικής κυβέρνησης κλαι ασφαλώς και του τότε Υπουργού Άμυνας, **ενημερώνουν με σχετική επιστολή τους τον τότε Υπουργό Άμυνας Απόστολο Τσοχατζόπουλο**, ότι μετά από συζητήσεις 1 περίπου έτους, **έχουν καταλήξει σε συμφωνία με τα γερμανικά ναυπηγεία HDW για συνεργασία στην κατασκευή Y/B με σύγχρονα οπτικά συστήματα και ενσωματωμένο σύστημα AIP με την χρήση στοιχείων καυσίμου και πως η συνεργασία προβλέπει την ναυπήγηση του 1^{ου} Y/B στη Γερμανία και τα υπόλοιπα στην Ελλάδα, με μεταφορά τεχνογνωσίας από τα γερμανικά ναυπηγεία της HDW.**

- * Κατόπιν, **το ΚΥ.Σ.Ε.Α., με την υπ. αριθμ. 3/24.7.1998 απόφασή του, εγκρίνει την ναυπήγηση, με απ' ευθείας ανάθεση 3 νέων Y/B με δικαίωμα 1 ακόμη option, στα ΕΝΑΕ**, ενώ παραπέμπει την επιλογή του ξένου οίκου που θα συνεργαστεί στην κατασκευή σε επόμενο ΚΥ.Σ.Ε.Α.. Και τούτο, δηλ. η απαίτηση για συνεργασία ήταν απαραίτητη, διότι τα ΕΝΑΕ δεν είχαν την τεχνογνωσία, ούτε την υποδομή και τα απαιτούμενα υλικά για την κατασκευή των Y/B Ήδη με την πιο πάνω απόφασή του το ΚΥ.Σ.Ε.Α., με δεδομένη την πιο πάνω συμφωνία των ΕΝΑΕ με το γερμανικό ναυπηγείο HDW, φαίνεται να δρομολογεί την ανάθεση του προγράμματος στους Γερμανούς.
- * Στις **26. 8.1998 τα ΕΝΑΕ με νέα επιστολή τους προς το ΥΕΘΑ**, υπενθυμίζουν την ήδη συμφωνηθείσα συνεργασία τους με το γερμανικό ναυπηγείο και **ζητούν, για λόγους αποφυγής χρονοτριβής, να ανατεθεί απ' ευθείας, χωρίς περαιτέρω συγκριτικές διαδικασίες, το έργο της συμπαραγωγής των νέων Y/B στους γερμανούς, ως κύριους υποκατασκευαστές.**
- * Πράγματι, στη συνέχεια **το ΚΥ.Σ.Ε.Α. με την υπ. αριθμ. 1/9.10.1998 απόφασή του, εγκρίνει την κατασκευή των Y/B από τα ΕΝΑΕ με την συνεργασία των γερμανικών ναυπηγείων.** Μόνο και μόνο για τεκμηρίωση του κόστους πρόσκτησης των Y/B, αποφασίζεται από το ΚΥ.Σ.Ε.Α. η συγκέντρωση-σύγκριση στοιχείων και άλλων τύπων Y/B.
- * Τελικά, **το ΚΥ.Σ.Ε.Α., με την υπ. αριθμ. 2/26.7.1999 απόφασή του, εγκρίνει, αφού έχουν εκ νέου υποβληθεί οικονομικές προσφορές από ορισμένες ευρωπαϊκές εταιρείες κατασκευής και σχεδίασης Y/B για 4 Y/B, αλλά για κατασκευή όλων των Y/B στο εξωτερικό (από τους Ολλανδούς, τους Γάλλους και τους γερμανούς), σύμφωνα με το ενημερωτικό προς το ΚΥ.Σ.Ε.Α. έγγραφο με τίτλο «Ναυπήγηση 3 υποβρυχίων και 1 option», την ναυπήγηση των Y/B (3 κατ' αρ-**

χρήν, με το πρώτο να κατασκευάζεται στη Γερμανία) με την συνεργασία της γερμανικής κοινοπραξίας Ferrostaal/HDW.

Και το ΚΥ.Σ.Ε.Α. προχωράει στην πιο πάνω απόφαση έχοντας στα χέρια του οικονομικές προσφορές, με βάση τις οποίες, **τα γερμανικά Y/B**, εφόσον κατασκευαστούν όλα στο εξωτερικό (γιατί με αυτό το κριτήριο γίνεται η σύγκριση και όχι με το κριτήριο της συμπαραγωγής), **εμφανίζονται ελαφρώς φθηνότερα** από τα γαλλικά (1,030 δις ευρώ έναντι 1,037 δις ευρώ) και από τα ολλανδικά (1,030 δις ευρώ έναντι 1,040 δις ευρώ). Ενώ ακόμα, **έχει προηγηθεί συμφωνία εξαγοράς από τους γερμανούς**, από την εταιρεία Thyssenkrupp (μητρική της HDW), **των σουηδικών ναυπηγείων COCKUMS**, βγάζοντας εκτός νυμφώνα έναν σημαντικό ανταγωνιστή, τουλάχιστον ως προς την τιμή πρόσκτησης των Y/B. Ενώ επίσης, **το κόστος της συμπαραγωγής των υποβρυχίων από τα ΕΝΑΕ και τους γερμανούς είναι** (σύμφωνα με το ενημερωτικό έγγραφο προς το ΚΥ.Σ.Ε.Α. της 26.7.1999) **σημαντικά ακριβότερο, κατά τουλάχιστον 38%, από οποιαδήποτε λύση κατασκευής όλων των Y/B στο εξωτερικό, από οποιαδήποτε τυχόν επιλεγείσα ευρωπαϊκή εταιρεία, από αυτές για τις οποίες τουλάχιστον υπήρχαν προσφορές, κατασκευής και σχεδίασης Y/B**. Επιπλέον, το ΚΥ.Σ.Ε.Α. παίρνει την πιο πάνω απόφασή του, ενώ το ΓΕΝ, σε σχετική ενημέρωση προς το ΑΝΣ με ημερομηνία 1.4.1999, εκφράζει σοβαρές επιφυλάξεις για την ανάθεση στα ΕΝΑΕ των καθηκόντων, ευθυνών και αρμοδιοτήτων του κύριου κατασκευαστή, κρίνοντάς την ως προβληματική με αναμενόμενες συνέπειες την δημιουργία χρονικών, διαδικαστικών και τεχνικών προβλημάτων. Πολύ περισσότερο, που όπως κατέθεσε στην Επιτροπή ο κος Εμμανουήλ, τότε διοικητής των ΕΝΑΕ τα ελληνικά ναυπηγεία Σκαραμαγκά ήταν καταχρεωμένα, χωρίς δυνατότητα χρηματοδότησης από το ελληνικό κράτος, ως κρατικά, με βάση την νομοθεσία της Ε.Ε.

Είναι προφανές, με βάση τα παραπάνω, ότι με συγκεκριμένες μεθοδεύσεις, επιλέχθηκε η συμπαραγωγή ενός Y/B που δεν είχε ακόμα σχεδιαστεί, η οποία μάλιστα κόστισε πολύ ακριβά στο ελληνικό δημόσιο, το οποίο, ακόμα και σήμερα δεν διαθέτει παρά μόνο ένα νέο Y/B τον «ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗ», το οποίο προμηθεύτηκε μόλις πρόσφατα, ύστερα από 5ετή καθυστέρηση, λόγω σημαντικότητας τεχνικών προβλημάτων, χωρίς να είναι βέβαιο ότι δεν θα εμφανίσει και άλλα προβλήματα, ως το πρωτότυπο Y/B του τύπου 214.

Επίσης, με το πρόσχημα της ανάθεσης του έργου της κατασκευής των Y/B στα ΕΝΑΕ, δηλαδή σε εταιρεία που ελέγχεται κατά 50% από το Δημόσιο, επιλέχθηκε η διαδικασία της απ' ευθείας ανάθεσης και το έργο αναλήφθηκε τελικά και ουσιαστικά χωρίς διαγωνισμό, από την γερμανική κοινοπραξία, η οποία στη συνέχεια με την εξαγορά των ΕΝΑΕ, μέσω της μητρικής των ναυπηγείων HDW γερμανικής εταιρείας Thyssenkrupp Marine Systems (TKMS), απέκτησε, χωρίς ποτέ να συμμετέχει σε διαγωνιστική διαδικασία το σύνολο του έργου της κατασκευής των νέων Y/B τύπου 214, επομένως και του συνόλου των πληρωμών από πλευράς ελληνικού δημοσίου.

- B.2 Η συγκεκριμένη διαμόρφωση ορισμένων άρθρων της σύμβασης 012B/2000, για την κατασκευή 3 Y/B τύπου 214 και 1 επιπλέον Y/B ως option, θεωρούμε ότι ήταν σε βάρος των συμφερόντων του ελληνικού δημοσίου, συνέτεινε στην περαιτέρω αύξηση του κόστους πρόσκτησης των Y/B και επέτρεψε στους Γερμανούς να μας οδηγήσουν σε μια κατάσταση σύμφωνα με την οποία έχουμε μόλις παραλάβει 1 Y/B και μάλιστα ύστερα από 5ετή καθυστέρηση, έχοντας ήδη καταβάλει το 70% του συμβατικού τιμήματος και βρισκόμενοι σε αδύναμη θέση, αφού οι γερμανοί**

κατήγγειλαν την σχετική σύμβαση, θεωρώντας την χώρα μας υπερήμερη και προσφεύγοντας στη διαιτησία, κατόρθωσαν να μας σύρουν στην «λεόντεια» συμφωνία που υπέγραψε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και κυρώθηκε με τον ν. 3885/2010, στην οποία θα αναφερθούμε πιο κάτω. Ειδικότερα:

- * Με βάση το άρθρο 5 παρ. 18 της σύμβασης, ενώ η βασική συμβατική τιμή ήταν 1,049 δισ ευρώ (άρθρο 5 παρ. 2), προβλέφθηκε η αναπροσαρμογή των τιμών και μάλιστα με βάση τα στοιχεία κόστους υλικών και εργατικών που ίσχυαν στις 31.12.1998 (δηλ. πριν ακόμα τα ΕΝΑΕ υποβάλουν οποιαδήποτε οικονομική προσφορά). Με την ρύθμιση αυτή, το κόστος της σύμβασης για τα 3 Υ/Β αυξήθηκε κατά τουλάχιστον 30%. Σημειώνεται ότι το ίδιο συνέβη και με την τιμή του 4^{ου} Υ/Β και την άσκηση του δικαιώματος option τον Μάιο του 2002.
- * Η αναγνώριση του ρόλου της BWB (της γερμανικής Υπηρεσίας Αμυντικής Τεχνολογίας και Προμηθειών) στο θέμα της διασφάλισης της ποιότητας (άρθρο 4 της σύμβασης), σε συνδυασμό με τις ασάφειες της σύμβασης σχετικά με τις διαδικασίες Δοκιμών Αποδοχής (άρθρο 14 σύμβασης), επέτρεψε στους γερμανούς, σύμφωνα με το από 8.10.2008 ενημερωτικό σημείωμα αξιωματικού του Π.Ν., να προχωρήσουν και αφού πρώτα είχε καθυστερήσει σημαντικά η παράδοση του 1^{ου} Υ/Β, του «ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ», το οποίο δεν γινόταν αποδεκτό λόγω σημαντικότητας τεχνικών προβλημάτων, σε μονομερείς δοκιμές, με παρατηρητή την BWB και το ελληνικό Ναυτικό κλιμάκιο Κιέλου (καλοκαίρι 2008) και τον Οκτώβριο 2008 να γνωστοποιηθεί στην Ελλάδα ότι, σύμφωνα με τα κριτήρια της BWB, το Υ/Β ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ ήταν έτοιμο προς παράδοση, υποστηρίζοντας σε διαπραγματεύσεις που ξεκίνησαν αμέσως μετά με την ελληνική πλευρά ότι μπορούσαν να ξεκινήσουν οι διαδικασίες παραλαβής του Υ/Β, χωρίς την απαίτηση περαιτέρω δοκιμών αποδοχής.
- * Ομοίως, οι διατυπώσεις του άρθρου 16 παρ. 2 της σύμβασης που ανέφερε ότι ήσσονος σημασίας αποκλίσεις από τις συμφωνηθείσες επιδόσεις ή ανεπάρκειες, οι οποίες δεν επηρεάζουν σημαντικά την λειτουργία του Υ/Β δεν θα εμποδίσουν την παραλαβή του Υ/Β, επέτρεψαν στους γερμανούς να υποστηρίξουν, μετά από τις πιο πάνω μονομερείς από μέρους τους δοκιμές, ότι οι όποιες τυχόν εκκρεμότητες παρέμεναν μετά από τις πιο πάνω δοκιμές, δεν αφορούσαν την επιχειρησιακή ετοιμότητα και την λειτουργική αξιοπιστία του σκάφους και να ζητήσουν την παραλαβή του.
- * Οι ρυθμίσεις της σύμβασης για την καταβολή της προκαταβολής και τα χρονικά όρια καταβολής των δόσεων (άρθρο 5), επέτρεψαν στους γερμανούς να πετύχουν αυτό που ήταν η αρχική τους πρόθεση, όπως εκφράστηκε από τα ΕΝΑΕ (βλ. ενημερωτικό ΓΔΕ προς ΥΕΘΑ με ημ/νία 11.12.1998), δηλ. να εισπράξουν το 33% του συνολικού τιμήματος εντός δωδεκαμήνου από την υπογραφή της σύμβασης. Πράγματι, τα ΕΝΑΕ και η γερμανική κοινοπραξία είχαν εισπράξει μέχρι το τέλος του 2001 ποσό πλέον των 319 εκατομ ευρώ (με βασική συμβατική τιμή 1,049 δισ ευρώ) και ενώ η ναυπήγηση του 1^{ου} Υ/Β ξεκίνησε μόλις τον Φεβρουάριο του 2001 στο Κίελο στη Γερμανία και του 2^{ου} μόλις τον Οκτώβριο του 2002 στην Ελλάδα.
- * Οι ρυθμίσεις και οι προϋποθέσεις του άρθρου 16 της σύμβασης σχετικά με την απόρριψη ενός Υ/Β πριν την αποδοχή του, καθιστούσαν και πράγματι κατέστησαν, εξαιρετικά δυσχερή την απόρριψη Υ/Β. Και τούτο γιατί προβλεπόταν ότι για να απορριφθεί ένα Υ/Β για τεχνικά προβλήματα, που αναφέρονταν περιοριστικά στη σύμβαση, θα έπρεπε, αφού αυτά διαπιστωθούν από τον Αγοραστή, σε περίπτωση αντιρρήσεων από τον Ανάδοχο, να διαπιστωθούν κατόπιν

απόφασης της Διαιτησίας, στην οποία αναφερόταν άλλο άρθρο της σύμβασης. Επιπλέον, θα έπρεπε οι τιμές που μετρήθηκαν να είναι χειρότερες από αυτές για τις οποίες επιβάλλονται τα υψηλότερα ποσά των ποινικών ρητρών και αφού θα έχουν αποτύχει οι προσπάθειες των Αναδόχων να φέρουν τις τιμές στα προβλεπόμενα όρια. Ακόμα, προβλεπόταν η δυνατότητα απόρριψης ενός Υ/Β όταν ο συμβατικός χρόνος παράδοσης καθυστερούσε άνω των 360 ημερών, από υπαιτιότητα του Αναδόχου ή Υποκατασκευαστή, όπως και δυνατότητα διαπραγμάτευσης της τιμής του στις περιπτώσεις γέννησης του δικαιώματος απόρριψης. Στην περίπτωση του ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ μετά την εμφάνιση των σημαντικότερων τεχνικών προβλημάτων (που δεν αφορούσαν μόνο ή κυρίως την ευστάθεια του σκάφους, αλλά αφορούσαν την επιχειρησιακή του ικανότητα) και την πάροδο του συμβατικού χρόνου παράδοσης (εντός του 2005), ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις με τους γερμανούς, οι οποίοι υποστήριξαν ότι η καθυστέρηση δεν οφειλόταν σε υπαιτιότητα δική τους, αφού επρόκειτο για πρωτοτυπία σχεδιασμού του Υ/Β, προβλεπόταν μεγάλος αριθμός υποκατασκευαστών για την κατασκευή των διαφόρων συστημάτων και πως τα περισσότερα από τα συστήματα ήταν νέας τεχνολογίας και ειδικά σχεδιασμένα για το ελληνικό Π.Ν. Τελικά, όταν τον Σεπτέμβριο του 2006 (τελική, σύμφωνα με τις πιο πάνω ρυθμίσεις του άρθρου 16, ημερομηνία έναρξης του δικαιώματος απόρριψης, λόγω καθυστέρησης παράδοσης πάνω από 360 ημέρες από τον συμβατικό χρόνο παράδοσης) οι γερμανοί δήλωσαν ετοιμότητα παράδοσης του Υ/Β, οπότε υπήρξαν καινούργιες εμπλοκές.

- * Οι ρυθμίσεις του άρθρου 27 που αφορούν την καταγγελία της σύμβασης, είναι ιδιαίτερα ετεροβαρείς σε βάρος του Αγοραστή (ελληνικού δηmosίου) και ιδιαίτερα ευνοϊκές για τον αντισυμβαλλόμενο (τα ΕΝΑΕ και την γερμανική κοινοπραξία).

Πράγματι, είναι εξαιρετικά περιοριστικές και δύσκολα πραγματοποιήσιμες οι περιπτώσεις που το ελληνικό δημόσιο θα μπορεί έγκυρα να καταγγείλει την σύμβαση, είτε στο σύνολό της, είτε για κάθε ένα Υ/Β. Το ελληνικό δημόσιο μπορεί να καταγγείλει την σύμβαση (στο σύνολό της) μόνο σε περίπτωση που ο κύριος ανάδοχος (στην προκειμένη περίπτωση τα ΕΝΑΕ και στη συνέχεια η γερμανική εταιρεία που εξαγόρασε τα ναυπηγεία Σκαρμαγκά) είτε κηρύξει χρεοκοπία ή τελεί υπό κατάσχεση ή καταστεί αφερέγγυος ή αναξιόπιστος (ποιός θα το κρίνει:) είτε αφομοιωθεί ή συγχωνευθεί με τρίτους, ώστε το νέο νομικό πρόσωπο που θα προκύψει δεν θα είναι σε θέση να συνεχίσει την εκπλήρωση της σύμβασης υπό τους ίδιους όρους. Δεν προβλέπεται καταγγελία για αντισυμβατική συμπεριφορά του αναδόχου ή του κύριου υποκατασκευαστή. Ενώ για να καταγγείλει το δημόσιο την σύμβαση μερικά (για κάθε ένα υποβρύχιο), θα πρέπει είτε ο ανάδοχος να αδυνατεί να παραδώσει το Υ/Β όπως θα έχει αποφασιστεί από την διαιτητική διαδικασία (κάτι εξαιρετικά χρονοβόρο και με αμφίβολη εξέλιξη) είτε να έχει ήδη απορρίψει το Υ/Β (κάτι που είδαμε πιο πάνω πόσο δύσκολα μπορεί να υλοποιηθεί με βάση την σύμβαση).

Αντίθετα, ο ανάδοχος (τα ΕΝΑΕ και στη συνέχεια η γερμανική εταιρεία που εξαγόρασε τα ναυπηγεία) μπορεί πολύ εύκολα να καταγγείλει την σύμβαση στο σύνολό της, με μοναδική προϋπόθεση ο αγοραστής να έχει καθυστερήσει την προβλεπόμενη από την σύμβαση πληρωμή, περισσότερο από 6 μήνες, από την ημέρα που θα όφειλε να πληρώσει. Αυτόν ακριβώς τον όρο της σύμβασης και την ευκαιρία που τους παρείχε, αξιοποίησαν οι γερμανοί και κατήγγειλαν την σύμβαση, στις 21 Σεπτεμβρίου 2009, απαιτώντας το σύνολο των εκκρεμών πλη-

ρωμών (σύμφωνα με τις προβλέψεις του πιο πάνω άρθρου 27 της σύμβασης), οι οποίες ξεπερνούσαν τα 400 εκατ. Ευρώ, χωρίς να έχουν παραδώσει ούτε καν το 1^ο Υ/Β, 9,5 περίπου χρόνια μετά την ενεργοποίηση της σύμβασης (η οποία ενεργοποιήθηκε στις 31.3.2000), ενώ θα όφειλαν, με βάση τις συμβατικές τους υποχρεώσεις (άρθρο 24 σε σχέση με τους χρόνους παράδοσης, όπως στη συνέχεια τροποποιήθηκε), να έχουν παραδώσει όχι μόνο το 1^ο (από τον Σεπτέμβριο 2005) αλλά και το 2^ο Υ/Β (ήδη από τον Ιούνιο 2008).

- B.3** Αναφορικά με την σύμβαση 8/2000 για τα Α/Ω, ως παρεπόμενη της κύριας σύμβασης 012B/2000, η οποία υπογράφηκε στις 14.2.2000 και ενεργοποιήθηκε, όπως και η κύρια σύμβαση στις 31.3.2000, ασφαλώς και υπάρχουν ευθύνες για την πρόβλεψη στο άρθρο 19 ότι μοναδική υποχρέωση του Προμηθευτή (δηλ. της γερμανικής κοινοπραξίας), σε περίπτωση που δεν εκπληρωθεί μέρος των Α/Ω είναι να καταβάλει στο ελληνικό δημόσιο, ως ποινική ρήτρα, ένα ποσό που θα ανέρχεται μόλις στο 10% του ανεκτέλεστου μέρους των Α/Ω. Είναι και αυτός ένας λόγος που συντέλεσε, ώστε ένα σημαντικό κομμάτι των Α/Ω από την σύμβαση για την προμήθεια των Υ/Β 214 να μην εκπληρωθεί ποτέ.

- Γ. Πολιτική (τουλάχιστον) ευθύνη των μελών του ΚΥ.Σ.Ε.Α. που αποφάσισαν να προχωρήσουν στην παραχώρηση του έργου της κατασκευής των Υ/Β τύπου 214 στα ΕΝΑΕ σε συνεργασία με την γερμανική κοινοπραξία Ferrostaal/HDV, με απ' ευθείας ανάθεση.

Κατά την γνώμη μας, με βάση τα όσα αναφέραμε πιο πάνω σε σχέση με την μεθόδευση που ακολουθήθηκε για να υπάρξει η απ' ευθείας ανάθεση και να μην γίνει διαγωνισμός, αλλά και σε σχέση με τις λοιπές παραμέτρους της ανάθεσης (ανάθεση για την κατασκευή ενός Υ/Β που δεν είχε ακόμα σχεδιαστεί, με όποια προβλήματα αυτό συνεπαγόταν και τα οποία φυσιολογικά προέκυψαν στην πορεία) είναι ικανά για να αναδείξουν τις ευθύνες, πολιτικές τουλάχιστον των λοιπών μελών του ΚΥ.Σ.Ε.Α., που συναποφάσισαν την πιο πάνω απ' ευθείας ανάθεση.

- Δ. Πολιτικές (τουλάχιστον) ευθύνες των μελών των κυβερνήσεων που ασχολήθηκαν με την επόπτευση της υλοποίησης της σύμβασης 012B/2000 και της αντίστοιχης σύμβασης Α/Ω (08/2000)

- Δ.1** Προκύπτουν ασφαλώς πολιτικές κατ' αρχήν ευθύνες για τα μέλη των κυβερνήσεων που στη συνέχεια είχαν την αρμοδιότητα παρακολούθησης και υλοποίησης της κύριας σύμβασης 012B/2000, σε σχέση με την αρνητική εξέλιξη του όλου προγράμματος προμήθειας των Υ/Β. Ευθύνες που εντοπίζονται στα εξής κυρίως σημεία:

- * Παρά την πάροδο του συμβατικού χρόνου (Σεπτέμβριος 2005) αλλά και της περιόδου χάριτος (5 Ιανουαρίου 2006) και ενώ το 1^ο Υ/Β, το ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ, δεν είχε παραδοθεί, με ευθύνη των γερμανών, δεδομένου ότι παρουσίαζε σημαντικά τεχνικά προβλήματα, εν τούτοις το ελληνικό δημόσιο ουδέποτε άσκησε το δικαίωμα επιβολής ποινικών ρητρών που πρόβλεπε η σύμβαση (άρθρο 25).
- * Παρά το γεγονός ότι η καθυστέρηση παράδοσης αλλά και τα προβλήματα του ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ εξακολουθούσαν να υπάρχουν και το 2006, πέρα από κάθε συμβατικό αλλά και σύμφωνα με την καλή πίστη όριο, το ελληνικό δημόσιο πε-

ριορίστηκε σε διενέργεια διαπραγματεύσεων για τροποποίηση της σύμβασης, οι οποίες και αποδείχθηκαν άκαρπες και δεν εξάντλησε κάθε περιθώριο (έστω και μικρό που παρείχε η σύμβαση) να απορροφήσει το Y/B.

- * Παρά τις συνεχιζόμενες αντισυμβατικές ενέργειες των γερμανών, που αφορούσαν στην ουσιαστική αποφυγή διόρθωσης των τεχνικών προβλημάτων του Y/B και στην προσπάθεια να εμφανίσουν το ελληνικό δημόσιο υπερήμερο σε σχέση με τις δικές του υποχρεώσεις (πληρωμές και αποδοχή του Y/B), εν τούτοις επιλέχθηκε για ακόμα μια φορά η οδός των διαπραγματεύσεων για τροποποίηση της σύμβασης και δεν εξαντλήθηκε κάθε προσπάθεια για άσκηση του (έστω πολύ αδύναμου με βάση την σύμβαση) δικαιώματος μερικής έστω καταγγελίας της σύμβασης για το συγκεκριμένο Y/B και πρόκληση από την μεριά του ελληνικού δημοσίου της διαιτητικής διαδικασίας σε βάρος των Γερμανών.
- * Ακόμα και όταν, το 2009 διαφάνηκε ότι οι γερμανοί δεν ανταποκρίνονταν πια συνολικά στις συμβατικές υποχρεώσεις τους για το σύνολο της σύμβασης, αλλά απαιτούσαν πλήρη αποπληρωμή του συμβατικού τιμήματος, το ελληνικό δημόσιο έσπευσε και πάλι να διαπραγματευτεί τροποποίηση της σύμβασης, μη εξαντλώντας και πάλι κάθε περιθώριο για καταγγελία της σύμβασης.

Δ.2 Βεβαίως και σε σχέση με την υλοποίηση της σύμβασης των Α/Ω, όπως αυτή περιγράφεται στην από 18.3.2011 πορισματική αναφορά του ΣΔΟΕ, υπάρχουν ευθύνες που αφορούν τόσο στο ανεκτέλεστο κομμάτι όσο και στο κομμάτι που μερικώς υλοποιήθηκε. Ειδικότερα:

- * Σημαντικό μέρος των Α/Ω (τα οποία ήταν συνολικής ονομαστικής αξίας περίπου 280 εκατ. Ευρώ) έμεινε ανεκτέλεστο. Επισημαίνουμε ιδιαίτερα το πρόγραμμα για την μεταφορά τεχνολογίας/τεχνογνωσίας, που αφορούσε στην εκπαίδευση του προσωπικού των ΕΝΑΕ και το οποίο υποτίθεται ότι αποτέλεσε και το σοβαρότερο επιχείρημα για την απ' ευθείας ανάθεση της συμπαράγωγής των Y/B 214 στα ΕΝΑΕ και την γερμανική κοινοπραξία. Ενώ στη σύμβαση των Α/Ω το πρόγραμμα αυτό έχει ονομαστική αξία 25 και πλέον εκατ. Ευρώ και φαίνεται να έχει πιστωθεί, δηλ. πιστοποιηθεί ότι έγινε στο σύνολό του, εν τούτοις το ΣΔΟΕ διαπίστωσε ότι ουδόλως πραγματοποιήθηκε, αφού καμία από τις προβλεπόμενες για τέτοιου είδους προγράμματα προϋποθέσεις δεν τηρήθηκε, ούτε προσκομίστηκε οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο για την υλοποίησή του. Επίσης, το πρόγραμμα για την κατασκευή από τα ΕΝΑΕ 250 σιδηροδρομικών βαγονιών, ονομαστικής αξίας περίπου 41 εκατομ. ευρώ έμεινε παντελώς ανεκτέλεστο. Ανεκτέλεστο επίσης έμεινε και το πρόγραμμα κατασκευής 2 σκαφών τύπου RIB, αν και εμφανίζεται τα δύο αυτά σκάφη να έχουν παραδοθεί, στο Π.Ν. με βάση ένα από 22.7.2003 πρωτόκολλο ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής.
- * Σημαντικό επίσης μέρος των Α/Ω εκτελέστηκε μερικά. Αναφέρουμε συγκεκριμένα το πρόγραμμα από κοινού κατασκευής Y/B, με ονομαστική αξία άνω των 57 εκατ. Ευρώ, το οποίο υλοποιήθηκε σε ποσοστό μόλις 35,46%. Μεγάλης σημασίας Α/Ω για την υλοποίηση της κύριας σύμβασης, ήταν και το πρόγραμμα υποδομής των ΕΝΑΕ, το οποίο αν και έχει πιστωθεί στο σύνολό του, εν τούτοις, όπως αναφέρει το ΣΔΟΕ, μόνο μερικώς έχει εκτελεστεί, αφού από το σχετικό πρόγραμμα ονομαστικής αξίας άνω των 73 εκατ. Ευρώ, έχει εκτελεστεί μέρος μόνο, ύψους 50 περίπου εκατ. Ευρώ. Αλλά και σε σχέση με το πρόγραμμα κατασκευής 12 σκαφών τύπου ΑΒΑΚ, ονομαστικής αξίας περίπου 2 εκατ. Ευρώ, που φαίνεται να έχει υλοποιηθεί σε ποσοστό 100%, τελικά με το ίδιο τίμημα παραδόθηκαν μόλις 6 σκάφη.

Ενώ, σε σχέση με το πρόγραμμα που ανήκε στα Α/Ω και αφορούσε τις εξαγωγές λοιπών συσσωρευτών, το οποίο φαίνεται να έχει πιστωθεί ως εκτελεσμένο στο σύνολό του, δεν πληρώθηκε από την HDW, ώστε να πιστοποιηθεί ως υλοποιηθέν μέρος των Α/Ω, αλλά έχει τιμολογηθεί και πληρωθεί από εταιρείες του εξωτερικού από διάφορες χώρες, στις οποίες φαίνεται να έχουν παραδοθεί οι συσσωρευτές.

Ε. Ασφαλώς και υπάρχουν ζητήματα που αφορούν πολιτικές ευθύνες πρώτα και κύρια για την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, που έκανε τον Μάρτιο του 2010 την νέα συμφωνία με τους γερμανούς και τους αραβικών συμφερόντων διαδόχους τους στην ιδιοκτησία των ΕΝΑΕ, αλλά και για εκείνους που υπερψήφισαν τον ν. 3885/2010, με τον οποίο κυρώθηκε από την Βουλή η πιο πάνω συμφωνία (κυβερνητική πλειοψηφία και ΛΑΟΣ) ή που χωρίς να υπερψήφισουν, στην ουσία στήριξαν την πιο πάνω συμφωνία (Ν.Δ.). Ευθύνες που απορρέουν από το επαχθές για το ελληνικό δημόσιο περιεχόμενο συγκεκριμένων ρυθμίσεων της συμφωνίας. Ειδικότερα:

- * Με την περίφημη «Ρήτρα παραίτησης» που συμπεριλήφθηκε στην συμφωνία (ΚΕ-ΦΑΛΑΙΟ D), το ελληνικό δημόσιο παραιτήθηκε από κάθε αξίωση και δικαίωμά του (όπως π.χ. από την καταβολή ποινικών ρητρών, κατάπτωση εγγυητικών επιστολών κλπ).
- * Το ελληνικό δημόσιο δεσμεύτηκε πριν από την ενεργοποίηση της νέας συμφωνίας να καταβάλει στους γερμανούς 200 εκατ. Ευρώ, σε εκπλήρωση υποχρεώσεων που το ελληνικό δημόσιο αποδέχθηκε ότι είχε.
- * Αναφορικά με τις πληρωμές, στην νέα συμφωνία για την υλοποίηση του προγράμματος κατασκευής των Υ/Β 214 (άρθρο 6 σε συνδ. με άρθρ. 27) προβλέφθηκαν τα εξής:
 1. Το ελληνικό δημόσιο αποδέχθηκε ότι οι πληρωμές που είχε κάνει, ύψους 1.395.300.000 ευρώ, χωρίς να έχει παραλάβει κανένα Υ/Β, έγιναν έγκυρα.
 2. Το ελληνικό δημόσιο ανέλαβε να καταβάλει τμηματικά και σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, αρχής γενομένης από την ημέρα ενεργοποίησης της νέας συμφωνίας, το υπόλοιπο του ξανά με την νέα συμφωνία προσδιορισθέντος συμβατικού τιμήματος, αναλαμβάνοντας την υποχρέωση ολοσχερούς εξόφλησης στις 15.11.2013. Και τούτο, πριν από την παράδοση και των 4 Υ/Β και ανεξάρτητα με την πρόοδο υλοποίησης των υποχρεώσεων από πλευράς των αντισυμβαλλομένων.
- * Με την νέα συμφωνία προβλέφθηκαν νέοι χρόνοι παράδοσης των Υ/Β και μάλιστα με δυνατότητα περαιτέρω παράτασης (άρθρο 24).
- * Οι ποινικές ρήτρες (τα ανώτατα όριά τους) μειώθηκαν σε σχέση με την αρχική σύμβαση 012B/2000.
- * Αναφορικά με τους όρους και ιδίως τις συνέπειες της καταγγελίας της νέας συμφωνίας από το ελληνικό δημόσιο, προβλέφθηκε ότι, σε περίπτωση ακόμα και έγκυρης από μέρους του δημοσίου, εξ αιτίας αποκλειστικής υπαιτιότητας του αναδόχου, καταγγελίας, όλες οι εισπραχθείσες από τον ανάδοχο/και κύριο υποκατασκευαστή πληρωμές μέχρι τον χρόνο της καταγγελίας θα διακρατούνται από αυτούς.

Στην Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, έφτασαν στοιχεία σχετικά με την περιουσιακή κατάσταση (βασικά το «πόθεν έσχες») του πρώην Υπουργού Άμυνας από δύο πλευρές. Αφενός μεν από το ΣΔΟΕ (Περιφέρειας Αττικής) που ερεύνησε το «πόθεν έσχες» του πρώην Υπουργού κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, καθώς ενώπιον της Επιτροπής εξετάστηκε ο διενεργών τον έλεγχο προϊστάμενος της πιο πάνω υπηρεσίας, αφετέρου δε από την Επιτροπή Ελέγχου Οικονομικών των Κομμάτων, η οποία μας έστειλε το πόρισμα των Ορκωτών Ελεγκτών για τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης του πρώην Υπουργού για τα χρόνια 1998 μέχρι 2008. Σχετικά με τα πιο πάνω στοιχεία, μπορούμε να πούμε τα εξής:

1. Έλεγχος από το ΣΔΟΕ

- * Σε σχέση με την απόκτηση συγκεκριμένων και ακριβών ακίνητων περιουσιακών στοιχείων από την οικογένεια του πρώην Υπουργού, εμφανίζονται να εμπλέκονται διάφορες εξωχώριες εταιρείες, από τις οποίες ο πρώην Υπουργός ή στενά του συγγενικά πρόσωπα, είτε απ' ευθείας είτε ύστερα από ενδιαμέσση μεσολάβηση τρίτων προσώπων, αποκτούν τα πιο πάνω περιουσιακά στοιχεία. Έτσι έχουμε:

Σε σχέση με το ακίνητο στην Διονυσίου Αρεοπαγίτου (αγορασμένο στο όνομα της συζύγου του πρώην Υπουργού), έχουμε αγορά αυτού από την TORCASO το 1999 έναντι 880.000 ευρώ, στη συνέχεια πώληση από την TORCASO στην αμερικανική εταιρεία Nobilis (συνιδιοκτήτης της οποίας κάποιος Γεωργουλάκης, φίλος του πρώην Υπουργού, όταν διέμενε στην Ελλάδα) έναντι 400.000 ευρώ, στη συνέχεια ενοικίαση του ακινήτου από τον πρώην Υπουργό από 1.1.2007 και στην συνέχεια αγορά του ακινήτου από την σύζυγο του πρώην Υπουργού τον Απρίλιο του 2010, έναντι συμβατικού τιμήματος 1.100.000 (όταν η αντικειμενική αξία ήταν 1.388.000 ευρώ), μέρος του οποίου, εκ 450.000 ευρώ φέρεται να έχει καταβάλει ο πρώην Υπουργός σε χρονικό διάστημα λίγο πριν και λίγο μετά την ενοικίαση του ακινήτου για επισκευές.

Σε σχέση με το ακίνητο στο Κολωνάκι (Δεινοκράτους 60), φαίνεται να αγοράστηκε το 1998 έναντι 290.000 ευρώ, από μια εξωχώρια εταιρεία, την Blue Bell, στην συνέχεια πωλήθηκε το 2005 στον Αστέριο Οικονομίδη (ιδιοκτήτη της εταιρείας APKON Α.Ε. που έκανε τις επισκευές στο ακίνητο της Διονυσίου Αρεοπαγίτου και επίσης φίλο του πρώην Υπουργού) έναντι 560.000 ευρώ, ο οποίος στη συνέχεια το πούλησε, ένα χρόνο μόλις μετά στην θυγατέρα του πρώην Υπουργού με συμβατικό τίμημα 628.000 ευρώ.

- * Η κυπριακή εταιρεία TORCASO, ιδιοκτησίας Ζίγκρα, πρωτοξάδελφου του πρώην Υπουργού, σε κρίσιμο για την υπόθεση των υποβρυχίων χρονικό διάστημα, έλαβε μέσω 3 εμβασμάτων από λογαριασμό στην Ελβετία στην τράπεζα Morgan Stanley ένα συνολικό ποσό 7.500.000 δολάρια (1.10.1999 4,5 εκατ., 11.1.2000 2 εκατ. Και 7.3.2000 1 εκατ.), το οποίο διοχέτευσε σε λογαριασμό που διατηρούσε η TORCASO Τράπεζα Κύπρου στην Ελλάδα. Σύμφωνα με έγγραφο από 25.5.2011 του ΣΔΟΕ που διαβιβάστηκε στην Επιτροπή, ποσό ύψους 3.000.000 ευρώ μεταφέρθηκε σε λογαριασμό της θείας του συζύγου του πρώην Υπουργού, το 2001. Επίσης, φαίνεται στο διάστημα 1999-2000 να αγοράστηκαν από την TORCASO μια σειρά από ακίνητα, όπως εκείνο της Διονυσίου Αρεοπαγίτου που κατέληξε στην σύζυγο του πρώην Υπουργού, 3 ακίνητα στο κτίριο όπου βρίσκεται σήμερα η Γ.Γρ. Αθλητισμού και ένα ακίνητο στην Κυψέλη στην οδό Κόμνα Τράκα, τα οποία στη συνέχεια αγοράστηκαν από την Μονή Βατοπεδίου.

Πρέπει εδώ να σημειώσουμε ότι, σύμφωνα με τον προϊστάμενο του ΣΔΟΕ, κοινή εκπρόσωπος όλων των πιο πάνω εμπλεκόμενων εταιριών, εμφανίζεται μια κυρία Λαμπροπούλου, φίλη επίσης του πρώην Υπουργού.

- * Όπως επεσήμανε ο πιο πάνω προϊστάμενος του ΣΔΟΕ, η υπόθεση του ελέγχου του «πόθεν έσχες» του πρώην Υπουργού δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν από το τέλος του 2011, γιατί πρόκειται, κατά τα λεγόμενά του, για ένα χταπόδι.
 - * Πράγματι γεννώνται εύλογα ερωτηματικά για την παρεμβολή στις συναλλαγές σε σχέση με την ακίνητη περιουσία του πρώην Υπουργού και των μελών της οικογένειάς του εξωχώριων εταιρειών, οι οποίες μάλιστα φαίνεται να ανήκουν σε φιλικά ή συγγενικά πρόσωπα του πρώην Υπουργού όπως και για τη διακίνηση σημαντικών χρηματικών ποσών από και προς τις πιο πάνω εξωχώριες εταιρείες. Όμως αυτό από μόνο του δεν μπορεί να αποτελέσει στοιχείο για τυχόν νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες εκ μέρους του πρώην Υπουργού είτε γενικά, είτε να συνδεθεί με την εξεταζόμενη υπόθεση των Υ/Β. Αυτό προϋποθέτει άνοιγμα λογαριασμών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, πράγμα ιδιαίτερα δύσκολο και χρονοβόρο, ιδίως για το εξωτερικό και ειδικότερα για εξωχώριες εταιρείες και έρευνα και διαπιστώσεις για την ροή του χρήματος. Όμως ακριβώς γι' αυτό έχουν εφευρεθεί όλες αυτές οι πολυδαίδαλες διαδικασίες, μιλώντας γενικά, για να συσκοτίζεται και να χάνεται τελικά η διαδρομή του «μαύρου χρήματος».
2. Από την με ημερομηνία 30.5.2011 έκθεση των ορκωτών ελεγκτών έχουν δημιουργηθεί μια σειρά ερωτηματικά γι αυτό και η αρμόδια επιτροπή της Βουλής για το «πόθεν έσχες» συνεχίζει την διερεύνηση της περιουσιακής κατάστασης του πρώην Υπουργού:
- Όμως οι εύλογες απορίες για τα προς διερεύνηση ζητήματα δεν μπορούν να συνδεθούν με την υπό εξέταση υπόθεση των Υ/Β με βάση με τα υπάρχοντα μέχρι στιγμής στοιχεία.

4. ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- * Ο περιορισμός της έρευνας σε αυτή την φάση αποκλειστικά γύρω από το ζήτημα αν υπήρξε ή όχι χρηματισμός του πρώην Υπουργού Άμυνας Απόστολου Τσοχατζόπουλου και η απόσπαση αυτής της πλευράς από το σύνολο της σημαντικής υπόθεσης της προμήθειας και του εκσυγχρονισμού των νέων Υ/Β, αποτελεί προσπάθεια κατευνασμού της κοινής γνώμης, ιδιαίτερα των ανθρώπων από τα φτωχότερα λαϊκά στρώματα, που ζώντας τις συνέπειες της βαθιάς οικονομικής κρίσης, διαμαρτύρονται για την ατιμωρησία που, με βάση την μέχρι τώρα εμπειρία, συνοδεύει την διερεύνηση αρκετών σκανδάλων. Ταυτόχρονα, συνιστά μια τεράστια προσπάθεια αποπροσανατολισμού και παραμονής στο απυρόβλητο της πολιτικής των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ., που έχει να κάνει με την συρρίκνωση και ιδιωτικοποίηση της εγχώριας αμυντικής και ειδικότερα της ναυπηγοεπισκευαστικής βιομηχανίας, αλλά και με την προμήθεια πολεμικών εξοπλισμών που δεν αφορούν ή δεν αφορούν κυρίως τις ανάγκες άμυνας της χώρας, αλλά εξυπηρετούν τα πολεμικά και γεωστρατηγικά σχέδια των ιμπεριαλιστικών οργανισμών στους οποίους συμμετέχει και συναποφασίζει η χώρα.
- * Αυτό που πρέπει να γίνει κατανοητό στη λαϊκή συνείδηση και σκόπιμα γίνεται προσπάθεια να αποκρυβεί, είναι ότι οι μίζες είναι σύμπτωμα και αναγκαίο συστατικό της εγγενούς και αγιάτρευτης παθολογίας του εκμεταλλευτικού κοινωνικοπολιτικού συστήματος, του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και ατομικής ιδιοποίησης του πλούτου που παράγεται κοινωνικά και θα συνεχίσει να υπάρχει, όσο θα υπάρχει και αυτό το σύστημα. Αποτελεί επομένως στάχτη στα μάτια του λαού κάθε προσπάθεια των σχηματισμών και των πολιτικών εκπροσώπων αυτού του συστήματος, να θεσπίσουν τάχα αυστηρούς κανόνες για την διαφάνεια και την καταπολέμηση αυτού του φαινομένου.

Την ίδια στιγμή φροντίζουν να θεσπίζουν κανόνες που θα επιτρέπουν την ανεμπόδι-στη κυκλοφορία του κεφαλαίου, στην προσπάθειά του να αποφέρει κέρδη.

- * Από την εκτίμηση του αποδεικτικού υλικού, προκύπτουν κατά την γνώμη μας, ενδεί-ξεις τέλεσης από πλευράς του πρώην Υπουργού Άμυνας Απόστολου Τσοχατζόπουλου των αδικημάτων της παθητικής δωροδοκίας σε βάρος του δημοσίου και της νομιμο-ποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, αλλά και του αδικήματος της απι-στίας σε βάρος επίσης του δημοσίου, τις οποίες επιχειρούμε να περιγράψουμε και στοι-χειοθετήσουμε στο παρόν πόρισμα. Πρέπει για τον λόγο αυτό να ασκηθεί σε βάρος του δίωξη για τα πιο πάνω αδικήματα και να συνεχιστεί η διερεύνηση των συγκεκριμένων ευθυνών του από το δικαστικό συμβούλιο που προβλέπει το Σύνταγμα και ο Κ.τ.Β.
- * Όμως ο πρώην Υπουργός Άμυνας δεν αποφάσισε μόνος του. Κατά την γνώμη μας, προ-κύπτουν σοβαρές πολιτικές τουλάχιστον ευθύνες και στα μέλη του ΚΥ.Σ.Ε.Α. που συ-ναποφάσισαν την με απ' ευθείας ανάθεση προμήθεια των νέων Υ/Β και τον εκσυγ-χρονισμό των υπαρχόντων, στη συνεργασία των ΕΝΑΕ με την γερμανική κοινοπραξία Ferrostaal/HDW, που πρέπει να διερευνηθούν.
- * Επίσης υπάρχουν σημαντικές πολιτικές τουλάχιστον ευθύνες για την αρνητική για τα ελληνικά συμφέροντα εξέλιξη των πιο πάνω προγραμμάτων γύρω από τα Υ/Β, που αφορούν τα μέλη των κυβερνήσεων που ασχολήθηκαν με την εποπτεία της εκτέλεσης των σχετικών κύριων συμβάσεων και των συνοδευτικών συμβάσεων Α/Ω, οι οποίες επί-σης πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν και διερευνηθούν διεξοδικότερα.
Δεν θεωρούμε αρμοδιότερο και καταλληλότερο όργανο για την πιο πάνω διερεύνηση την ειδική διαρκή Επιτροπή Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων.
- * Δεν θα πρέπει να ξεχαστούν και οι πολιτικές ευθύνες για την συνέχιση της διαδικα-σίας ιδιωτικοποίησης και συρρίκνωσης των ΕΝΑΕ, με όποιες αρνητικές συνέπειες αυ-τές οι διαδικασίες συνεπάγονται για τους εργαζόμενους στα ναυπηγεία και γενικά στον ναυπηγοεπισκευαστικό τομέα, αλλά και οι επαχθείς για τα συμφέροντα του ελληνικού δημοσίου ρυθμίσεις που προωθούνται μέσα από τη νέα συμφωνία που υπέγραψε η κυ-βέρνηση του ΠΑΣΟΚ με τους γερμανούς πραγματικούς κατασκευαστές και τους άρα-βες διαδόχους τους στην ιδιοκτησία των ΕΝΑΕ.

**ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ
ΤΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ
ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ (ΣΥ.ΡΙΖ.Α.)
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΔΡΙΤΣΑ

A. ΓΕΝΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

Το πόρισμα της Πλειοψηφίας, αναφορικά με τα κεφάλαια εκείνα που αναφέρονται στην περιγραφή των πραγματικών περιστατικών, στην υπαγωγή τους στην ισχύουσα νομοθεσία, στις προτάσεις για την περαιτέρω διερεύνηση και στις προτάσεις προς την Ολομέλεια της Βουλής διά της ασκήσεως ποινικής δίωξης σε βάρος του πρώην υπουργού, Απόστολου-Αθανασίου Τσοχατζόπουλου, με βρίσκουν σύμφωνο.

Επισημαίνω, όμως, ότι στα παραπάνω κεφάλαια απουσιάζει εντελώς και κατά τρόπο ανατιολόγητο οιαδήποτε αναφορά στη συμφωνία συνεργασίας των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά (ΕΝΑΕ Α.Ε.) με την γερμανική HDW, γεγονός απόλυτα συνδεδεμένο με την σύμβαση προμήθειας των υποβρυχίων από το Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, απουσιάζει απολύτως κάθε αναφορά στις σχετικές αποφάσεις του ΚΥ.Σ.Ε.Α., οι οποίες και νομιμοποίησαν τη σύμβαση αυτή. Τέλος, ενώ γίνεται αναφορά στο αδίκημα της απιστίας και της ηθικής αυτουργίας για το αδίκημα αυτό και κατ' ουσίαν γίνεται δεκτό ότι υφίσταται τέτοιο αδίκημα, στην συνέχεια, διά του πορίσματος, η πλειοψηφία δεν προτείνει την άσκηση ποινικής δίωξης για το αδίκημα αυτά.

B. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

1. Οι εργασίες της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Διενέργεια Προκαταρκτικής Εξέτασης σχετικά με τη σύμβαση για τα υποβρύχια U214 έγιναν στο ασφυκτικό χρονικό πλαίσιο που ορίζουν οι σκανδαλώδεις διατάξεις για τη δίωξη υπουργών. Διατάξεις τις οποίες Νέα Δημοκρατία και ΠΑΣΟΚ διατηρούν στο Σύνταγμα και τη σχετική νομοθεσία, προκειμένου να επιβάλουν την ατιμωρησία των μελών της κυβέρνησης για παρανομίες κατά της άσκηση των καθηκόντων τους. Έγιναν επίσης στο ασφυκτικό πλαίσιο που δημιούργησε η απευθείας ανάθεση της έρευνας σε Επιτροπή Προκαταρκτικής Εξέτασης, αντί να προηγηθεί Εξεταστική Επιτροπή, η οποία θα διερευνούσε την παραγγελία και την παράδοση των υποβρυχίων ως σύνολο και θα διαμόρφωνε εισήγηση για την σύσταση Επιτροπής Προκαταρκτικής Εξέτασης και για το αντικείμενό της. Επίσης, έγιναν στο πλαίσιο που δημιούργησε η παραβίαση από την κυβερνητική πλειοψηφία της εισαγγελικής παραγγελίας που ζητούσε διερεύνηση των τυχόν ποινικών ευθυνών όλων των εμπλεκόμενων μελών των κυβερνήσεων από την σύνθεση του ΚΥ.Σ.Ε.Α., με τις σχετικές με την υπόθεση αποφάσεις, μέχρι σήμερα.
2. Ο περιορισμός της έρευνας αποκλειστικά στο πρόσωπο του πρώην υπουργού Εθνικής Άμυνας, κ. Απόστολου – Αθανασίου (Άκη) Τσοχατζόπουλου, δεν είναι σε καμιά περίπτωση ο ενδεδειγμένος, προκειμένου να αναδειχθεί στο σύνολό της η αλήθεια. Στη διεξαγωγή της συζήτησης και της έρευνας στην Επιτροπή Προκαταρκτικής Εξέτασης και την ολοκλήρωση των εργασιών της, έστω και σε αυτό το ασφυκτικό, χρονικό και προσωποκεντρικό, πλαίσιο, επέδρασαν αρνητικά: Α. ότι η παράλληλη έρευνα της Εισαγγελίας Πρωτοδικών, για το ίδιο θέμα, και οι κλήσεις ουσιαστών μαρτύρων, όπως οι κ. κ. Ματαντός, Μπέλτσιος και Αβατάγγελος, υπήρξε ικανή αφορμή και δικαιολογία, προκειμένου αυτοί να αρνηθούν, σε πρώτη φάση, να καταθέσουν ενώπιον της Επιτροπής. Παράλληλα, και παρά τις σχετικές κλήσεις της Επιτροπής, ουδέποτε διαβιβάστηκαν οι καταθέσεις και τα υπομνήματά τους από την ανακρίτρια της υπόθεσης, κυρία Πόπη Παπανδρέου. Β. Δεν εξετάστηκαν ουσιαστικές μαρτυρές, αν και ζητήθηκε από εμάς και άλλους βουλευτές, όπως λ.χ. οι αξιωματικοί του Πολεμικού Ναυτικού που διαμόρφωσαν τις κρίσιμες εισηγήσεις για τις προδιαγραφές και την παραγγελία των υποβρυχίων. Γ. Δεν υπήρξε η ορισμένη και σαφής αιτιολόγηση της αναγκαιότητας σε επιχειρησιακό επίπεδο που υποδείκνυε την παραγγελία αυτού του τύπου υποβρυχίων,

την ώρα μάλιστα που ανταγωνιστές και σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, με εύλογο κόστος, μπορούσαν να διατυπώσουν συγκρίσιμες προσφορές. Κρίσιμη σε αυτό το σημείο είναι και η αποστρόφη του ίδιου του ενεχόμενου πρώην υπουργού Εθνικής Άμυνας, ο οποίος ενώπιον της Επιτροπής χαρακτήρισε το σύνολο της διαδικασίας «ένα Κολοσσαίο, προκειμένου άλλοι να κατασπαραχθούν και άλλοι να διασωθούν».

3. Με βάση την παραπάνω μεθόδευση, η εξέταση ευθυνών μόνο του πρώην υπουργού Εθνικής Άμυνας, Άκη Τσοχατζόπουλου, και όχι ενδεχομένως και άλλων πολιτικών προσώπων, όπως και στην εισαγγελική παραγγελία αναφερόταν, όπως ήταν τα μέλη του ΚΥ.Σ.Ε.Α. κατά την περίοδο επικύρωσης της απόφασης και όσοι κατόπιν χειρίστηκαν την υπόθεση, περιόρισε δραστικά τόσο την συνολική διερεύνηση αλλά και αυτήν την ίδια την εξειδίκευση των ευθυνών του τότε υπουργού.
4. Η ίδια επιλογή ουσιαστικά δεν επέτρεψε την εξέταση της σκοπιμότητας ανάθεσης στην Ferrostaal/ HDW και παράλληλα την πρόοδο υλοποίησης της σύμβασης, εξέταση που αυτή ή μόνο αυτή θα μπορούσε να αποσαφηνίσει καίριας σημασίας ζητήματα, πχ, μια κύρια σύμβαση που τυπικά την ακολουθεί εκείνη των αντισταθμιστικών ωφελημάτων, το μεγαλύτερο τμήμα των οποίων ουδέποτε ολοκληρώθηκε ούτε εξετάστηκαν οι λόγοι αυτής της πλημμελούς εκπλήρωσης.
5. Ακόμη, όμως, και από αυτή την περιορισμένη διερεύνηση της υπόθεσης, προκύπτει σαφώς και στο επίπεδο των ισχυρών ενδείξεων η αλληλοσυσχέτιση δύο παράλληλων κυβερνητικών επιλογών:
Α. Της ιδιωτικοποίησης των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά.
Παρά το γεγονός ότι και σύμφωνα με μαρτυρικές καταθέσεις (δημοσιογράφοι Τέλλολογλου, Παπαδάκου) και σύμφωνα με όσα η ίδια η Επιτροπή έκρινε σκόπιμο να διερευνήσει με την κλήση μαρτύρων, όπως ο πρώην διευθύνων σύμβουλος Σωτήρης Εμμανουήλ, δεν διερευνήθηκε σε βάθος η έκταση των «χρήσιμων πληρωμών» που συνδέθηκαν με την τύχη της συμφωνίας για την ΕΝΑΕ.
Β. Της ανάθεσης της κατασκευής των υποβρυχίων στον νέο ιδιοκτήτη των ναυπηγείων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο ανάδοχος απέκτησε ισχυρό πλεονέκτημα έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς μπορούσε να απειλεί με την τύχη μιας σημαντικής βιομηχανικής μονάδας και των εργαζομένων της. Είναι επίσης ουσιαστικής παράλειψη στα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης η απουσία αναφοράς στα πρακτικά, τα οποία όμως και ουδέποτε δόθηκαν στην Επιτροπή, των κρίσιμων συνεδριάσεων του ΚΥ.Σ.Ε.Α..
6. Η ροή βρώμικου χρήματος, όπως και ο ρόλος των παρένθετων προσώπων (Ματαντός, Μπέλτσιος, Αβατάγγελος κ.α.), όπως αναδεικνύονται από την γερμανική δικογραφία, καθώς και το κατηγορητήριο, δεν σταματά με την σύναψη της σύμβασης, αλλά συνεχίζεται και κατά την περίοδο υλοποίησής της. Υπό αυτό το πρίσμα, είναι αδιανόητο κατηγορίες δωροδοκίας και ξεπλύματος βρώμικου χρήματος να αφορούν μόνο την περίοδο υπουργίας Τσοχατζόπουλου. Είναι επίσης γεγονός και καταδείχθηκε και από καταθέσεις, όπως εκείνη του προϊσταμένου του ΣΔΟΕ, κ. Νικόλαου Μαϊτού, ότι τα εμπλεκόμενα πρόσωπα στην διακίνηση των «χρήσιμων πληρωμών» και ο τρόπος πληρωμής αυτών θυμίζει ένα πολυπλόκαμο σύστημα, ένα «χταπόδι», όπως ο μάρτυρας το χαρακτήρισε, ενώ, σε κάθε περίπτωση, το σύνολο των βρώμικων χρηματικών κεφαλαίων, που ξεκινά από το 1.000.000 ευρώ και φθάνει ή ακόμη και ξεπερνά τα 220.000.000 ευρώ (ανάλογα με τα έγγραφα και τις μαρτυρικές καταθέσεις κυρίως της γερμανικής έρευνας) είναι δεδομένο ότι ξεπερνούν κατά πολύ τα ύποπτα ποσά που εμφανίζονται σε ελέγξιμες συναλλαγές, αγοραπωλησίες ή κινήσεις κεφαλαίων στις οποίες εμπλέκεται, έμμεσα, ο πρώην υπουργός Εθνικής Άμυνας.
7. Από την κύρια σύμβαση προκύπτουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις τμηματικής καταβολής του τιμήματος των υποβρυχίων από πλευράς Ελληνικού Δημοσίου. Το Ελληνικό Δημόσιο συνέχισε να καταβάλλει και μετά την παρέλευση της θητείας Τσοχατζόπου-

λου, χωρίς να υπάρξει έλεγχος της νομιμότητας και της σκοπιμότητας αυτών των πληρωμών και συσχετίσή τους με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου. Ο διαχωρισμός των δύο περιόδων (περίοδος σύναψης – περίοδος υλοποίησης) περιόρισε δραστικά τις δυνατότητες της Επιτροπής να ερευνήσει τα κενά της σύμβασης, πολλά από τα οποία υπέκρυπταν σκοπιμότητες.

8. Το ζήτημα της απιστίας 256 Π.Κ. [παράκειται η ρύθμιση: - Κατ άρθρο 256 Π.Κ., υπάλληλος που κατά τον προσδιορισμό, την είσπραξη ή τη διαχείριση φόρων, δασμών, τελών ή άλλων φορολογημάτων ή οποιωνδήποτε εσόδων ελαττώνει εν γνώσει του και για να ωφεληθεί ο ίδιος ή άλλος, την δημόσια, την δημοτική ή την κοινοτική περιουσία, της οποίας η διαχείρισή του είναι εμπιστευμένη τιμωρείται α) με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών β) αν η ελάττωση είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και γ) με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, αν: αα) ο υπάιτιος μεταχειρίστηκε ιδιαίτερα τεχνάσματα και η ελάττωση της περιουσίας είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, ανώτερης, συνολικά, των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών (15.000,00 E) ή ββ) το αντικείμενο της πράξεως έχει συνολική αξία μεγαλύτερη των είκοσι πέντε εκατομμυρίων (25.000.000) δραχμών (73.000,00 E). Το υπό της διατάξεως του άνω άρθρου προβλεπόμενο έγκλημα αποτελεί ιδιαίτερο τοιούτο που διαπράττεται μόνο από υπάλληλο στον οποίο είναι διαπιστευμένη η διαχείριση γενικώς της δημοσίας υπηρεσίας, με αυτή την διάταξη δε τιμωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 263 Α περ. δ', υπάλληλοι, εκτός αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 13 ΠΚ και όσοι υπηρετούν σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου στα οποία κατά τις κείμενες διατάξεις μπορούν να διατεθούν από το Δημόσιο, από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή από τράπεζες, επιχορηγήσεις ή επιδοτήσεις].

Θέση του ΣΥΡΙΖΑ είναι ότι και ο πρώην υπουργός Εθνικής Αμυνας όσο και τα υπόλοιπα, πολιτικά πρόσωπα για τα οποία δεν κινήθηκε η διαδικασία εξέτασης στην Επιτροπή, ουσιαστικά κατά την διάρκεια της σύναψης και με την υπογραφή της σύμβασης, χρηματοδότησαν το ρίσκο ενός νεότευκτου οπλικού συστήματος, τα πλεονεκτήματα του οποίου ήταν εξολοκλήρου στα χαρτιά. Παράλληλα, σύμφωνα και με αυτά που λέει το Πόρισμα, το τίμημα της σύμβασης για την προμήθεια των υποβρυχίων, καθορίστηκε σε αυτό το ύψος, προκειμένου να συμπεριληφθούν οι όποιες «χρήσιμες πληρωμές» και μίζες της γερμανικής εταιρείας. Τα στοιχεία τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ως βάση, προκειμένου να προκριθούν τα γερμανικά υποβρύχια 214, δεν ήταν ευθέως συγκρίσιμα με εκείνα των άμεσων διεκδικητών (για παράδειγμα, Γάλλοι και Ολλανδοί δεν κλήθηκαν να καταθέσουν προσφορές με γνώμονα την συμμετοχή τους ή την παροχή τεχνογνωσίας στα Ελληνικά Ναυπηγεία). Επίσης ο τρόπος παράθεσης των ανελαστικών κριτηρίων της αναερόβιας πρόωσης και της δυνατότητας τοποθέτησης του αποθέματος τορπιλών του Πολεμικού Ναυτικού στα νέα υποβρύχια προκαλεί ερωτηματικά, καθώς την μεν πρώτη δυνατότητα την παρείχαν ή μπορούσαν να την παρέχουν και άλλα υποβρύχια (σουηδικό, γερμανικό 212, που ήδη κατασκευαζόταν για το γερμανικό πολεμικό ναυτικό), ενώ για την δεύτερη αγνοεί η Επιτροπή τον ακριβή αριθμό αυτών των αποθεμάτων, αποθεμάτων που παρέμεναν αξιοποιήσιμα από την προηγούμενη γενιά υποβρυχίων 209. Την ίδια στιγμή, η επιλογή ως εταίρου της γερμανικής εταιρείας Ferrostaal/ HDW στα Ελληνικά Ναυπηγεία (Σκαραμαγκάς) υπήρξε καταστροφική για τις εργασιακές συνθήκες, την τεχνολογική αρτιότητα και την διεκδικητική, διαπραγματευτική ικανότητα της επιχείρησης στο διεθνές ναυπηγικό περιβάλλον. Και στο ζήτημα του αδικήματος της απιστίας, το πλαίσιο διερεύνησης που διαμόρφωσε η κυβερνητική πλειοψηφία και οι περιορισμοί που αυτό το πλαίσιο επέβαλε στην Επιτροπή εμποδίζει την ενδελεχή έρευνα, καθώς το αδικήμα της απιστίας υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες δεν μπορούσε να διαπραχθεί, χωρίς συνενόχους από την κυβέρνηση. Οπότε, τόσο η φυσική όσο και η πιθανή ηθική αυτουργία κρατικών λειτουργών δεν διερευνήθηκε.

9. Οι επισημάνσεις αυτές και οι ενστάσεις για τον χωρισμό της υπόθεσης των υποβρυχίων σε «Υπόθεση χρηματισμού Τσοχατζόπουλου» και σε «άλλες πλευρές της υπόθεσης των υποβρυχίων» δεν αναιρούν, ωστόσο, το γεγονός ότι ο κ. Τσοχατζόπουλος υπήρξε ο υπεύθυνος υπουργός για τη σύναψη της σύμβασης. Όσο και αν είναι εμφανής η επιδίωξη να αποτραπεί η διερεύνηση ποινικών ευθυνών άλλων πολιτικών προσώπων διά του περιορισμού της διερεύνησης, εφόσον από την εισαγγελική διερεύνηση της υπόθεσης στη Γερμανία προέκυψαν ενδείξεις χρηματισμού του, υπάρχει επαρκής βάση για περαιτέρω δικαστική διερεύνηση. Και αυτή η διαπίστωση ήταν το έργο που η Βουλή είχε αναθέσει στην Επιτροπή Προκαταρκτικής Εξέτασης.
10. Ως προς το ζήτημα της ενδεχόμενης παραγραφής των αδικημάτων, κρίνεται σκόπιμο να επαναληφθεί αυτούσια η θέση του ΣΥΡΙΖΑ, όπως αυτή έχει εκφραστεί και στο πόρισμα για την υπόθεση της Μονής Βατοπεδίου: «Το νομικό πλαίσιο που διέπει την ποινική ευθύνη υπουργών είναι εντελώς απαράδεκτο, καθώς καλούνται οι βουλευτές να ασκήσουν προανακριτικά καθήκοντα, υποκαθιστώντας τον φυσικό δικαστή. Γιατί στο ποινικό σύστημα, η παραγραφή υπολογίζεται και επέρχεται επί τη βάσει εντελώς διαφορετικών αρχών και κανόνων εξάλειψης του αξιοποίνου. Εδώ, η παραγραφή καθορίζεται ή προκύπτει ως αποτέλεσμα σκόπιμων, καθαρά πολιτικών χειρισμών και αποφάσεων της εκάστοτε πλειοψηφίας. Δεν κατοχυρώνεται, δηλαδή, η αντικειμενική υπόσταση των όρων ωρίμανσης της εξάλειψης του αξιοποίνου. Πάγια θέση του ΣΥΡΙΖΑ είναι η άρση των προνομίων ειδικής ποινικής μεταχείρισης των μελών της Κυβέρνησης, σχετικά με τον χρόνο παραγραφής των αδικημάτων, που, πέραν της ατιμωρησίας, εισάγει το νομικό παράδοξο να τιμωρούνται μόνο οι συμμετοχοί, οι οποίοι συνήθως εκτελούσαν εντολές και να εδραιώνεται έτσι περαιτέρω η πεποίθηση στην κοινωνία ότι οι πολιτικοί είναι υπεράνω των νόμων».

Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Προτείνω, κατά τα ανωτέρω την άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον του πρώην υπουργού, κ. Απόστολου – Αθανάσιου Τσοχατζόπουλου, για τα αδικήματα της παθητικής δωροδοκίας του άρθρου 235 Π.Κ. με τις επιβαρυντικές διατάξεις του Ν. 1608/ 1950 και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα για φυσική αντουργία σε μια πράξη και ηθική αντουργία σε όλες τις υπόλοιπες επιμέρους πράξεις, κατά την χρονική περίοδο από 17-11-1999 μέχρι 16-4-2010, κατά παράβαση των διατάξεων των νόμων που ίσχυσαν διαδοχικά κατά την αυτήν χρονική περίοδο, δηλαδή ν. 2331/ 1995, 3424/ 2005, 3691/ 2008.
2. Προτείνω, επίσης, κατά τα ανωτέρω, την άσκηση ποινικής δίωξης κατά του ιδίου πρώην υπουργού, κ. Απόστολου – Αθανάσιου Τσοχατζόπουλου: α. για το αδίκημα της απιστίας άρθρο 256 Π.Κ. και β. για το αδίκημα της ηθικής αντουργίας σε απιστία άρθρο 256 Π.Κ. κατά τις επιβαρυντικές διατάξεις αυτών.

Δ. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η υπόθεση των υποβρυχίων, μαζί με άλλες παραγγελίες εξοπλισμού, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της πολιτικής δημόσιων δαπανών που συνέβαλε στη δημιουργία των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και επακόλουθα στη διόγκωση του δημόσιου χρέους. Η διερεύνηση αυτών των υποθέσεων θα μπορούσε, αν υπήρχε η ανάλογη πολιτική βούληση στην κυβερνητική πλειοψηφία της Βουλής, να βοηθήσει, ώστε να εξιχνιαστούν οι μηχανισμοί και οι πράξεις που εξέθρεψαν το δημόσιο χρέος, καθώς και ποιοι ωφελήθηκαν από αυτή την εξέ-

λιξη. Για μια τέτοια διερεύνηση θα ήταν χρήσιμη η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Λογιστικού Ελέγχου του Δημόσιου Χρέους, όπως την πρότεινε η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥ-ΡΙΖΑ. Τόσο η απόρριψη εκείνης της πρότασης όσο και το ασφυκτικό πλαίσιο που επιβλήθηκε στην Επιτροπή Προκαταρκτικής Εξέτασης δείχνουν ότι αυτή η βούληση δεν υπάρχει.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή «για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά πρώην Υπουργού, σχετικά με την από 15.2.2000 σύμβαση κατασκευής και παράδοσης στο Πολεμικό Ναυτικό υποβρυχίων τύπου 214» συνήλθε σε τελευταία συνεδρίαση την 6η Ιουνίου 2011, κατά την οποία συζητήθηκε και εγκρίθηκε, κατά πλειοψηφία, το Πόρισμα, στο οποίο καταχωρίζονται και οι γνώμες της Μειοψηφίας.

Το παρόν αποτελεί ενιαίο κείμενο προς υποβολή στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων.

Αθήνα, 6 Ιουνίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΛΚΑΣ